

ՀՀ ԸՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱԿԱՅՐԻ
ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ ՇՄՆ «ՀԻՊՐՈՕՂԵՐԵՎՈՒԹԱԲԱՆՈՒԹՅԱՆ
ԵՎ ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԿԵՆՏՐՈՆ» ԴՐՈՍԿ

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՀՀ հիդրոօդերևութաբանության
և շրջակա միջավայրի
մոնիթորինգի արդյունքների մասին

2024 թ. 1-ին եռամսյակ

ԿԼԻՄԱ
ՕՂԵՐԵՎՈՒԹԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
ՄԹՆՈԼՈՐՏԱՅԻՆ ՕՂ
ՄԱԿԵՐԵՎՈՒԹԱՅԻՆ ՋՐԵՐ
ՍՏՈՐԵԿՐՅԱ ՋՐԵՐ
ԱՆՏԱՌՆԵՐ

Բովանդակություն

ՆԱԽԱԲԱՆ.....	7
1. ԿԼԻՄԱ.....	10
2. ՕՂԵՐԵՎՈՒԹԱԲԱՆԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ	18
3. ՄԹՆՈԼՈՐՏՍՅՒՆ ՕՂԻ ԱՂՏՈՏՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	25
Երևան.....	27
Վանաձոր.....	34
Հրազդան.....	38
Կապան.....	40
Քաջարան.....	41
Չարենցավան.....	42
Ծաղկաձոր.....	43
Եվրոպայում մեծ տարածությունների վրա օդի աղտոտիչների տարածման մոնիթորինգի և գնահատման համատեղ ծրագիր	47
4. ՄԱԿԵՐԵՎՈՒԹԱՅԻՆ ԵՎ ՍՏՈՐԵՐԿՐՅԱ ՔԱՂՑՐԱՀԱՄ ՋՐԵՐ	49
Հյուսիսային ջրավազանային կառավարման տարածք.....	50
Ախուրյանի ջրավազանային կառավարման տարածք.....	54
Հրազդանի ջրավազանային կառավարման տարածք.....	59
Սևանի ջրավազանային կառավարման տարածք.....	65
Սևանա լիճ.....	68
Արարատյան ջրավազանային կառավարման տարածք.....	80
Հարավային ջրավազանային կառավարման տարածք.....	85
Ջրամբարներ.....	89
Արաքս գետ.....	92
5. ԱՆՏԱՌՆԵՐ.....	95
Հավելված 2. Ամենաբարձր և ամենացածր ջերմաստիճանները 2024 թվականի 1-ին եռամսյակում.....	99
Հավելված 4. Դիտակետերի տեղադրության ցանկ.....	122
Հավելված 5. Ցուցանիշների ցանկ	139
Հավելված 6. Նորմերի և սահմանային թույլատրելի կոնցենտրացիաների ցանկ.....	141

Աղյուսակների ցանկ

Աղյուսակ 1. Վտանգավոր օդերևութաբանական երևույթներ, 2024թ. հունվար.....	20
Աղյուսակ 2. Վտանգավոր օդերևութաբանական երևույթներ, 2024թ. փետրվար.....	22
Աղյուսակ 3. Վտանգավոր օդերևութաբանական երևույթներ, 2024թ. մարտ.....	24
Աղյուսակ 4. Ծաղկաձոր քաղաքի մթնոլորտային տեղումներում որոշ ցուցանիշների կոնցենտրացիաները.....	46
Աղյուսակ 5. Ամբերդի մթնոլորտային տեղումներում որոշ ցուցանիշների կոնցենտրացիաները.....	48
Աղյուսակ 6. Հյուսիսային ՋԿՏ-ի որոշ դիտակետերում ջրի էլքը.....	50
Աղյուսակ 7. Ախուրյանի ՋԿՏ-ի որոշ դիտակետերում ջրի էլքը.....	54
Աղյուսակ 8. Հրազդանի ՋԿՏ-ի որոշ դիտակետերում ջրի էլքը.....	59
Աղյուսակ 9. Սևանի ՋԿՏ-ի որոշ դիտակետերում ջրի էլքը.....	65
Աղյուսակ 10. Սևանա լճի ջրային հաշվեկշիռը 2024 թվականի 1-ին եռամսյակում.....	69
Աղյուսակ 11. Սևանա լճի ջրի որակը 2024 թվականի 1-ին եռամսյակում.....	75
Աղյուսակ 12. Արարատյան ՋԿՏ-ի որոշ դիտակետերում ջրի էլքը.....	80
Աղյուսակ 13. Հարավային ՋԿՏ-ի որոշ դիտակետերում ջրի էլքը.....	85
Աղյուսակ 14. Ջրամբարների ջրալցվածությունը 2024 թվականի 1-ին եռամսյակում.....	89
Աղյուսակ 15. Ջրամբարների ջրի որակը 2024 թվականի 1-ին եռամսյակում.....	90
Աղյուսակ 16. Արաքս գետի ջրի որակի մոնիթորինգի գնահատման արդյունքները 2024 թվականի 1-ին եռամսյակում.....	93

Գծապատկերների ցանկ

Գծապատկեր 1. Օդի միջին ամսական, սեզոնային ջերմաստիճանը	10
Գծապատկեր 2. Օդի ամսական, սեզոնային տեղումների քանակը.....	10
Գծապատկեր 3. Օդի ջերմաստիճանի շեղումները նորմայից ձմռան սեզոնին՝ 1935-2024թթ.	11
Գծապատկեր 4. Մթնոլորտային տեղումների շեղումները նորմայից ձմռան սեզոնին՝ 1935-2024թթ.	11
Գծապատկեր 5. Մառնամանիքային օրերի քանակը 2023-2024թթ. ձմռանը	12
Գծապատկեր 6. Օրական առավելագույն ջերմաստիճանի արժեքները 2023-2024թթ. ձմռանը.....	13
Գծապատկեր 7. Օրական նվազագույն ջերմաստիճանի ամսական առավելագույն արժեքները.....	13
Գծապատկեր 8. Յուրտ ալիքով օրերի թիվը 2023-2024թթ. ձմռանը.....	15
Գծապատկեր 9. Քամու արագությունը ձմռանը	15
Գծապատկեր 10. Օդի հարաբերական խոնավությունը	16
Գծապատկեր 11. Մթնոլորտային ճնշումը	16
Գծապատկեր 12. Օրական առավելագույն ջերմաստիճանները Երևանում 2023-2024թթ. ձմռանը.....	17
Գծապատկեր 13. Ամսական տեղումների քանակը և դրանց շեղումները նորմայից.....	17
Գծապատկեր 14. Տեղումներ, հունվար 2024թ.	19
Գծապատկեր 15. Տեղումներ, փետրվար 2024թ.	21
Գծապատկեր 16. Տեղումներ, մարտ 2024թ.	24
Գծապատկեր 17. Մթնոլորտային օդում փոշու կոնցենտրացիայի փոփոխություններն ըստ քաղաքների... 25	25
Գծապատկեր 18. Մթնոլորտային օդում ազոտի երկօքսիդի կոնցենտրացիայի փոփոխություններն ըստ քաղաքների.....	26
Գծապատկեր 19. Մթնոլորտային օդում ծծմբի երկօքսիդի կոնցենտրացիայի փոփոխություններն ըստ քաղաքների.....	26
Գծապատկեր 20. Երևան քաղաքի մթնոլորտային օդում փոշու միջին ամսական	27
Գծապատկեր 21. Երևան քաղաքի մթնոլորտային օդում ծծմբի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	27
Գծապատկեր 22. Երևան քաղաքի մթնոլորտային օդում գետնամերձ օդոնի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	28
Գծապատկեր 23. Գյումրի քաղաքի մթնոլորտային օդում փոշու միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	31
Գծապատկեր 24. Գյումրի քաղաքի մթնոլորտային օդում ծծմբի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	31
Գծապատկեր 25. Գյումրի քաղաքի մթնոլորտային օդում ազոտի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները.....	31
Գծապատկեր 26. Վանաձոր քաղաքի մթնոլորտային օդում փոշու միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	34
Գծապատկեր 27. Վանաձոր քաղաքի մթնոլորտային օդում ծծմբի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները.....	34
Գծապատկեր 28. Վանաձոր քաղաքի մթնոլորտային օդում ազոտի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	34
Գծապատկեր 29. Ալավերդի քաղաքի մթնոլորտային օդում փոշու միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	37
Գծապատկեր 30. Ալավերդի քաղաքի մթնոլորտային օդում ծծմբի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները.....	37
Գծապատկեր 31. Ալավերդի քաղաքի մթնոլորտային օդում ազոտի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները.....	37
Գծապատկեր 32. Հրազդան քաղաքի մթնոլորտային օդում փոշու միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	38
Գծապատկեր 33. Հրազդան քաղաքի մթնոլորտային օդում ծծմբի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	38
Գծապատկեր 34. Հրազդան քաղաքի մթնոլորտային օդում ազոտ երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	38
Գծապատկեր 35. Արարատ քաղաքի մթնոլորտային օդում փոշու միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	39
Գծապատկեր 36. Արարատ քաղաքի մթնոլորտային օդում ծծմբի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	39

գծապատկեր 37. Արարատ քաղաքի մթնոլորտային օդում ազոտի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	39
գծապատկեր 38. Կապան քաղաքի մթնոլորտային օդում ծծմբի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	40
գծապատկեր 39. Կապան քաղաքի մթնոլորտային օդում ազոտի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	40
գծապատկեր 40. Քաջարան քաղաքի մթնոլորտային օդում ծծմբի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	41
գծապատկեր 41. Քաջարան քաղաքի մթնոլորտային օդում ազոտի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	41
գծապատկեր 42. Չարենցավան քաղաքի մթնոլորտային օդում ծծմբի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	42
գծապատկեր 43. Չարենցավան քաղաքի մթնոլորտային օդում ազոտի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	42
գծապատկեր 44. Ծաղկաձոր քաղաքի մթնոլորտային օդում փոշու միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	43
գծապատկեր 45. Ծաղկաձոր քաղաքի մթնոլորտային օդում ծծմբի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	43
գծապատկեր 46. Ծաղկաձոր քաղաքի մթնոլորտային օդում ազոտի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	43
գծապատկեր 47. Ամբերդի կայանում ամոնիակի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	47
գծապատկեր 48. Ամբերդի կայանում ազոտի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	47
գծապատկեր 49. փամբակ գետում ամոնիում իոնի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	51
գծապատկեր 50. դեբեդ գետում մոլիբդենի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	51
գծապատկեր 51. ախթալա գետում պղնձի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	52
գծապատկեր 52. Ախթալա գետում մոլիբդենի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	52
գծապատկեր 53. Հյուսիսային ջկտ-ի բնադրյուններում ջրի ծախսերի փոփոխությունները	52
գծապատկեր 54. մեծամոր գետում ֆոսֆատ իոնի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	54
գծապատկեր 55. Ախուրյանի ՋԿՏ-ի բնադրյուններում ջրի ծախսերի փոփոխությունները	55
գծապատկեր 56. Ախուրյանի ՋԿՏ-ի շատրվանող հորատանցքերում ջրի ծախսերի փոփոխությունները ..	56
գծապատկեր 57. Ախուրյանի ՋԿՏ-ի շատրվանող հորատանցքերում ջրի մակարդակների փոփոխությունները	56
գծապատկեր 58. Ախուրյանի ՋԿՏ-ի չշատրվանող հորատանցքերում ջրի մակարդակների փոփոխությունները	57
գծապատկեր 59. ախուրյանի ՋԿՏ-ի գրունտային ջրհորներում ջրի մակարդակների փոփոխությունները ..	57
գծապատկեր 60. Քասախ գետում ամոնիում իոնի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	60
գծապատկեր 61. Հրազդան գետում ամոնիում իոնի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	60
գծապատկեր 62. Հրազդան գետում ֆոսֆատ իոնի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	60
գծապատկեր 63. Հրազդանի ՋԿՏ-ի բնադրյուններում ջրի ծախսերի փոփոխությունները	61
գծապատկեր 64. Հրազդանի ՋԿՏ-ի շատրվանող հորատանցքերում ջրի ծախսերի փոփոխությունները ...	62
գծապատկեր 65. Հրազդանի ՋԿՏ-ի չշատրվանող հորատանցքերում ջրի մակարդակների փոփոխությունները	63
գծապատկեր 66. Հրազդանի ՋԿՏ-ի գրունտային ջրհորներում ջրի մակարդակների փոփոխությունները ..	63
գծապատկեր 67. Սևանա լիճ թափվող գետերի գետաբերաններում ամոնիում իոնի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	66
գծապատկեր 68. Սևանա լիճ թափվող գետերի գետաբերաններում նիտրատ իոնի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	66
գծապատկեր 69. Սևանա լիճ թափվող գետերի գետաբերաններում ֆոսֆատ իոնի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	66
գծապատկեր 70. Սևանի ՋԿՏ-ի բնադրյուններում ջրի ծախսերի փոփոխությունները	67
գծապատկեր 71. Սևանի ՋԿՏ-ի շատրվանող հորատանցքերում ջրի մակարդակների փոփոխությունները	68
գծապատկեր 72. Մեծ սևանում ֆոսֆատ իոնի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	73
գծապատկեր 73. Փոքր սևանում ֆոսֆատ իոնի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները	73

գծապատկեր 74. Մեծ սևանում ամռնիում իոնի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները.....	73
գծապատկեր 75. Փոքր սևանում ամռնիում իոնի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները.....	74
գծապատկեր 76. Արփա գետում մոլիբդենի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները.....	81
գծապատկեր 77. Արարարտյան ՋԿՏ-ի բնադբյուրներում ջրի ծախսերի փոփոխությունները.....	82
գծապատկեր 78. արարարտյան ՋԿՏ-ի շատրվանող հորատանցքերում ջրի մակարդակների փոփոխությունները.....	82
գծապատկեր 79. Արարարտյան ՋԿՏ-ի շատրվանող հորատանցքերում ջրի ծախսերի փոփոխությունները.....	83
գծապատկեր 80. Արարարտյան ՋԿՏ-ի շատրվանող հորատանցքերում ջրի մակարդակների փոփոխությունները.....	83
գծապատկեր 81. Կարճևան գետում պղնձի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները.....	86
գծապատկեր 82. Վարարակ գետում նիտրիտ իոնի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները.....	86
գծապատկեր 83. Հարավային ՋԿՏ-ի բնադբյուրներում ջրի ծախսերի փոփոխությունները.....	87
գծապատկեր 84. Երևանյան լճում նիտրիտ իոնի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները.....	89
գծապատկեր 85. Երևանյան լճում ֆոսֆատ իոնի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները.....	90

Հապավումներ

ՍԹԿ	սահմանային թույլատրելի կոնցենտրացիա
ՋԿՏ	ջրավազանային կառավարման տարածք
ԸՍԱ	ընդհանուր անօրգանական ազոտ
ԸԼԱ	ընդհանուր լուծված աղեր
ԿՉՆ	Կախության չոր նյութեր
ԹԿՊ ₅	թթվածնի հնգօրյա կենսաբանական պահանջարկ
ԹՔՊ	թթվածնի քիմիական պահանջարկ

ՆԱԽԱԲԱՆ

Հայաստանի Հանրապետության շրջակա միջավայրի նախարարության «Հիդրոոդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի («Հայհիդրոմետ» ՊՈԱԿ) 2024 թվականի 1-ին եռամսյակի տեղեկագրում ներկայացված են կլիմայական նկարագրության, եղանակային երևույթների, մթնոլորտային օդի որակի, մթնոլորտային տեղումների որակի և քանակի, մակերևութային և ստորերկրյա քաղցրահամ ջրերի որակի և քանակի, հողային ծածկույթի, անտառների մոնիթորինգի վերաբերյալ տեղեկատվություն:

«Հայհիդրոմետ» ՊՈԱԿ-ի աշխատանքային ծրագրերը կազմվում են կանոնադրության համաձայն և ղեկավարվելով հետևյալ հիմնական իրավական ակտերով.

❖ ՀՀ կառավարության 2021 թվականի նոյեմբերի 18-ի «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2021-2026 թվականների գործունեության միջոցառումների ծրագիրը հաստատելու մասին» N1902-Լ որոշում:

❖ ՀՀ կառավարության 2021 թվականի մայիսի 13-ի ««Հիդրոոդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության կողմից 2021-2023 թվականների ընթացքում կատարման ենթակա պետական նշանակության հիդրոոդերևութաբանական աշխատանքների ծրագիրը և նախատեսվող միջազգային համագործակցության միջոցառումների ցանկը հաստատելու մասին» N792-Լ որոշում:

❖ ՀՀ կառավարության 2023 թվականի սեպտեմբերի 28-ի «Սևանա լճի էկոհամակարգի վերականգնման, պահպանման, վերարտադրման, բնականոն զարգացման և օգտագործման միջոցառումների 2024 թվականի տարեկան ծրագիրը հաստատելու մասին» N 1656-Ն որոշում:

❖ ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարի 2021 թվականի հունիսի 15-ի «Հայաստանի Հանրապետության մակերևութային և ստորերկրյա ջրերի մոնիթորինգի դիտակետերի ցանկը հաստատելու և Շրջակա միջավայրի նախարարի 2020 թվականի ապրիլի 21-ի N 121-Լ հրամանն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» N1584-Ն հրաման:

Օդերևութաբանական դիտարկումներ կատարվում են հանրապետության տարածքի 42 (այդ թվում՝ 4 դժվարամատչելի և 2 մասնագիտացված) օդերևութաբանական կայանում, որից 40-ում համաժամանակյա իրականացվում են ավտոմատ դիտարկումներ: Դիտարկումներն իրականացվում են Համաշխարհային օդերևութաբանական կազմակերպության կողմից սահմանված կարգով և միջազգային ստանդարտներին համապատասխան: Կատարվում են դիտարկումներ օդերևութաբանական բոլոր տարրերի նկատմամբ, ինչպիսիք են՝ օդի և հողի ջերմաստիճանը, մթնոլորտային ճնշումը, քամու ուղղությունը և արագությունը, օդի խոնավությունը, տեղումների քանակը, ամպամածության ձևը և քանակը, հորիզոնական տեսանելիությունը, մթնոլորտային երևույթները և այլ: Նորմաները հաշվարկված են բազմամյա դիտարկումների հիման վրա:

Մթնոլորտային օդի աղտոտվածության դիտարկումներն իրականացվում են 15 հիմնական անշարժ՝ ակտիվ նմուշառման դիտակայանում, որտեղ դիտարկումներն իրականացվում են ամենօրյա կտրվածքով և 214 շարժական՝ պասիվ նմուշառման դիտակետում, որտեղ իրականացվում են շաբաթական դիտարկումներ: Անշարժ դիտակայաններում կատարվում է հիմնական աղտոտող նյութերի՝ ծծմբի երկօքսիդի, ազոտի երկօքսիդի, փոշու, փոշու մեջ պարունակող մետաղների և գետնամերձ օզոնի (որպես երկրորդային աղտոտիչ) մոնիթորինգ, իսկ շարժական դիտակետերում՝ ծծմբի երկօքսիդի և ազոտի երկօքսիդի մոնիթորինգ: Օդի որակի գնահատումը կատարվում է

սահմանային թույլատրելի կոնցենտրացիաների կիրառմամբ համաձայն ՀՀ կառավարության 2006 թ. փետրվարի 2-ի N160-Ն որոշման:

Մակերևութային ջրերի քանակի մոնիթորինգի դիտացանցում ընդգրկված է 91 դիտակետ (այդ թվում 80 գետային, 2 ջրանցքի, 5 ջրամբարային և 4 Սևանա լճի) Հանրապետության 6 ջրավազանային կառավարման տարածքի (Հյուսիսային, Ախուրյան, Հրազդան, Սևան, Արարատյան, Հարավային) գետերի, ջրանցքների, ջրամբարների և Սևանա լճի վրա: 91 դիտակետում իրականացվում են ջրի և օդի ջերմաստիճանի, ջրի մակարդակի, սառցային երևույթների ամենօրյա դիտարկումներ: 80 գետային և 2 ջրանցքի դիտակետերում իրականացվում են ջրի ելքի չափումներ (տարեկան 25-35 անգամ): Հիդրոլոգիական դիտակետերից 9-ում տեղադրված են ջրի մակարդակի ավտոմատ մակարդակաչափեր (ռադարային կամ ինքնագրային):

Մակերևութային ջրերի որակի մոնիթորինգի դիտացանցում ընդգրկված է ՀՀ 6 ջրավազանային կառավարման տարածքի գետերի, ջրամբարների, Արփա-Սևան, Որոտան-Կեչուտ ջրատարի և Սևանա լճի 151 դիտակետ: Ջրի որակը բնութագրվում է ֆիզիկաքիմիական ավելի քան 45 ցուցանիշով (հիմնական անիոններ և կատիոններ, սնուցող նյութեր, ծանր մետաղներ, առաջնային օրգանական աղտոտիչներ), տարեկան 5-12 անգամ հաճախականությամբ: Ջրի որակի գնահատումը կատարվում է համաձայն ՀՀ կառավարության 2011 թ. հունվարի 27-ի N75-Ն որոշման:

Ստորերկրյա քաղցրահամ ջրերի մոնիթորինգի դիտացանցում ընդգրկված են ՀՀ 6 ջրավազանային կառավարման տարածքի 119 ստորերկրյա ջրաղբյուր: Ջրաղբյուրներում կատարվում են ջրի ծախսի, մակարդակի/ճնշման և ջերմաստիճանի դիտարկումներ՝ ամսական 6 անգամ հաճախականությամբ: Տարեկան 2 անգամ կատարվում է նաև ստորերկրյա ջրերի որակի մոնիթորինգ 55 ջրաղբյուրում, որոնցից յուրաքանչյուրում որոշվում է շուրջ 40 ցուցանիշ (հիմնական անիոններ և կատիոններ, մետաղներ, աղային ռեժիմի տարրեր): Ստորերկրյա քաղցրահամ ջրերի որակի գնահատումը կատարվում է համաձայն ՀՀ առողջապահության նախարարի 2002 թ. դեկտեմբերի 25-ի N876-Ն հրամանի:

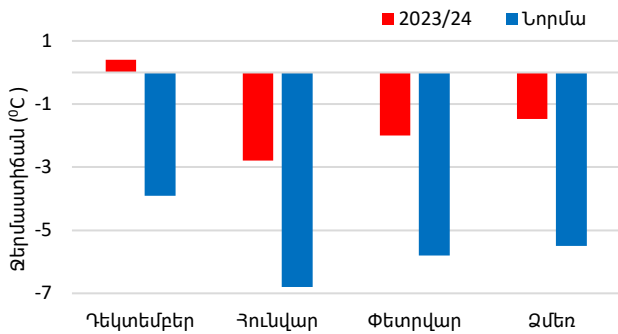
Կոմունալ աղբավայրերի հարակից տարածքներում կայուն օրգանական աղտոտիչների պարունակությունները որոշելու համար կատարվում են հողի նմուշառումներ: Յուրաքանչյուր նմուշում որոշվում են մինչև 19 քլորօրգանական պեստիցիդներ և 24 պոլիքլորացված բիֆենիլներ: Կատարված դիտարկումների արդյունքները հրապարակվում են տարեկան տեղեկագրում:

ՄԱԿ-ի ԵՏՀ «Մեծ տարածությունների վրա օդի անդրսահմանային աղտոտման մասին» կոնվենցիայի «Եվրոպայում մեծ տարածությունների վրա օդի աղտոտիչների տարածման մոնիթորինգի և գնահատման» (EMEP) ծրագրի շրջանակներում ՀՀ-ում գործում է մթնոլորտային օդի անդրսահմանային աղտոտվածության մոնիթորինգի առաջին մակարդակի տարածաշրջանային դիտակայան (Ամբերդի դիտակայան): Դիտակայանի մթնոլորտային օդի և մթնոլորտային տեղումների որակի մոնիթորինգի արդյունքները ներկայացվում են կոնվենցիայի քիմիական կոորդինացիոն կենտրոն, որը գործում է Նորվեգիայի օդի հետազոտության ինստիտուտի ներքո: Մոնիթորինգի և արտանետումների տվյալների հիման վրա Նորվեգիայի օդերևութաբանական ինստիտուտի կողմից կատարվում է օդի անդրսահմանային աղտոտման մոդելավորում և պատրաստվում է Հայաստանի Հանրապետության համար տարեկան զեկույց:

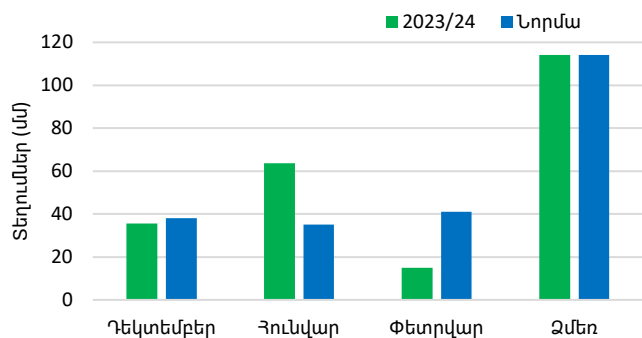
Մակերևութային և ստորերկրյա ջրերի որակի և քանակի մոնիթորինգի դիտակետերի ցանկը հաստատվել է համաձայն ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարի 2021 թվականի հունիսի 15-ի N212-Լ հրամանի:

1. ԿԼԻՄԱ

2023-2024 թվականի ձմեռը երկրորդ ամենատաքն էր սկսած 1935 թվականից: Ձմռան միջին սեզոնային ջերմաստիճանը՝ -1.5°C , 1961-1990թթ. նորմայից բարձր էր 4.0°C -ով, իսկ տեղումների քանակը՝ 114մմ, նորմայի սահմաններում էր:

Գծապատկեր 1. Օդի միջին ամսական, սեզոնային ջերմաստիճանը

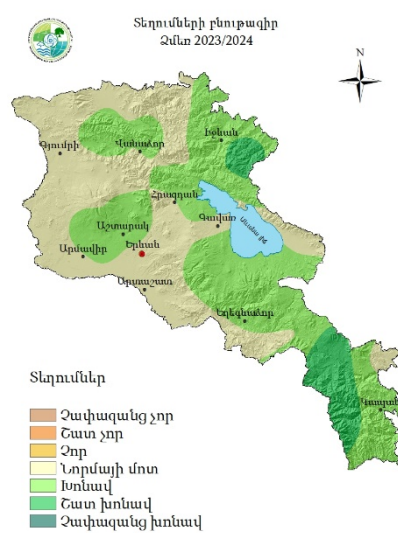
Գծապատկեր 2. Օդի Ամսական, սեզոնային տեղումների քանակը

Ձմռան երեք ամիսներին էլ օդի միջին ամսական ջերմաստիճանները բարձր էին նորմայից $3.8-4.0^{\circ}\text{C}$ -ով: 2023 թվականի դեկտեմբերը երկրորդ ամենատաք դեկտեմբերն էր, ամենատաքը դիտվել է 2010 թվականին: 2024 թվականի հունվարը հինգերորդ տաք հունվարն էր 1966, 1963, 2010 և 1987 թվականներից հետո:

Ձմռան սեզոնին հատկապես տեղումնառատ էր հունվար ամիսը՝ մթնոլորտային տեղումները կազմել են նորմայի 182%, այն հինգերորդ խոնավ հունվարն էր 2010, 2016, 1978, 2000 թվականներից հետո, իսկ փետրվարը չորային էր, երբ ամսական տեղումների գումարը կազմել է նորմայի 36%:

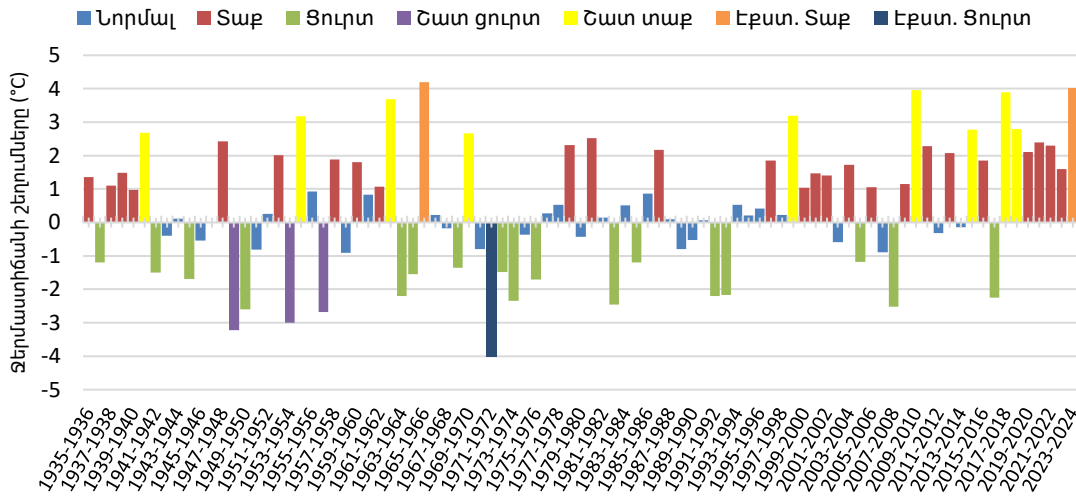

Նկար 1. Օդի ջերմաստիճանի շեղումը նորմայից

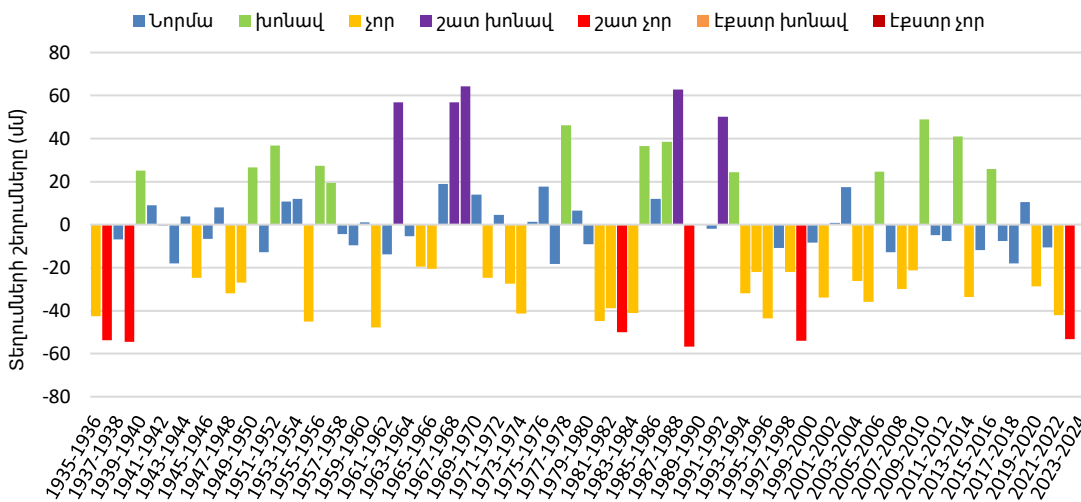

Նկար 2. Մթնոլորտային տեղումների շեղումը նորմայից

Ձմռան միջին ջերմաստիճանի աճը 1935-2024թթ. կազմել է 1.7°C , իսկ տեղումները նվազել են 4.1%-ով:

Գծապատկեր 3. Օդի ջերմաստիճանի շեղումները նորմայից ձմռան սեզոնին՝ 1935-2024թթ.

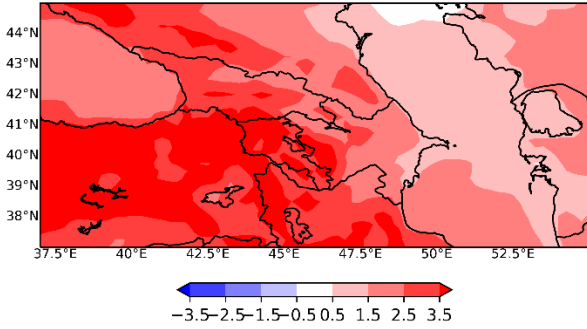
Գծապատկեր 4. Մթնոլորտային տեղումների շեղումները նորմայից ձմռան սեզոնին՝ 1935-2024թթ.

Կովկասի տարածաշրջանի ջերմաստիճանի և տեղումների շեղումները

Համաձայն ERA5 գլոբալ ռեանալիզի տվյալների 2023-2024 թվականի ձմռան օդի միջին ջերմաստիճանը Կովկասի տարածաշրջանում բարձր է եղել նորմայից (1991-2020թթ.): Արևմտյան և կենտրոնական շրջաններում ջերմաստիճանի շեղումը հասել է 2.5-3.5°C, իսկ արևելյան շրջաններում՝ 1.5-2.0°C:

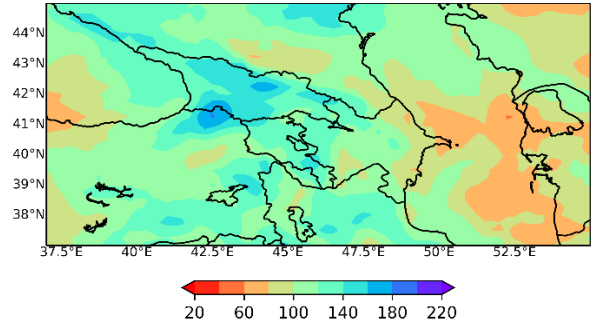
Մթնոլորտային տեղումները հիմնականում եղել են նորմայի սահմաններում և նորմայից բարձր (90-120%): Առավելագույն շեղումներ գրանցվել են Վրաստանի տարածքում՝ մինչև 160%:

Monthly Temperature anomalies South Caucasus Winter 223/2024 (1991-2020 base period), ERA5

Նկար 3. Օդի ջերմաստիճանի շեղումը նորմայից (°C) Կովկասում

Monthly Precipitation anomalies(%) South Caucasus winter 2023/2024 (1991-2020 base period), ERA5

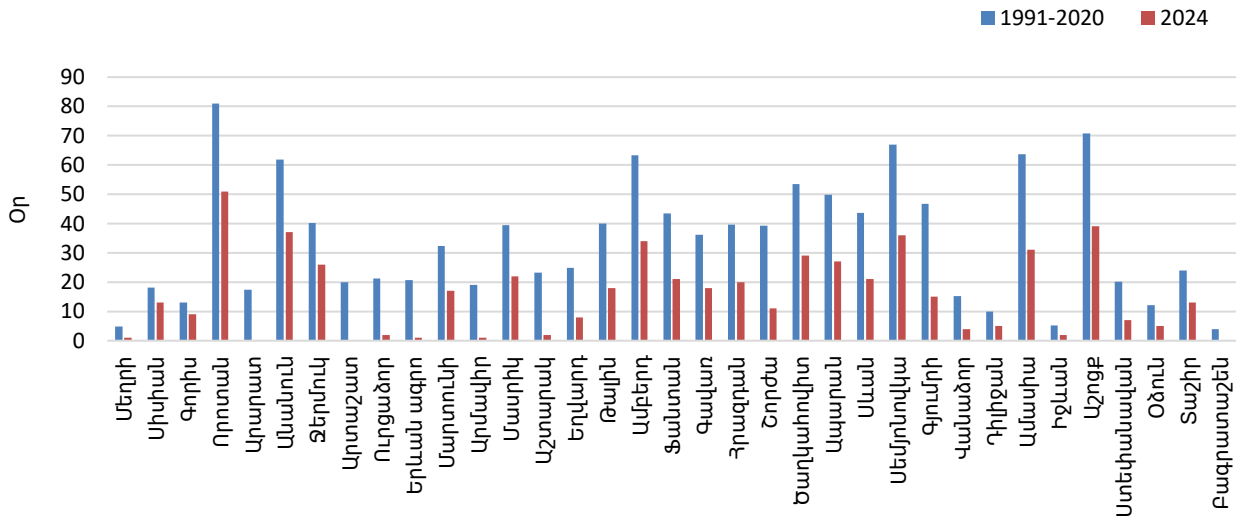

Նկար 4. Մթնոլորտային տեղումների շեղումը նորմայից (%) Կովկասում

Կլիմայական ինդեքսներ

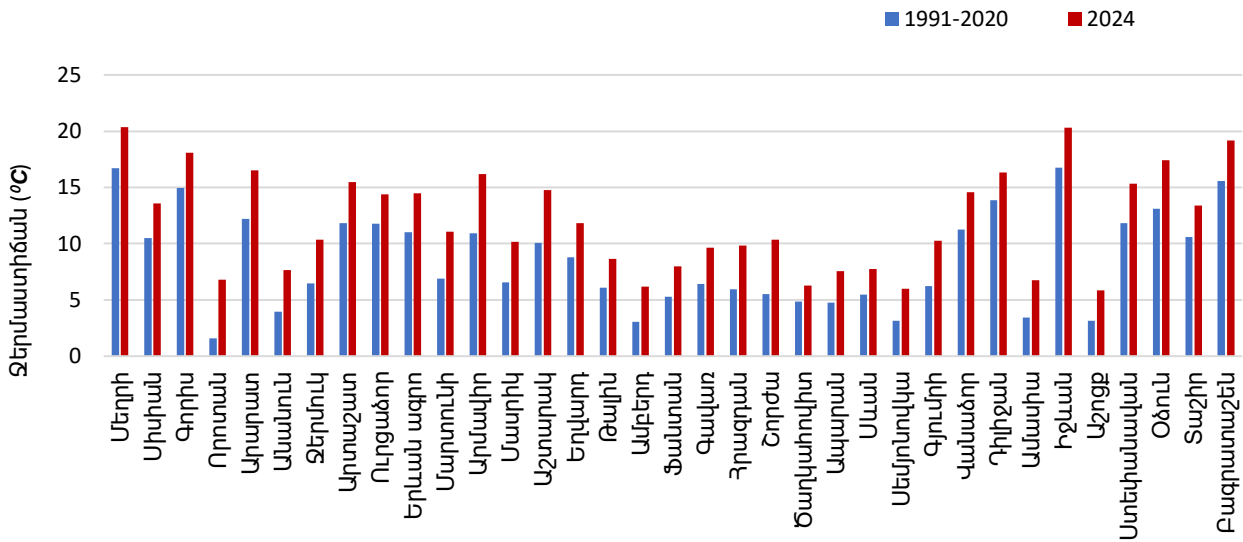
Սառնամանիքային օրեր (IDO)

2023-2024թթ. ձմռանը սառնամանիքային օրերի թիվը՝ օրերի թիվը տարվա ընթացքում, երբ օրական առավելագույն ջերմաստիճանը ցածր է 0°C-ից, զգալիորեն պակաս է եղել նորմայից (1991- 2020թթ.): Սառնամանիքային օրերի քանակը հատկապես ցածր է եղել նորմայից Ամասիայում՝ 33 օրով, Աշոցքում և Գյումրիում՝ 32 օրով, Սեմյոնովկայում՝ 31 օրով:

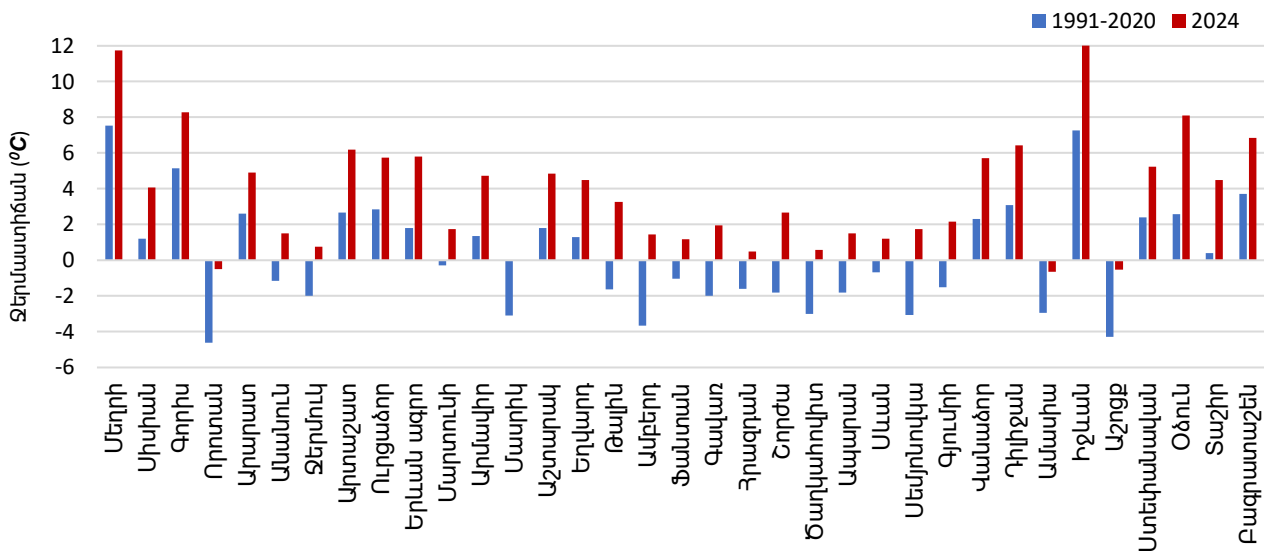
Գծապատկեր 5. Սառնամանիքային օրերի քանակը 2023-2024թթ. ձմռանը (կարմիր) և նորման (կապույտ)

2023-2024թթ. ձմեռային սեզոնին դիտված առավելագույն ջերմաստիճանը (TXx) նորմայից բարձր է եղել միջինում 3.5°C-ով, իսկ առավել զգալի շեղումները նորմայից դիտվել են Արմավիրում՝ 5.3°C-ով, Որոտանում՝ 5.2°C-ով, Շորժայում՝ 4.8°C-ով:

Գծապատկեր 6. Օրական առավելագույն ջերմաստիճանի (°C) (TXx) արժեքները 2023-2024թթ. ձմռանը (կարմիր) և նորման (կապույտ)

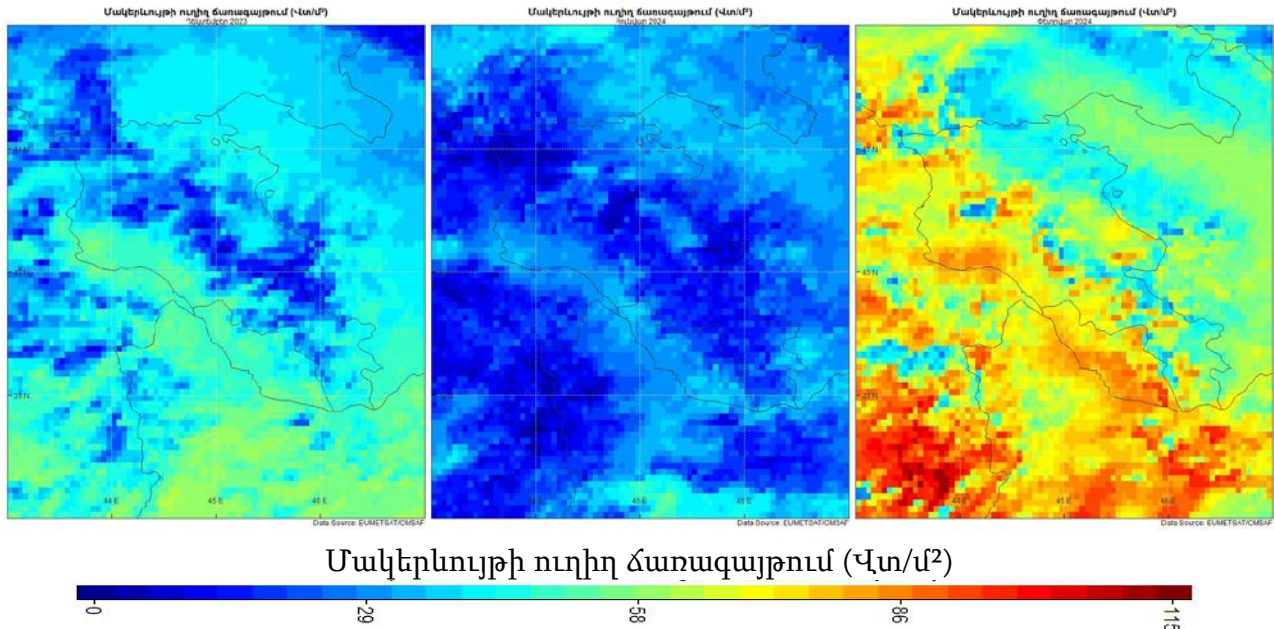
2023-2024թթ. ձմռանյին սեզոնին դիտված նվազագույն ջերմաստիճանների առավելագույն արժեքները (TNx)-ը նորմայից բարձր է եղել միջինում 3.4°C-ով, իսկ առավել զգալի շեղումները նորմայից դիտվել է Օձունում՝ 5.5°C-ով, Ամբերդում՝ 5.1°C-ով, Թալինում՝ 4.9°C-ով:

Գծապատկեր 7. Օրական նվազագույն ջերմաստիճանի ամսական առավելագույն արժեքները (TNx) 2023-2024թթ. ձմռանը (կարմիր) և նորման (կապույտ)

Արեգակնային ճառագայթում

2023-2024 թվականների ձմռան ամիսների արեգակնային ուղիղ ճառագայթման բաշխման քարտեզներից երևում է, որ հունվարին գրանցված արժեքները ամենացածրն են ձմռան սեզոնի ընթացքում: Դեկտեմբերին նվազագույն արժեքներ գրանցվել են հանրապետության լեռնային շրջաններում: Ձմռան երեք ամիսներին առավելագույն արժեքներով աչքի է ընկել Արարատյան դաշտը: Փետրվար ամսին հանրապետության առանձին շրջաններում արեգակնային ուղիղ ճառագայթման առավելագույն արժեքները հասել են մինչև 90-95Վտ/մ²:

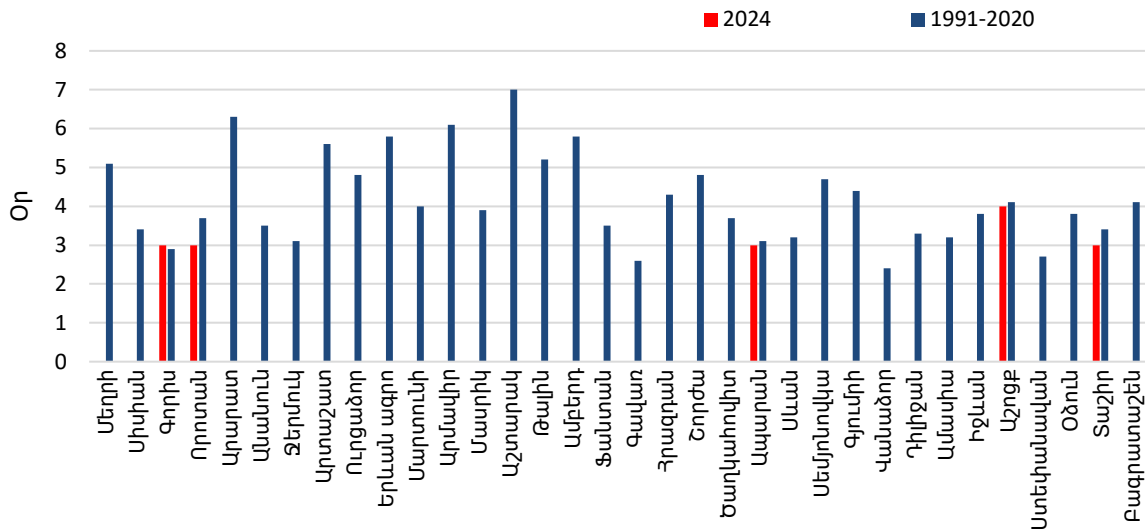

Նկար 5. Կարճալիք ճառագայթման արժեքները (Վտ/մ²) ըստ արբանյակային դիտարկումների դեկտեմբեր, հունվար և փետրվար ամիսներին (ձախից աջ հերթականությամբ)

Ցուրտ ալիք

Ցուրտ ալիքների հաշվարկման համար կիրառվել է Climpact փաթեթի մեթոդաբանությունը: Ցուրտ ալիք է համարվում, եթե դիտված օրական նվազագույն ջերմաստիճանները 3 օր անընդմեջ ցածր են համապատասխան ջերմաստիճանների 10% ապահովվածության արժեքից:

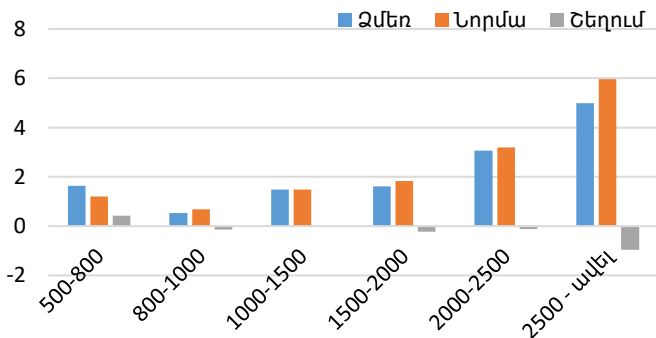
2023-2024թթ. ձմռանը ցուրտ ալիք դիտվել է միայն Ապարան, Աշոցք և Տաշիր կայաններում՝ հունվարի 30-ից փետրվարի 2-ը և Գորիս և Որոտանի լ/ք կայաններում՝ փետրվարի 25-28-ը:

Ֆոնայատկեր 8. Ցուրտ ալիքով օրերի թիվը 2023-2024թթ. ձմռանը (կարմիր) համեմատած 1991-2020թթ. նորմայի (կապույտ) հետ

Քամու բաշխումը

Ձմռան սեզոնին քամու միջին արագությունը հովտային շրջաններում՝ 500-800մ բարձրություններում գրանցվել է 1.6մ/վ, 800-1000մ բարձրություններում՝ 0.5մ/վ: Ամենամեծ արագությամբ քամի արձանագրվել է 2500մ-ից ավել բարձրալեռնային գոտում՝ 5.0մ/վ, ինչը նորմայից պակաս է 1.0մ/վ-ով:

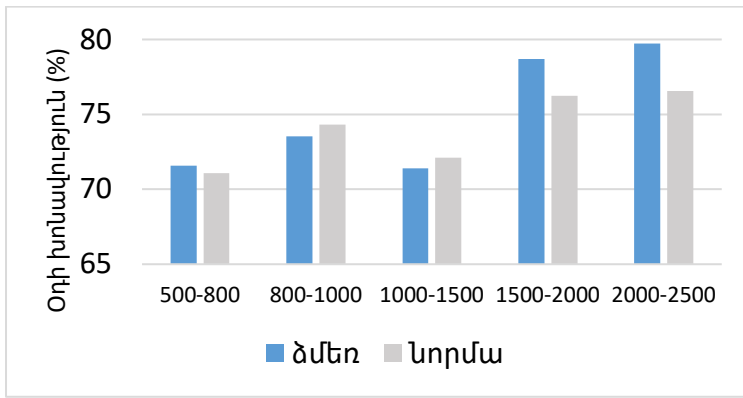

Բարձ.	Ձմեռ	Նորմա	Շեղում
500-800	1.6	1.2	0.4
800-1000	0.5	0.7	-0.1
1000-1500	1.5	1.5	0.0
1500-2000	1.6	1.8	-0.2
2000-2500	3.1	3.2	-0.1
2500 - ավել	5.0	6.0	-1.0

Ֆոնայատկեր 9. Քամու արագությունը (մ/վ) ձմռանը

Օդի հարաբերական խոնավություն

2023-2024թթ. ձմռան հարաբերական խոնավությունը բոլոր բարձրություններում եղել է նորմայից բարձր, բացառությամբ 800-1500մ գոտու, որտեղ հարաբերական խոնավությունը դիտվել է նորմայից ցածր:

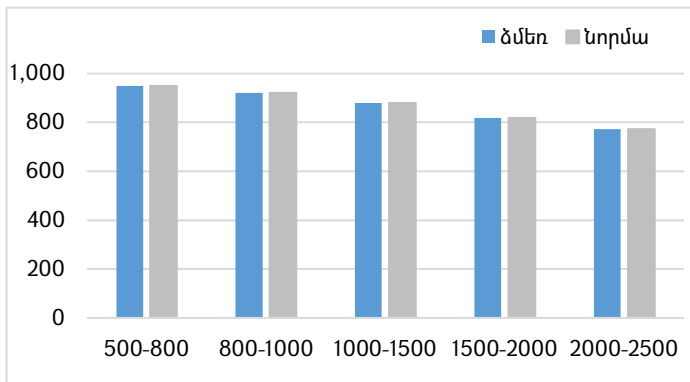

Բարձրություն	ձմեռ	նորմա
500-800	71.6	71.1
800-1000	73.5	74.3
1000-1500	71.4	72.1
1500-2000	78.7	76.2
2000-2500	79.7	76.6

Գծապատկեր 10. Օդի հարաբերական խոնավությունը (%) ըստ բարձրությունների

Մթնոլորտային ճնշումը

2023-2024թթ. ձմռան մթնոլորտային ճնշումը ցածրադիր վայրերում եղել է նորմայից պակաս, իսկ 1000-2500մ բարձրություններում՝ նորմային մոտ և նորմայից ավել:

Բարձրություն	ձմեռ	նորմա
500-800	948.6	948.8
800-1000	920.7	921.0
1000-1500	880.4	880.2
1500-2000	819.4	818.5
2000-2500	773.6	772.0

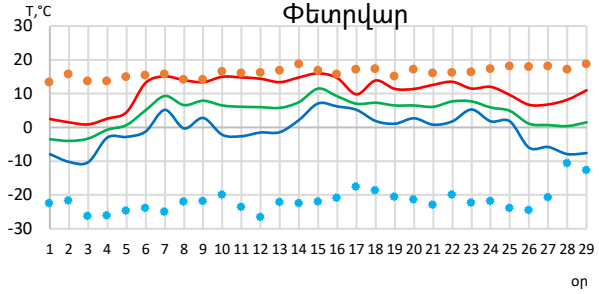
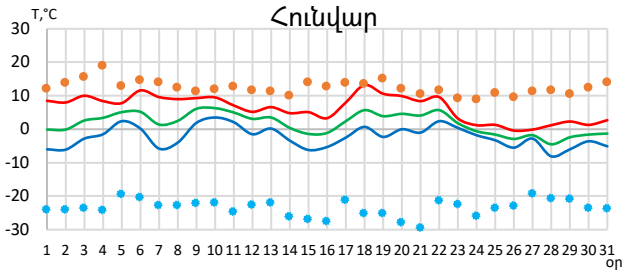
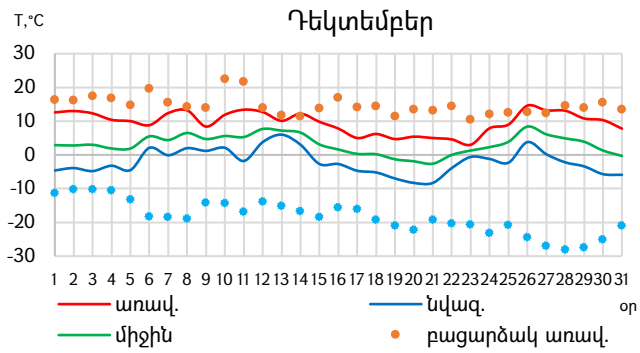
Գծապատկեր 11. Մթնոլորտային ճնշումն (հՊա) ըստ բարձրությունների

Երևան

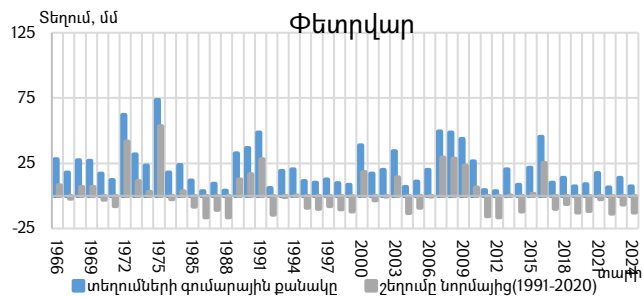
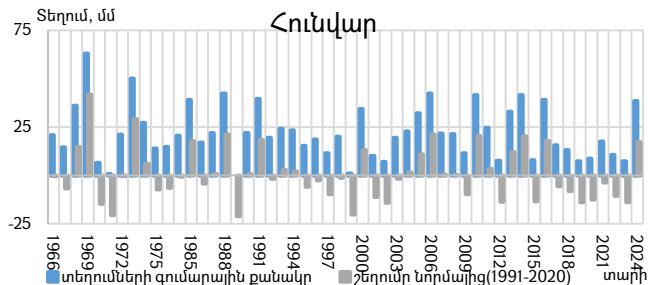
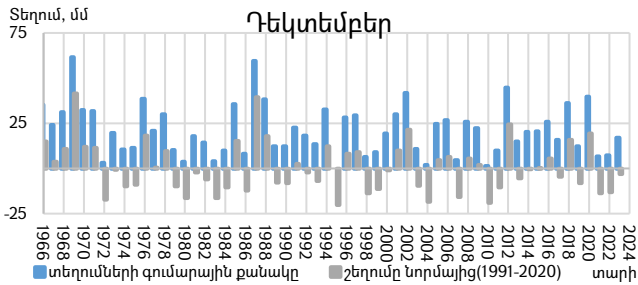
Դեկտեմբեր ամսվա միջին ջերմաստիճանը կազմել է 3.1°C, որը նորմայից բարձր էր 3.5°C-ով: Տեղումների քանակը եղել է 17.1մմ, որը կազմում է դեկտեմբեր ամսվա նորմայի 84%-ը:

Հունվար ամսվա միջին ջերմաստիճանը կազմել է 1.7°C, որը նորմայից բարձր էր 5.3°C-ով: Հունվարը հինգերորդ ամենատաքն էր սկսած 1966 թվականից: Տեղումների քանակը եղել է 38.5մմ, որը կազմում է հունվար ամսվա նորմայի 182%-ը:

Փետրվար ամսվա միջին ջերմաստիճանը կազմել է 4.6°C, որը բարձր էր նորմայից 5°C-ով: Փետրվարը երկրորդ ամենատաքն էր սկսած 1966 թվականից: Տեղումների քանակը եղել է 7.3մմ, որը կազմում է փետրվար ամսվա նորմայի 36%-ը:

Գծապատկեր 12. Օրական առավելագույն (կարմիր), նվազագույն (կապույտ) և միջին (կանաչ) ջերմաստիճանները Երևանում 2023-2024թթ. ձմռանը: Կետերով նշված է երբևիցե դիտված առավելագույն (նարնջագույն) և նվազագույն (կապույտ) օրական ջերմաստիճանները

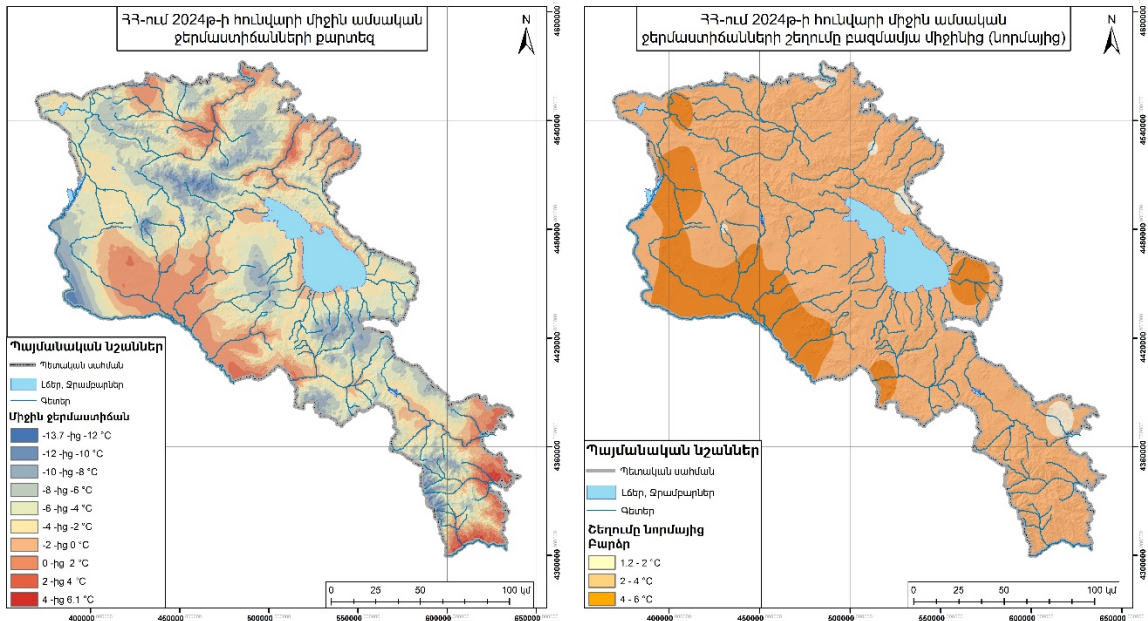

Գծապատկեր 13. Անսական տեղումների քանակը և դրանց շեղումները նորմայից (մմ) Երևանում 1966-2024թթ. ժամանակահատվածում

2. ՕԴԵՐԵՎՈՒԹԱԲԱՆԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Հունվար

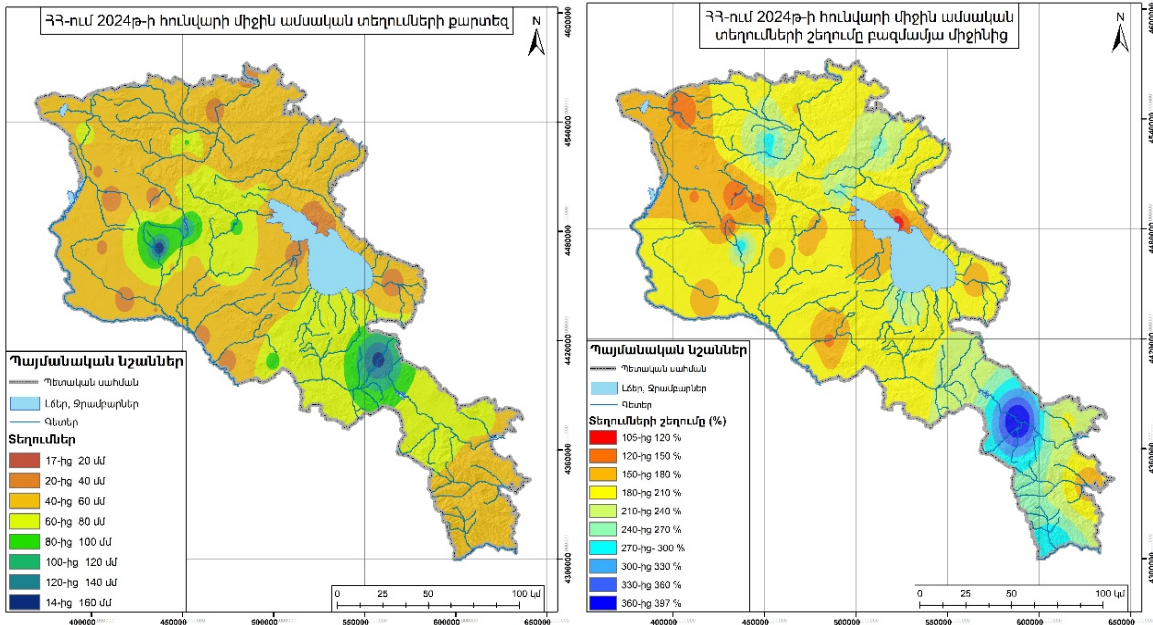
2024թ. հունվարին օդի ամսական միջին ջերմաստիճանը հանրապետության շրջանների զգալի մասում բարձր է եղել նորմայից՝ 3-5, Լոռիում, Տավուշում, Սյունիքում՝ 1-3 աստիճանով:

Նկար 6. Միջին ամսական ջերմաստիճանները և դրանց շեղումները նորմայից (նորմա 1991-2020թթ.) հունվարին

Հունվար ամսվա միջին տասնօրյակային ջերմաստիճանը առաջին տասնօրյակում եղել է նորմայից բարձր՝ 5-7 աստիճանով, երկրորդ տասնօրյակում՝ բարձր 3-6 աստիճանով (Լոռիում, Տավուշում, Սյունիքում բարձր 1-3 աստիճանով), երրորդ տասնօրյակում եղել է նորմայի սահմաններում մի փոքր դրական և բացասական շեղումներով, Արարատյան դաշտում՝ նորմայից բարձր 1-3 աստիճանով:

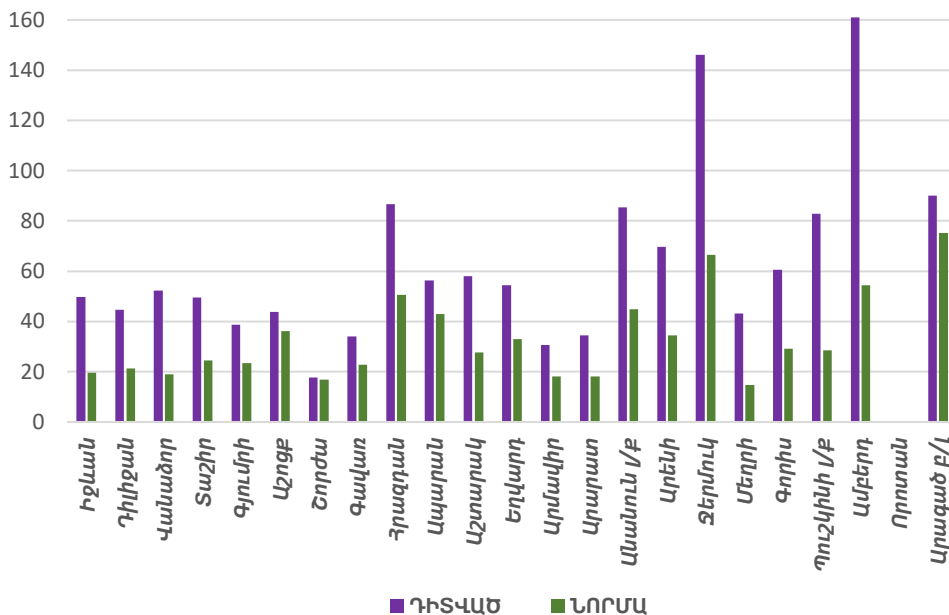
Ամսական տեղումների քանակը հունվարին Տավուշում կազմել է նորմայի 196-253%, Լոռիում՝ 177-276%, Սյունիքում՝ նախալեռնային շրջաններում՝ 208-398%, հովտային շրջաններում՝ 166-293%, Գեղարքունիքում՝ 105-262%, Շիրակում՝ 121-165%, Վայոց ձորում՝ 202-220%, Կոտայքում՝ լեռնային շրջաններում՝ 143-175%, նախալեռնային շրջաններում՝ 165%, Արագածոտնում՝ լեռնային շրջաններում՝ 118-295%, նախալեռնային շրջաններում՝ 209-210%, Արմավիրում՝ 168%, Արարատում՝ 143-199%, Երևան քաղաքում՝ 186-199%:

Նկար 7. Տեղումների քանակն և շեղումը բազմամյա միջինից (նորմա 1991-2020թթ.) հունվարին

Հունվարի 1-3-ին, 7-9-ին, 16-ին, 19-20-ին, 26-ին, 31-ին դիտվել է առանց տեղումների եղանակ:

Հունվարի 5-6-ին, 12-13-ին, 22-25-ին, 27-ին շրջանների զգալի մասում, հունվարի 4-ին, 10-11-ին, 14-15-ին, 17-18-ին, 21-ին, 28-30-ին առանձին շրջաններում դիտվել են տեղումներ:

Փճապատկեր 14. Տեղումներ, հունվար 2024թ. (նորմա՝ 1991-2020թթ.)

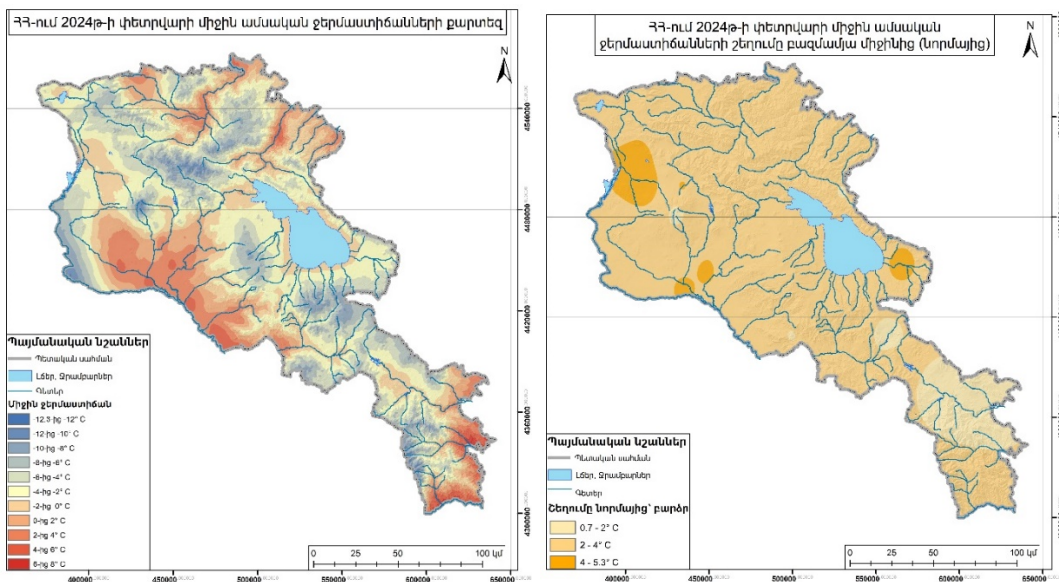
Հունվարի 31-ի դրությամբ ձյան ծածկի բարձրությունը Արագած բլ-ում կազմել է՝ 161սմ, Ամբերդում՝ 107սմ, Ջերմուկում՝ 93սմ, Հանքավանում՝ 60սմ, Սեւյունովկայում՝ 53սմ, մնացած լեռնային շրջաններում՝ 20-50սմ, Լոռիում, Տավուշում՝ 4-17սմ, Սյունիքի նախալեռներում՝ 10-14սմ, Արարատյան դաշտում՝ 1-7սմ: Սյունիքի հովիտներում, Վայոց ձորի նախալեռներում, Բազրատաշենում ձյան ծածկը բացակայել է:

Աղյուսակ 1. Վտանգավոր օդերևութաբանական երևույթներ, 2024թ. հունվար

Մարզ / օդերևութաբանական կայան	Դիտման օրը(երը)	Երևույթի անվանումը	Բնութագիրը	Զափանիչը/ Զափոքոշիչը	Փաստացի
Արագածոտն/Ամբերդ	5	Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	50մ
Շիրակ/Ամասիա		Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	50մ
Շիրակ/Աշոցք		Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	50մ
Արագածոտն/Ամբերդ	9	Ուժեղ ձյուն	Բնտեսաիվություն	≥20մմ/12ժամ	24մմ
Լոռի/Ստեփանավան		Ուժեղ քամի	Արագություն	≥25մ/վ	27մ/վ
Արագածոտն/Ամբերդ	10	Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	50մ
Լոռի/Օձուն	11	Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	50մ
Արագածոտն/Ամբերդ		Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	50մ
Արագածոտն/Ամբերդ	12	Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	50մ
Վայոց Ձոր/Զերմուկ		Ուժեղ բուք	Տեսանելիություն Արագություն	≤500մ ≥15մ/վ	500մ 16մ/վ
Շիրակ/Գյումրի	18	Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	50մ
Արարատ/Արարատ	20	Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	40մ
Շիրակ/Արթիկ	22	Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	50մ
Արագածոտն/Ամբերդ		Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	50մ
Շիրակ/Ամասիա		Ուժեղ ձյուն	Բնտեսաիվություն	≥20մմ/12ժամ	23.2մմ
Արագածոտն/Ամբերդ	23	Ուժեղ ձյուն	Բնտեսաիվություն	≥20մմ/12ժամ	29մմ
Արագածոտն/Ամբերդ		Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	50մ
Արագածոտն/Ամբերդ	24	Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	50մ
Գեղարքունիք/Մարտունի		Ուժեղ ձյուն	Բնտեսաիվություն	≥20մմ/12ժամ	23.2մմ
Արագածոտն/Ամբերդ	27	Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	50մ
Կոտայք/Եղվարդ		Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	50մ
Արարատ/Արարատ		Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	40մ
Արագածոտն/Ամբերդ		Ուժեղ ձյուն	Բնտեսաիվություն	≥20մմ/12ժամ	24մմ
Արագածոտն/Ապարան	28	Ուժեղ ձյուն	Բնտեսաիվություն	≥20մմ/12ժամ	24.1մմ
Արարատ/Արարատ		Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	40մ
Արագածոտն/Ամբերդ	29	Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	50մ
Արագածոտն/Ամբերդ	30	Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	50մ

Փետրվար

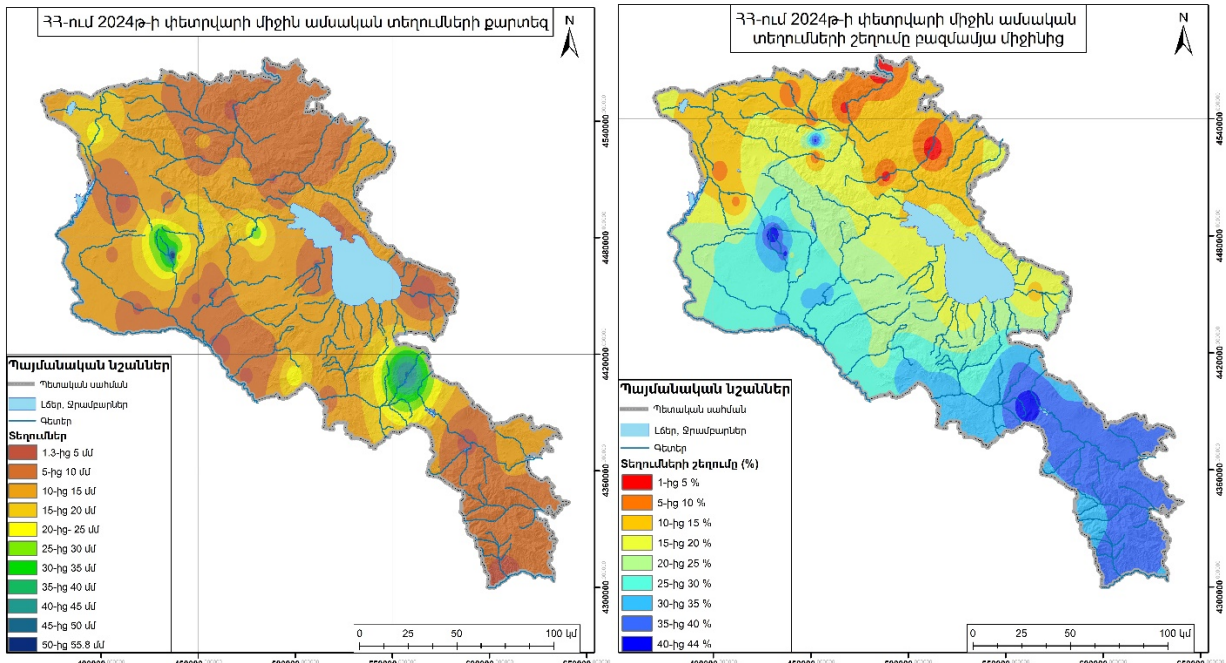
2024թ. փետրվարին օդի ամսական միջին ջերմաստիճանը հանրապետության շրջանների զգալի մասում բարձր է եղել նորմայից՝ 2-5 աստիճանով:

Նկար 8. Միջին ամսական ջերմաստիճանները և նրանց շեղումները նորմայից (նորմա՝ 1991-2020թթ.) փետրվարին

Փետրվար ամսվա միջին տասնօրյակային ջերմաստիճանը առաջին տասնօրյակում եղել է նորմայից բարձր՝ 2-4 աստիճանով, երկրորդ տասնօրյակում՝ բարձր 5-8 աստիճանով, երրորդ տասնօրյակում՝ բարձր 1-2 աստիճանով (Լոռիում, Տավուշում, Գեղարքունիքում, Վայոց ձորում, Սյունիքում ցածր՝ 1-5 աստիճանով):

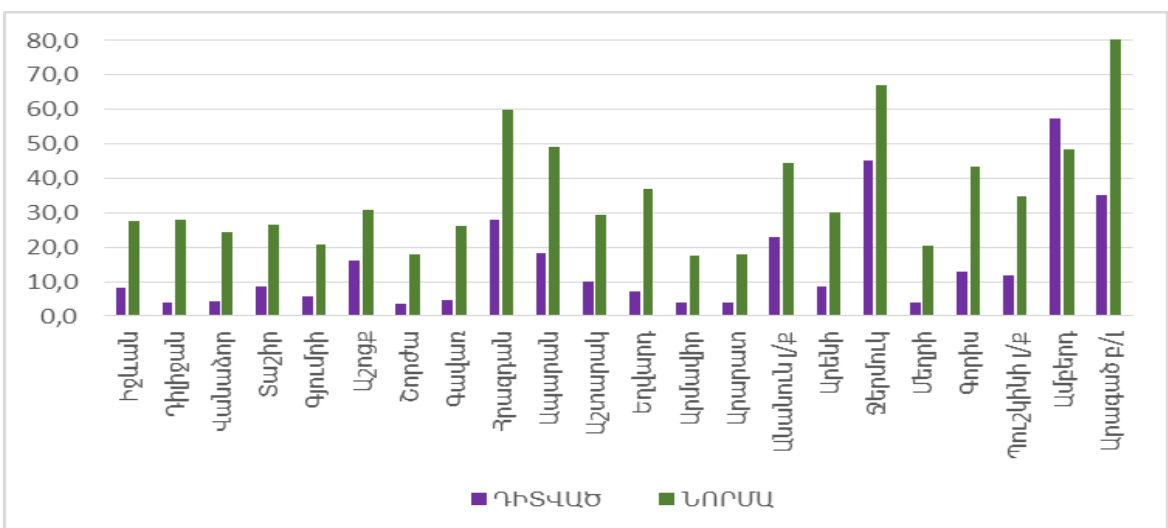
Ամսական տեղումների քանակը փետրվարին Տավուշում կազմել է նորմայի 19-29%, Լոռիում՝ 17-32%, Սյունիքում՝ նախալեռնային շրջաններում՝ 16-30%, հովտային շրջաններում՝ 19-20%, Գեղարքունիքում՝ 10-56%, Շիրակում՝ 8-66%, Վայոց ձորում՝ 29-68%, Կոտայքում՝ լեռնային շրջաններում՝ 28-47%, նախալեռնային շրջաններում՝ 19-20%, Արագածոտնում՝ լեռնային շրջաններում՝ 24-119%, նախալեռնային շրջաններում՝ 31-34%, Արմավիրում՝ 23%, Արարատում՝ 7-26%, Երևան քաղաքում՝ 14-34%:

Նկար 9. Տեղումների քանակն և շեղումը բազմամյա միջինից (նորմա՝ 1991-2020թթ.) փետրվարին

Փետրվարի 1-3-ին, 8-14-ին, 28-29-ին դիտվել է առանց տեղումների եղանակ:

Փետրվարի 15-ին և 23-ին շրջանների զգալի մասում, փետրվարի 4-7-ին, 16-22-ին, 24-26-ին առանձին շրջաններում դիտվել են տեղումներ:

Գծապատկեր 15. Տեղումներ, փետրվար 2024թ. (նորմա՝ 1991-2020թթ.)

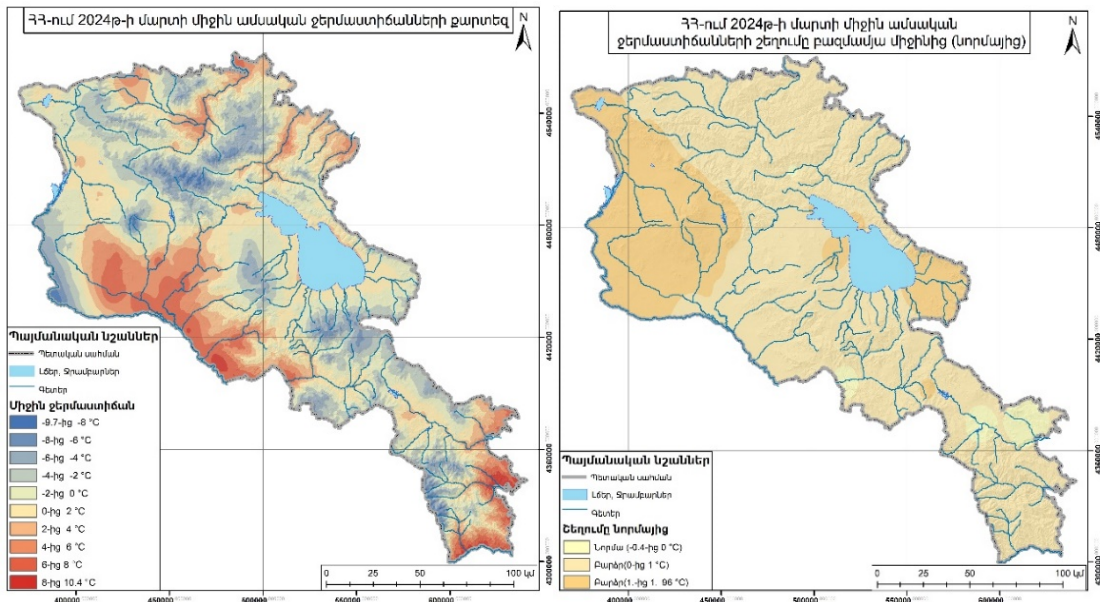
Փետրվարի 29-ի դրությամբ ձյան ծածկի բարձրությունը Արագած բ/լ-ում կազմել է՝ 88սմ, Ամբերդում՝ 68սմ, Ջերմուկում՝ 57սմ, Կոտայքի լեռնային շրջաններում՝ 17-37սմ, առանձին լեռնային շրջաններում՝ 17-23սմ, մնացած շրջաններում՝ 2-3սմ: Հանրապետության նախալեռնային և հովտային շրջաններում ձյան ծածկը բացակայում է:

Աղյուսակ 2. Վտանգավոր օդերևութաբանական երևույթներ, 2024թ. փետրվար

Մարզ / օդերևութաբանական կայան	Դիտման օրը(երը)	Երևույթի անվանումը	Բնութագիրը	Չափանիշը/ Չափորոշիչը	Փաստացի
Շիրակ/Գյումրի	1	Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	50մ
Արագածոտն/Ամբերդ	3	Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	50մ
Արագածոտն/Ամբերդ	5	Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	50մ
Տավուշ/Իջևան		Ուժեղ քամի	Արագություն	≥25մ/վ	28մ/վ
Գեղարքունիք/Ճամբարակ	6	Ուժեղ քամի	Արագություն	≥25մ/վ	28մ/վ
Լոռի/Տաշիր		Ուժեղ քամի	Արագություն	≥25մ/վ	25մ/վ
Շիրակ/Աշոցք		Ուժեղ բուք	Տեսանելիություն Արագություն	≤500մ ≥15մ/վ	200մ 22մ/վ
Տավուշ/Իջևան		Ուժեղ քամի	Արագություն	≥25մ/վ	28մ/վ
Լոռի/Մտեփանավան		Ուժեղ քամի	Արագություն	≥25մ/վ	28մ/վ
Արագածոտն/Ամբերդ		Ուժեղ քամի	Արագություն	≥25մ/վ	35մ/վ
Տավուշ/Իջևան	8	Ուժեղ քամի	Արագություն	≥25մ/վ	25մ/վ
Սյունիք/Գորիս	15	Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	50մ
Սյունիք/Գորիս	17	Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	50մ
Լոռի/Օձուն		Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	50մ
Լոռի/Օձուն	18	Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	50մ
Լոռի/Օձուն	19	Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	50մ
Սյունիք/Գորիս	21	Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	50մ
Լոռի/Օձուն	23	Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	50մ

Մարտ

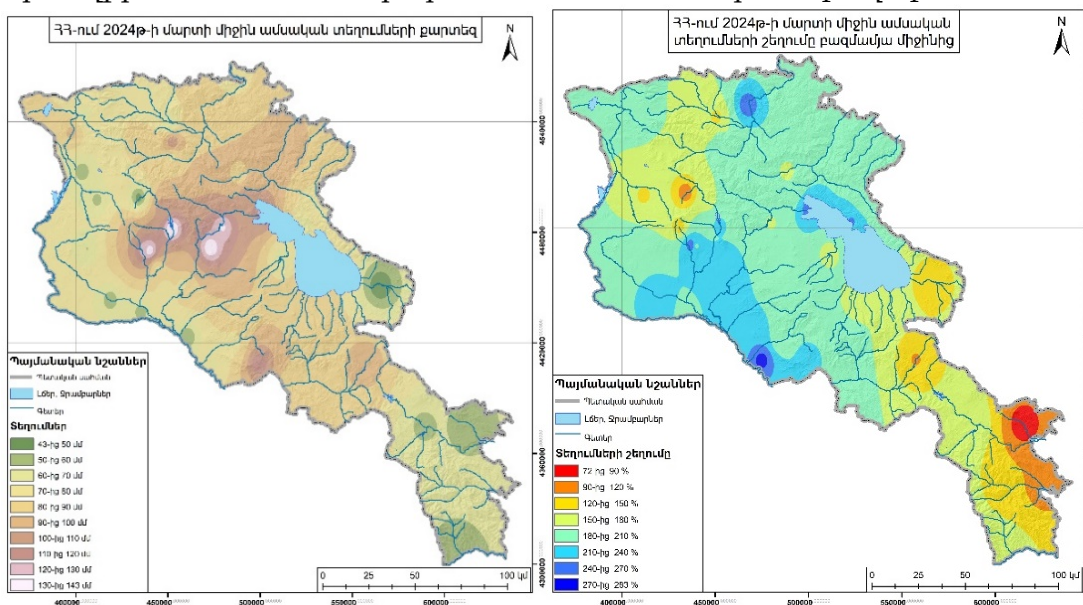
2024թ. մարտին օդի ամսական միջին ջերմաստիճանը հանրապետության շրջանների զգալի մասում բարձր է եղել նորմայից մինչև 1 աստիճան, Լոռիում, Տավուշում և Սյունիքում եղել է նորմայի սահմաններում:

Նկար 10. Միջին ամսական ջերմաստիճանները և նրանց շեղումները նորմայից (նորմա՝ 1991-2020թթ.) մարտին

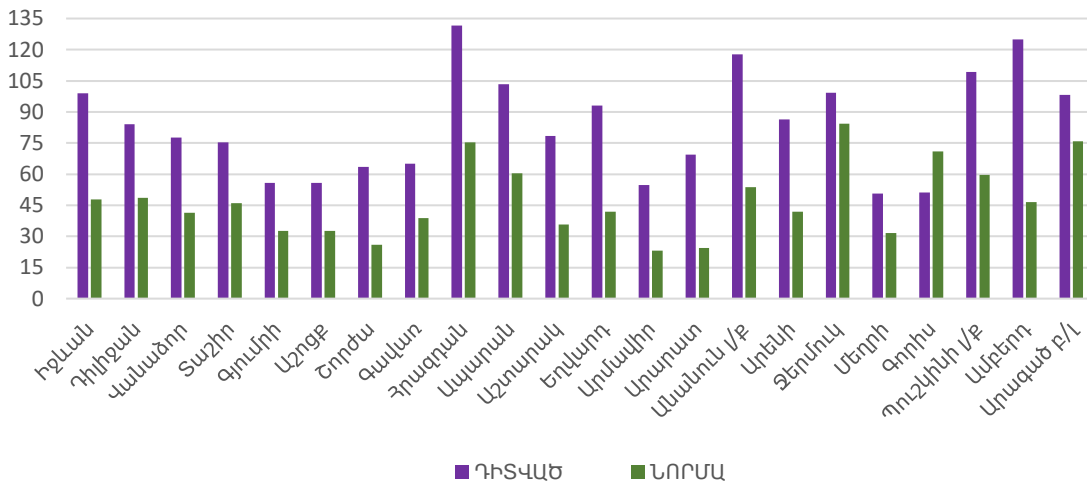
Մարտ ամսվա միջին տասնօրյակային ջերմաստիճանը առաջին և երրորդ տասնօրյակում եղել է նորայի սահմաններում, երկրորդ տասնօրյակում բարձր՝ 1-2 աստիճանով:

Ամսական տեղումների քանակը մարտին Տավուշում կազմել է նորմայի՝ 173-207%, Լոռիում՝ 139-265%, Սյունիքում՝ նախալեռնային շրջաններում՝ 72-167%, հովտային շրջաններում՝ 108-161%, Գեղարքունիքում՝ 127-265%, Շիրակում՝ 143-203%, Վայոց ձորում՝ 118-207%, Կոտայքում՝ լեռնային շրջաններում՝ 175-209%, նախալեռնային շրջաններում՝ 221%, Արագածոտնում՝ լեռնային շրջաններում՝ 91-269%, նախալեռնային շրջաններում՝ 189-219%, Արմավիրում՝ 236-237%, Արարատում՝ 187-283%, Երևան քաղաքում՝ 203-226%:

Նկար 11. Տեղումների քանակը և շեղումը բազմամյա միջինից (նորմա՝ 1991-2020թթ.) մարտին

Մարտի 1-3-ին, 5-ին, 12-15-ին, 28-31-ին դիտվել է առանց տեղումների եղանակ:
 Մարտի 4-ին, 6-ին, 8-9-ին, 11-ին, 17-ին, 27-ին առանձին շրջաններում, մարտի 7-ին, 10-ին, 16-ին, 18-26-ին շրջանների զգալի մասում դիտվել են տեղումներ:

Փծապատկեր 16. Տեղումներ, մարտ 2024թ.

Մարտի 31-ի դրությամբ ձյան ծածկի բարձրությունը Արագած բ/լ-ում կազմել է՝ 181սմ, Որոտանի վ/ք-ում՝ 120սմ, Ամբերդում՝ 75սմ, Ջերմուկում՝ 64սմ, Ապարան լճայինում՝ 54սմ, Անանուն վ/ք-ում, Հրազդանում և Սեմոնովկայում՝ 40-47սմ, Պուշկինի վ/ք-ում և Ամասիայում՝ 25-30սմ, Հանքավանում, Աշոցքում և Սևանում՝ 17-20սմ, Ֆանտանում և Ծաղկահովիտում՝ 1-2սմ: Հանրապետության նախալեռնային և հովտային շրջաններում ձյան ծածկը բացակայում է:

Աղյուսակ 3. Վտանգավոր օդերևութաբանական երևույթներ, 2024թ. մարտ

Մարզ / օդերևութաբանական կայան	Դիտման օրը(երը)	Երևույթի անվանումը	Բնութագիրը	Զախանիչը/ Զափոքոցիչը	Փաստացի
Արագածոտն/Ամբերդ	6	Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	50մ
Արագածոտն/Ապարան	7	Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	50մ
Շիրակ/Աշոցք		Ուժեղ բուք	Տեսանելիություն Արագություն	≤500մ ≥15մ/վ	500մ 16մ/վ
Արագածոտն/Ամբերդ	18	Ուժեղ ձյուն	Բնտենսիվություն	≥20մմ/12ժամ	22մմ
Սյունիք/Գորիս		Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	50մ
Երևան/Աերոլոգիական	19	Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	50մ
Արագածոտն/Թային		Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	50մ
Արագածոտն/Ամբերդ		Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	50մ
Արարատ/Արարատ		Ուժեղ անձրև	Բնտենսիվություն	≥50մմ/48ժամ	53.4մմ
Արարատ/Անանուն լ-ք		Ուժեղ ձյուն	Բնտենսիվություն	≥20մմ/12ժամ	35.8մմ
Գեղարքունիք/Շոթա		Ուժեղ ձյուն	Բնտենսիվություն	≥20մմ/12ժամ	20.3մմ
Կոտայք/Հրազդան		Ուժեղ ձյուն	Բնտենսիվություն	≥20մմ/12ժամ	38.2մմ
Արագածոտն/Ամբերդ		Ուժեղ ձյուն	Բնտենսիվություն	≥20մմ/12ժամ	52.0մմ
Գեղարքունիք/Սևան		Ուժեղ ձյուն	Բնտենսիվություն	≥20մմ/12ժամ	40.0մմ
Գեղարքունիք/Ճամբարակ		Ուժեղ ձյուն	Բնտենսիվություն	≥20մմ/12ժամ	22.2մմ
Գեղարքունիք/Մարտունի		Ուժեղ ձյուն	Բնտենսիվություն	≥20մմ/12ժամ	30.4մմ
Գեղարքունիք/Գավառ		Ուժեղ ձյուն	Բնտենսիվություն	≥20մմ/12ժամ	20.0մմ
Կոտայք/Ֆանտան		Ուժեղ ձյուն	Բնտենսիվություն	≥20մմ/12ժամ	28.0մմ
Գեղարքունիք/Սեմոնովկա		Ուժեղ ձյուն	Բնտենսիվություն	≥20մմ/12ժամ	21.7մմ
Արագածոտն/Ամբերդ	20	Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	50մ
Արագածոտն/Ամբերդ	22	Ուժեղ մառախուղ	Տեսանելիություն	≤50մ	50մ
Կոտայք/Ֆանտան	26	Ուժեղ ձյուն	Բնտենսիվություն	≥20մմ/12ժամ	23.0մմ
Լոռի/Տաշիր	30	Ուժեղ քամի	Արագություն	≥25մ/վ	25մ/վ

3. ՄԹՆՈԼՈՐՏԱՅԻՆ ՕՂԻ ԱՂՏՈՏՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Մթնոլորտային օդի աղտոտումը կարող է լինել բնական և մարդածին: Աղտոտման պատճառներ կարող են հանդիսանալ՝

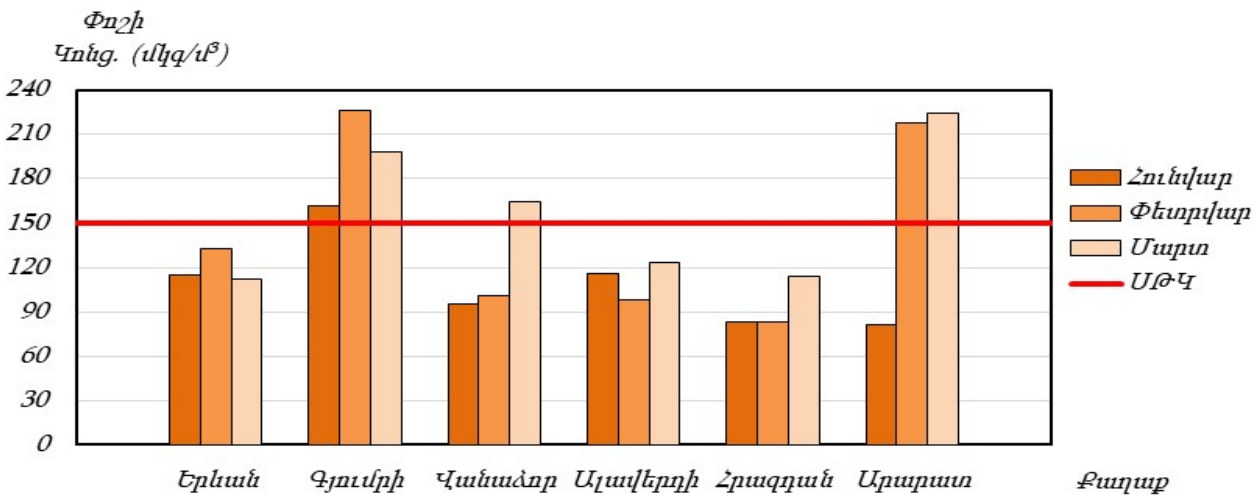
- վառելիքի այրումը (էլեկտրաէներգիայի արտադրություն, տրանսպորտ, արդյունաբերություն և տնային տնտեսություններ),
- արդյունաբերական արտանետումները, լուծիչների օգտագործումը, օրինակ՝ քիմիական և հանքարդյունաբերության ոլորտում,
- գյուղատնտեսությունը,
- թափոնների բաց այրումը,
- բնական աղբյուրների, ներառյալ հրաբխային ժայթքումների, լեռնային փոշու տարածումը, բույսերից ցնդող օրգանական միացությունների արտանետումները և այլն:

Մարդու գործունեության հետևանքով մթնոլորտային օդ կարող են արտանետվել տարատեսակ գազեր և տարբեր չափերի մասնիկներ, որոնք իրենց մեջ պարունակում են ծանր մետաղներ:

Մթնոլորտն աղտոտող նյութերի պարունակություններն որոշելու համար 2024 թվականի 1-ին եռամսյակում մթնոլորտային օդի դիտարկումներ կատարվել են Երևան, Գյումրի, Վանաձոր, Ալավերդի, Հրազդան, Արարատ, Ծաղկաձոր, Չարենցավան, Կապան և Քաջարան քաղաքներում: Ընդհանուր առմամբ վերը թվարկված բնակավայրերում գործում է 15 անշարժ՝ ակտիվ նմուշառման դիտակայան և 214 շարժական՝ պասիվ նմուշառման դիտակետ: Քաղաքների մթնոլորտային օդում ծծմբի երկօքսիդի և ազոտի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների բաշխվածության քարտեզները հասանելի են www.meteomonitoring.am ինտերնետային կայքում:

2024 թվականի 1-ին եռամսյակում մթնոլորտային օդում փոշու միջին ամսական կոնցենտրացիան գերազանցել է ՄԹԿ-ն. Գյումրիում՝ բոլոր երեք ամսներին, Արարատում՝ փետրվարին և մարտին, Վանաձորում՝ մարտ ամսին:

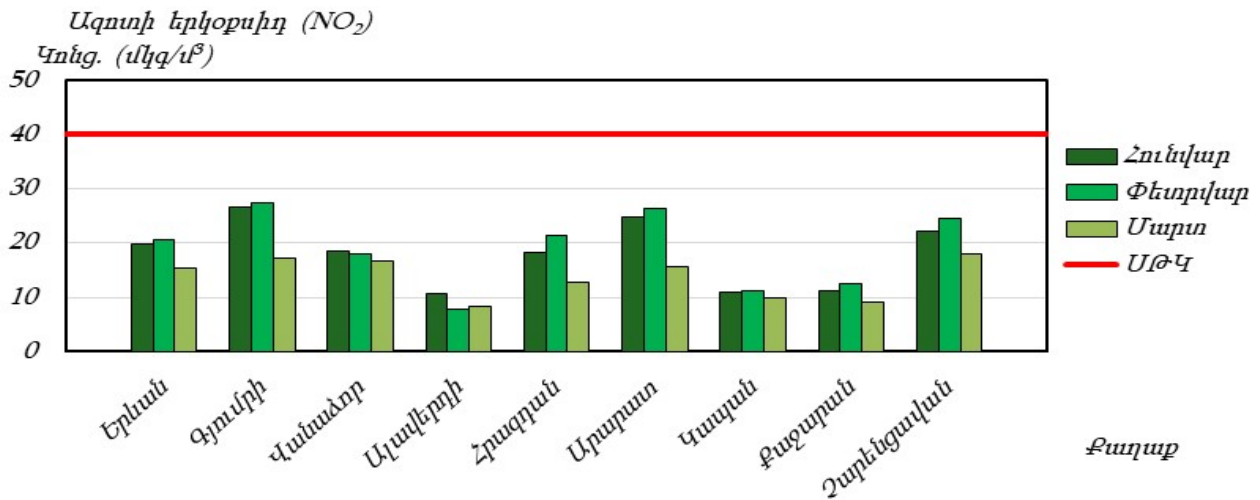
Փոշով աղտոտվածությունը կարող է առաջանալ արդյունաբերական գործընթացների, տրանսպորտային միջոցների, ճանապարհային փոշու, շինարարության, գյուղատնտեսական և այլ գործողությունների հետևանքով:

Գծապատկեր 17. Մթնոլորտային օդում փոշու կոնցենտրացիայի փոփոխություններն ըստ քաղաքների

2024 թվականի 1-ին եռամսյակում քաղաքների մթնոլորտային օդում ազոտի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաները չեն գերազանցել համապատասխան ՍԹԿ-ն:

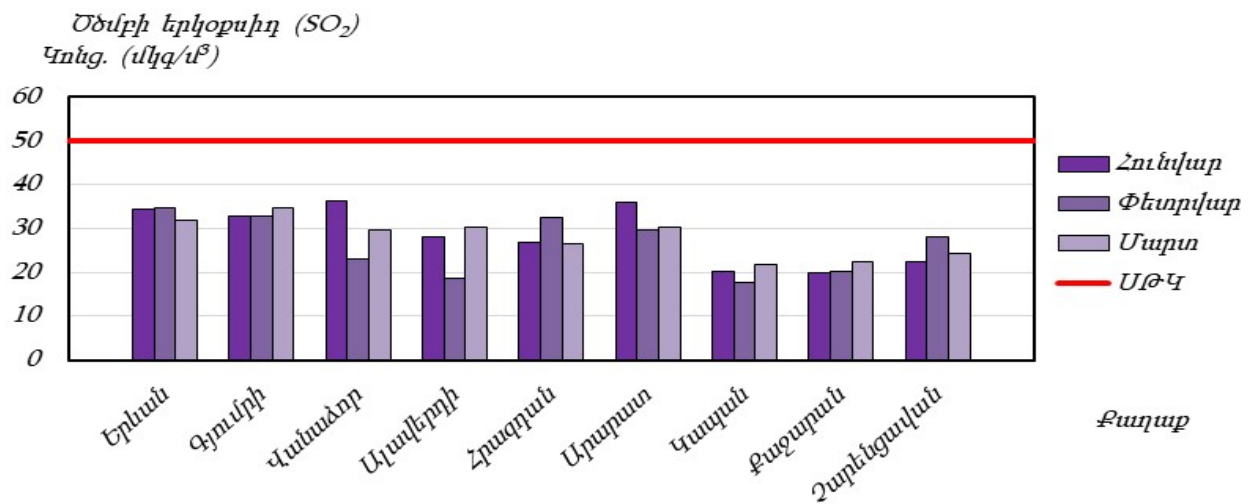
Մթնոլորտային օդում ազոտի երկօքսիդի առաջացման գլխավոր աղբյուրն ավտոտրանսպորտն է:

Գծապատկեր 18. Մթնոլորտային օդում ազոտի երկօքսիդի կոնցենտրացիայի փոփոխություններն ըստ քաղաքների

2024 թվականի 1-ին եռամսյակում քաղաքների մթնոլորտային օդում ծծմբի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաները չեն գերազանցել համապատասխան ՍԹԿ-ն:

Ծծմբի երկօքսիդը մթնոլորտային օդում առաջանում է ծծումբ պարունակող վառելիքների այրման, ինչպես նաև արդյունաբերական գործընթացների ժամանակ:

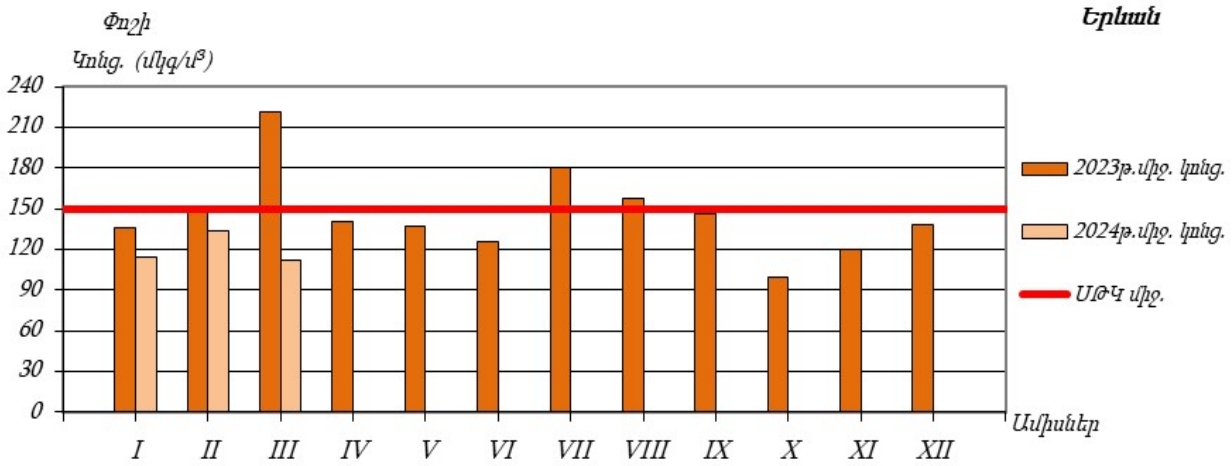

Գծապատկեր 19. Մթնոլորտային օդում ծծմբի երկօքսիդի կոնցենտրացիայի փոփոխություններն ըստ քաղաքների

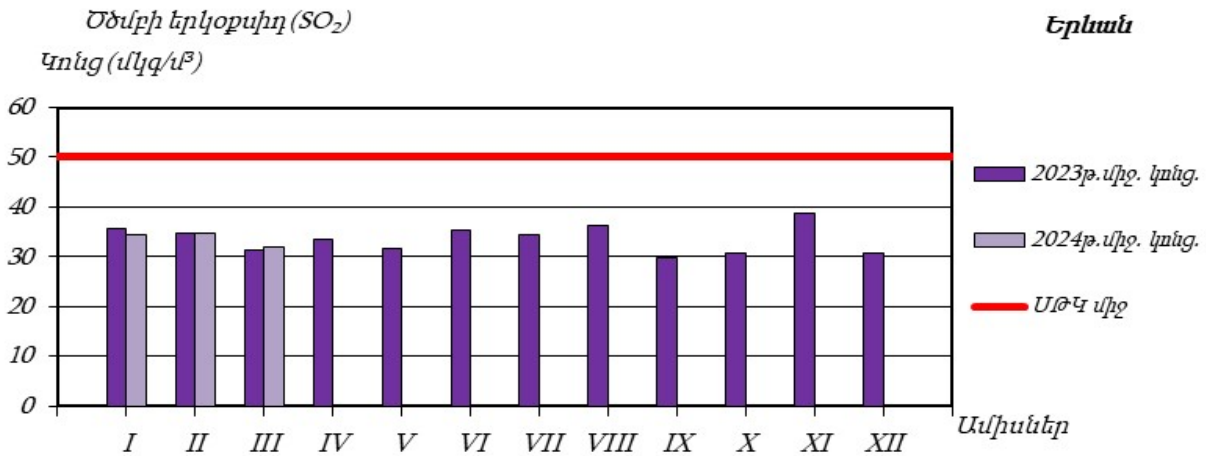
Երևան

Երևան քաղաքում կատարվում են փոշու*, ծծմբի երկօքսիդի**, ազոտի երկօքսիդի, և գետնամերձ օզոնի դիտարկումներ: Քաղաքում գործում է 45 շարժական դիտակետ և 5 անշարժ դիտակայան:

2024 թվականի 1-ին եռամսյակում Երևան քաղաքի մթնոլորտային օդում փոշու, ծծմբի և ազոտի երկօքսիդների միջին ամսական կոնցենտրացիաները երեք ամիսներին չեն գերազանցել համապատասխան ՄԹԿ-ները:

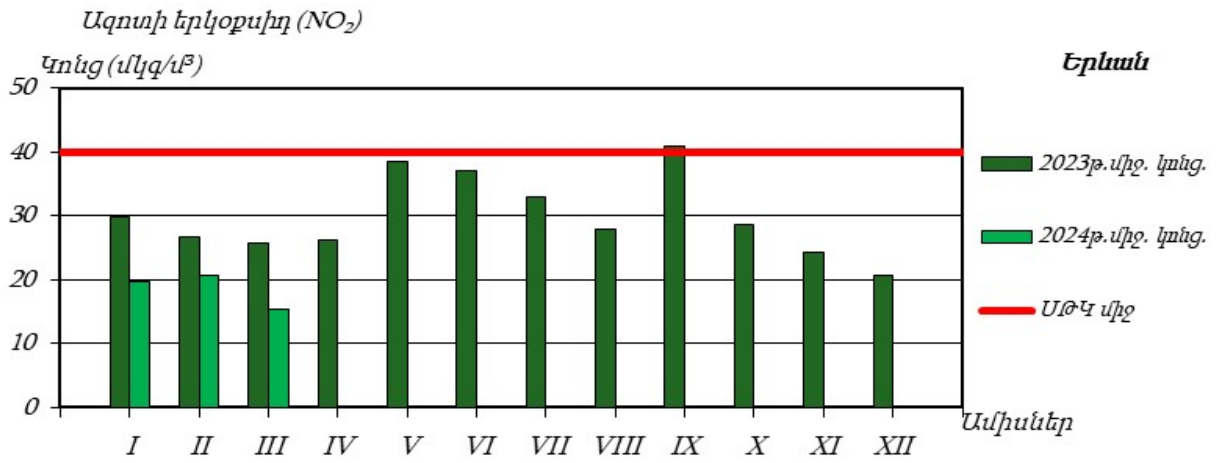

Գծապատկեր 20. Երևան քաղաքի մթնոլորտային օդում փոշու միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

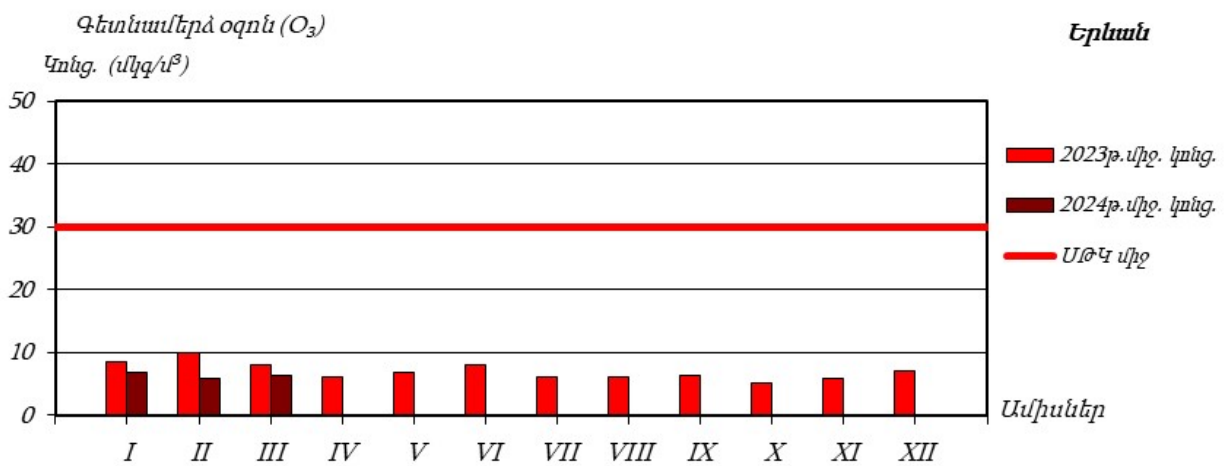

Գծապատկեր 21. Երևան քաղաքի մթնոլորտային օդում ծծմբի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

*կախված մասնիկներ
**անհիդրիդ ծծմբային

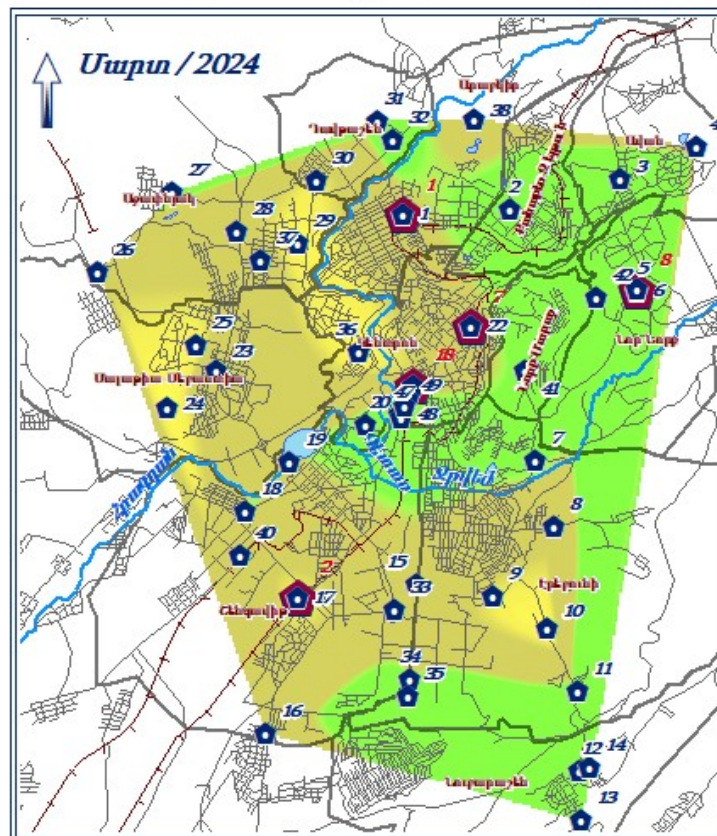
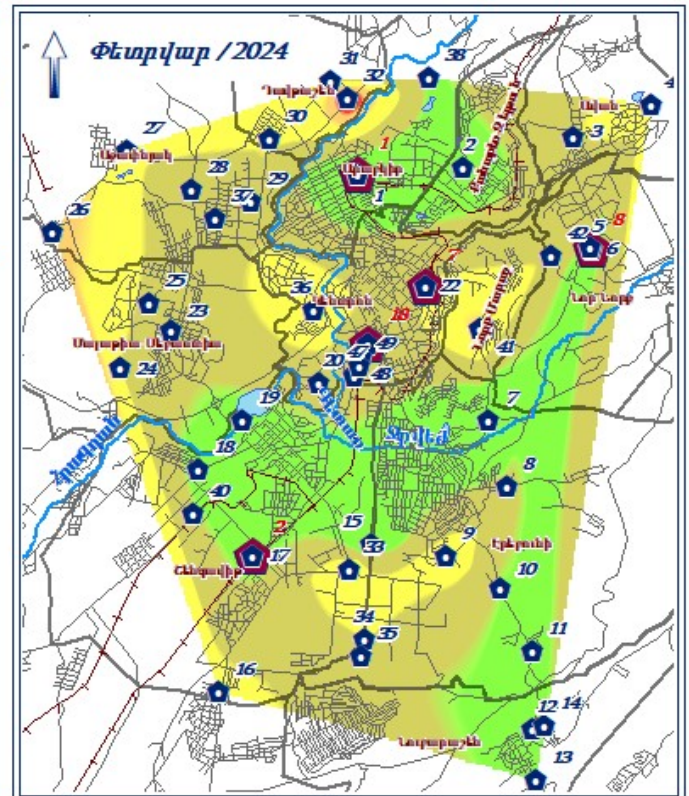
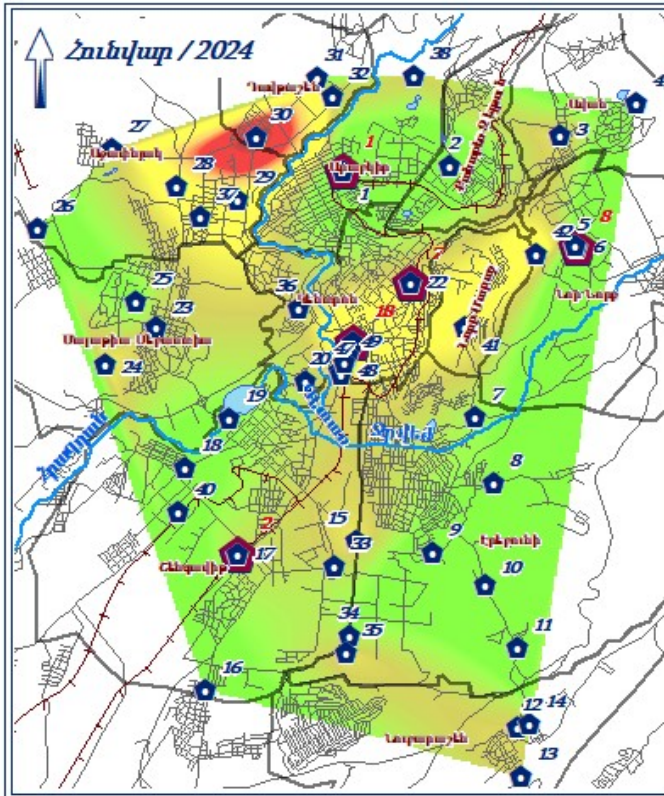

Գծապատկեր 15. Երևան քաղաքի մթնոլորտային օդում ազոտի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

Գծապատկեր 22. Երևան քաղաքի մթնոլորտային օդում չեղարկված օզոնի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

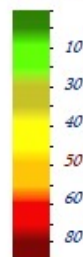
**Երևան քաղաքի մթնոլորտային օդում ծծմբի երկօքսիդի (SO₂) միջին
ամսական կոնցենտրացիոն բաշխվածությունը**

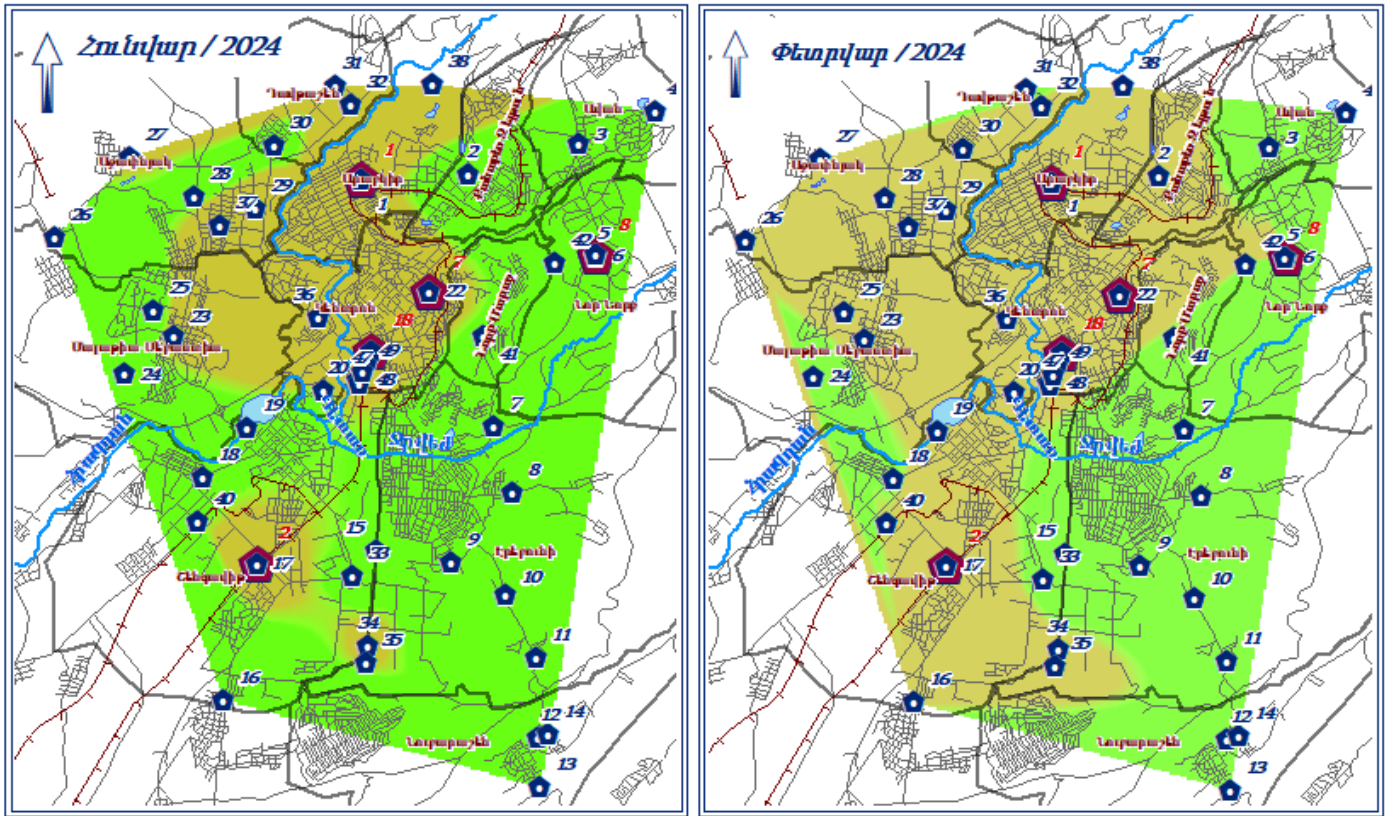
Պարունակա կան նշաններ

- Պասիվ նմուշառման դիտակետեր
- Ակտիվ նմուշառման դիտակայաններ
- Գետային ցանց
- Ճանապարհներ և փողոցներ
- Երկաթգծեր
- Երևանի վարչական շրջաններ

Ծծմբի երկօքսիդի կոնցենտրացիոն բաշխվածության սանդղակը (մկգ/մ³)

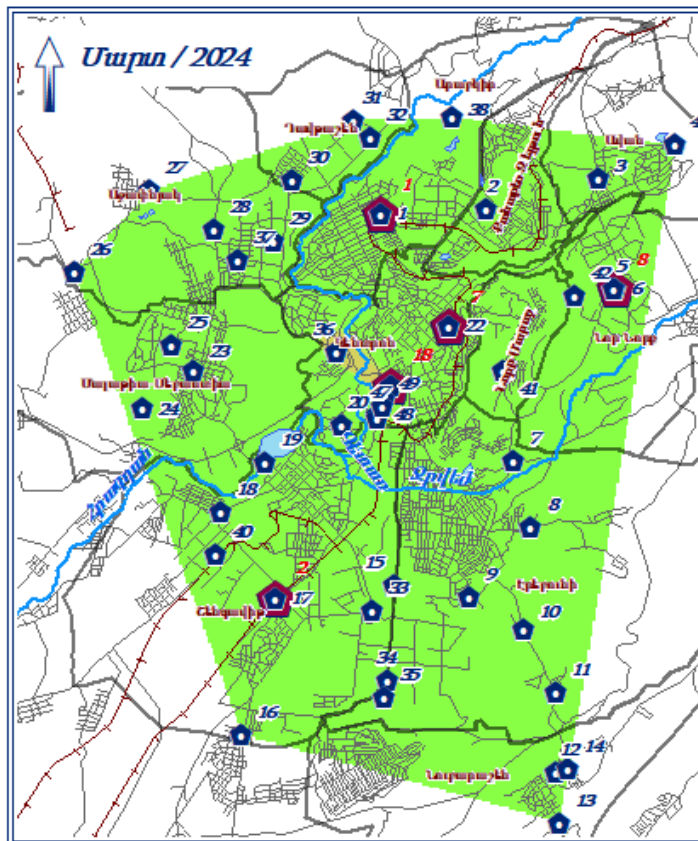

Երևան քաղաքի մթնոլորտային օդում ազոտի երկօքսիդի (NO_2) միջին ամսական կոնցենտրացիոն բաշխվածությունը

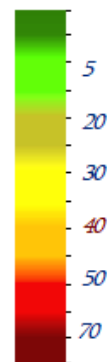

Պատճառաբան նշաններ

- Պասիվ նմուշառման դիտակետեր
- Ակտիվ նմուշառման դիտակայաններ
- Գետային ցանց
- Ճանապարհներ և փողոցներ
- Երկաթգծեր
- Երևանի վարչական շրջաններ

Ազոտի երկօքսիդի կոնցենտրացիոն բաշխվածության սանդղակը (մկգ/մ³)

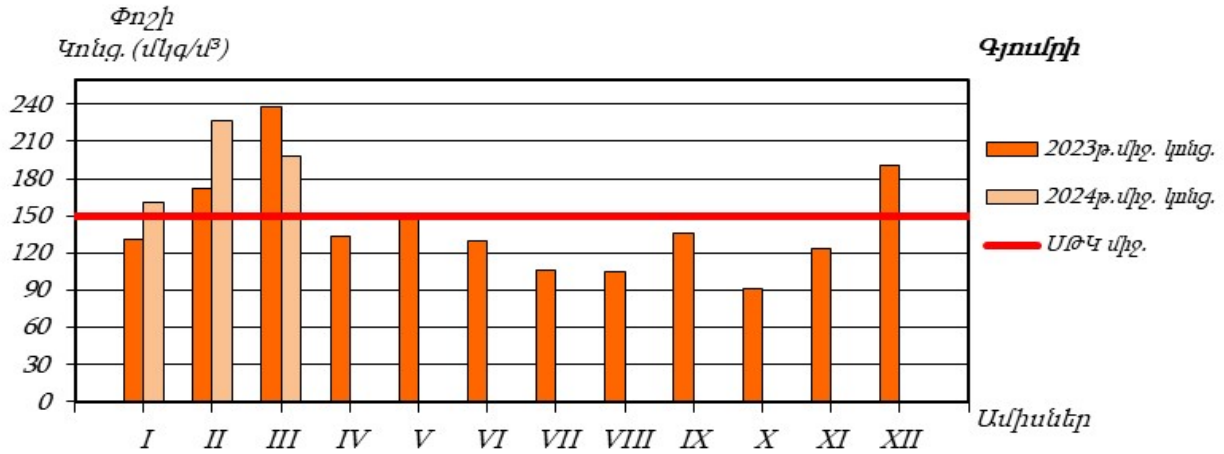

Գյումրի

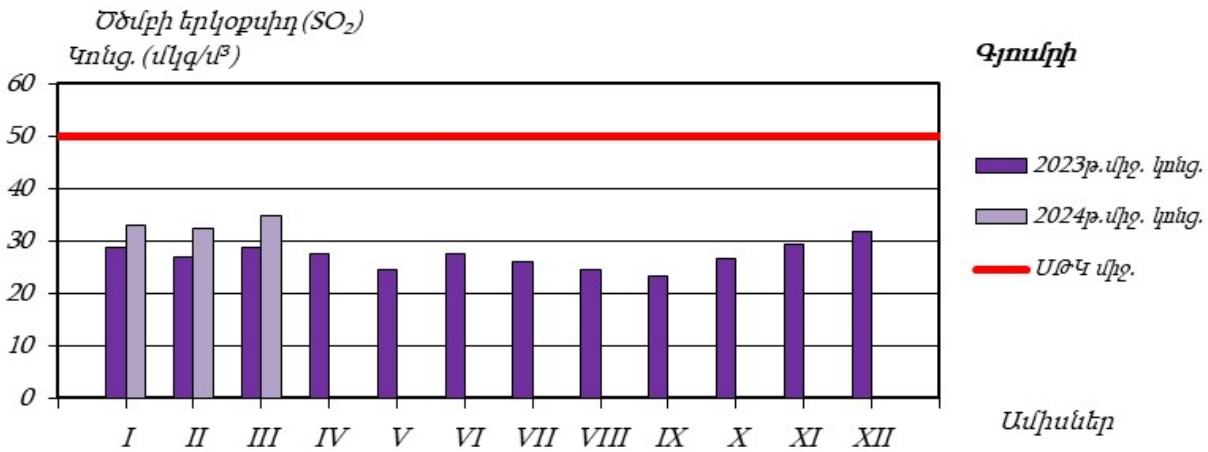
Գյումրի քաղաքում կատարվում են փոշու, ծծմբի և ազոտի երկօքսիդների դիտարկումներ: Քաղաքում գործում է մեկ անշարժ դիտակայան և 24 շարժական դիտակետ:

Գյումրի քաղաքի մթնոլորտային օդում փոշու միջին ամսական կոնցենտրացիան երեք ամիսներին գերազանցել է համապատասխան ՄԹԿ-ն 1.1-1.5 անգամ:

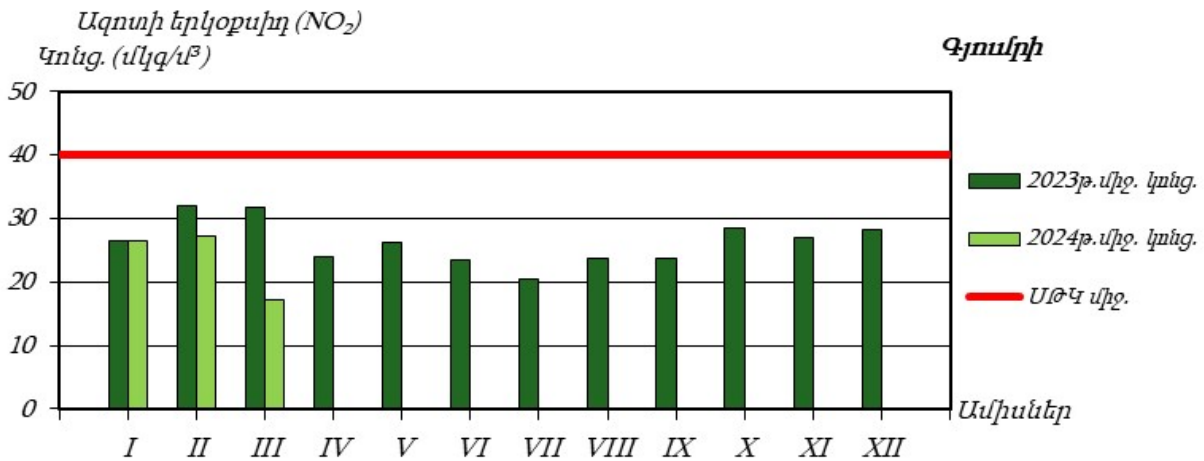
Ազոտի երկօքսիդի և ծծմբի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաները երեք ամիսներին չեն գերազանցել համապատասխան ՄԹԿ-ները:

Գծապատկեր 23. Գյումրի քաղաքի մթնոլորտային օդում փոշու միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

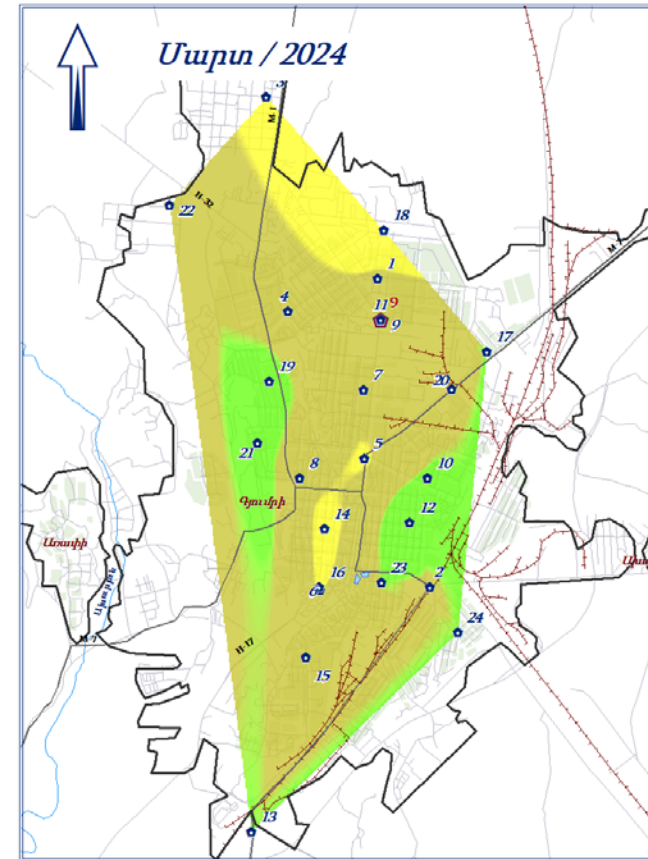
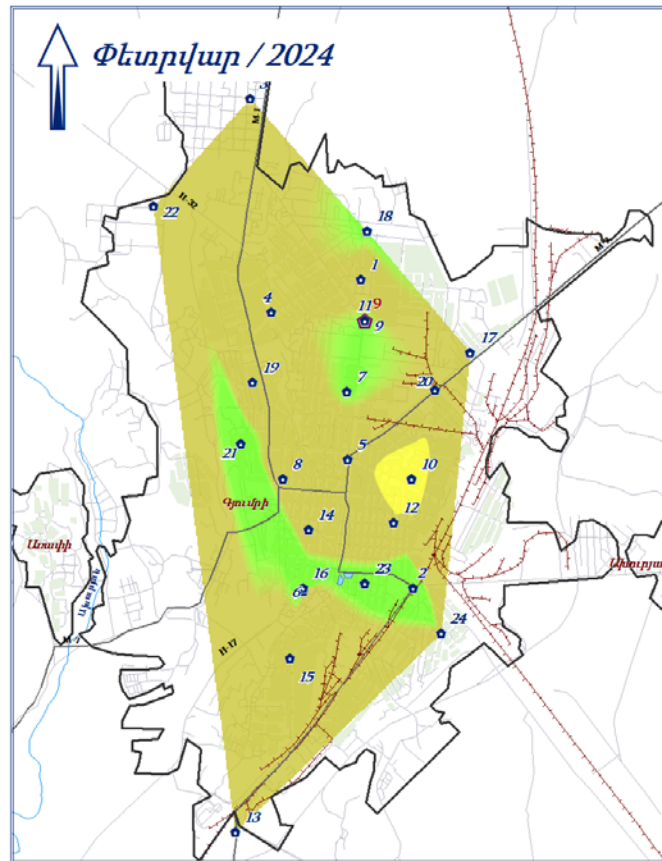
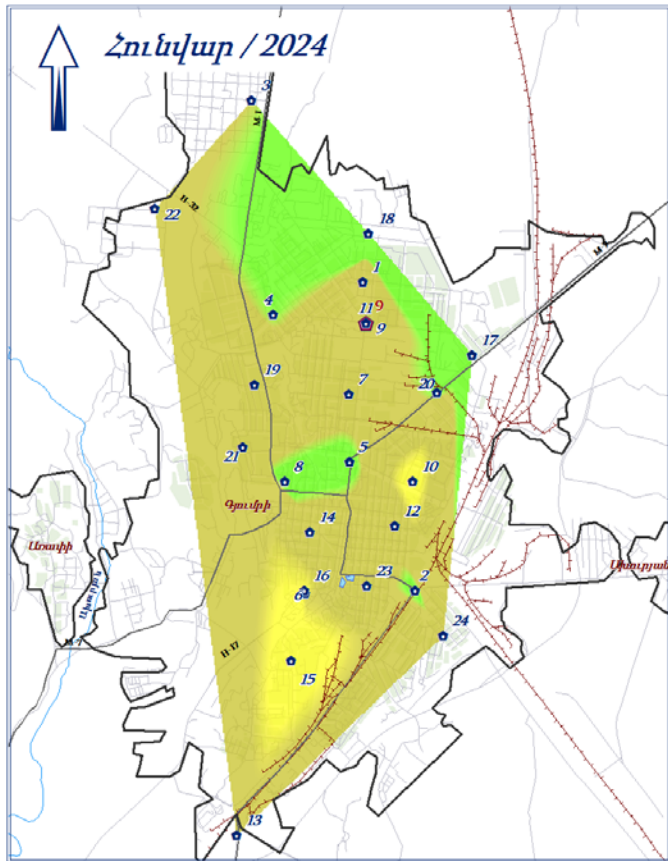

Գծապատկեր 24. Գյումրի քաղաքի մթնոլորտային օդում ծծմբի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

Գծապատկեր 25. Գյումրի քաղաքի մթնոլորտային օդում ազոտի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

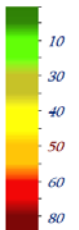
Գյումրի քաղաքի մթնոլորտային օդում ծծմբի երկօքսիդի (SO₂) միջին ամսական կոնցենտրացիոն բաշխվածությունը

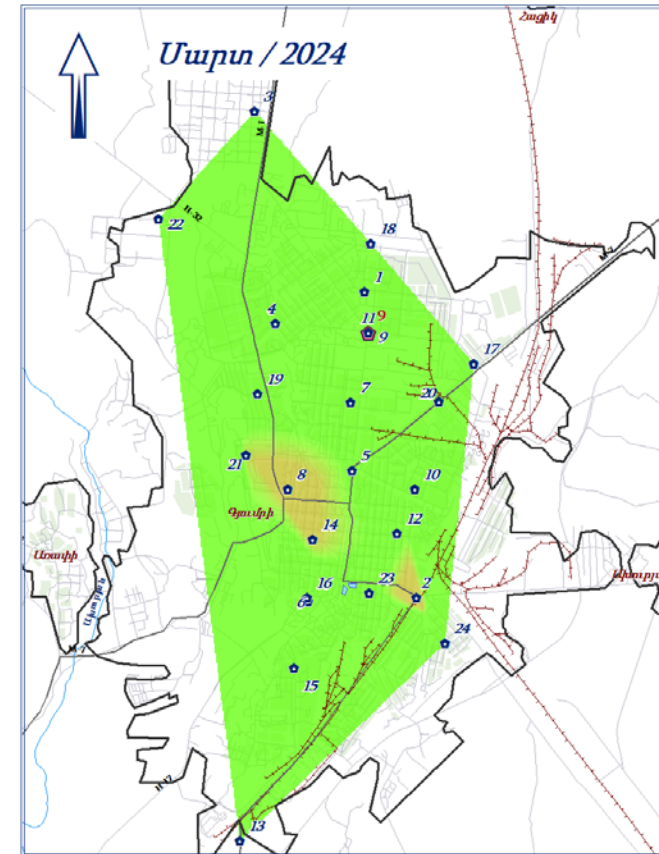
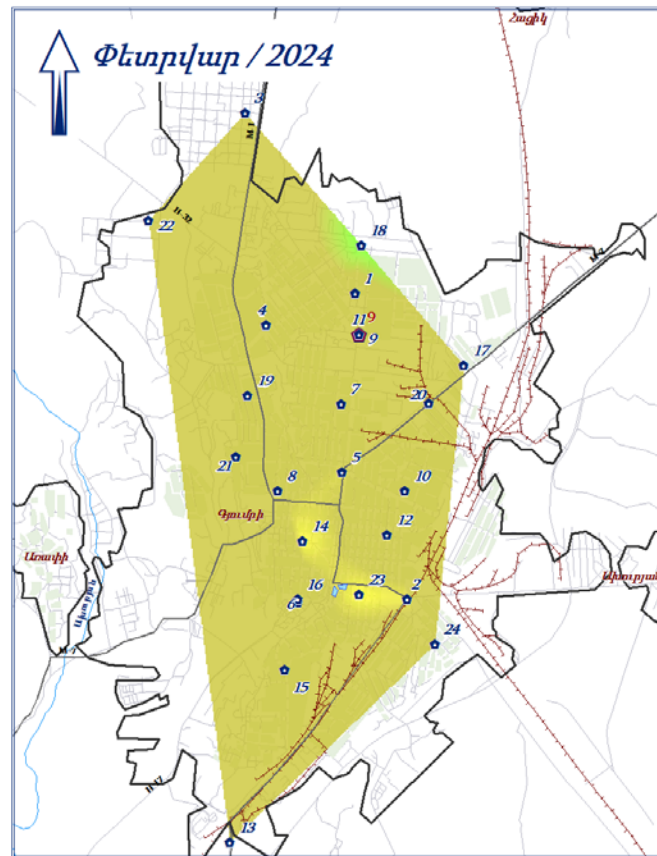
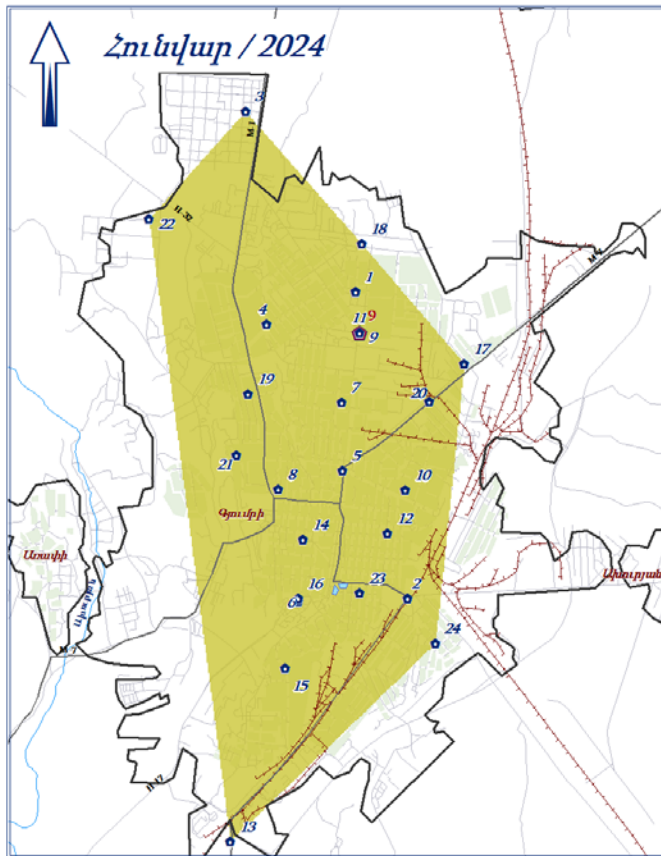
Պարմանական նշաններ

- Պասիվ նմուշառման դիտակետեր
- Ակտիվ նմուշառման դիտակայաններ
- Գետային ցանց
- Ճանապարհներ և փողոցներ
- Միջպետական ճանապարհ
- Երկաթգծեր
- Բնակավայրեր

Օծմբի երկօքսիդի կոնցենտրացիոն բաշխվածության սանդղակը (ս

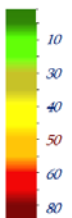
Գյումրի քաղաքի մթնոլորտային օդում ազոտի երկօքսիդի (NO₂) միջին ամսական կոնցենտրացիոն բաշխվածությունը

Պարմանական նշաններ

- Պասիվ նմուշառման դիտակետեր
- Ակտիվ նմուշառման դիտակայաններ
- Գետային ցանց
- Ճանապարհներ և փողոցներ
- Միջպետական ճանապարհ
- Երկաթգծեր
- Բնակավայրեր

Ազոտի երկօքսիդի կոնցենտրացիոն բաշխվածության սանդղակը (մկց/մ³)

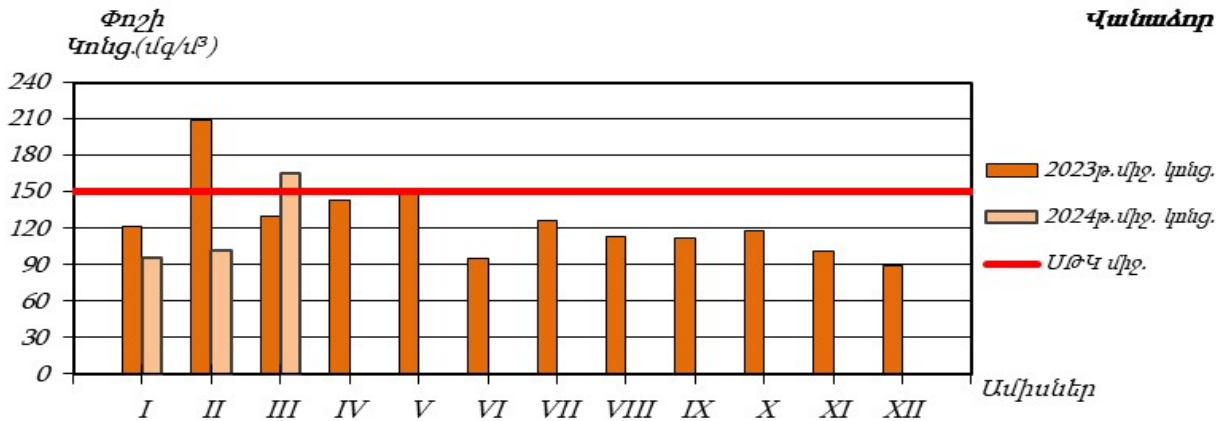

Վանաձոր

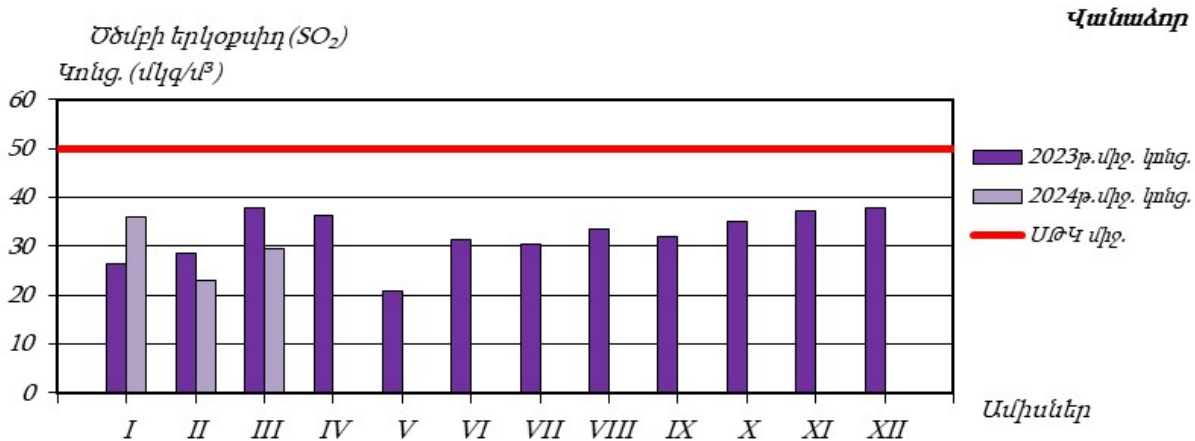
Վանաձոր քաղաքում կատարվում են փոշու, ծծմբի երկօքսիդի և ազոտի երկօքսիդի դիտարկումներ: Քաղաքում գործում են երեք անշարժ դիտակայան և 24 շարժական դիտակետ:

2024 թվականի 1-ին եռամսյակում Վանաձոր քաղաքի մթնոլորտային օդում փոշու միջին ամսական կոնցենտրացիան մարտ ամսին գերազանցել է համապատասխան ՍԹՎ-ն 1.1 անգամ:

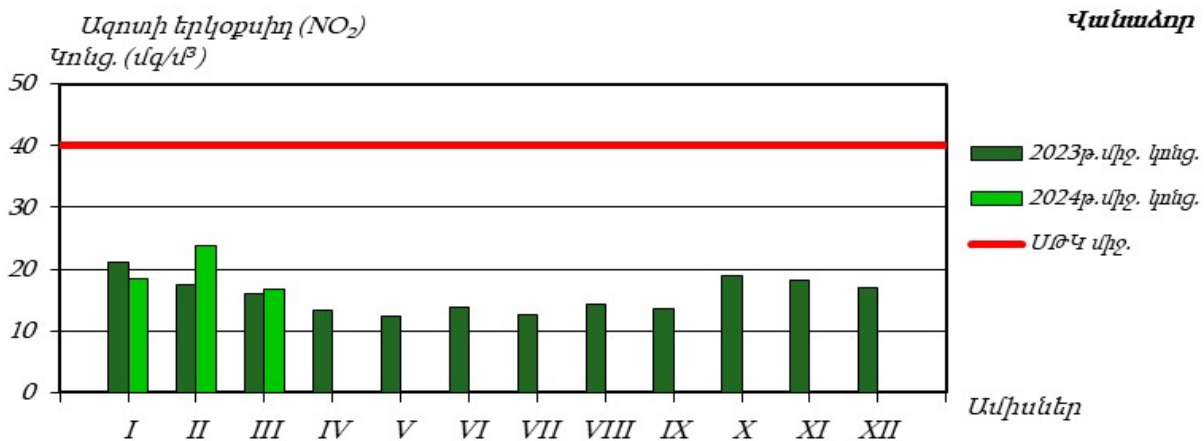
Ազոտի երկօքսիդի և ծծմբի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաները երեք ամիսներին չեն գերազանցել համապատասխան ՍԹՎ-ները:

Գծապատկեր 26. Վանաձոր քաղաքի մթնոլորտային օդում փոշու միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

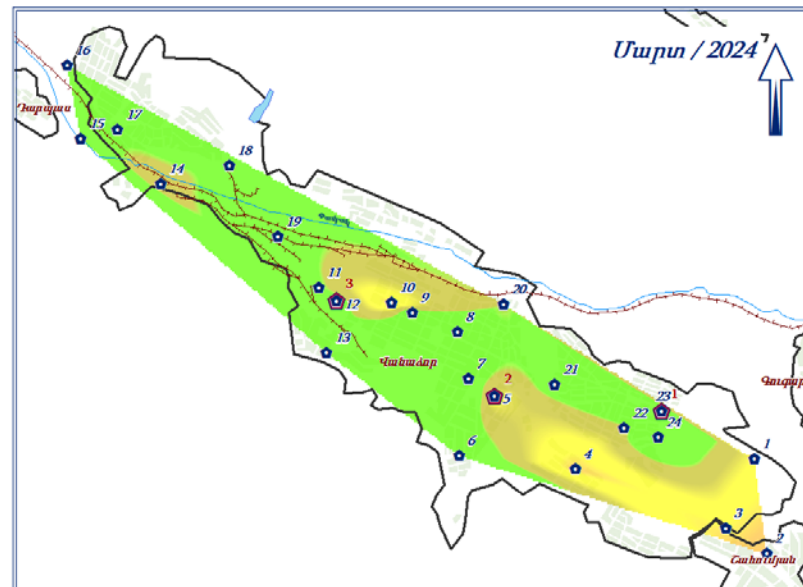
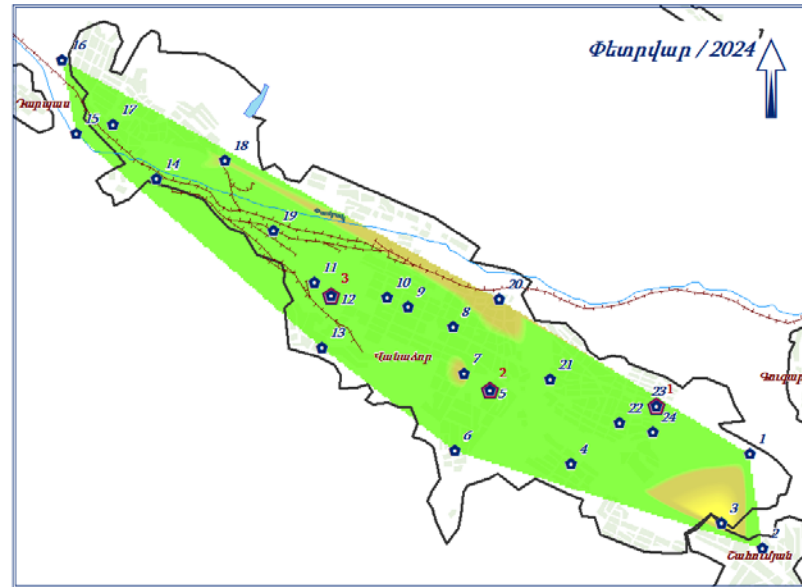
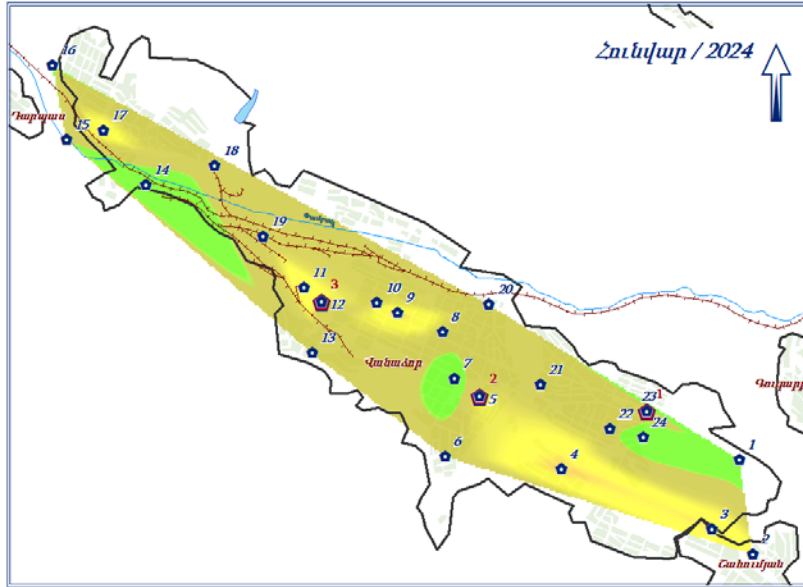

Գծապատկեր 27. Վանաձոր քաղաքի մթնոլորտային օդում ծծմբի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

Գծապատկեր 28. Վանաձոր քաղաքի մթնոլորտային օդում ազոտի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

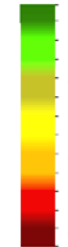
Վանաձոր քաղաքի մթնոլորտային օդում ծծմբի երկօքսիդի (SO₂)
միջին ամսական կոնցենտրացիոն բաշխվածությունը

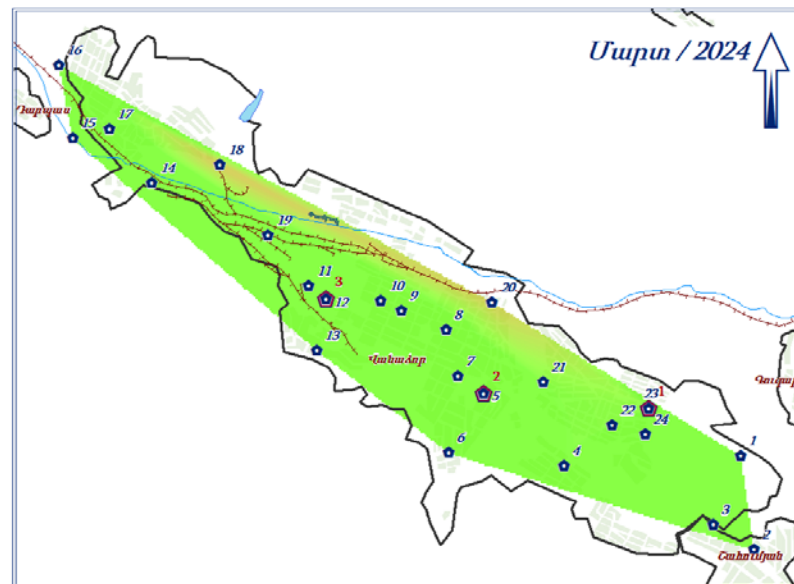
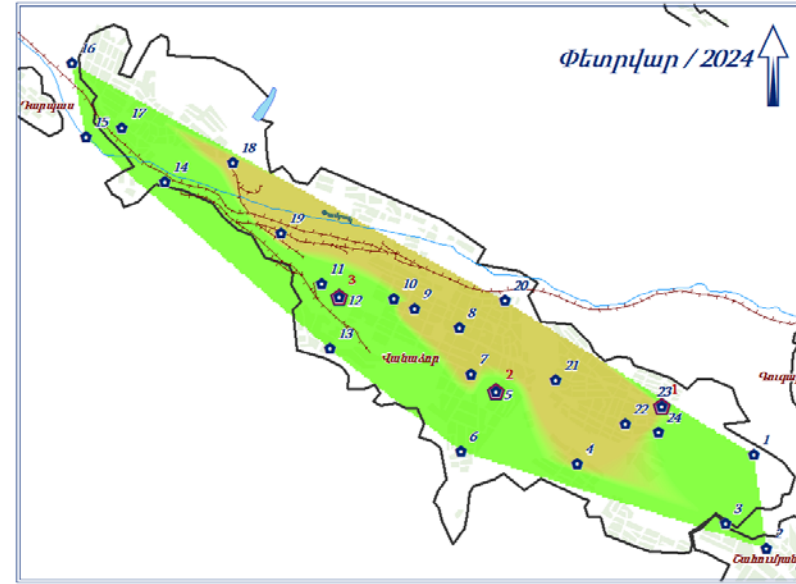
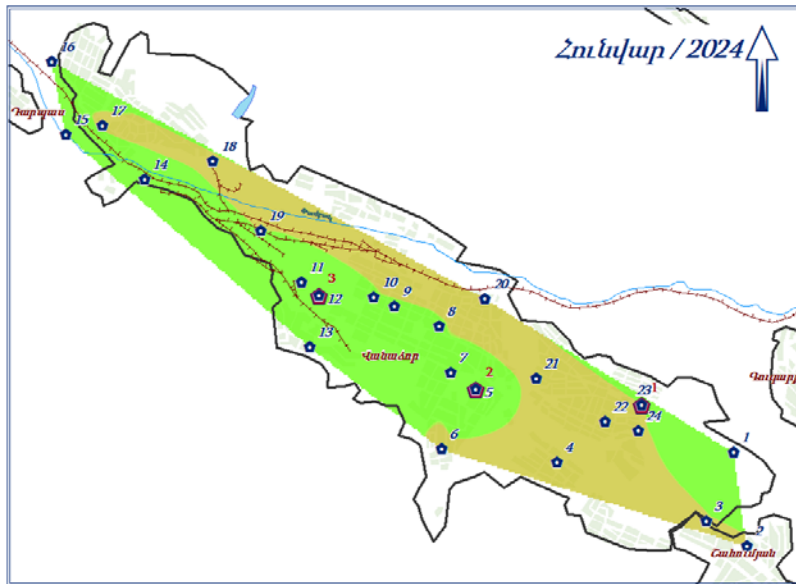
Պայմանական նշաններ

- Պասիվ նմուշառման դիտակետեր
- Ակտիվ նմուշառման դիտակայաններ
- Գետային ցանց
- Ճանապարհներ և փողոցներ
- Միջպետական ճանապարհ
- Երկաթգծեր
- Բնակավայրեր

Ծծմբի երկօքսիդի կոնցենտրացիոն բաշխվածության սանդղակը (մկգ/մ³)

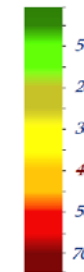
**Վանաձոր քաղաքի մթնոլորտային օդում ազոտի երկօքսիդի (NO₂)
միջին ամսական կոնցենտրացիոն բաշխվածությունը**

Պայմանական նշաններ

- Պասիվ նմուշառման դիտակետեր
- Ակտիվ նմուշառման դիտակայաններ
- Չևտային ցանց
- Ճանապարհներ և փողոցներ
- Միջպետական ճանապարհ
- Երկաթգծեր
- Բնակավայրեր

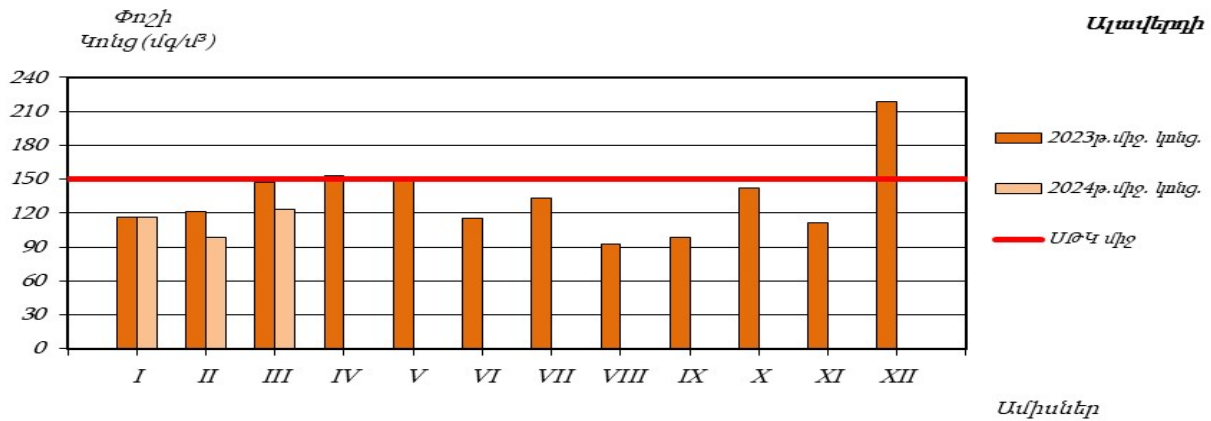
Ազոտի երկօքսիդի կոնցենտրացիոն բաշխվածության սանդղակը (մկգ/մ³)

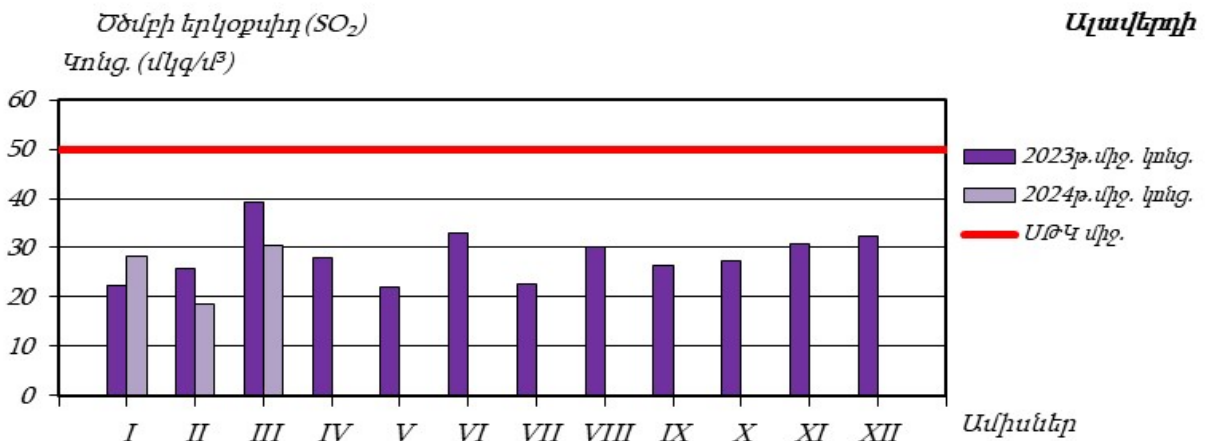
Ալավերդի

Ալավերդի քաղաքում և հարակից համայնքներում կատարվում են փոշու, ծծմբի երկօքսիդի և ազոտի երկօքսիդի դիտարկումներ: Գործում են երեք անշարժ դիտակայան և 42 շարժական դիտակետ:

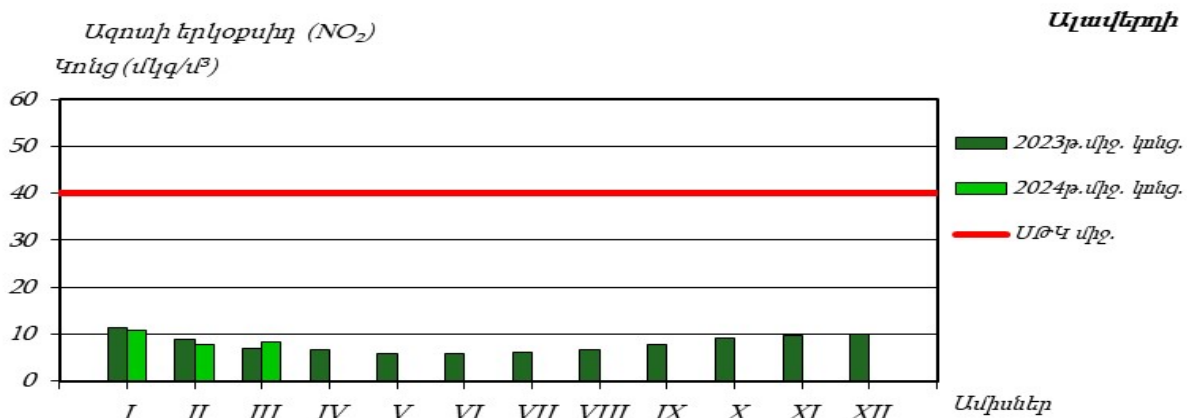
2024 թվականի 1-ին եռամսյակում Ալավերդի քաղաքի մթնոլորտային օդում փոշու, ծծմբի և ազոտի երկօքսիդների միջին ամսական կոնցենտրացիաները երեք ամիսներին չեն գերազանցել համապատասխան ՄԹԿ-ները:

Գծապատկեր 29. Ալավերդի քաղաքի մթնոլորտային օդում փոշու միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

Գծապատկեր 30. Ալավերդի քաղաքի մթնոլորտային օդում ծծմբի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

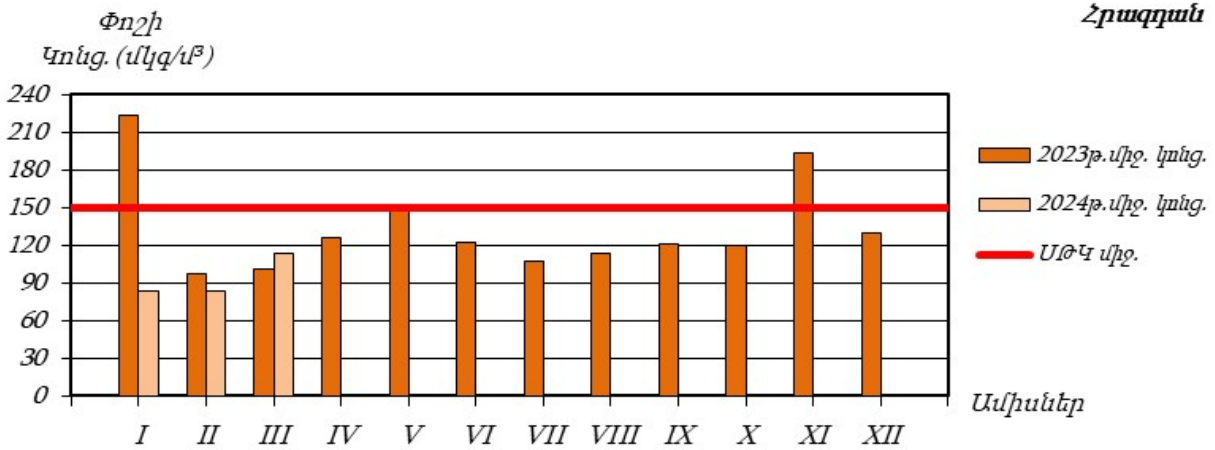

Գծապատկեր 31. Ալավերդի քաղաքի մթնոլորտային օդում ազոտի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

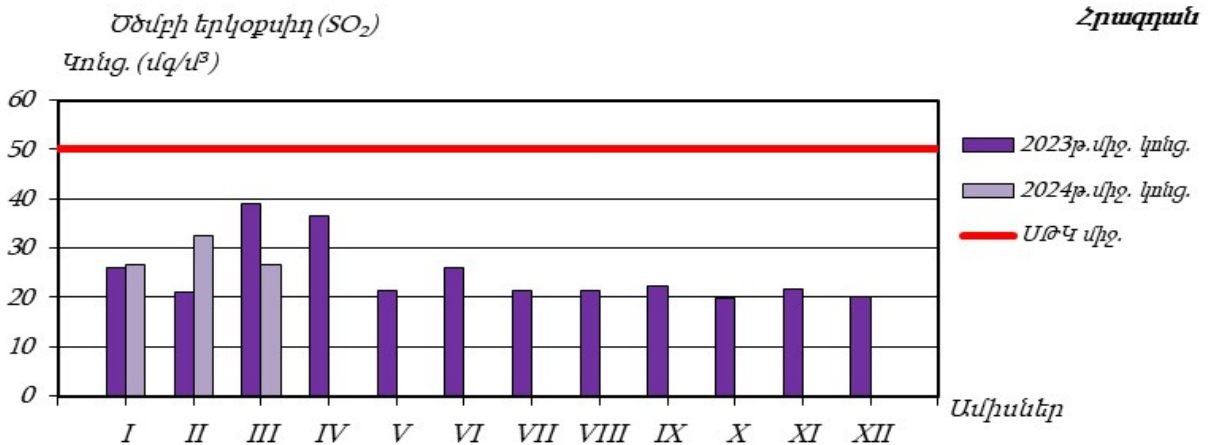
Հրազդան

Հրազդան քաղաքում կատարվում են փոշու, ծծմբի երկօքսիդի և ազոտի երկօքսիդի դիտարկումներ: Քաղաքում գործում են մեկ անշարժ դիտակայան և 17 շարժական դիտակետ:

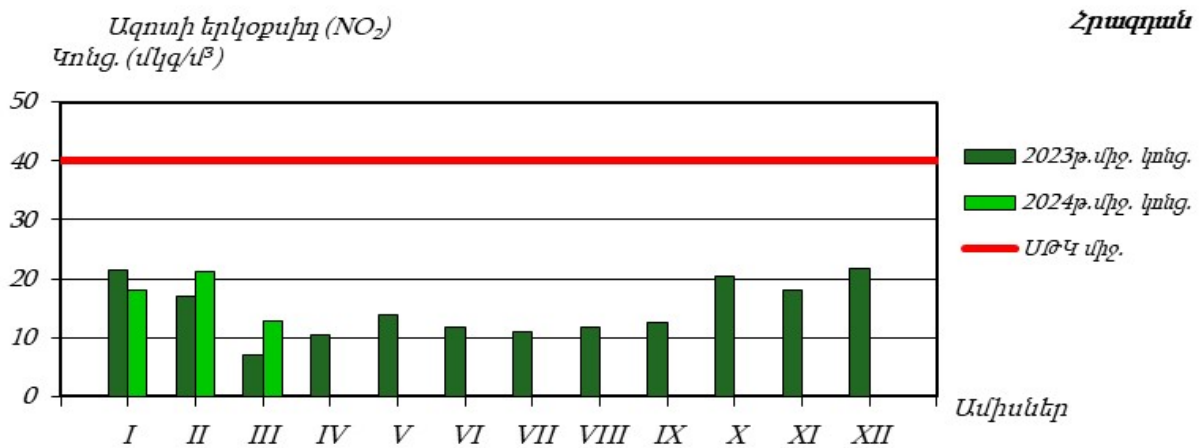
2024 թվականի 1-ին եռամսյակում Հրազդան քաղաքի մթնոլորտային օդում փոշու, ծծմբի և ազոտի երկօքսիդների միջին ամսական կոնցենտրացիաները երեք ամիսներին չեն գերազանցել համապատասխան ՄԹԿ-ները:

Գծապատկեր 32. Հրազդան քաղաքի մթնոլորտային օդում փոշու միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

Գծապատկեր 33. Հրազդան քաղաքի մթնոլորտային օդում ծծմբի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

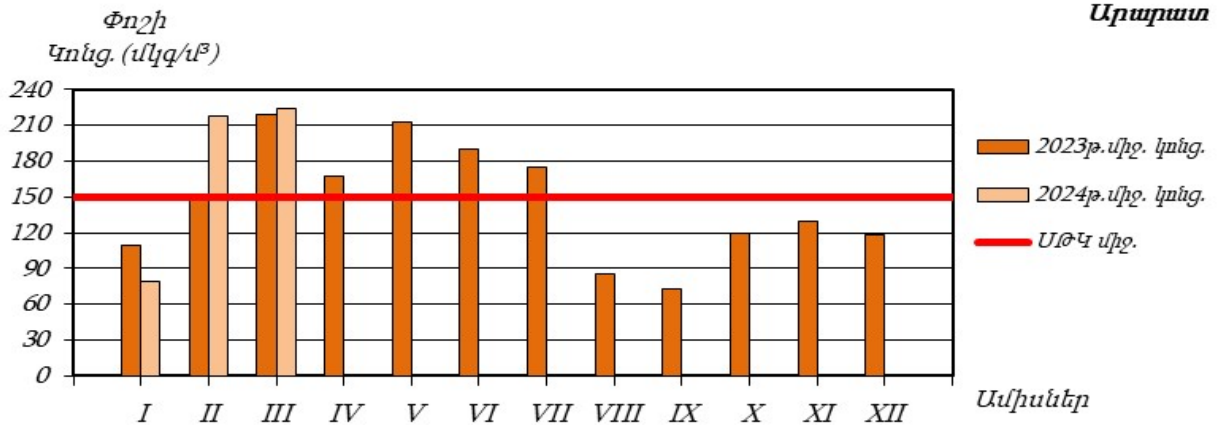
Գծապատկեր 34. Հրազդան քաղաքի մթնոլորտային օդում ազոտ երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

Արարատ

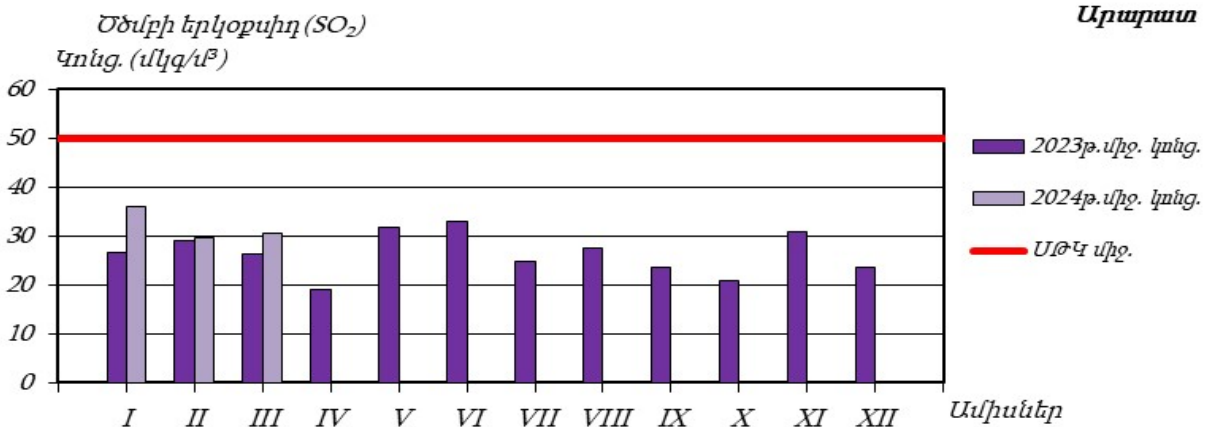
Արարատ քաղաքում կատարվում են փոշու, ծծմբի և ազոտի երկօքսիդների դիտարկումներ: Քաղաքում գործում են մեկ անշարժ դիտակայան և 12 շարժական դիտակետ:

2024 թվականի 1-ին եռամսյակում Արարատ քաղաքի մթնոլորտային օդում փոշու միջին ամսական կոնցենտրացիան փետրվար և մարտ ամսներին գերազանցել է համապատասխան ՍԹՎ-ն 1.4-1.5 անգամ:

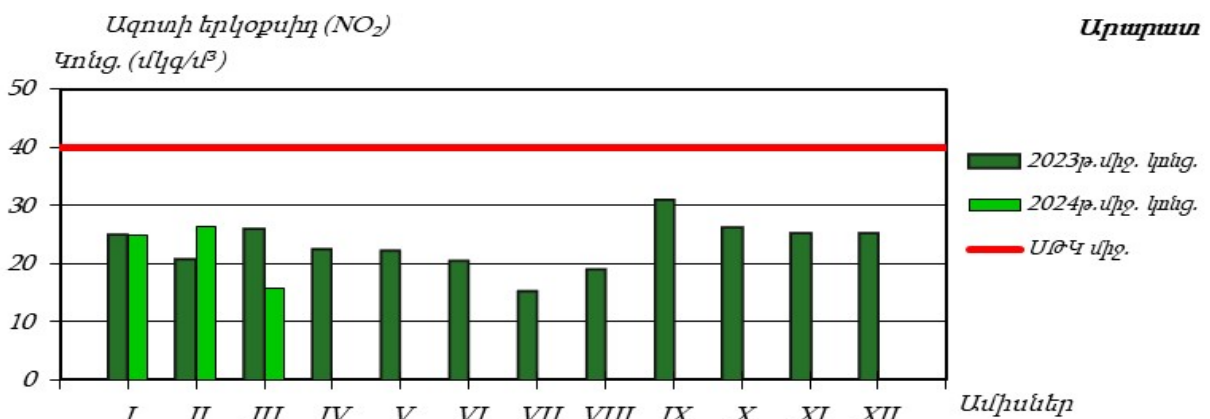
Ազոտի երկօքսիդի և ծծմբի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաները երեք ամիսներին չեն գերազանցել համապատասխան ՍԹՎ-ները:

Գծապատկեր 35. Արարատ քաղաքի մթնոլորտային օդում փոշու միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

Գծապատկեր 36. Արարատ քաղաքի մթնոլորտային օդում ծծմբի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

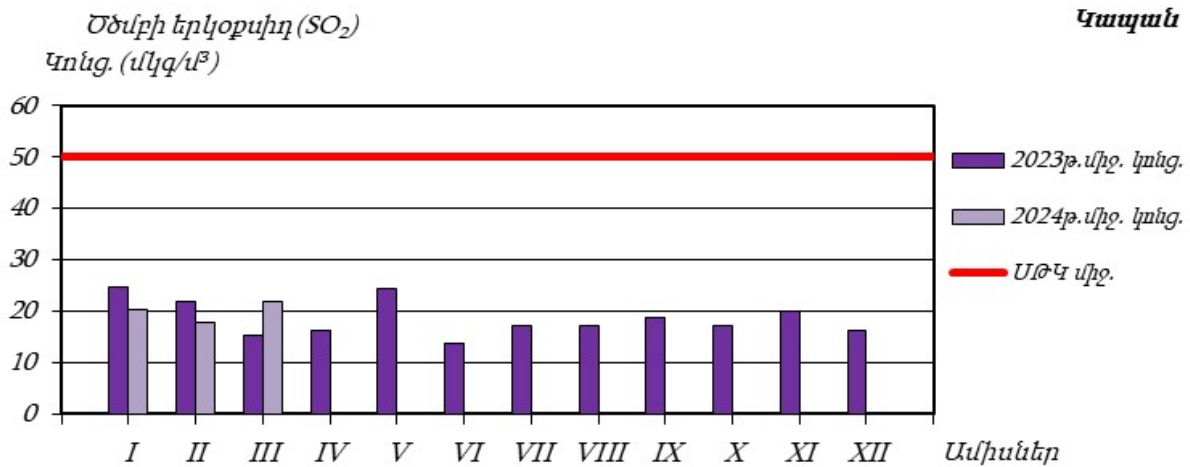

Գծապատկեր 37. Արարատ քաղաքի մթնոլորտային օդում ազոտի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

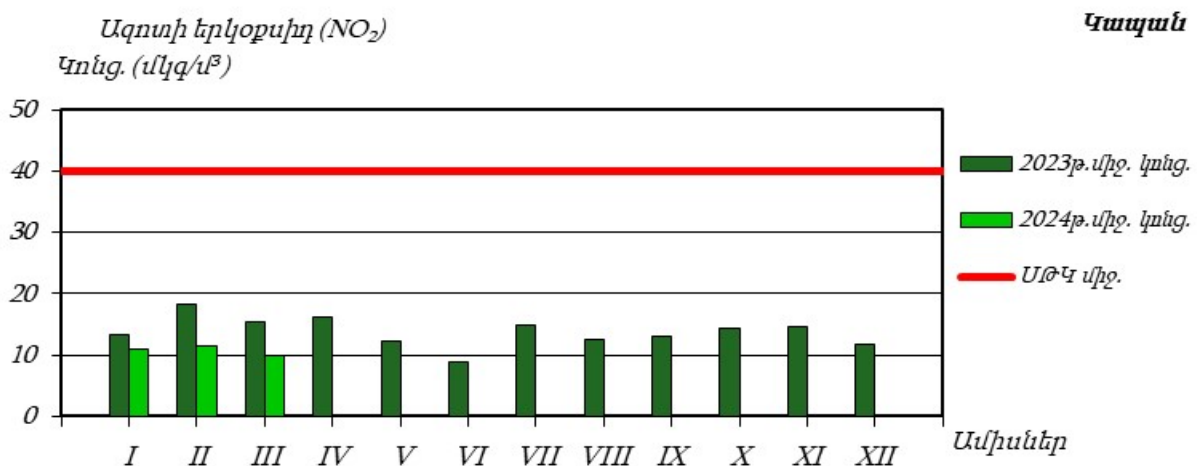
Կապան

Կապան քաղաքի մթնոլորտային օդում կատարվում են ծծմբի և ազոտի երկօքսիդների դիտարկումներ: Քաղաքում գործում է 11 շարժական պասիվ նմուշառման դիտակետ:

Կապան քաղաքի մթնոլորտային օդում որոշված ցուցանիշների միջին ամսական կոնցենտրացիաները երեք ամիսներին չեն գերազանցել համապատասխան ՄԹԿ-ները:

Գծապատկեր 38. Կապան քաղաքի մթնոլորտային օդում ծծմբի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

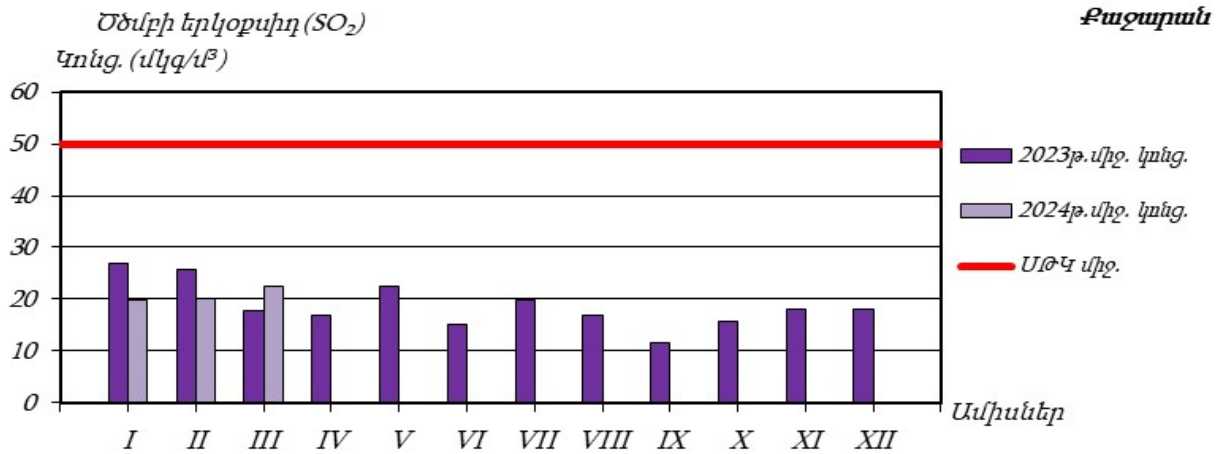

Գծապատկեր 39. Կապան քաղաքի մթնոլորտային օդում ազոտի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

Քաջարան

Քաջարան քաղաքի մթնոլորտային օդում կատարվում են ծծմբի և ազոտի երկօքսիդների դիտարկումներ: Քաղաքում գործում է 15 շարժական պասսիվ նմուշառման դիտակետ:

Քաջարան քաղաքի մթնոլորտային օդում որոշված ցուցանիշների միջին ամսական կոնցենտրացիաները չեն գերազանցել համապատասխան ՍԹԿ-ները:

Գծապատկեր 40. Քաջարան քաղաքի մթնոլորտային օդում ծծմբի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

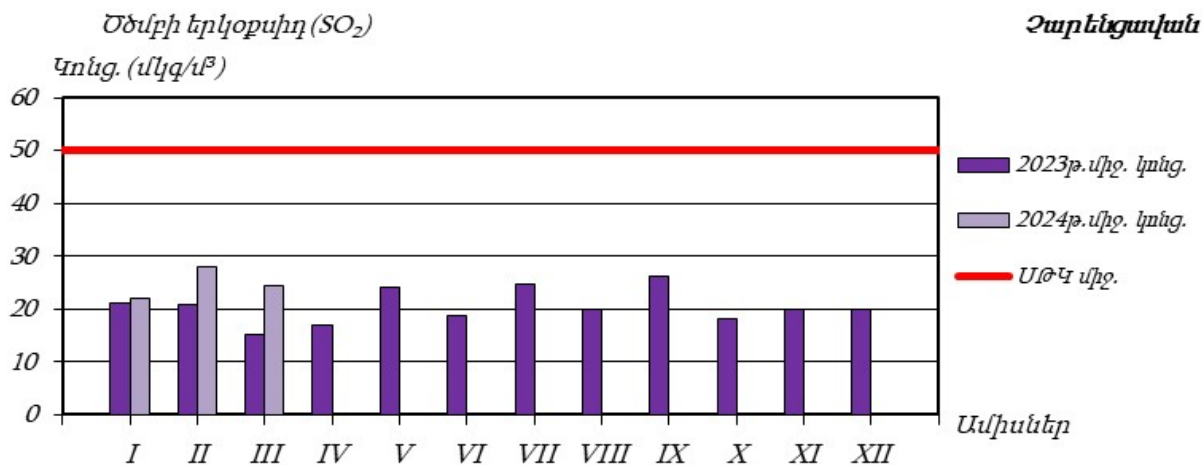

Գծապատկեր 41. Քաջարան քաղաքի մթնոլորտային օդում ազոտի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

Չարենցավան

Չարենցավան քաղաքի մթնոլորտային օդում կատարվում են ծծմբի և ազոտի երկօքսիդների դիտարկումներ: Քաղաքում գործում է 10 շարժական պասիվ նմուշառման դիտակետ:

Չարենցավան քաղաքի մթնոլորտային օդում որոշված ցուցանիշների միջին ամսական կոնցենտրացիաները չեն գերազանցել համապատասխան ՍԹԿ-ները:

Գծապատկեր 42. Չարենցավան քաղաքի մթնոլորտային օդում ծծմբի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

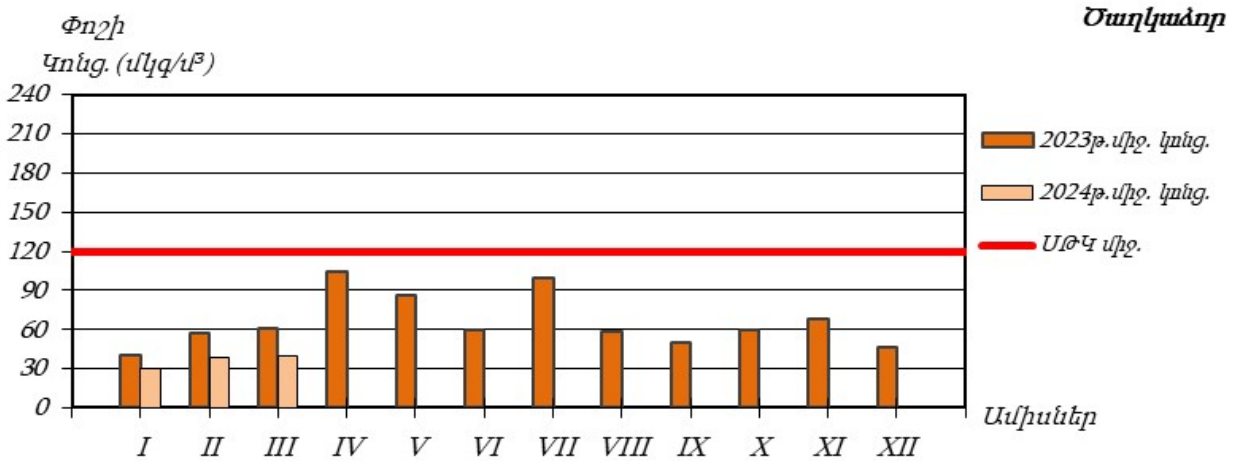

Գծապատկեր 43. Չարենցավան քաղաքի մթնոլորտային օդում ազոտի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

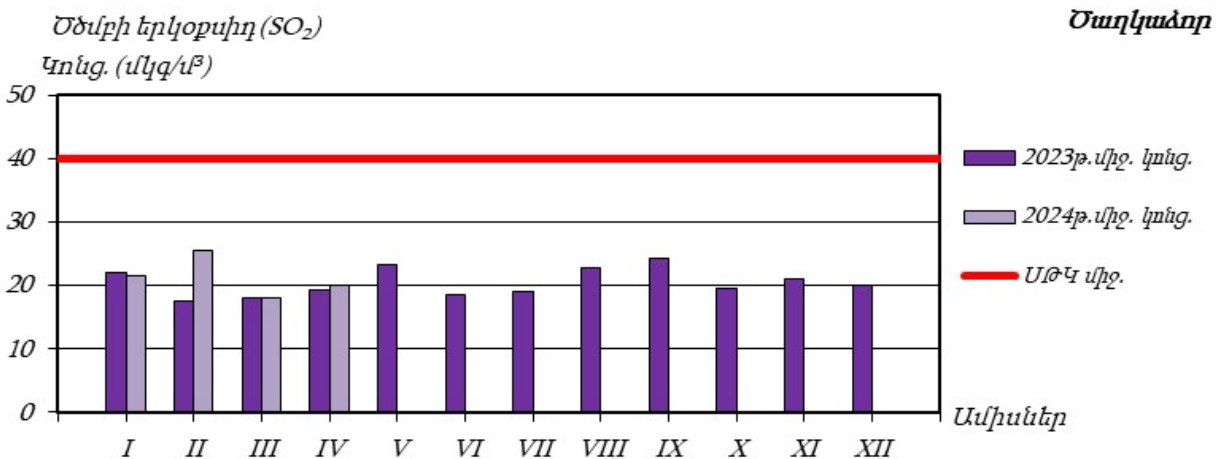
Ծաղկածոր

Ծաղկածոր քաղաքում կատարվում են փոշու, ծծմբի և ազոտի երկօքսիդների դիտարկումներ: Քաղաքում գործում են մեկ անշարժ դիտակայան և 14 շարժական պասիվ նմուշառման դիտակետ:

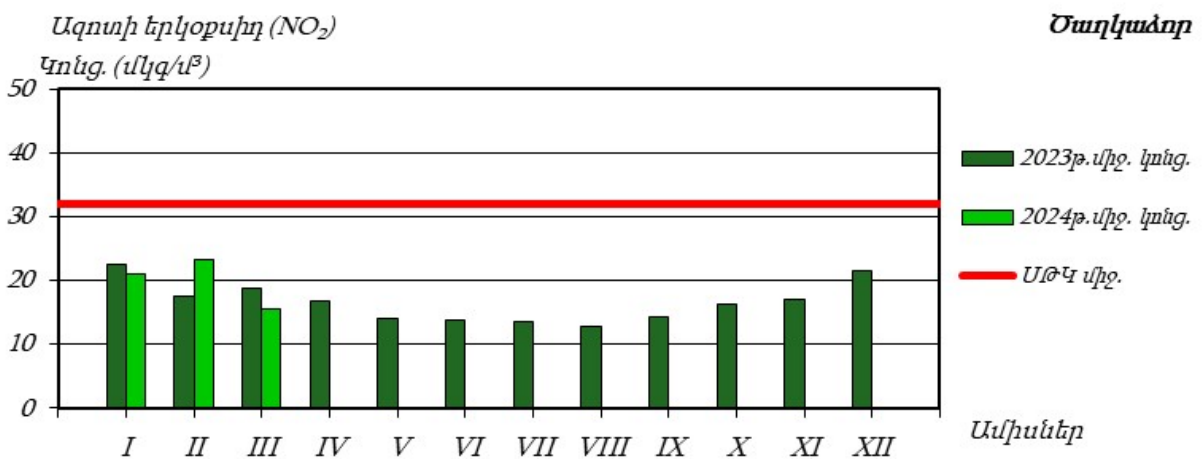
Ծաղկածոր քաղաքի մթնոլորտային օդում որոշված ցուցանիշների միջին ամսական կոնցենտրացիաները չեն գերազանցել համապատասխան ՄԹԿ-ները:

Գծապատկեր 44. Ծաղկածոր քաղաքի մթնոլորտային օդում փոշու միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

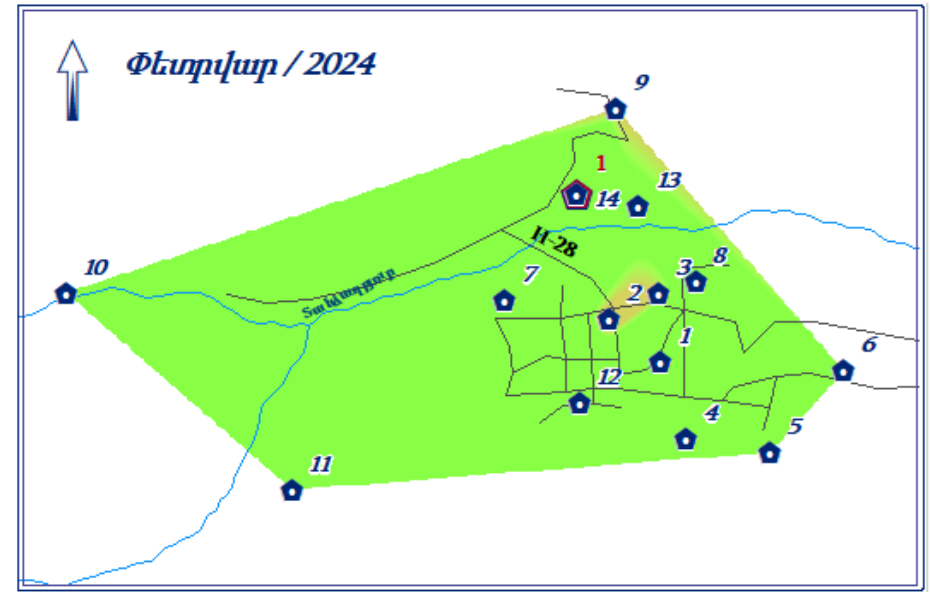
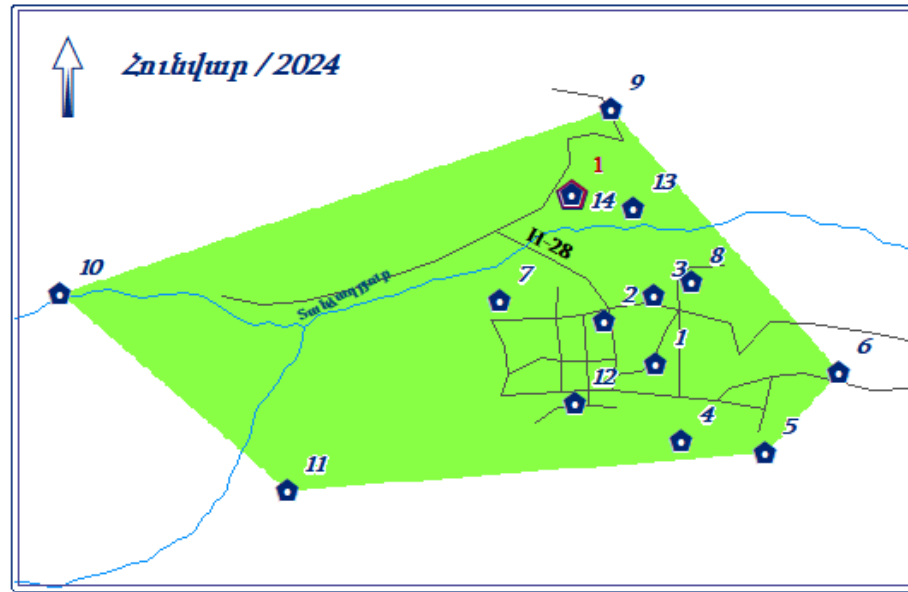

Գծապատկեր 45. Ծաղկածոր քաղաքի մթնոլորտային օդում ծծմբի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

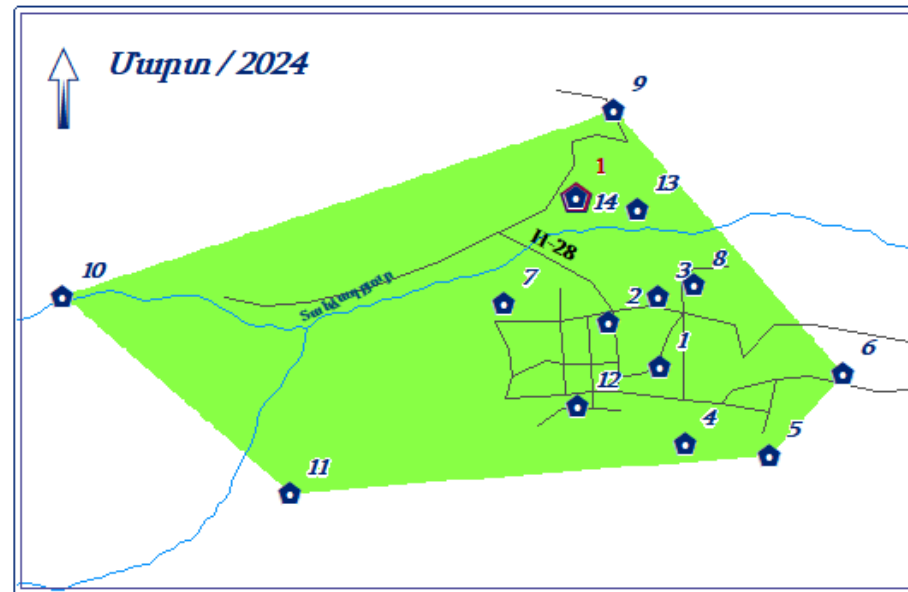
Գծապատկեր 46. Ծաղկածոր քաղաքի մթնոլորտային օդում ազոտի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

Օադկածոր քաղաքի մթնոլորտային օդում ծծմբի երկօքսիդի (SO_2) միջին ամսական կոնցենտրացիոն բաշխվածությունը

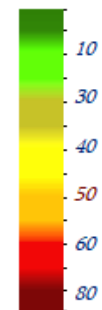

Պայմանական նշաններ

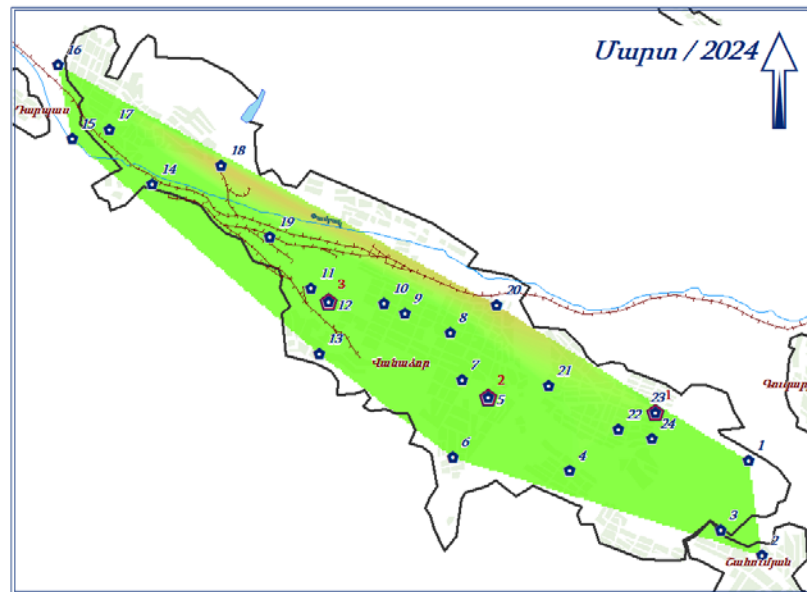
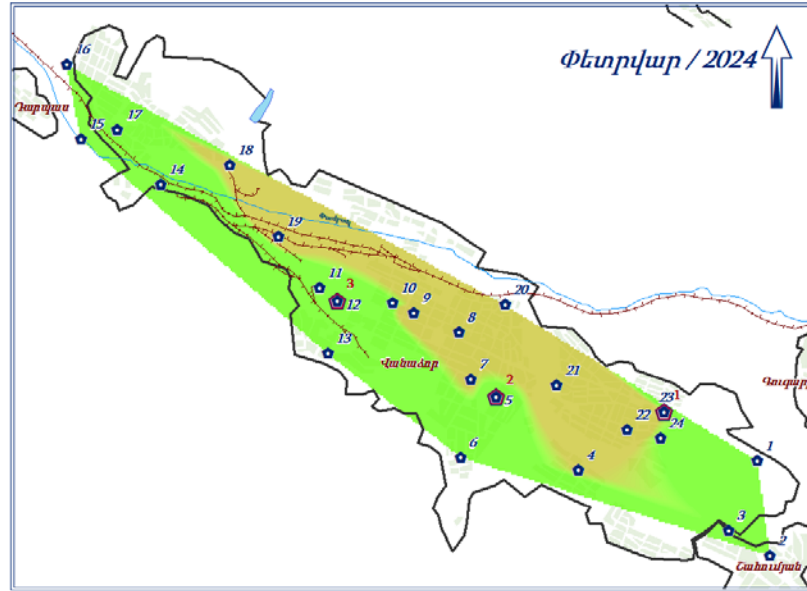
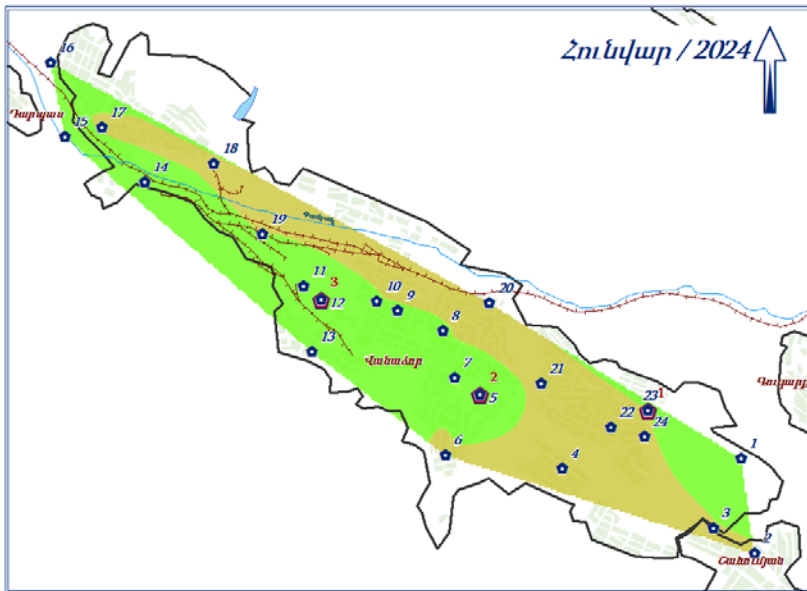
- Պասիվ նմուշառման դիտակետեր
- Ակտիվ նմուշառման դիտակայաններ
- Գետային ցանց
- Ճանապարհներ և փողոցներ
- Բնակավայրեր

Ծծմբի երկօքսիդի կոնցենտրացիոն բաշխվածության սահմանային (մկգ/մ³)

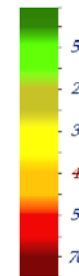
**Վանաձոր քաղաքի մթնոլորտային օդում ազոտի երկօքսիդի (NO₂)
միջին ամսական կոնցենտրացիոն բաշխվածությունը**

Պայմանական նշաններ

- Պասիվ նմուշառման դիտակետեր
- Ակտիվ նմուշառման դիտակայաններ
- Գետային ցանց
- Ճանապարհներ և փողոցներ
- Միջպետական ճանապարհ
- Երկաթգծեր
- Բնակավայրեր

Ազոտի երկօքսիդի կոնցենտրացիոն բաշխվածության սանդղակը (մկգ/մ³)

Մթնոլորտային տեղումների որակ

2024 թվականի 1-ին եռամսյակի ընթացքում Ծաղկաձորում իրականացվել է 11 տեղումի նմուշառում: Նմուշներից յուրաքանչյուրում որոշվել է տեղումների որակը բնութագրող 32-ական ցուցանիշ: Որոշված ցուցանիշներից մի մասի կոնցենտրացիաները բերված են Աղյուսակ 5-ում, մնացած ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկատվությունը կհրապարակվի տարեկան տեղեկագրում:

Աղյուսակ 4. Ծաղկաձոր քաղաքի մթնոլորտային տեղումներում որոշ ցուցանիշների կոնցենտրացիաները.

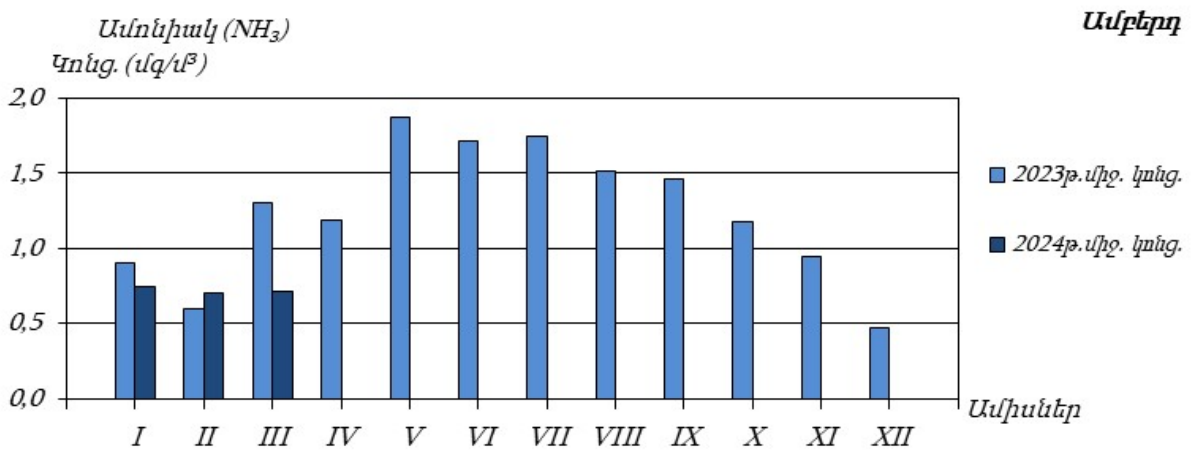
Ամսաթիվ	Ջրածնային և ցուցիչ	Էլեկտրահաղորդ ա-կանություն, մկՍմ/սմ	Սուլֆատ իոն, մգ/լ	Քլորիդ իոն, մգ/լ	Նիտրատ իոն, մգ/լ	Ամոնիում իոն, մգ/լ
05.01.2024	6.1	13.4	1.9	0.4	0.9	0.2
12.01.2024	5.8	26.5	3.2	0.4	2.1	0.5
13.01.2024	5.6	15.3	1.8	0.7	1.1	1.0
22.01.2024	6.2	15.0	2.0	0.7	1.2	0.5
23.01.2024	6.2	9.6	0.7	1.0	0.8	0.1
27.01.2024	6.0	15.1	2.3	0.5	2.8	0.3
07.03.2024	5.7	13.4	2.0	0,3	1.1	0.4
19.03.2024	5.8	9.6	4.9	1.1	0.3	0.3
22.03.2024	6.0	16.8	4.5	0.6	1.6	0.2
23.03.2024	5.7	11.0	2.0	0.5	0.7	0.9
26.03.2024	6.1	9.3	0.8	0.4	0.2	0.4

Եվրոպայում մեծ տարածությունների վրա օդի աղտոտիչների տարածման մոնիթորինգի և գնահատման համատեղ ծրագիր

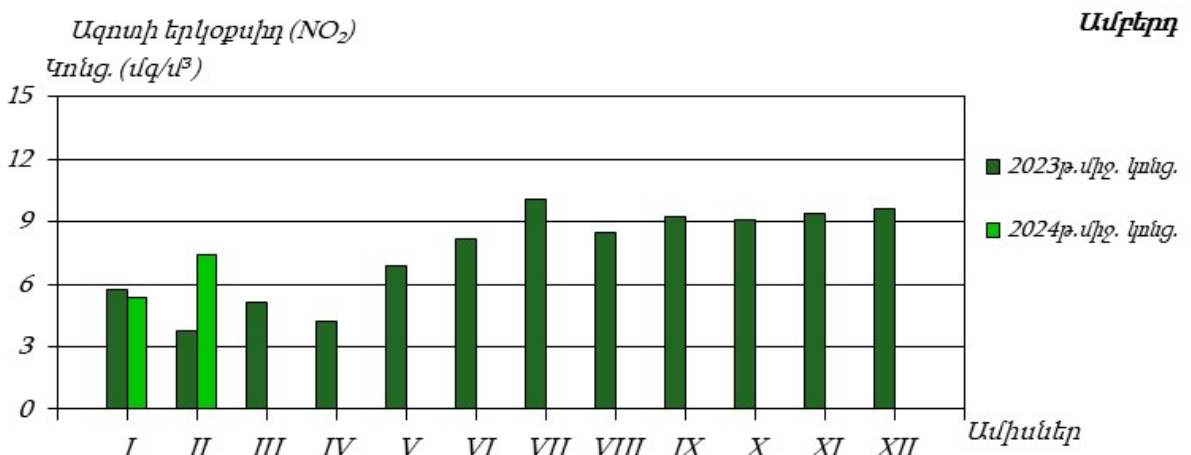
Մթնոլորտային օդ

Ամբերդի միջազգային կայանում 2024 թվականի 1-ին եռամսյակում կատարվել են մթնոլորտային օդի և փոշու դիտարկումներ: Մթնոլորտային օդի նմուշներում որոշվել են ծծմբի երկօքսիդի, ազոտի երկօքսիդի, ամոնիակի և նիտրատ իոնի, իսկ փոշու նմուշներում՝ քլորիդ, նիտրատ, սուլֆատ, ամոնիում իոնների և 21 մետաղների պարունակությունները: Կատարված դիտարկումների վերաբերյալ ընդհանրական տեղեկատվություն կտրվի տարեկան տեղեկագրում:

Ազոտի երկօքսիդի ($ՍԹԿ_{միջ.}=0.04մգ/մ^3$) և ամոնիակի ($ՍԹԿ_{միջ.}=0.04մգ/մ^3$) միջին ամսական կոնցենտրացիաները չեն գերազանցել համապատասխան ՍԹԿ-ները:

Գծապատկեր 47. Ամբերդի կայանում ամոնիակի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

Գծապատկեր 48. Ամբերդի կայանում ազոտի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

Մթնոլորտային տեղումների որակ

2024 թվականի 1-ին եռամսյակի ընթացքում Ամբերդի կայանում վերցվել է տեղումների 15 նմուշ: Նմուշներից յուրաքանչյուրում որոշվել է տեղումների որակը բնութագրող 32-ական ցուցանիշ: Որոշված ցուցանիշների կոնցենտրացիաները բերված են Աղյուսակ 6-ում: 4-րդ եռամսյակում չներկայացված ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկատվությունը կներկայացվի տարեկան տեղեկագրում.

Աղյուսակ 5. Ամբերդի մթնոլորտային տեղումներում որոշ ցուցանիշների կոնցենտրացիաները.

Ամսաթիվ	Ջրածնային ցուցիչ	Էլեկտրահաղորդականություն, մկՍմ/սմ	Սուլֆատ իոն, մգ/լ	Քլորիդ իոն, մգ/լ	Նիտրատ իոն, մգ/լ	Ամոնիում իոն, մգ/լ
06.01.2024	6.1	69.3	5.7	2.8	2.1	1.3
11-12.01.2024	6.2	23.5	2.7	0.8	2.7	0.9
12-13.01.2024	6.3	43.1	6.1	2.4	3.0	2.3
14-15.02.2024	5.3	12.2	1.9	0.7	1.9	0.1
16.02.2024	6.4	23.7	1.2	1.4	1.2	1.7
17.02.2024	6.1	54.6	1.8	4.2	2.9	3.2
19.02.2024	5.9	15.5	1.9	0.7	1.7	1.5
23.02.2024	6.2	25.3	2.5	1.6	1.4	1.8
07.03.2024	5.5	7.3	1.1	0.1	0.7	0.7
18-19.03.2024	6.0	11.9	0.4	1.2	0.2	0.2
19-20.03.2024	6.4	26.1	0.9	1.0	1.5	0.8
21.03.2024	6.0	15.4	1.5	0.7	0.8	0.5
22.03.2024	6.1	35.9	3.5	2.2	0.9	2.0
23.03.2024	6.0	8.6	0.8	0.8	0.1	0.02
26.03.2024	6.0	20.4	1.7	1.2	0.3	0.4

4. ՄԱԿԵՐԵՎՈՒԹԱՅԻՆ ԵՎ ԱՏՈՐԵՐԿՐՅԱ ՔԱՂՑՐԱՀԱՄ ՁՐԵՐ

Միջավայրի պայմանների և մարդու առողջության վրա բացասաբար ազդող ֆիզիկական, քիմիական և կենսաբանական աղտոտիչների թափանցումը, առաջացումն ու կուտակումը բնական ջրերում կոչվում է ջրի աղտոտում: Ջրի աղտոտման աղբյուրները հետևյալն են.

- կենցաղային հոսքաջրերը.
- արդյունաբերական հոսքաջրերը.
- ձնհալի և անձրևների ժամանակ հողահանդակներից տեղափոխված պեստիցիդները.
- բնակավայրերից վնասակար նյութերը.
- անձրևի և ձյան միջոցով՝ մթնոլորտից անջատվող աղտոտող նյութերը:

Աղտոտման աղբյուրները կարող են լինել ինչպես կետային, այնպես էլ ցրված: Կենցաղային հոսքաջրերը հիմնականում աղտոտված են լինում կենսածին նյութերով, արդյունաբերական հոսքաջրերը՝ առավել հաճախ նավթամթերքներով, ֆենոլներով, ծանր մետաղներով (կապար, կադմիում, պղինձ, ցինկ և այլն) և բարդ օրգանական միացություններով (սինթետիկ լվացամիջոցներ, ներկեր, ճարպեր), որոնք վատթարացնում են ջրի որակը, խմելու և սննդի մեջ օգտագործելու համար դարձնում ոչ պիտանի, խախտվում են ջրային ավազանի կենսաբանական շարժընթացները, նվազում է աղտոտող նյութերից ջրի ինքնամաքման հատկությունը, փոխվում է ջրային կենսաբանականության կազմն ու սննդային արժեքը: Կենցաղային հոսքաջրերը հիմնականում պարունակում են աղիքային վարակիչ հիվանդությունների հարուցիչներ:

Մակերևութային ջրեր

2024 թվականի 1-ին եռամսյակում մակերևութային ջրերի հիդրոլոգիական ռեժիմի դիտարկումներ իրականացվել են 91 հիդրոլոգիական դիտակետում, այդ թվում՝ 80 գետային, 2 ջրանցքի, 5 ջրամբարային (Արփի լիճ, Ախուրյան, Մարմարիկ, Ապարան, Ազատ) և 4 լճային (Սևանա լճում): Դիտակետերում իրականացվում են ամենօրյա դիտարկումներ մակերևութային ջրերի հիդրոլոգիական ռեժիմի վերաբերյալ (ջրի մակարդակ, ջրի և օդի ջերմաստիճան, սառցային երևույթներ (առկայության դեպքում), ջրի էլքի չափումներ): 59 օպերատիվ դիտակետերից ամենօրյա ռեժիմով ստացվում են տվյալներ մակերևութային ջրերի հիդրոլոգիական ռեժիմի վերաբերյալ:

2024 թվականի 1-ին եռամսյակում մակերևութային ջրերի որակի մոնիթորինգն իրականացվել է հանրապետության 51 գետի, Ախուրյանի, Երևանյան լիճ և Կեչուտի ջրամբարների, Արփա-Սևան ջրատարի և Սևանա լճի 14 դիտակետում: Ջրի որակը բնութագրվում է ֆիզիկաքիմիական մինչև 45 ինդիկատորային ցուցանիշով (հիմնական անիոններ և կատիոններ, սնուցող նյութեր, ծանր մետաղներ): Ջրի որակի գնահատումը կատարվել է համաձայն ՀՀ կառավարության 2011թ. հունվարի 27-ի N75-Ն որոշման: Մակերևութային ջրերի որակի գնահատման համակարգը ջրաքիմիական յուրաքանչյուր ցուցանիշի համար տարբերակում է կարգավիճակի հինգ դաս՝ «գերազանց» (1-ին դաս), «լավ» (2-րդ դաս), «միջակ» (3-րդ դաս), «անբավարար» (4-րդ դաս) և «վատ» (5-րդ դաս): Ջրի քիմիական որակի ընդհանրական գնահատականը ձևավորվում է վատագույն որակ ցուցաբերող ցուցանիշի դասով: Եթե ջրի որակի տարբեր ցուցանիշներ ընկնում են որակի տարբեր դասերի մեջ, ապա վերջնական դասակարգման մեջ հաշվի է առնվում վատագույնը: Գործում է հետևյալ սկզբունքը. «Եթե մեկը վատ վիճակում է, ապա բոլորն են վատ վիճակում»: Ջրամբարներում ջրի որակի գնահատումը կատարվում է միայն սնուցող նյութերով:

Ստորերկրյա քաղցրահամ ջրեր

Ստորերկրյա քաղցրահամ ջրերի քանակի մոնիթորինգ իրականացվել է ազգային ցանցում ընդգրկված 119 դիտակետում, այդ թվում՝ 25 շատրվանոց հորատանցք, 35 չշատրվանոց հորատանցք, 12 գրունտային ջրհոր և 47 բնաղբյուր: Դիտակետերում կատարվել են ջրի ծախսի, մակարդակի (ճնշման) և ջերմաստիճանի չափումներ ամսական 6 անգամ հաճախականությամբ:

Հյուսիսային ջրավազանային կառավարման տարածք

Մակերևութային ջրեր

Հիդրոլոգիական դիտարկումներ

Հյուսիսային ՋԿՏ-ում հիդրոլոգիական դիտարկումներն իրականացվում են 21 դիտակետում: Որոշ օպերատիվ հիդրոլոգիական դիտակետերի ջրի էլքերի վերաբերյալ միջին ամսական փաստացի տվյալները և նորմաների նկատմամբ շեղումները ներկայացված են Աղյուսակ 6-ում:

Աղյուսակ 6. Հյուսիսային ՋԿՏ-ի որոշ դիտակետերում ջրի էլքը.

Գետ	Դիտակետ	Միջին ամսական էլքեր. մ ³ /վ								
		հունվար			փետրվար			մարտ		
		փաստացի	նորմա	%	փաստացի	նորմա	%	փաստացի	նորմա	%
Փամբակ	Թումանյան	3.92	4.96	79	4.27	5.32	80	7.24	8.78	82
Դեբեդ	Այրում	15.6	14.7	106	17.3	15.7	110	29.2	28.1	104
Ձորագետ	Գարգառ	7.58	7.32	104	8.33	7.71	108	11.7	11.8	99
Աղստև	Իջևան	2.96	3.15	94	4.12	3.47	119	7.37	7.78	95
Գետիկ	Գոշ	0.87	1.07	81	1.04	1.14	91	2.18	2.95	74

Մակերևութային ջրերի որակ

Հյուսիսային ՋԿՏ-ում ջրի որակի մոնիթորինգն իրականացվում է 22 դիտակետում:

Փամբակ գետի ջրի որակը Խնկոյան գյուղից վերև մարտին գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս), Սալիտակ քաղաքից ներքև՝ հունվար և մարտ ամիսներին «անբավարար» (4-րդ դաս), փետրվարին՝ «միջակ» (3-րդ դաս), Վանաձոր քաղաքից վերև ջրի որակը երեք ամիսների ընթացքում գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս), Վանաձոր քաղաքից ներքև երեք ամիսների ընթացքում՝ «վատ» որակ (5-րդ դաս):

Դեբեդ գետի ջրի որակը Մարց գետի թափման կետից ներքև, Այրում քաղաքից վերև և սահմանի մոտ հատվածներում երեք ամիսների ընթացքում գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս):

Ձորագետ գետի ջրի որակը Ստեփանավան քաղաքից վերև մարտին գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս), գետաբերանում ջրի որակը հունվարին գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս), փետրվարին՝ «լավ» (2-րդ դաս), մարտին՝ «միջակ» (3-րդ դաս):

Տաշիր գետի ջրի որակը Սարատովկա գյուղից ներքև հատվածում մարտին գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս):

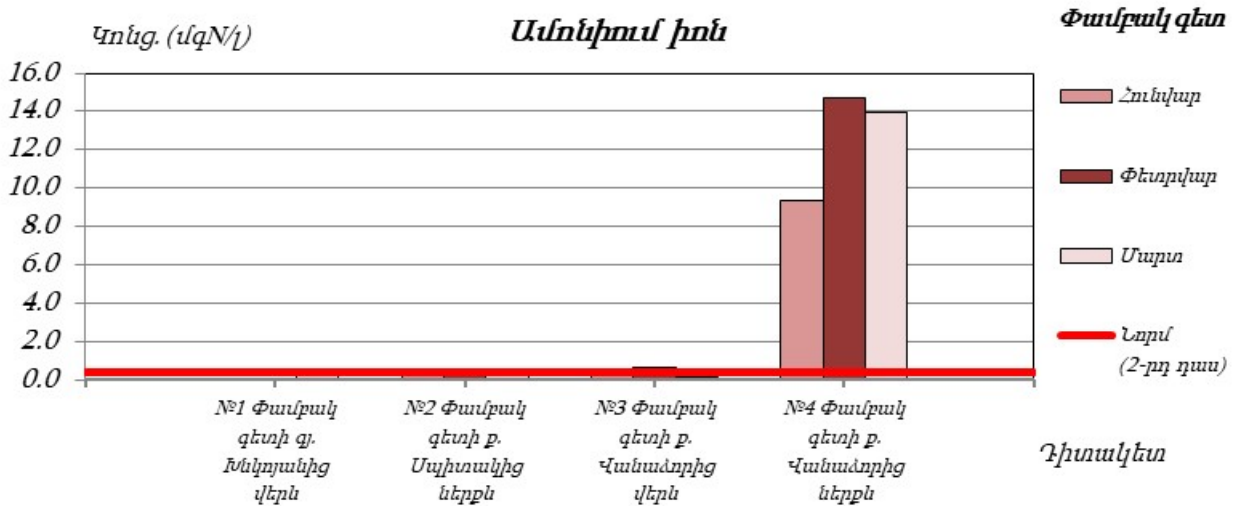
Մարց գետի ջրի որակը գետաբերանում փետրվարին և մարտին գնահատվել է «լավ» (2-րդ դաս):

Ախթալա գետի ջրի որակը գետաբերանում երեք ամիսների ընթացքում գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս):

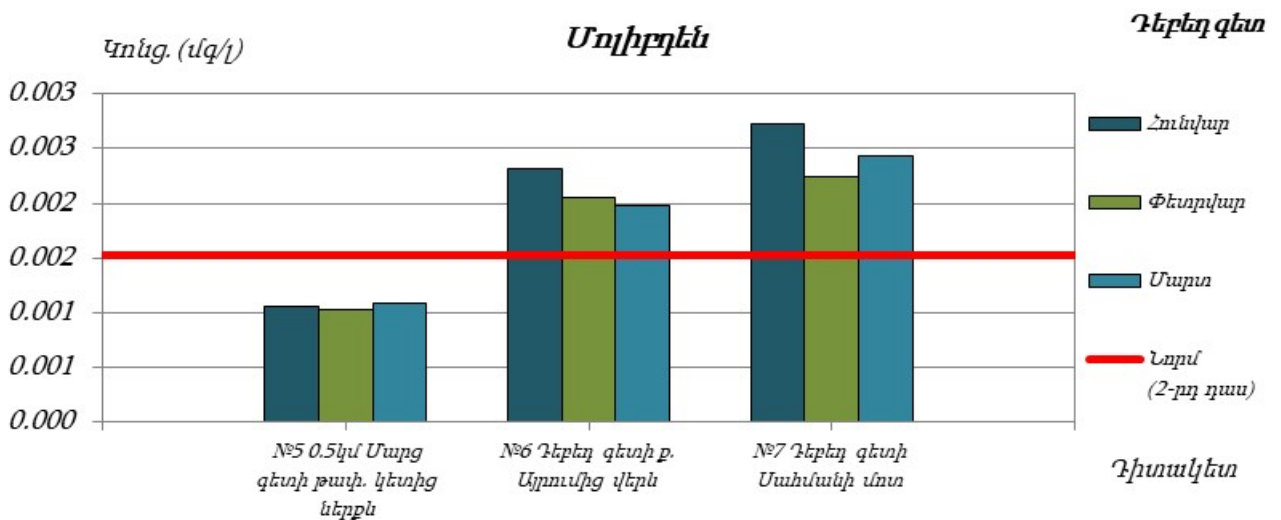
Շնող գետի ջրի որակը գետաբերանում երեք ամիսների ընթացքում գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս):

Աղստև գետի ջրի որակը Դիլիջան քաղաքից վերև, Դիլիջան քաղաքից ներքև, Իջևան քաղաքից վերև հատվածներում փետրվարին և մարտին գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս), Իջևան քաղաքից ներքև փետրվարին ջրի որակը գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս), մարտին՝ «անբավարար» (4-րդ դաս):

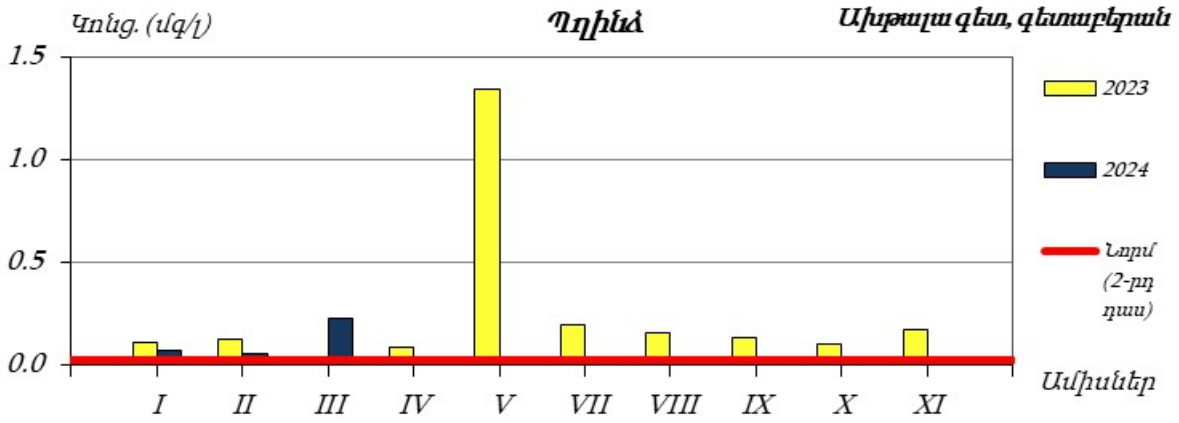
Գետիկ գետի ջրի որակը Վահան գյուղից վերև մարտին գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս), գետաբերանում փետրվարին և մարտին՝ «անբավարար» (4-րդ դաս):

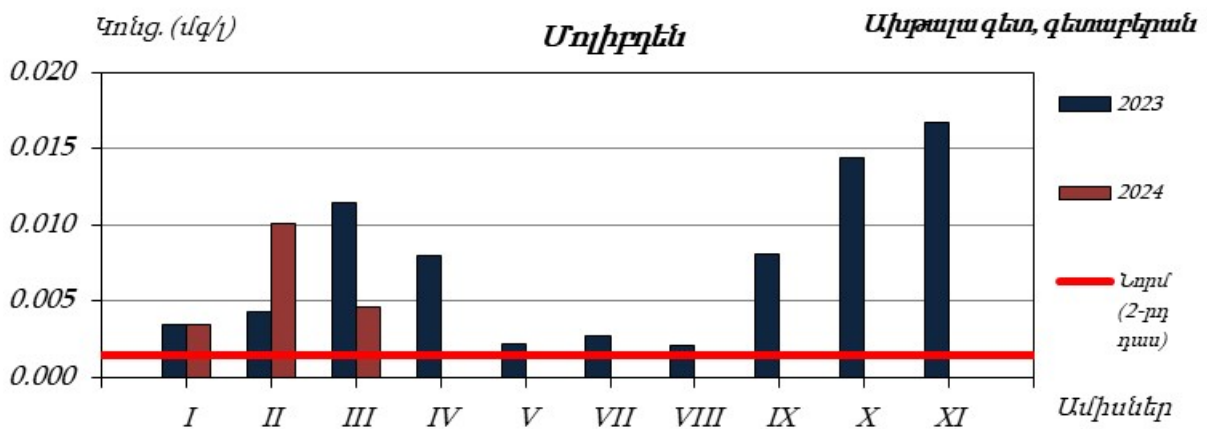
Գծապատկեր 49. Փամբակ գետում ամռնիում իոնի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

Գծապատկեր 50. Դեբեդ գետում մոլիբդենի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

Գծապատկեր 51. Ախթալա գետում պղնձի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

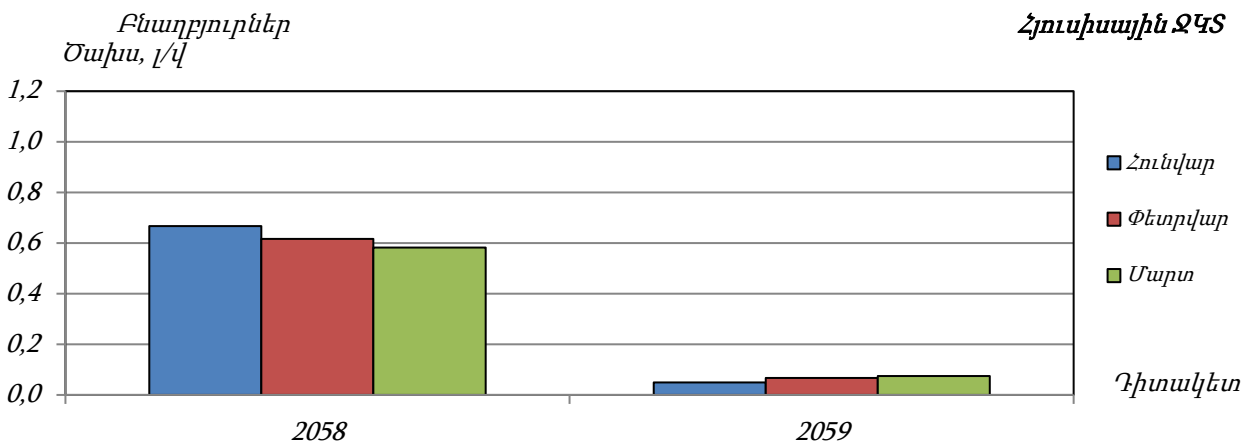

Գծապատկեր 52. Ախթալա գետում մոլիբդենի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

Ստորերկրյա քաղցրահամ ջրեր

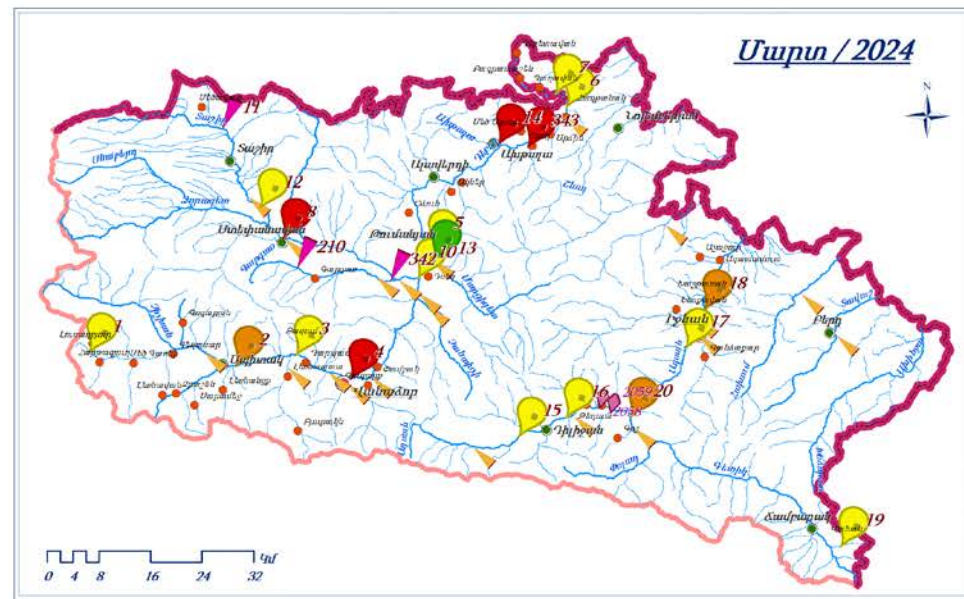
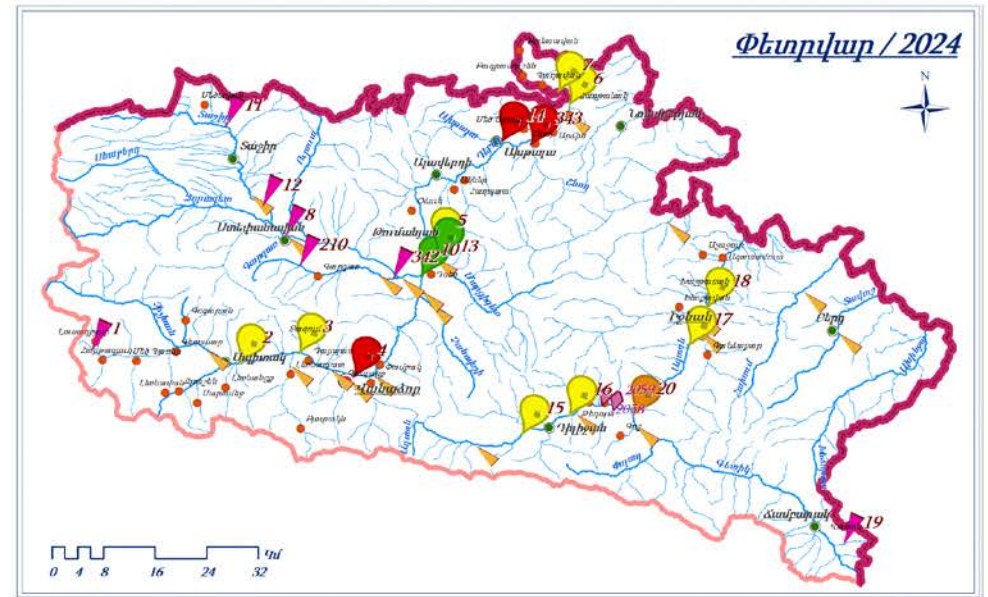
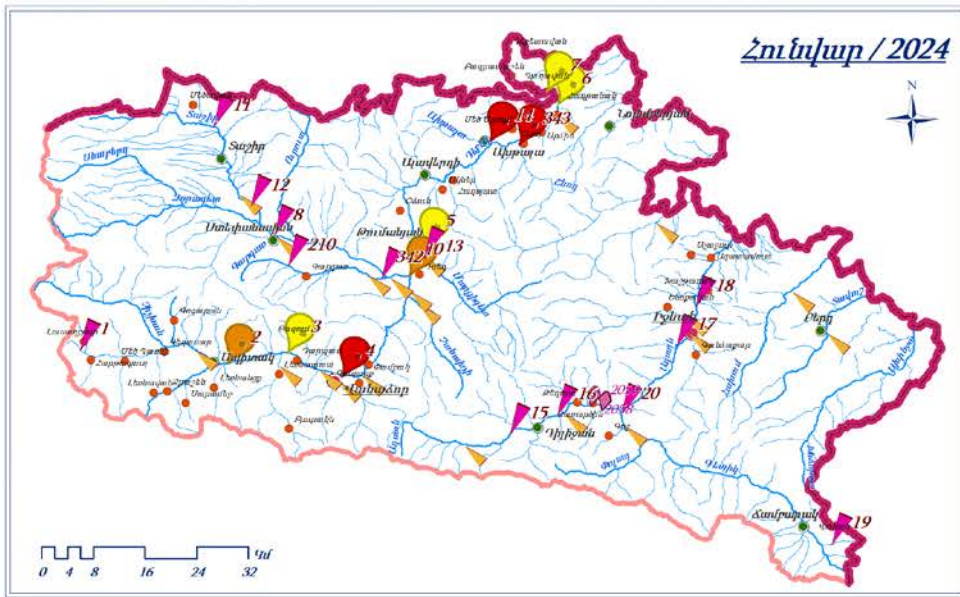
Հյուսիսային ՋԿՏ-ում ստորերկրյա ջրերի քանակի մոնիթորինգ իրականացվել է 2 բնադրյուրում, որտեղ կատարվել են ջրի ջերմաստիճանի և ծախսի չափումներ: Դիտակետերը գտնվում են Դիլիջան համայնքի Հաղարծին գյուղում:

N2059 դիտակետում ծախսի իջեցում է նկատվել, տատանումները կազմել է 0.09լ/վ: N2058 դիտակետում 0.03լ/վ-ով ավելացում է դիտարկվել:

Գծապատկեր 53. Հյուսիսային ՋԿՏ-ի բնադրյուրներում ջրի ծախսերի փոփոխությունները

ՀՀ Հյուսիսային ջրավազանային կառավարման տարածքի մակերևութային ջրերի որակը

ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ԼՃԱՆՆԵՐ

- Մարզկենտրոններ
- Բաղարներ
- Բնակավայրեր
- Մակերևութային ջրերի**
- ▲ Որակի մոնիթորինգի դիտակետեր
- ▲ Հիդրոլոգիական դիտակետեր
- ▲ Ստորերկրյա ջրերի մոնիթորինգի դիտակետեր
- Գետային ցանց
- ՀՀ պետական սահման
- Հյուսիսային ջրավազանային կառավարման տարածք
- Մակերևութային ջրերի որակի դասեր**
- 2-րդ դաս
- 3-րդ դաս
- 4-րդ դաս
- 5-րդ դաս

Ախտորյանի ջրավազանային կառավարման տարածք
Մակերևութային ջրեր

Հիդրոլոգիական դիտարկումներ

Ախտորյանի ՋԿՏ-ում հիդրոլոգիական դիտարկումներն իրականացվում են 16 դիտակետում. այդ թվում՝ 14 գետային և 2 ջրամբարային: Օպերատիվ երկու դիտակետերի ջրի էլքերի վերաբերյալ միջին ամսական փաստացի տվյալները և նորմաների նկատմամբ շեղումները ներկայացված են Աղյուսակ 7-ում:

Աղյուսակ 7. Ախտորյանի ՋԿՏ-ի որոշ դիտակետերում ջրի էլքը.

Գետ	Դիտակետ	Միջին ամսական էլքեր. մ ³ /վ								
		հունվար			փետրվար			մարտ		
		փաստացի	նորմա	%	փաստացի	նորմա	%	փաստացի	նորմա	%
Ախտորյան	Ախտորիկ	4.82	5.83	83	4.88	5.93	82	5.39	7.50	72
Մեծամոր	Մեծամոր	2.07	24.3	9	3.01	24.2	12	4.16	25.6	16

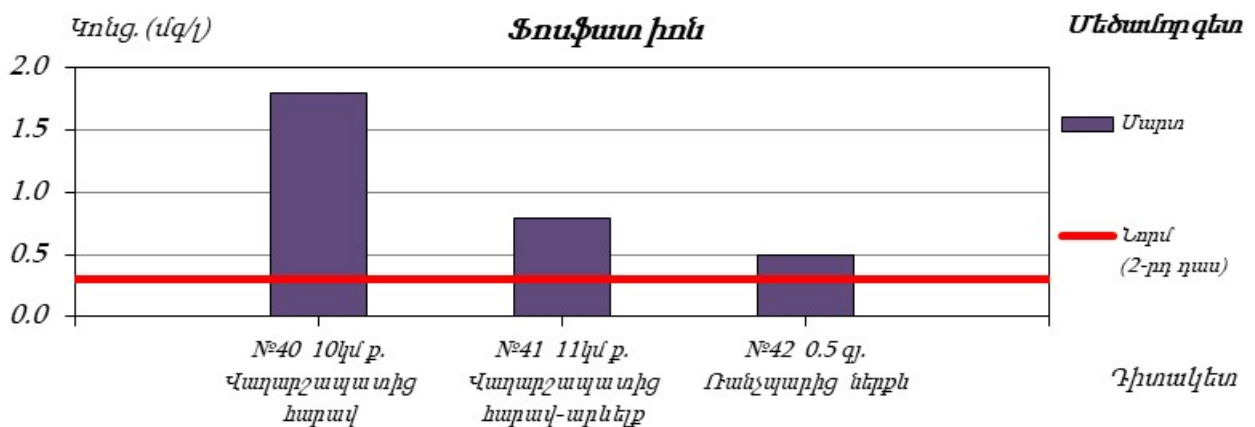
Մակերևութային ջրերի որակ

Ախտորյանի ՋԿՏ-ում ջրի որակի մոնիթորինգն իրականացվում է 11 դիտակետում:

Ախտորյան գետի ջրի որակը Ամասիա գյուղից ներքև մարտին գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս), Գյումրի քաղաքից վերև և Բագարան գյուղից ներքև հատվածներում մարտին գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս), Գյումրի քաղաքից ներքև ջրի որակը մարտին գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս):

Կարկաչուն գետի ջրի որակը գետաբերանում մարտին գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս):

Մեծամոր գետի ջրի որակը Վաղարշապատ քաղաքից հարավ փետրվարին գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս), մարտին՝ «վատ» (5-րդ դաս), Վաղարշապատ քաղաքից հարավ-արևելք փետրվարին ջրի որակը գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս), մարտին՝ «վատ» (5-րդ դաս), Ռանչպար գյուղից ներքև ջրի որակը փետրվարին գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս), մարտին՝ «անբավարար» (4-րդ դաս):

Գծապատկեր 54. Մեծամոր գետում ֆոնդատ իոնի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

Ստորերկրյա քաղցրահամ ջրեր

Ախուրյանի ՋԿՏ-ում ստորերկրյա ջրերի քանակի մոնիթորինգն իրականացվել է 40 դիտակետում, որտեղ կատարվել են ջրի ջերմաստիճանի, ծախսի և մակարդակի չափումներ:

Ախուրյանի ՋԿՏ-ի Արարատյան արտեզյան ավազանի հատվածում՝ Եղեգնուտի, Վարդանաշենի, Տարոնիկի, Ակնաշենի, Ապագայի չշատրվանող հորատանցքերում նկատվել են ջրի մակարդակների բարձրացումներ 0.03-0.33մ-ի սահմաններում: Արագափի N1537 հորատանցքում հակառակ պատկերն է, ջրի մակարդակը իջել է 0.16մ-ով: Բարձրացումներ են նկատվել Ապագա N2020 գրունտային ջրհորում, որտեղ ջրի մակարդակը բարձրանալով 0.25մ կազմել է -1.31մ, իսկ Լուսազյուղի N2022 ջրհորում կայուն վիճակ է:

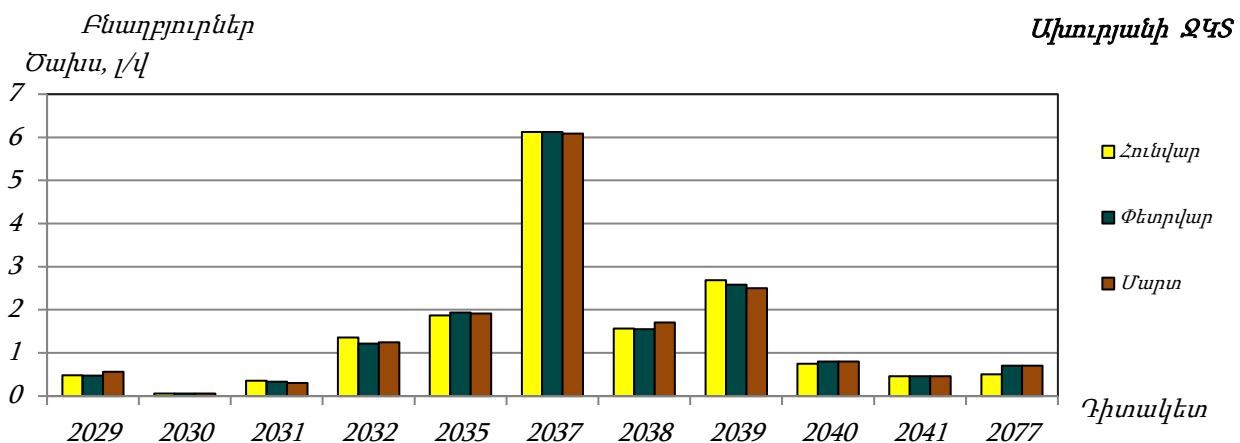
Արմավիրի մարզի շատրվանող հորատանցքերից Ջրառատի N2021 և Ակնաշենի N2001 դիտակետերում ջրի ծախսի բարձրացումները՝ 0.26լ/վ և 0.09լ/վ-ով: Տարոնիկի N2002 և Գայի N1521 դիտակետերում նկատվել են ծախսերի, մակարդակների գրեթե կայուն վիճակներ:

Բամբակաշատի և Հայկավանի (N2024, N2025) դիտակետերում նկատվել են ստորերկրյա ջրերի մակարդակի բարձրացումներ 0.05մ և 0.04մ-ով:

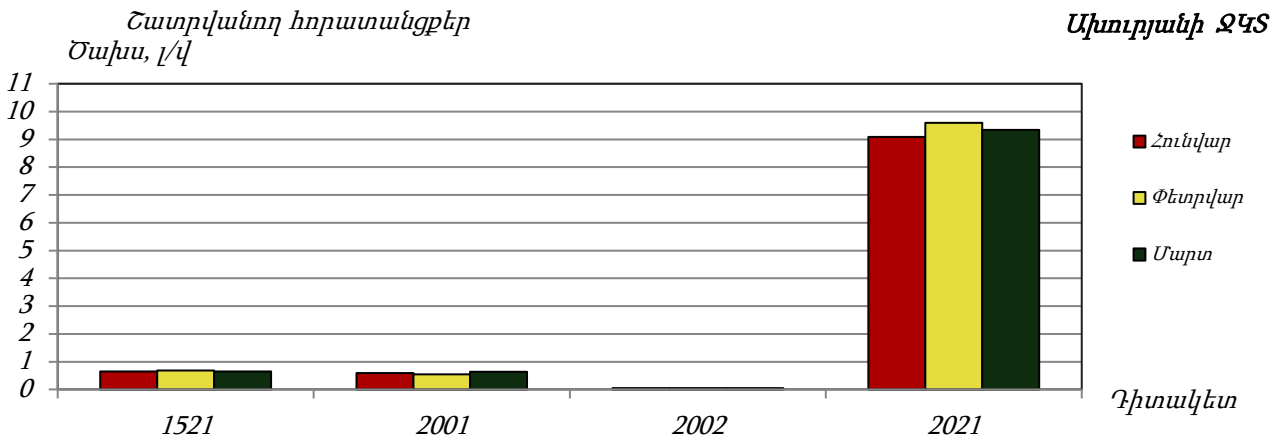
Արարատյան դաշտի նախալեռնային գոտու Արագածավան N2080, Արտենի N2081, Արտամետ N2083, Մյասնիկյան N2082 համայնքների դիտակետերում դիտվել են ստորերկրյա ջրերի մակարդակների իջեցումներ 0.14-0.85մ-ով:

Գյումրիի N2029, N2030, N2031 և Աշոցքի աղբյուրներում դիտարկվել են կայուն վիճակներ, նկատվում են ծախսի աննշան ավելացումներ կամ իջեցումներ: Գյումրի քաղաքի N2037 և Մարմաշենի N2032 բնաղբյուրներում ծախսի իջեցումները տատանվել են մինչև 0.14լ/վ: Հակառակ պատկերն է N2077, N2035, N2038, N2039, N2040 դիտակետերում, այստեղ ծախսի բարձրացումները կազմել են 0.05-0.2լ/վ:

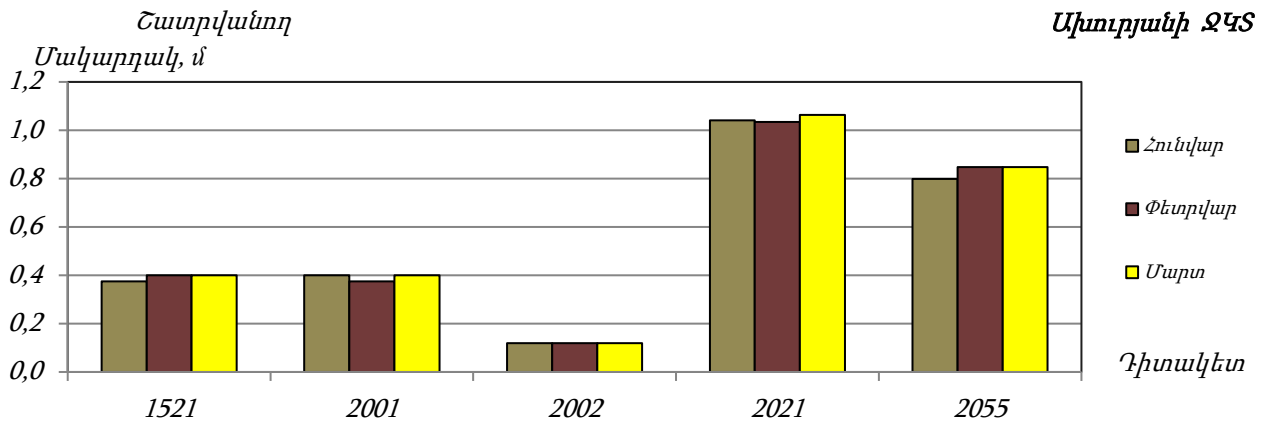
Ախուրյանի N2043 գրունտային ջրհորում ջրի մակարդակը իջել է 0.52մ-ով՝ հասնելով -9.65մ-ի, իսկ Առափի գյուղի N2042 գրունտային ջրհորում մակարդակը բարձրացել է 0.15մ-ով:

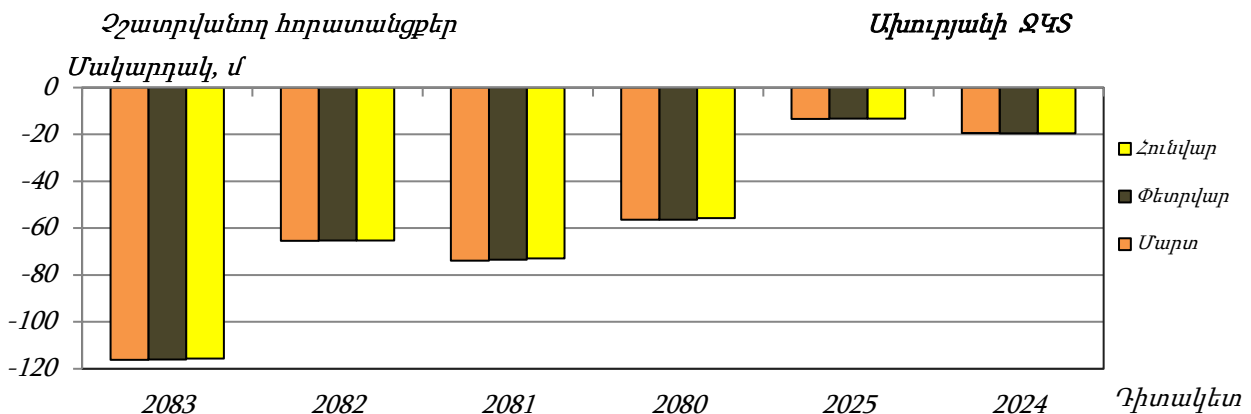
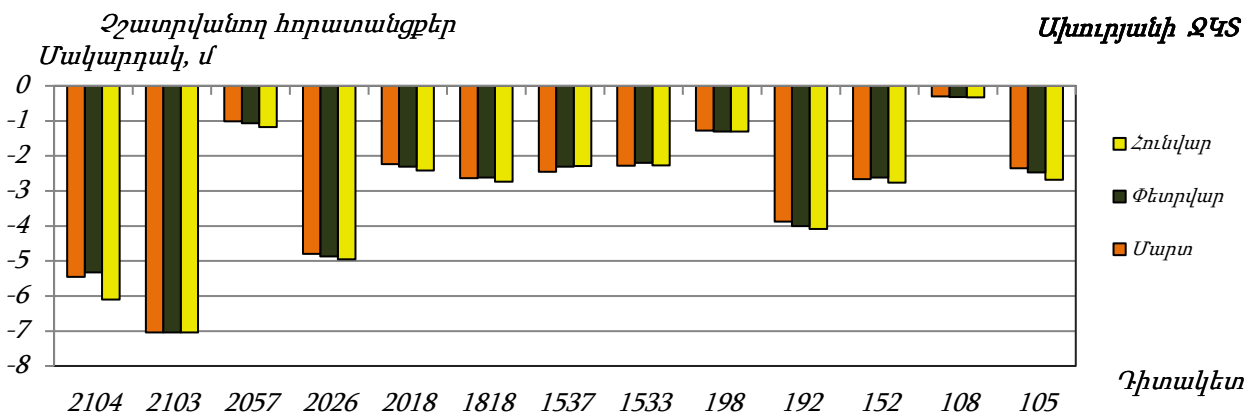
Գծապատկեր 55. Ախուրյանի ՋԿՏ-ի բնաղբյուրներում ջրի ծախսերի փոփոխությունները

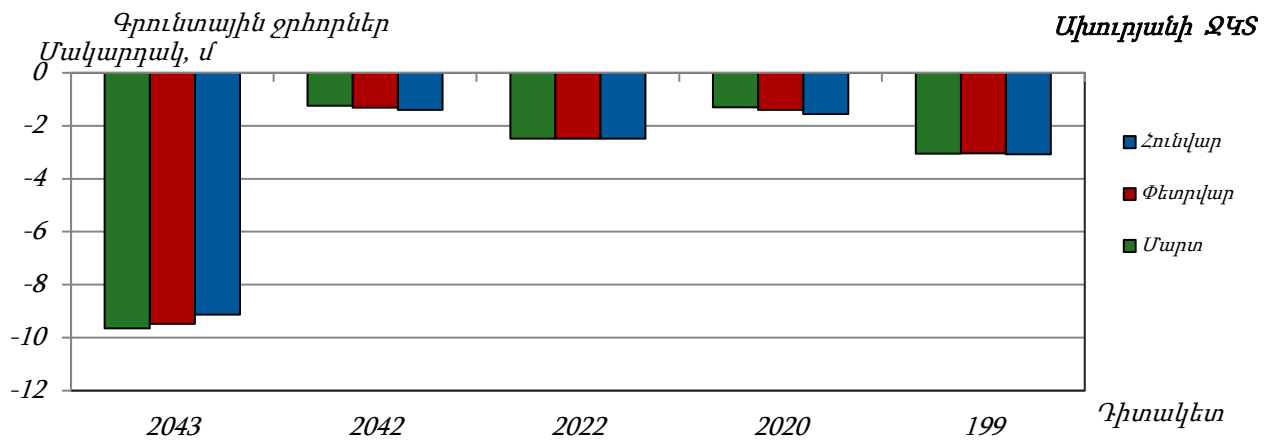
Գծապատկեր 56. Ախուրյանի ՋԿՏ-ի շատրվանոց հորատանցքերում ջրի ծախսերի փոփոխությունները

Գծապատկեր 57. Ախուրյանի ՋԿՏ-ի շատրվանոց հորատանցքերում ջրի մակարդակների փոփոխությունները

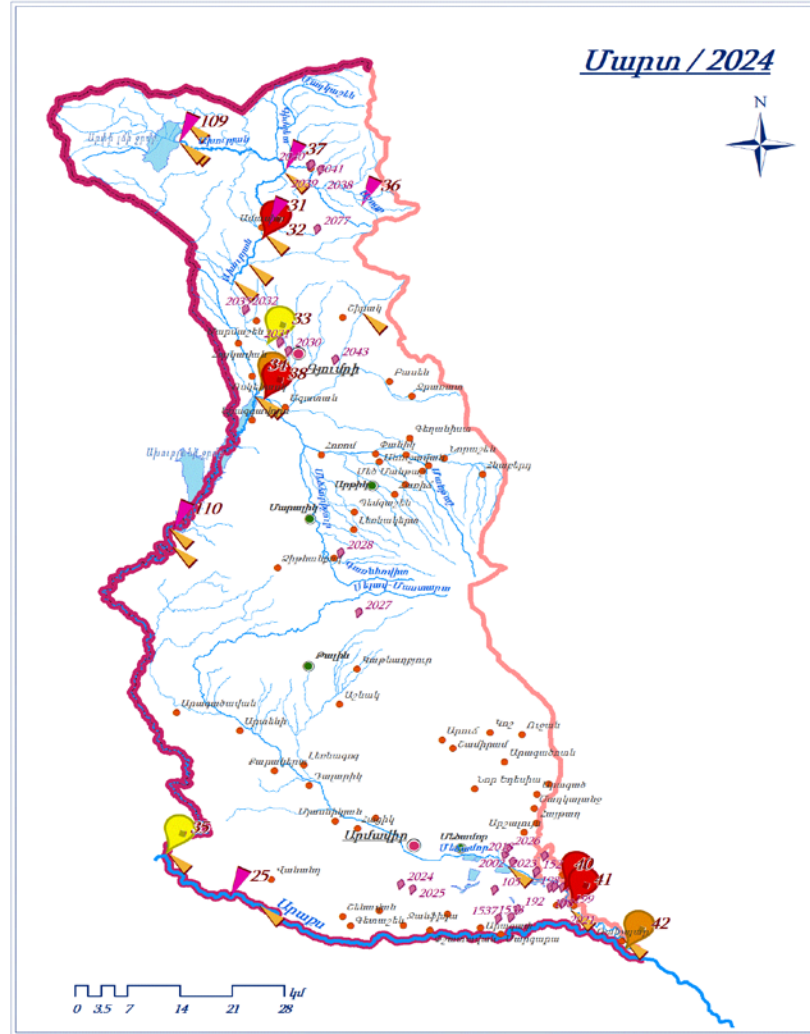
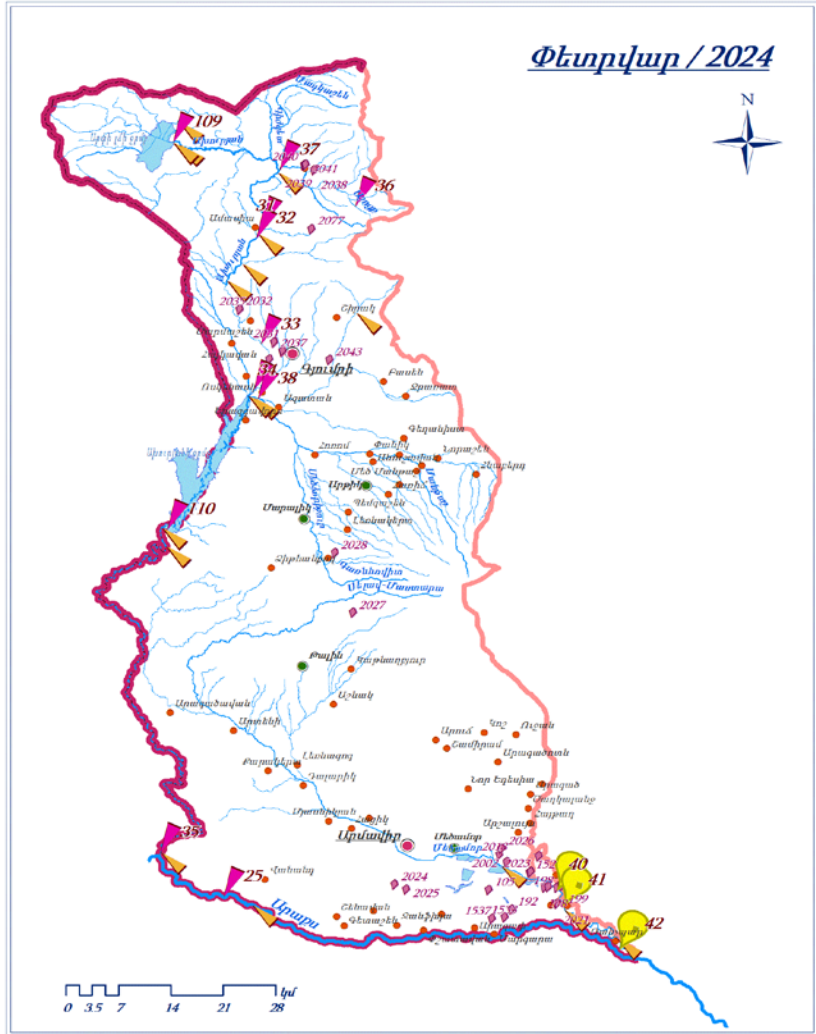

Գծապատկեր 58. Ախտորյանի ՋԿՏ-ի չբատրվանող հորատանցքերում ջրի մակարդակների փոփոխությունները

Գծապատկեր 59. Ախտորյանի ՋԿՏ-ի գրունտային ջրհորներում ջրի մակարդակների փոփոխությունները

ՀՀ Ախուրյանի ջրավազանային կառավարման տարածքի
մակերևութային ջրերի որակը

ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ՆՇԱՆՆԵՐ

- Մարզկենտրոն
 - Քաղաքներ
 - Բնակավայրեր
- Մակերևութային ջրերի
- ▲ որակի մոնիթորինգի դիտակետեր
 - ▲ հիդրոլոգիական դիտակետեր
 - ◆ Ստորերկրյա ջրերի մոնիթորինգի դիտակետեր
- Գետային ցանց
 - ՀՀ պետական սահման
 - Լճեր և ջրամբարներ
 - Հարավային ջրավազանային կառավարման տարածք
- Մակերևութային ջրերի որակի դասեր
- 3-րդ դաս
 - 4-րդ դաս
 - 5-րդ դաս

Հրազդանի ջրավազանային կառավարման տարածք

Մակերևութային ջրեր

Հիդրոլոգիական դիտարկումներ

Հրազդանի ՋԿՏ-ում հիդրոլոգիական դիտարկումներն իրականացվում են 16 դիտակետում. այդ թվում՝ 13 գետային, 2 ջրամբարային և մեկ 1 ջրանցքի: Որոշ օպերատիվ դիտակետերի դիտարկումներից ստացված ջրի ելքերի վերաբերյալ միջին ամսական փաստացի տվյալները և նորմաների նկատմամբ շեղումները ներկայացված են Աղյուսակ 8-ում:

Աղյուսակ 8. Հրազդանի ՋԿՏ-ի որոշ դիտակետերում ջրի ելքը.

Գետ	Դիտակետ	Միջին ամսական ելքեր. մ ³ /վ								
		հունվար			փետրվար			մարտ		
		փաստացի	նորմա	%	փաստացի	նորմա	%	փաստացի	նորմա	%
Հրազդան	Հրազդան	2.05	2.82	73	2.13	2.86	74	2.69	5.46	49
Հրազդան	Արգել	1.93	2.92	66	1.90	3.02	63	2.19	4.18	52
Հրազդան	Երևան	5.94	6.12	97	5.44	7.55	72	5.57	12.8	44
Մարմարիկ	Հանքավան	0.50	0.38	132	0.38	0.38	100	0.41	0.68	60
Մարմարիկ	Աղավնաձոր	1.31	1.19	110	1.34	1.22	110	1.72	2.50	69
Քասախ	Վարդենիս	0.34	0.46	74	0.35	0.50	70	0.49	1.21	40
Քասախ	Աշտարակ	2.96	2.56	116	2.85	2.57	111	3.67	3.94	93

Մակերևութային ջրերի որակ

Հրազդանի ՋԿՏ-ում ջրի որակի մոնիթորինգն իրականացվում է 20 դիտակետում:

Քասախ գետի ջրի որակը Ապարան քաղաքից վերև մարտին գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս), Ապարան քաղաքից ներքև ջրի որակը մարտին գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս), Աշտարակ քաղաքից վերև և ներքև հատվածներում ջրի որակը մարտին գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս), գետաբերանում ջրի որակը փետրվարին և մարտին գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս):

Գեղարոտ գետի ջրի որակը գետաբերանում մարտին գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս):

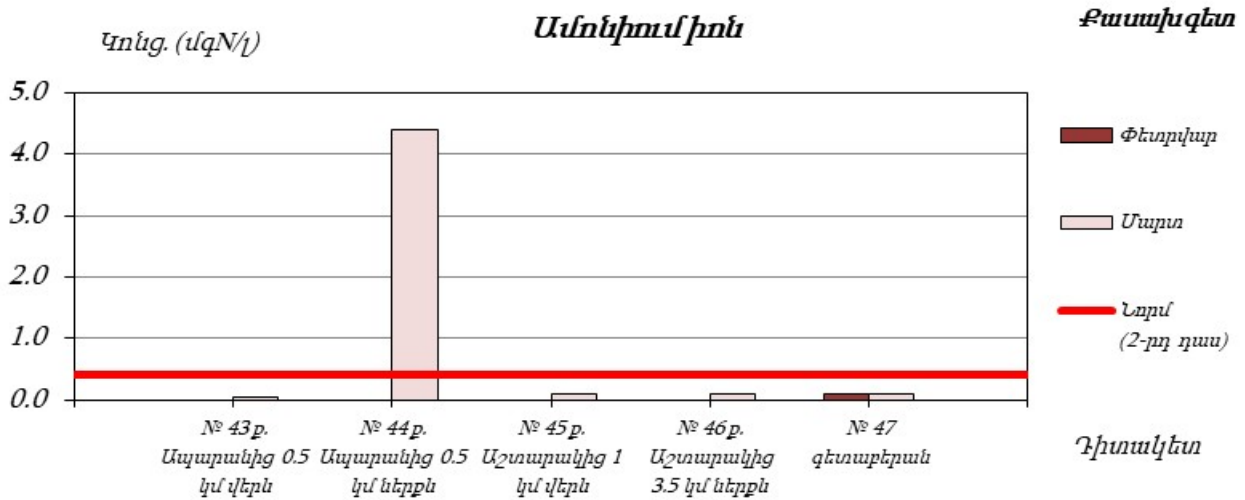
Շաղվարդ գետի ջրի որակը Փարպի գյուղից ներքև մարտին գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս):

Հրազդան գետի ջրի որակը Քաղսի գյուղից ներքև և Արգնի ՀԵԿ-ից վերև հատվածներում փետրվարին և մարտին գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս), Արգել գյուղից ներքև հատվածում ջրի որակը փետրվարին գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս), մարտին՝ «անբավարար» (4-րդ դաս), Երևանից ներքև՝ Դարբնիկ գյուղի մոտ և գետաբերանի հատվածներում ջրի որակը փետրվարին և մարտին գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս), Գեղանիստ գյուղի մոտ և Երևանյան լճի մուտքի մոտ հատվածներում ջրի որակը փետրվարին և մարտին գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս):

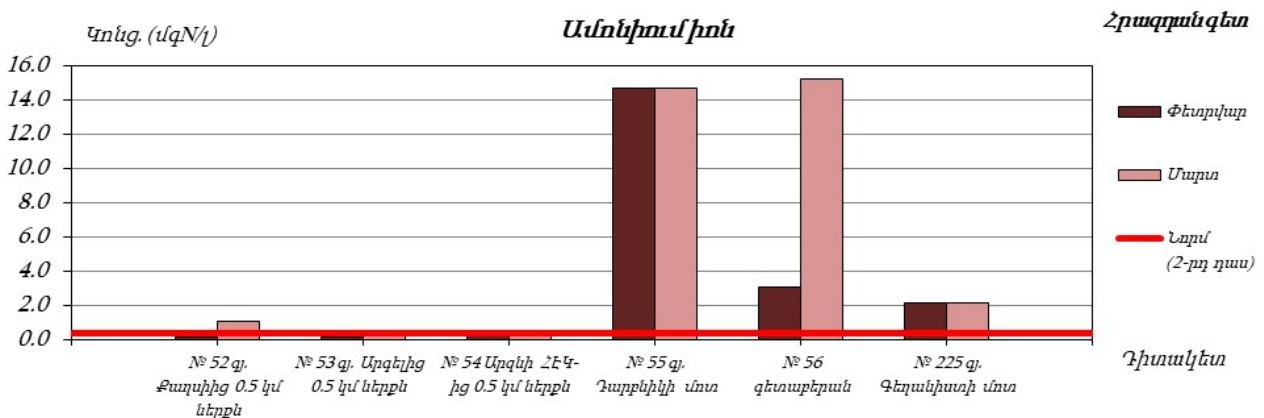
Գետառ գետի ջրի որակը գետաբերանում փետրվարին և մարտին գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս):

Մարմարիկ գետի ջրի որակը գետաբերանում փետրվարին գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս), մարտին՝ «միջակ» (3-րդ դաս):

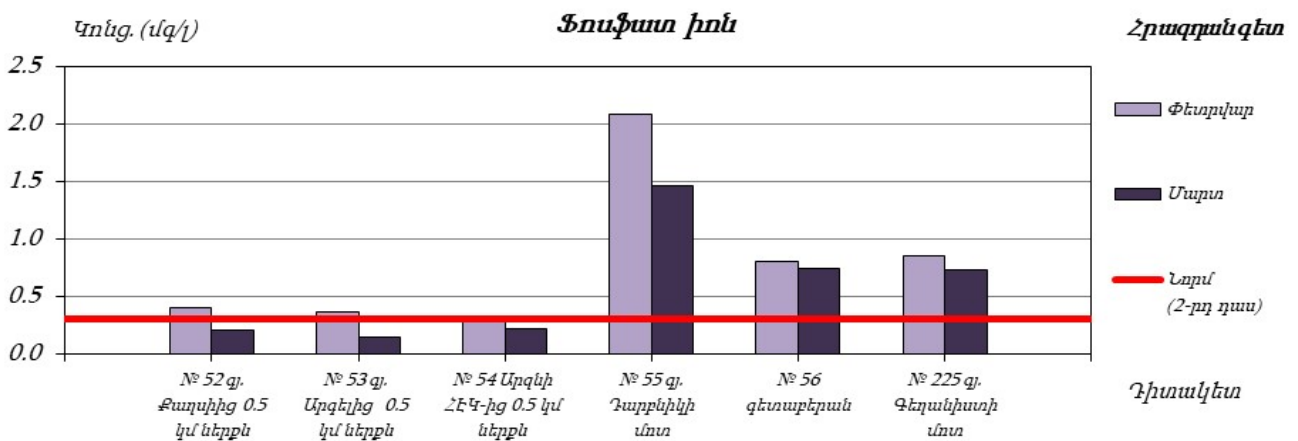
Ծաղկաձոր գետի ջրի որակը Ծաղկաձոր քաղաքից վերև փետրվարին գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս), մարտին՝ «միջակ» (3-րդ դաս), Ծաղկաձոր քաղաքից ներքև՝ փետրվարին և մարտին՝ «վատ» (5-րդ դաս):

Գծապատկեր 60. Քասախ գետում ամոնիում իոնի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

Գծապատկեր 61. Հրազդան գետում ամոնիում իոնի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

Գծապատկեր 62. Հրազդան գետում ֆոսֆատ իոնի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

Ստորերկրյա քաղցրահամ ջրեր

Հրազդանի ՋԿՏ-ում ստորերկրյա ջրերի քանակի մոնիթորինգն իրականացվել է 32 դիտակետում, որտեղ դիտարկվել են ջրի ջերմաստիճանը, ծախսը և մակարդակը:

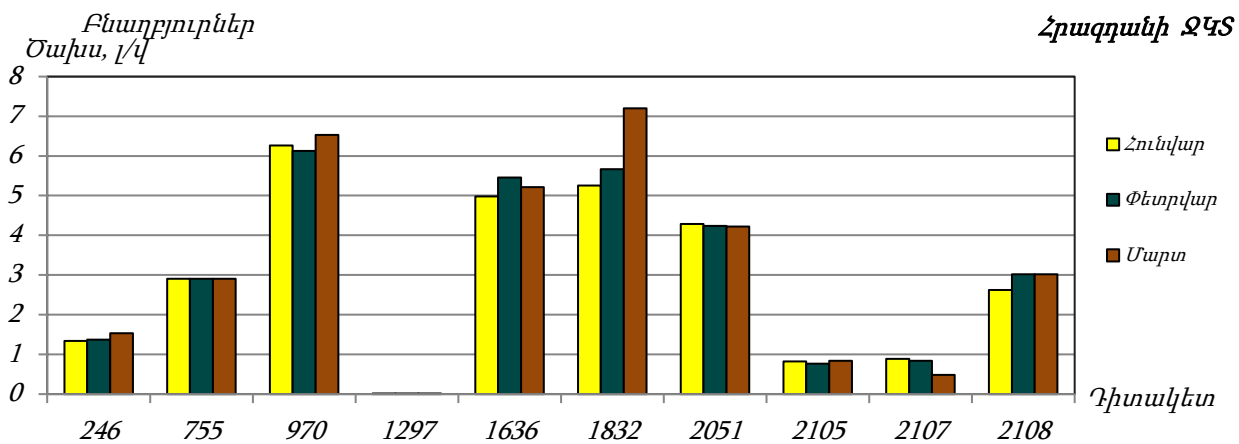
Հրազդանի ՋԿՏ-ի Արարատյան արտեզյան ավազանի հատվածում, Մասիսի N1519, Հովտաշատի N1523, Սիս N1536 դիտակետերում ծախսերն ավելացել են 0.03-0.13լ/վ սահմաններում, իսկ Հովտաշենի N2053, N2008 և Ջրահովիտի N2007 դիտակետերում ծախսերը իջել են 0.04-0.11լ/վ-ով: N1535, N1526

Սիս համայնքի N78, Հայանիստի N2005 դիտակետերում դիտվել են ջրի մակարդակի առավել կայուն վիճակներ, իսկ Ջրահովիտի N2004 հորատանցքում ջրի մակարդակը իջել է 0.22մ-ով:

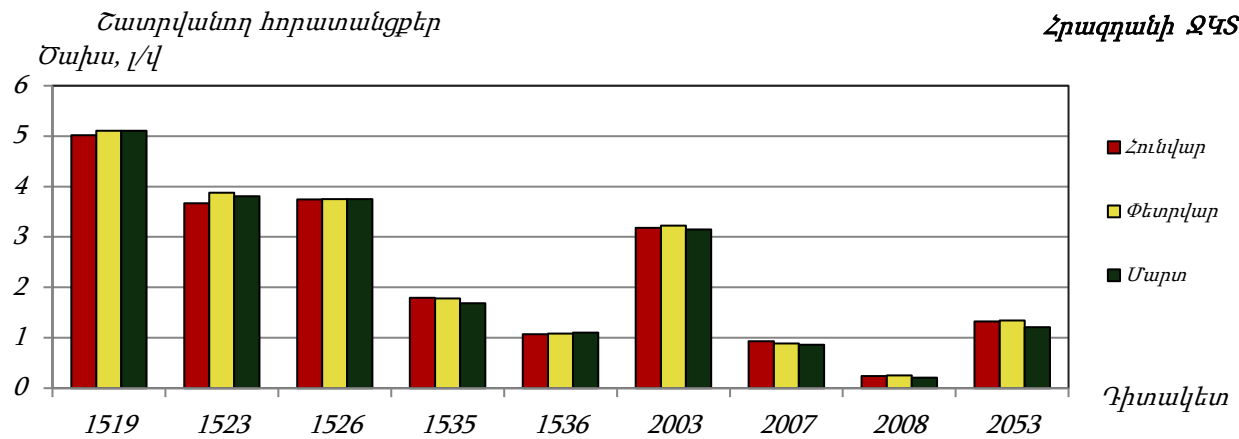
Արարատյան դաշտի նախալեռնային գոտու՝ Աղավնատան N2087, Դողսի N2086, Փարպի N2119 դիտակետերում դիտվել են ջրերի մակարդակների նվազում 0.22-3.12մ, իսկ Լեռնամերձի N2088 և Արագածի N2085, հորատանցքերում նկատվել են անշան բարձրացումներ:

Հրազդանի ՋԿՏ-ի Կարբի N1636, Բջնի N246, Սուլակի, N1832 բնադրյուրներում նկատվել են 0.2-1.95լ/վ-ով ծախսի բարձրացումներ: Երևանի N970 դիտակետում 0.4լ/վ-ով ավելացել է ծախսը և մարտ ամսին կազմել է 6.5լ/վ: Ղազարավանի N755 աղբյուրի ջրի ծախսը կայուն է՝ 2.9լ/վ, Սուլակի N1297 բնադրյուրում նույնպես ծախսը անփոփոխ է մնացել:

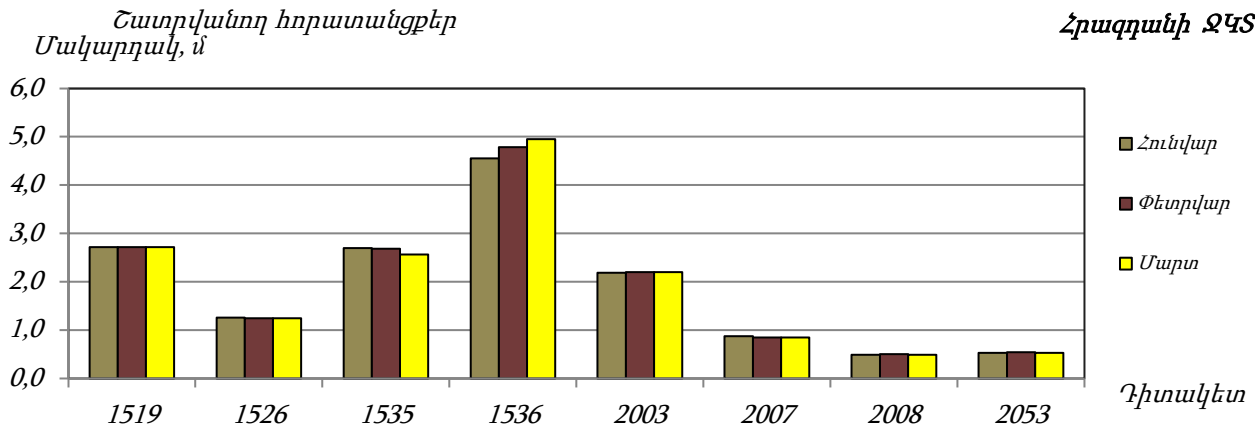
Ապարանի N2051 և N2107 դիտակետերում նույնպես դիտվել են ծախսերի իջեցումներ մինչև 0.4լ/վ: Նիգավանի N2011 դիտակետերում մակարդակի իջեցում է դիտվել 1.2մ, իսկ N2010 ջրհորում կայուն վիճակ է դիտարկվել: Բյուրականի, Բուժականի N2108, N2105 դիտակետում նկատվել է ծախսի բարձրացում 0.07-0.39լ/վ-ով:

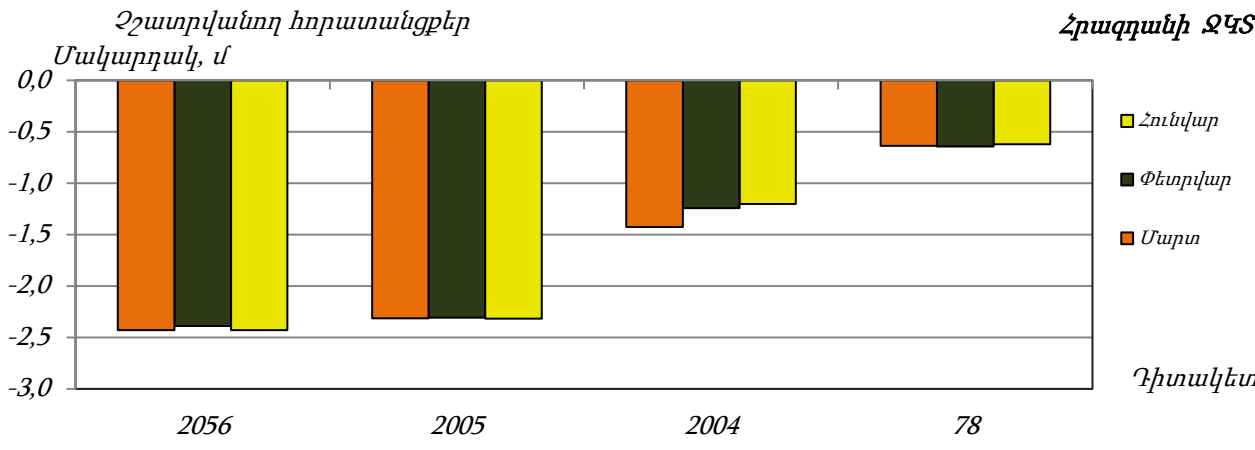
Գծապատկեր 63. Հրազդանի ՋԿՏ-ի բնադրյուրներում ջրի ծախսերի փոփոխությունները

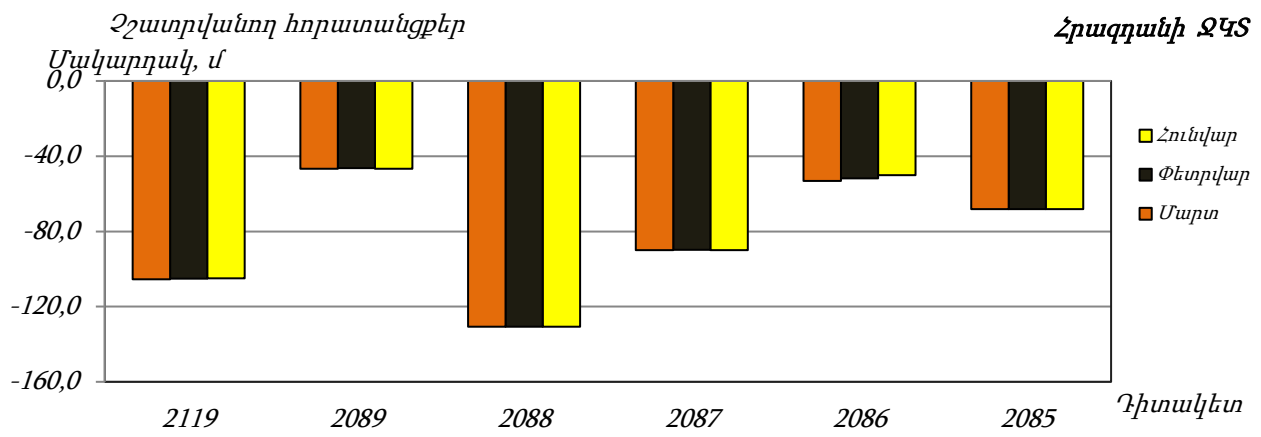

Գծապատկեր 64. Հրազդանի ՋԿՏ-ի շատրվանող հորատանցքերում ջրի ծախսերի փոփոխությունները

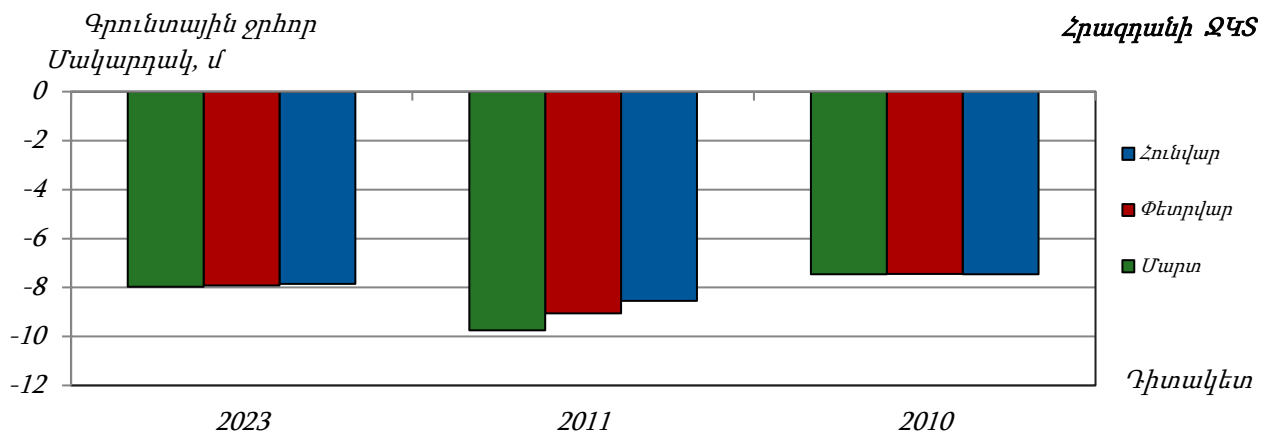

Գծապատկեր 59. Հրազդանի ՋԿՏ-ի շատրվանող հորատանցքերում ջրի մակարդակների փոփոխությունները

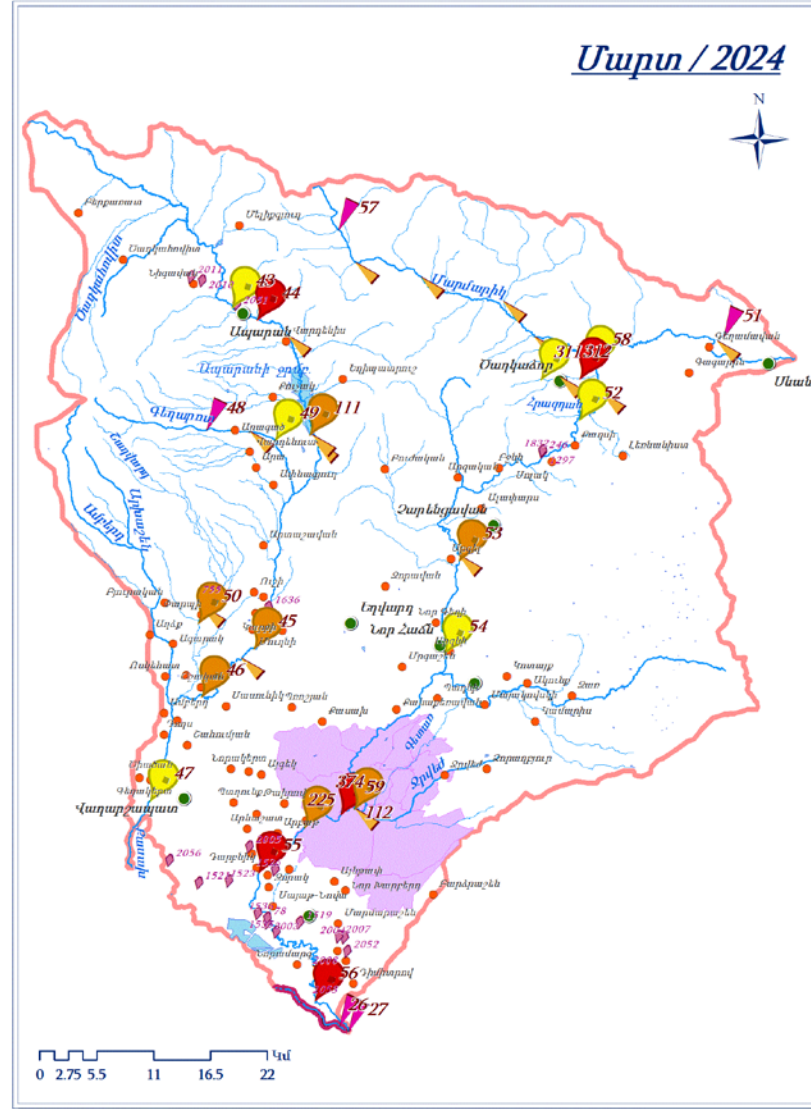
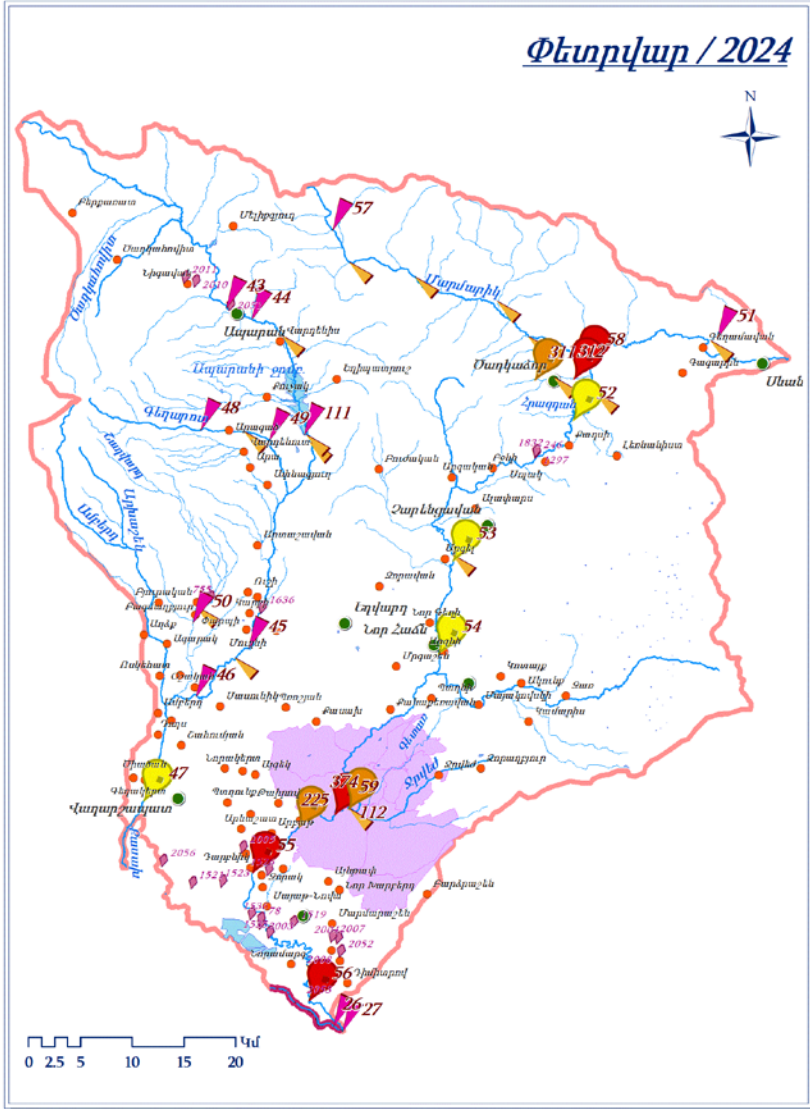

Գծապատկեր 65. Հրազդանի ՋԿՏ-ի չատրվանող հորատանցքերում ջրի մակարդակների փոփոխությունները

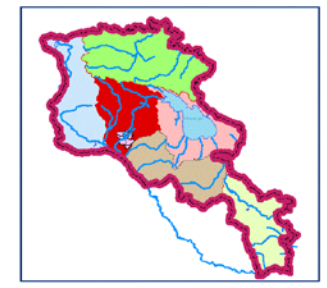
Գծապատկեր 66. Հրազդանի ՋԿՏ-ի գրունտային ջրհորներում ջրի մակարդակների փոփոխությունները

ՀՀ Հրազդանի ջրավազանային կառավարման տարածքի մակերևութային ջրերի որակը

ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ԼՇԱՆՆԵՐ

- Մարզկենտրոն
 - Քաղաքներ
 - Բնակավայրեր
- Մակերևութային ջրերի
- ▲ որակի մոնիթորինգի դիտակետեր
 - ▲ հիդրոլոգիական դիտակետեր
 - ◆ Ստորերկրյա ջրերի մոնիթորինգի դիտակետեր
- Գետային ցանց
- ՀՀ պետական սահման
- Լճեր և ջրամբարներ
- Հարավային ջրավազանային կառավարման տարածք
-
- Մակերևութային ջրերի որակի դասեր
- 3-րդ դաս
 - 4-րդ դաս
 - 5-րդ դաս

Սևանի ջրավազանային կառավարման տարածք

Մակերևութային ջրեր

Հիդրոլոգիական դիտարկումներ

Սևանի ՋԿՏ-ում հիդրոլոգիական դիտարկումներն իրականացվում են 17 դիտակետում. այդ թվում՝ 12 գետային. 4 լճային (Սևանա լիճ) և 1 ջրանցքում: Որոշ օպերատիվ դիտակետերի դիտարկումներից ստացված ջրի ելքերի վերաբերյալ միջին ամսական փաստացի տվյալները և նորմաների նկատմամբ շեղումները ներկայացված են Աղյուսակ 9-ում:

Աղյուսակ 9. Սևանի ՋԿՏ-ի որոշ դիտակետերում ջրի ելքը.

Գետ	Դիտակետ	Միջին ամսական ելքեր. մ ³ /վ								
		հունվար			փետրվար			մարտ		
		փաստացի	նորմա	%	փաստացի	նորմա	%	փաստացի	նորմա	%
Ձկնագետ	Ծովագյուղ	0.19	0.20	95	0.25	0.24	104	0.41	0.73	56
Մասրիկ	Ծովակ	2.15	2.53	85	2.21	2.59	85	2.43	2.97	82
Մարտունի	Գեղհովիտ	0.58	0.74	78	0.58	0.73	79	0.72	0.80	90
Արգիճի	Վ. Գետաշեն	2.56	2.29	112	2.47	2.29	108	2.79	2.81	99
Գավառագետ	Նորատուս	2.28	2.97	77	2.47	2.93	84	2.93	3.30	89

Մակերևութային ջրերի որակ

Սևանի ՋԿՏ-ում ջրի որակի մոնիթորինգն իրականացվում է 18 դիտակետում:

Ձկնագետ գետի ջրի որակը գետաբերանում հունվարին և մարտին գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս), փետրվարին՝ «վատ» (5-րդ դաս):

Մասրիկ գետի ջրի որակը գետաբերանում երեք ամիսների ընթացքում գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս):

Սոթք գետի ջրի որակը գետաբերանում երեք ամիսների ընթացքում գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս):

Կարճաղբյուր գետի ջրի որակը գետաբերանում երեք ամիսների ընթացքում գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս):

Վարդենիս գետի ջրի որակը գետաբերանում հունվարին և փետրվարին գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս), մարտին՝ «միջակ» (3-րդ դաս):

Մարտունի գետի ջրի որակը գետաբերանում երեք ամիսների ընթացքում գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս):

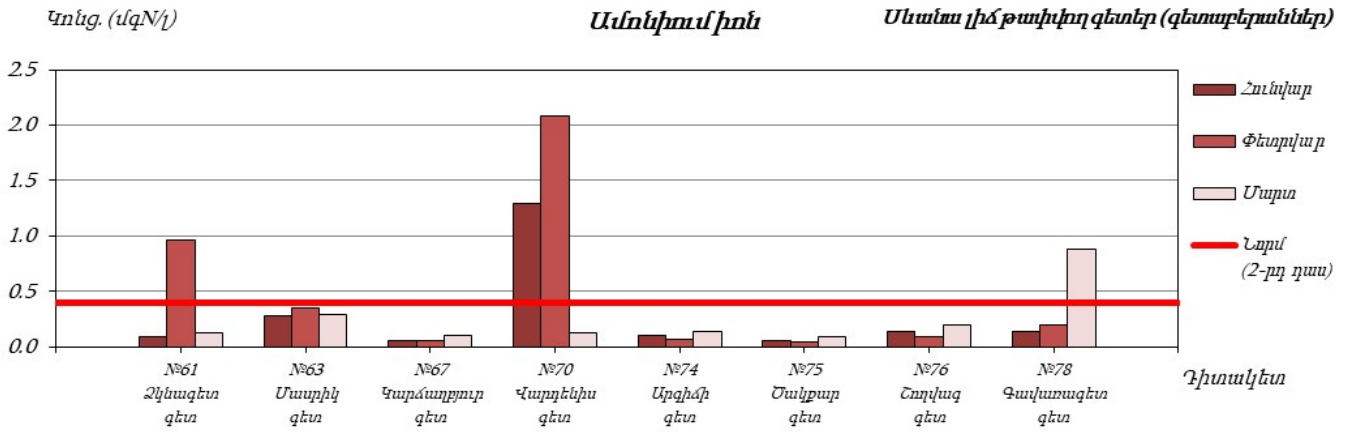
Արգիճի գետի ջրի որակը գետաբերանում երեք ամիսների ընթացքում գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս):

Օակքար գետի ջրի որակը գետաբերանում երեք ամիսների ընթացքում գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս):

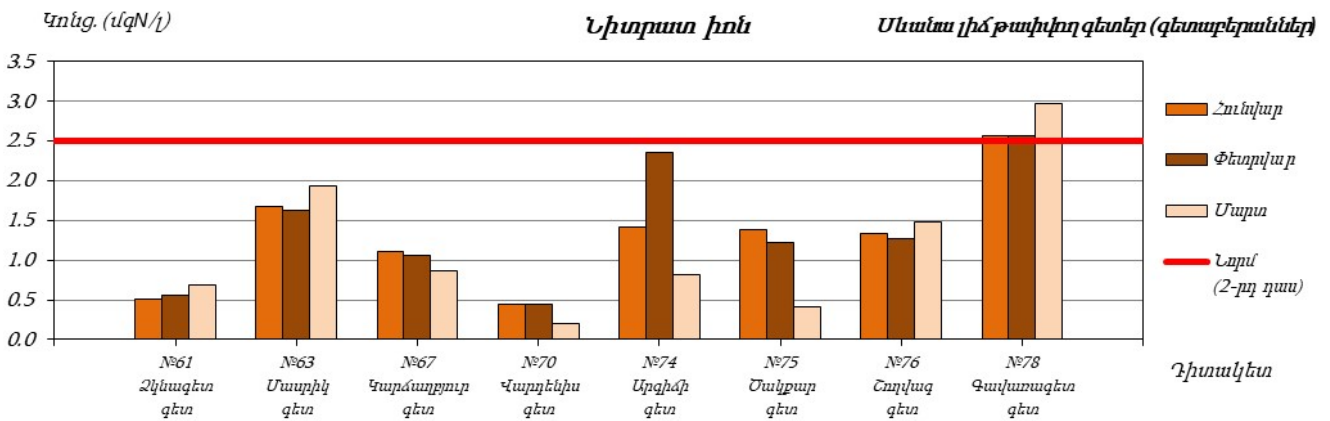
Շողվազ գետի ջրի որակը գետաբերանում երեք ամիսների ընթացքում գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս):

Գավառագետ գետի ջրի որակը գետաբերանում երեք ամիսների ընթացքում գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս):

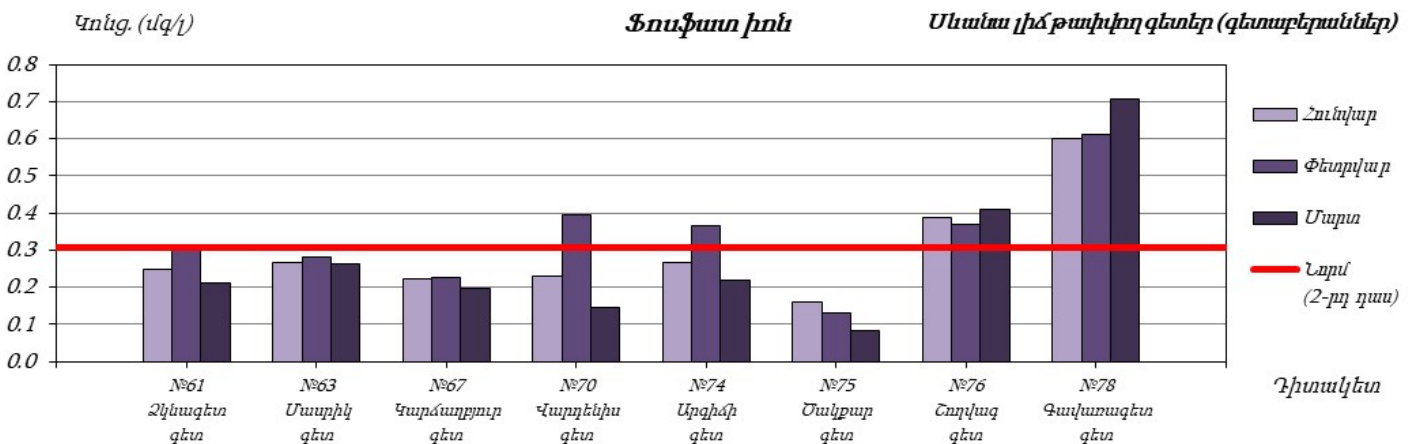
Արփա-Սևան ջրատարի ջրի որակը Ծովինար գյուղից հարավ-արևելք հատվածում երեք ամիսների ընթացքում գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս):

Գծապատկեր 67. Սևանա լիճ թափվող գետերի գետաբերաններում ամոնիում իոնի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

Գծապատկեր 68. Սևանա լիճ թափվող գետերի գետաբերաններում նիտրատ իոնի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

Գծապատկեր 69. Սևանա լիճ թափվող գետերի գետաբերաններում ֆոսֆատ իոնի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

Ստորերկրյա քաղցրահամ ջրեր

Սևանի ՋԿՏ-ում ստորերկրյա ջրերի քանակի մոնիթորինգն իրականացվել է 15 դիտակետում, որտեղ կատարվել են ջրի ջերմաստիճանի, ծախսի և մակարդակի չափումներ:

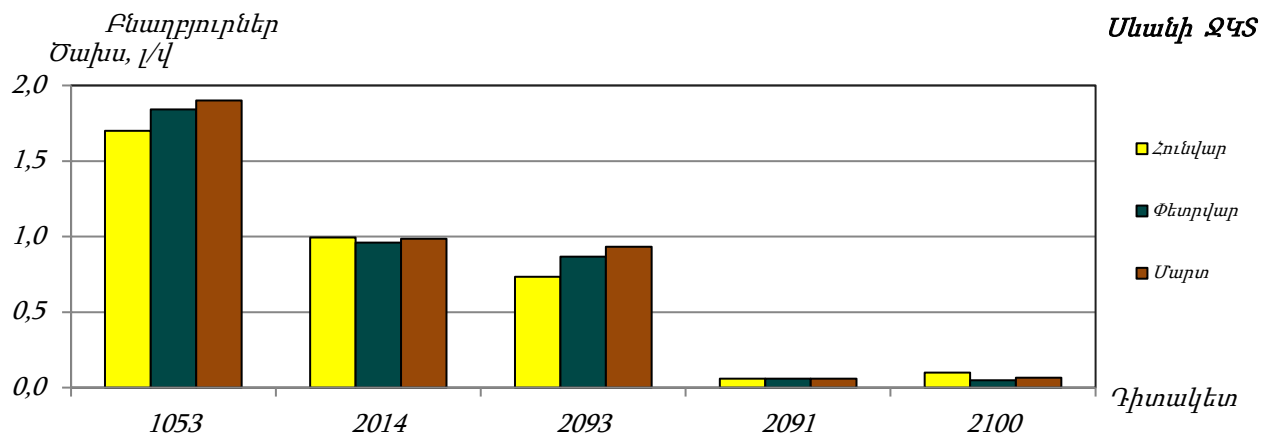
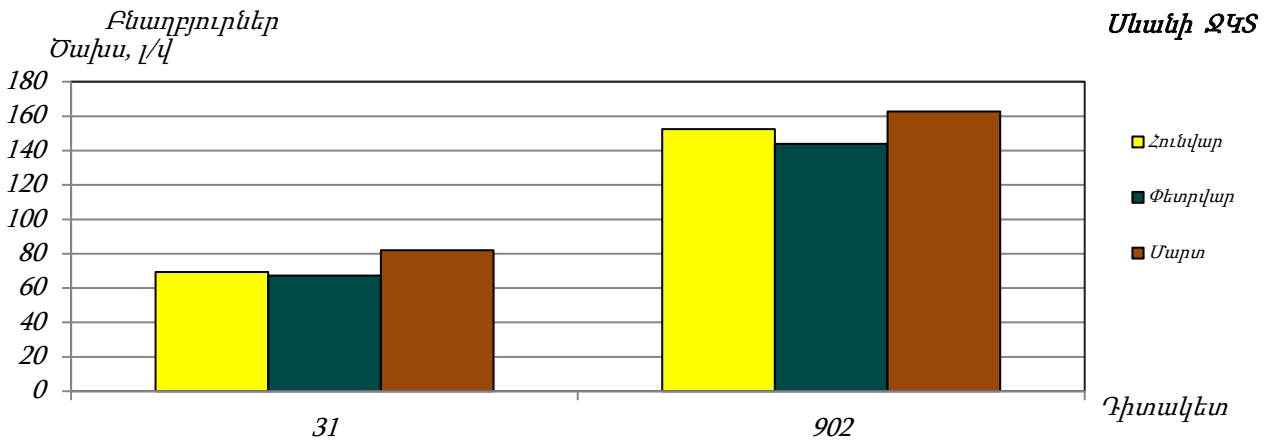
Սևանի ՋԿՏ-ի N31, N902, N1809, N1810, N2101 դիտակետերում շարունակվել են ջրի մակարդակների և ծախսերի իջեցումները մինչև մարտ ամիսը:

Ակունքի N31 և N902 բնաղբյուրներում մարտ ամսից դիտարկվել են ջրի ծախսերի ավելացումներ 14.7-19.0լ/վ-ի սահմաններում: Ակունքի N1053 դիտակետում ծախսի ավելացում է նկատվել 0.2լ/վ-ով:

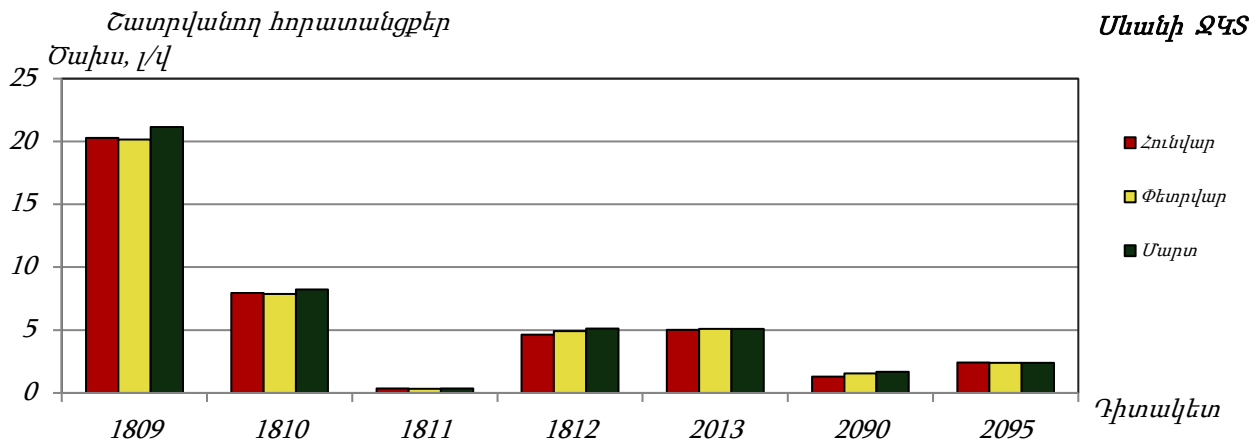
Վարդենիս, Վաղաշեն, համայնքների N1809, N1812, N2090 շատրվանոց հորատանքերում և Խաչաղբյուրի N2093 բնաղբյուրում դիտվել են ջրի մակարդակների և ծախսերի բարձրացումներ, իսկ Վարդենիսի N1811 դիտակետում դիտվել է համեմատաբար կայուն ռեժիմ: Դարանակ N2095 շատրվանոց հորատանցքում և Լիճքի N2101 բնաղբյուրում նկատվել են թույլ իջեցումներ:

Գանձակի N2013 դիտակետում աղբյուրի ծախսը ավելացել է չնչին քանակությամբ՝ 0.09լ/վ: Գավառի N2014 և Աղբերքի N2091 բնաղբյուրներում նկատվել է կայուն վիճակ:

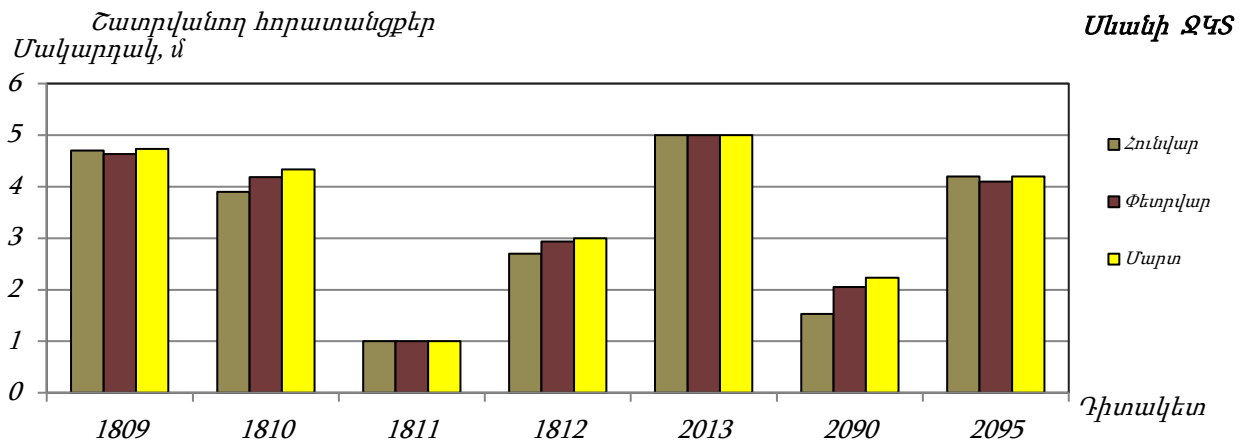
Լիճքի N2101 հորատանցքում ջրի մակարդակը շարունակվել է իջնել՝ հասնելով երկրի մակերևույթից ցածր 1.58մ-ի (փետրվար ամիս), իսկ մարտ ամսին բարձրացել է 0.12մ-ով:

Չճապատկեր 70. Սևանի ՋԿՏ-ի բնաղբյուրներում ջրի ծախսերի փոփոխությունները

Գծապատկեր 75. Սևանի ՋԿՏ-ի շատրվանոց հորատանցքերում ջրի ծախսերի փոփոխությունները

Գծապատկեր 71. Սևանի ՋԿՏ-ի շատրվանոց հորատանցքերում ջրի մակարդակների փոփոխությունները

Սևանա լիճ

2024 թվականի 1-ին եռամսյակում հիդրոլոգիական դիտարկումներ են իրականացվել Սևանա լճի 4 դիտակետում՝ (Սևանա թերակղզի, Շորժա, Կարճաղբյուր, Մարտունի): Հիդրոոդերևութաբանական տվյալների հիման վրա կազմվել է Սևանա լճի հունվար, փետրվար և մարտ ամիսների ջրային հաշվեկշիռը:

**Աղյուսակ 10. Սևանա լճի ջրային հաշվեկշիռը 2024 թվականի 1-ին եռամսյակում
Հունվար**

Ջրային հաշվեկշիռի տարրերը	Ընդամենը (մլն. մ ³)				Բազմամյա բնութագրեր (մլն.մ ³) 1961–2023թթ.		
	Ըստ տասնօրյակների			Ամսվա ընթացքում	Նվազ.	միջին	Առավ.
	1	2	3				
<i>ՄՈՒՏՔ</i>							
Լիճը թափվող գետերով	10.77	10.60	11.51	32.88	24.0	37.1	49.2
Արփա-Սևան ջրատարով մուտք գործած ջրի ծավալը, այդ թվում ստորերկրյա ներհոսքը	2.08	2.18	2.37	6.63	0.00	8.54	20.4
Տեղումները լճի մակերևույթի վրա	5.40	8.40	29.8	43.6	2.10	22.6	78.8
Ստորերկրյա հոսք	2.60	2.60	2.70	7.90	2.90	5.80	7.90
Ընդամենը	20.85	23.78	46.38	91.01	31.8	68.5	127.1
<i>ԵԼՔ</i>							
Հրազդան գետով	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	21.6	184.6
Գոլորշացում լճի մակերևույթից	21.4	20.0	18.9	60.3	36.1	65.2	86.5
Ստորերկրյա հոսք	0.40	0.40	0.40	1.20	0.40	1.10	1.70
Ընդամենը	21.80	20.40	19.30	61.50	36.6	95.9	249.6
Կուտակում (նվազում)	-25.50	0.00	0.00	-25.50	-167.1	-32.5	63.3
Բացարձակ անկասք	24.55	3.38	27.08	55.01		2.20	
Հարաբերական անկասք %	53.0	14.2	58.4	47.2	0.10	6.60	28.8

Բնութագրեր	Լճի մակարդակը, մ	Լճի մակերեսը, կմ ²	Լճի ծավալը, կմ ³
Ամսվա առաջին օրը	1900.17	1275.372	37.7563
Ամսվա վերջին օրը	1900.15	1275.182	37.7308
Միջին ամսական	1900.15	1275.182	37.7308

Մակարդակի փոփոխությունը ամսվա ընթացքում -0.02 (մ)
31.01.24 և 31.01.23 մակարդակի տարբերությունը -0.10 (մ)

Փետրվար

Ջրային հաշվեկշռի տարրերը	Ընդամենը (մլն. մ ³)				Բազմամյա բնութագրեր (մլն.մ ³) 1961–2023թթ.		
	Ըստ տասնօրյակների			Ամսվա ընթացքում	Նվազ.	միջին	Առավ.
	1	2	3				
ՄՈՒՏՔ							
Լիճը թափվող գետերով	10.69	11.33	10.04	32.06	22.6	34.8	43.0
Արփա-Սևան ջրատարով մուտք գործած ջրի ծավալը, այդ թվում ստորերկրյա ներհոսքը	2.02	2.08	1.88	5.98	1.10	7.13	22.6
Տեղումները լճի մակերևույթի վրա	1.50	2.20	2.90	6.60	4.90	26.9	81.2
Ստորերկրյա հոսք	2.60	2.60	2.50	7.70	3.70	5.50	7.90
Ընդամենը	16.81	18.21	17.32	52.34	37.0	73.0	134.2
ԵԼՔ							
Հրազդան գետով	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	20.8	157.0
Գոլորշացում լճի մակերևույթից	8.30	15.60	9.70	33.60	0.00	32.8	84.2
Ստորերկրյա հոսք	0.40	0.40	0.40	1.20	0.40	1.00	1.70
Ընդամենը	8.70	16.00	10.10	34.80	0.40	61.3	180.5
Կուտակում (նվազում)	0.00	25.40	12.80	38.20	-103.4	12.0	77.0
Բացարձակ անկապք	8.11	-23.19	-5.58	-20.66		0.10	
Հարաբերական անկապք %	48.2	56.0	24.4	28.3	0.00	6.10	45.3

Բնութագրեր	Լճի մակարդակը, մ	Լճի մակերեսը, կմ ²	Լճի ծավալը, կմ ³
Ամսվա առաջին օրը	1900.14	1275.087	37.7181
Ամսվա վերջին օրը	1900.17	1275.372	37.7563
Միջին ամսական	1900.15	1275.182	37.7308

Մակարդակի փոփոխությունը ամսվա ընթացքում 0.03 (մ)
 Մակարդակի փոփոխությունը 01.01.24 29.02.24 ընթացքում 0.00 (մ)
 29.02.24 և 28.02.23 մակարդակի տարբերությունը -0.07 (մ)

Մարտ

Ջրային հաշվեկշռի տարրերը	Ընդամենը (մլն. մ ³)				Բազմամյա բնութագրեր (մլն.մ ³) 1961–2023թթ.		
	Ըստ տասնօրյակների			Ամսվա ընթացքում	Նվազ.	միջին	Առավ.
	1	2	3				
ՄՈՒՏՔ							
Լիճը թափվող գետերով	11.52	12.19	15.10	38.81	32.7	51.0	85.8
Արփա-Սևան ջրատարով մուտք գործած ջրի ծավալը, այդ թվում ստորերկրյա ներհոսքը	2.05	2.28	2.97	7.30	1.90	9.87	35.2
Տեղումները լճի մակերևույթի վրա	9.60	53.3	16.1	79.0	12.6	41.2	93.0
Ստորերկրյա հոսք	2.60	2.60	2.70	7.90	3.60	5.80	7.90
Ընդամենը	25.77	70.37	36.87	133.01	55.6	100.4	178.3
ԵԼՔ							
Հրազդան գետով	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	16.7	168.0
Գոլորշացում լճի մակերևույթից	9.00	6.50	8.80	24.3	0.00	27.5	53.7
Ստորերկրյա հոսք	0.40	0.40	0.40	1.20	0.40	1.10	1.70
Ընդամենը	9.40	6.90	9.20	25.5	0.40	49.0	175.0
Կուտակում (նվազում)	12.7	38.2	25.5	76.4	-90.5	52.7	128.9
Բացարձակ անկապք	3.67	25.27	2.17	31.11		-1.00	
Հարաբերական անկապք %	14.2	35.9	5.89	23.4	0.70	4.20	38.5

Բնութագրեր	Լճի մակարդակը, մ	Լճի մակերեսը, կմ ²	Լճի ծավալը, կմ ³
Ամսվա առաջին օրը	1900.17	1275.372	37.7563
Ամսվա վերջին օրը	1900.23	1275.943	37.8327
Միջին ամսական	1900.20	1275.657	37.7945

Մակարդակի փոփոխությունը ամսվա ընթացքում 0.06 (մ)
 Մակարդակի փոփոխությունը 01.01.24 31.03.24 ընթացքում 0.06 (մ)
 31.03.24 և 31.03.23 մակարդակի տարբերությունը -0.08 (մ)

2024 թվականի հունվարի 1-ին Սևանա լճի մակարդակը կազմել է 1900.17 մ, որը նախորդ տարվա նույն օրվա համեմատությամբ ցածր է եղել 11 սմ-ով: 2024 թվականի մարտի 31-ին լճի մակարդակը կազմել է 1900.23 մ, որը նախորդ տարվա նույն օրվա համեմատ ցածր է եղել 8 սմ-ով: 2024 թվականի հունվարի 1-ից մինչև մարտի 31-ը լճի մակարդակը բարձրացել է 6 սմ-ով, ընդ որում հունվարի 1-ից մինչև փետրվարի 12-ը մակարդակն իջել է -3 սմ, իսկ փետրվարի 12-ից մինչև մարտի 31-ը բարձրացել 9 սմ:

Արփա-Սևան ջրատարով Սևանա լիճ տեղափոխված ջրի ծավալը հունվար ամսին կազմել է 6.634 մլն մ³, փետրվարին՝ 5.976 մլն մ³, մարտին՝ 7.299 մլն մ³:

2024 թվականի հունվարի 1-ին Սևանա լճի մակերեսը կազմել է 1275.372 կմ², ծավալը 37.7563 կմ³, իսկ մարտի 31-ին համապատասխանաբար՝ 1275.943 կմ² և 37.8327 կմ³:

Սևանա լճի ջրերի որակ

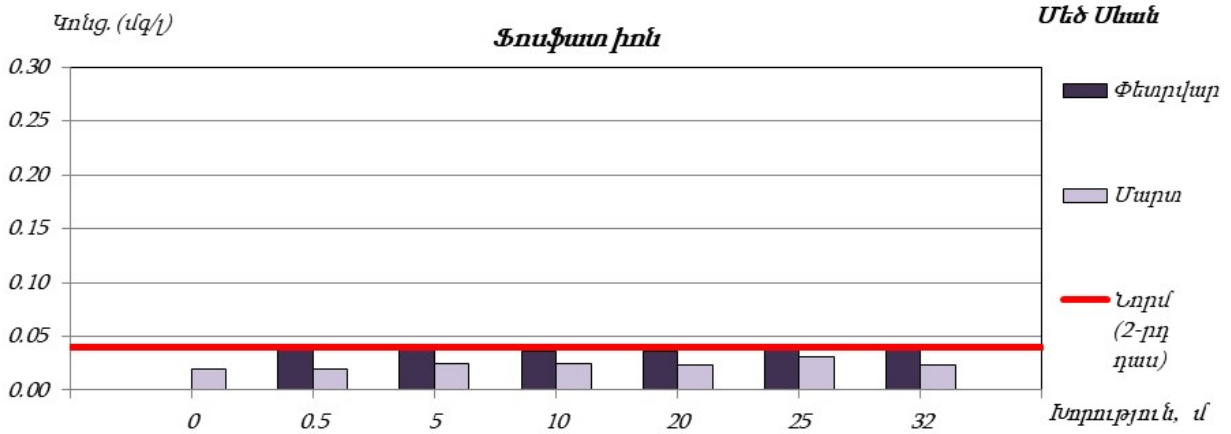
Սևանա լճի ջրի որակի մոնիթորինգն իրականացվել է Փոքր և Մեծ Սևանների երկու դիտակետում՝ տարբեր խորության շերտերում: Սևանա լճի ջրի որակի գնահատումն իրականացվում է ՀՀ կառավարության 2011 թվականի հունվարի 27-ի N75-Ն որոշման Հավելված 12.1-ի համաձայն:

Մեծ Սևանի 22-րդ կայանի մոտ մակերևութային շերտում ջրի որակը մարտին գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս), 0.5մ խորության շերտում ջրի որակը փետրվարին և մարտին գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս), 5մ, 10մ, 25մ և 30մ խորության շերտերում ջրի որակը փետրվարին գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս), մարտին՝ «անբավարար» (4-րդ դաս), 20մ խորության շերտում ջրի որակը փետրվարին և մարտին գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս):

Փոքր Սևանի 4-րդ կայանի մոտ մակերևութային շերտում ջրի որակը մարտին գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս), 0.5մ, 5մ, 10մ, 20մ, 30մ, 55մ, 70մ և 80մ խորության շերտերում ջրի որակը փետրվարին և մարտին գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս): Փոքր Սևանի Այրիվանքի մոտ մակերևութային և 5մ, 10մ, 20մ, 30մ և 40մ խորության շերտերում ջրի որակը փետրվարին և մարտին գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս):

Երեք ամիսներին Սևանա լճի ջրի որակի գնահատականները ներկայացված են Աղյուսակ 12-ում:

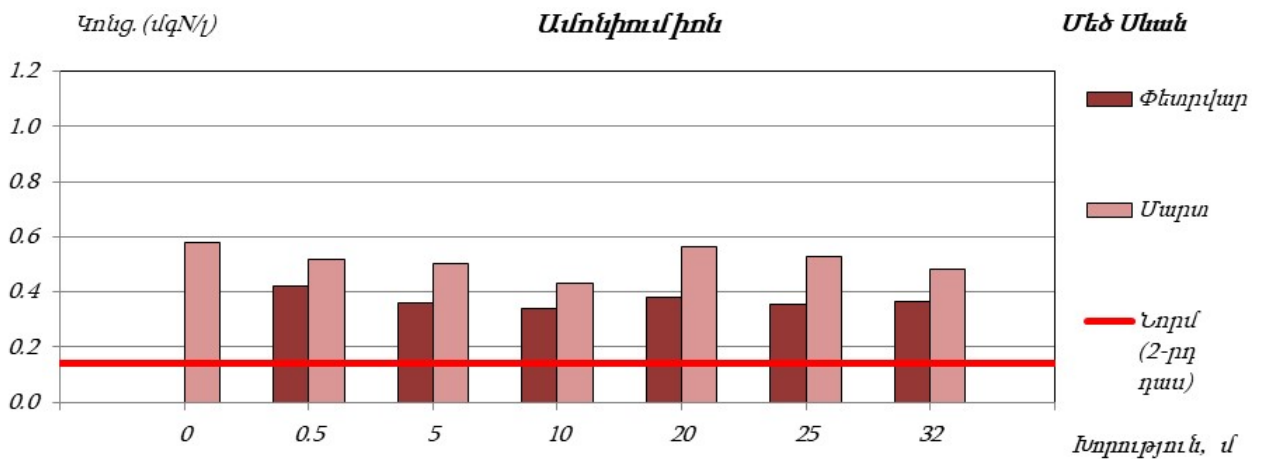
Սևանա լճում կենսածին նյութերի պարունակությունները.

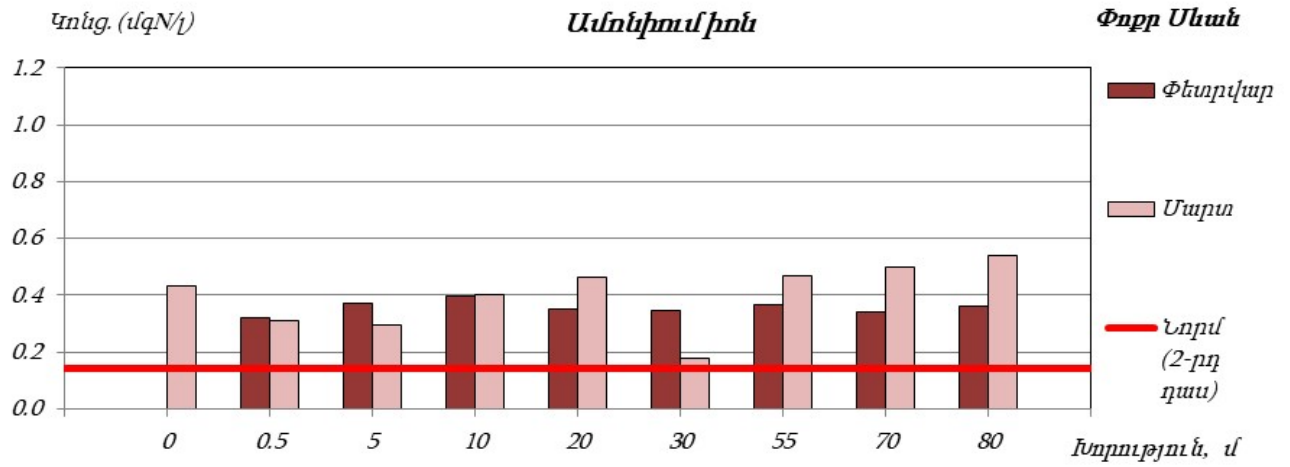
Գծապատկեր 72. Սևծ Սևանում ֆոսֆատ իոնի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

Գծապատկեր 73. Փոքր Սևանում ֆոսֆատ իոնի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

Գծապատկեր 74. Սևծ Սևանում ամոնիում իոնի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

Գծապատկեր 75. Փոքր Սևանում ամոնիում իոնի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

Աղյուսակ 11. Սևանա լճի ջրի որակը 2024 թվականի 1-ին եռամսյակում
Փետրվար

Ջրային ռեսուրս, խորություն	Ջրի որակի ցուցանիշ	Ջրի կարգավիճակի դասը ստ ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների	Ջրի կարգավիճակի ընդհանրական դասը ստ ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների
Մեծ Սևան (22-րդ կայանի մոտ), 0.5մ խորություն	ԹՔՊ, մանգան, ԼԱԱ, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	4-րդ
	Ամոնիում իոն	4-րդ	
Մեծ Սևան (22-րդ կայանի մոտ), 5մ խորություն	ԹՔՊ, ամոնիում իոն, մանգան, ԼԱԱ, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	3-րդ
Մեծ Սևան (22-րդ կայանի մոտ), 10մ խորություն	ԹՔՊ, ամոնիում իոն, մանգան, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	3-րդ
Մեծ Սևան (22-րդ կայանի մոտ), 20մ խորություն	Ամոնիում իոն, մանգան, բոր, ալյումին, ԼԱԱ, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	4-րդ
	ԹՔՊ	4-րդ	
Մեծ Սևան (22-րդ կայանի մոտ), 25մ խորություն	ԹՔՊ, ամոնիում իոն, մանգան, ալյումին, ԼԱԱ, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	3-րդ
Մեծ Սևան (22-րդ կայանի մոտ), 30մ խորություն	ԹՔՊ, ամոնիում իոն, մանգան, ԼԱԱ, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	3-րդ
Փոքր Սևան (4-րդ կայանի մոտ), 0.5մ խորություն	ԹՔՊ, ամոնիում իոն, նիտրիտ իոն, ԼԱԱ, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	4-րդ
	Մանգան	4-րդ	
Փոքր Սևան (4-րդ կայանի մոտ), 5մ խորություն	ԹՔՊ, ամոնիում իոն, ֆոսֆատ իոն, ԼԱԱ, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	4-րդ
	Նիտրիտ իոն, մանգան	4-րդ	
Փոքր Սևան (4-րդ կայանի մոտ), 10մ խորություն	ԹՔՊ, ԼԱԱ, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	4-րդ
	Ամոնիում իոն, մանգան	4-րդ	
Փոքր Սևան (4-րդ կայանի մոտ), 20մ խորություն	ԹՔՊ, ամոնիում իոն, ԼԱԱ, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	4-րդ
	Մանգան	4-րդ	

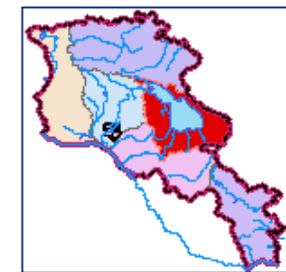
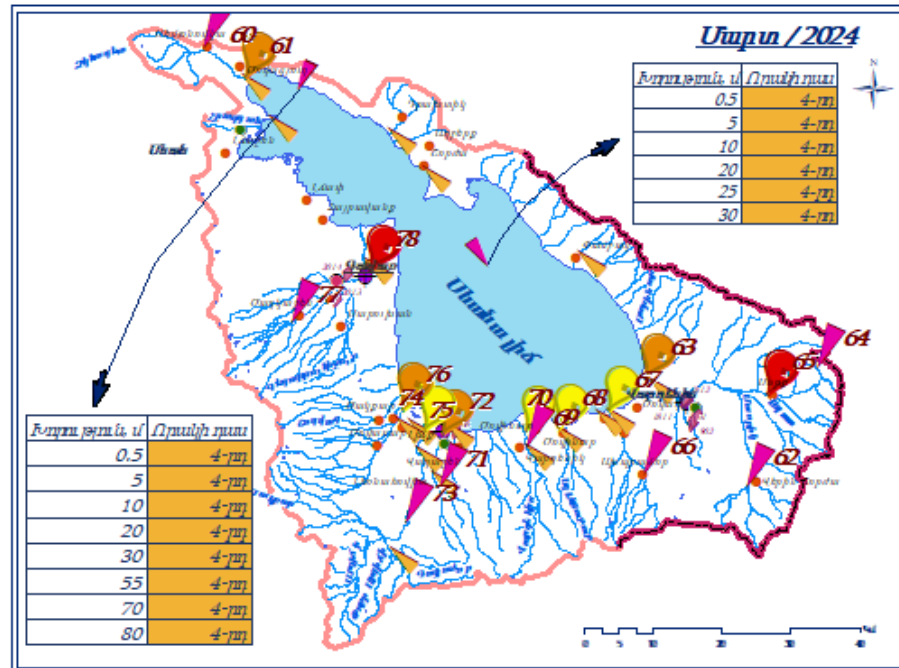
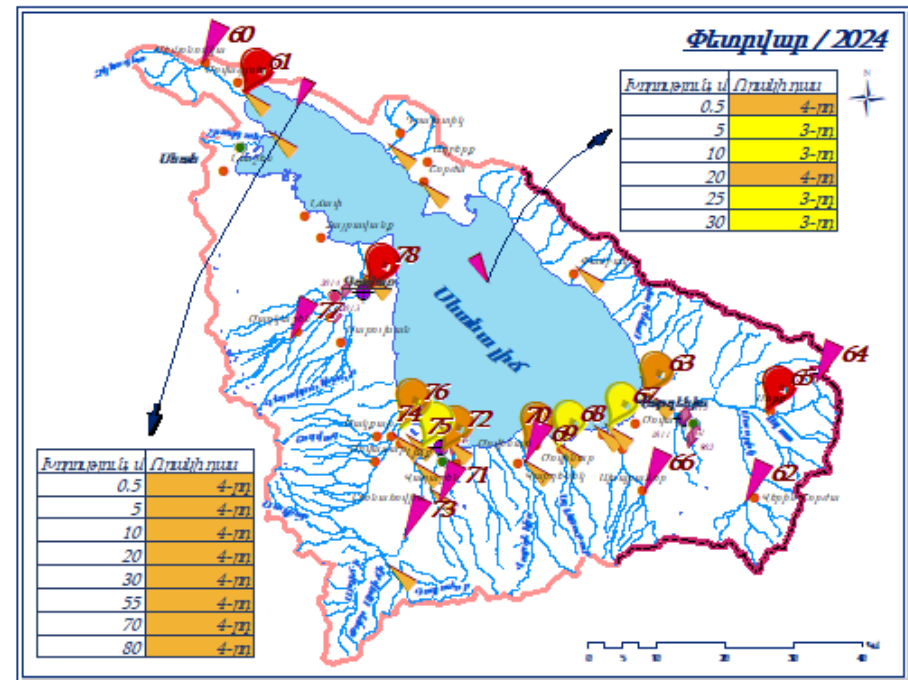
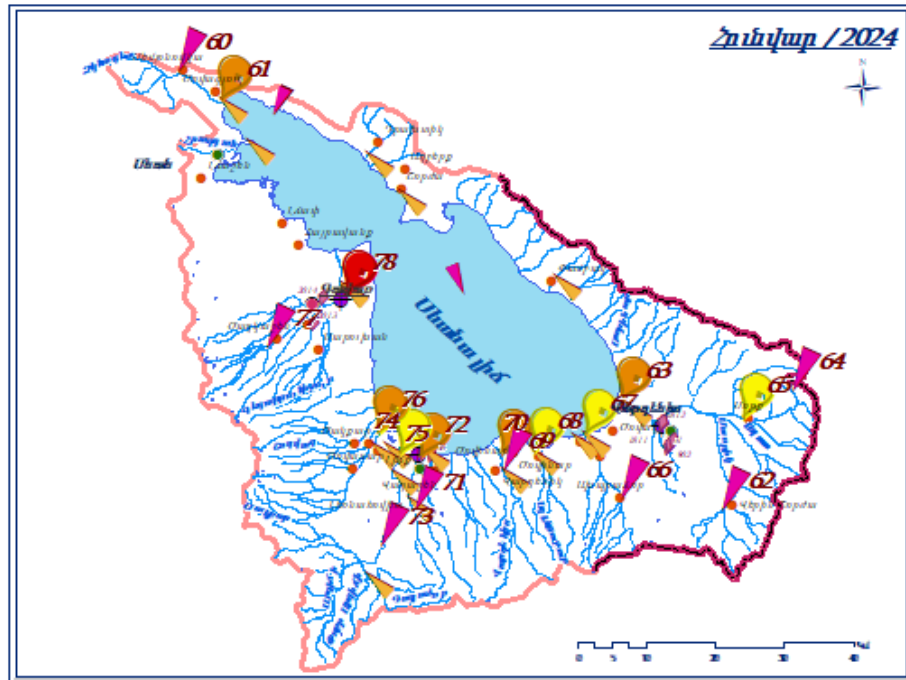
Ջրային ռեսուրս, խորություն	Ջրի որակի ցուցանիշ	Ջրի կարգավիճակի դասը ստացված ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների	Ջրի կարգավիճակի ընդհանրական դասը ստացված ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների
Փոքր Սևան (4-րդ կայանի մոտ), 30մ խորություն	ԹՔՊ, ամոնիում իոն, ԼԱԱ, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	4-րդ
	Մանգան	4-րդ	
Փոքր Սևան (4-րդ կայանի մոտ), 55մ խորություն	Ամոնիում իոն, ֆոսֆատ իոն, ԼԱԱ, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	4-րդ
	Մանգան	4-րդ	
Փոքր Սևան (4-րդ կայանի մոտ), 70մ խորություն	ԹՔՊ, ամոնիում իոն, ԼԱԱ, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	4-րդ
	Մանգան	4-րդ	
Փոքր Սևան (4-րդ կայանի մոտ), 80մ խորություն	ԹՔՊ, ամոնիում իոն, ֆոսֆատ իոն, ԼԱԱ, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	4-րդ
	Մանգան	4-րդ	
Փոքր Սևան (Այրիվանքի մոտ), մակերևույթից	ԹՔՊ, ԼԱԱ, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	4-րդ
	Ամոնիում իոն, մանգան	4-րդ	
Փոքր Սևան (Այրիվանքի մոտ), 5մ խորությունից	ԹՔՊ, բոր, ԼԱԱ, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	4-րդ
	Ամոնիում իոն, մանգան	4-րդ	
Փոքր Սևան (Այրիվանքի մոտ), 10մ խորությունից	ԹՔՊ, ամոնիում իոն, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	4-րդ
	Մանգան	4-րդ	
Փոքր Սևան (Այրիվանքի մոտ), 20մ խորությունից	ԹՔՊ, ամոնիում իոն, ԼԱԱ, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	4-րդ
	Մանգան	4-րդ	
Փոքր Սևան (Այրիվանքի մոտ), 30մ խորությունից	ԹՔՊ, ամոնիում իոն, ԼԱԱ, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	4-րդ
	Մանգան	4-րդ	
Փոքր Սևան (Այրիվանքի մոտ), 40մ խորությունից	ԹՔՊ, ամոնիում իոն, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	4-րդ
	Մանգան	4-րդ	

Մարտ

<i>Ջրային ռեսուրս, խորություն</i>	<i>Ջրի որակի ցուցանիշ</i>	<i>Ջրի կարգավիճակի դաս ըստ ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների</i>	<i>Ջրի կարգավիճակի ընդհանրական դաս ըստ ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների</i>
<i>Մեծ Սևան (22-րդ կայանի մոտ), մակերևույթից</i>	<i>ԹՔՊ, մանգան, ԼԱԱ</i>	<i>3-րդ</i>	<i>4-րդ</i>
	<i>Ամոնիում իոն</i>	<i>4-րդ</i>	
<i>Մեծ Սևան (22-րդ կայանի մոտ), 0.5մ խորություն</i>	<i>ԹՔՊ, մանգան, ԼԱԱ</i>	<i>3-րդ</i>	<i>4-րդ</i>
	<i>Ամոնիում իոն</i>	<i>4-րդ</i>	
<i>Մեծ Սևան (22-րդ կայանի մոտ), 5մ խորություն</i>	<i>ԹՔՊ, մանգան, ԼԱԱ</i>	<i>3-րդ</i>	<i>4-րդ</i>
	<i>Ամոնիում իոն</i>	<i>4-րդ</i>	
<i>Մեծ Սևան (22-րդ կայանի մոտ), 10մ խորություն</i>	<i>ԹՔՊ, մանգան, ԼԱԱ</i>	<i>3-րդ</i>	<i>4-րդ</i>
	<i>Ամոնիում իոն</i>	<i>4-րդ</i>	
<i>Մեծ Սևան (22-րդ կայանի մոտ), 20մ խորություն</i>	<i>ԹՔՊ, մանգան, ԼԱԱ</i>	<i>3-րդ</i>	<i>4-րդ</i>
	<i>Ամոնիում իոն</i>	<i>4-րդ</i>	
<i>Մեծ Սևան (22-րդ կայանի մոտ), 25մ խորություն</i>	<i>ԹՔՊ, մանգան, ԼԱԱ</i>	<i>3-րդ</i>	<i>4-րդ</i>
	<i>Ամոնիում իոն</i>	<i>4-րդ</i>	
<i>Մեծ Սևան (22-րդ կայանի մոտ), 30մ խորություն</i>	<i>ԹՔՊ, մանգան, ԼԱԱ</i>	<i>3-րդ</i>	<i>4-րդ</i>
	<i>Ամոնիում իոն</i>	<i>4-րդ</i>	
<i>Փոքր Սևան, (4-րդ կայանի մոտ) մակերևույթից</i>	<i>ԼԱԱ</i>	<i>3-րդ</i>	<i>4-րդ</i>
	<i>Ամոնիում իոն, մանգան</i>	<i>4-րդ</i>	
<i>Փոքր Սևան (4-րդ կայանի մոտ), 0.5մ խորություն</i>	<i>Ամոնիում իոն</i>	<i>3-րդ</i>	<i>4-րդ</i>
	<i>Մանգան</i>	<i>4-րդ</i>	
<i>Փոքր Սևան (4-րդ կայանի մոտ), 5մ խորություն</i>	<i>ԹՔՊ, ամոնիում իոն</i>	<i>3-րդ</i>	<i>4-րդ</i>
	<i>Մանգան</i>	<i>4-րդ</i>	
<i>Փոքր Սևան (4-րդ կայանի մոտ), 10մ խորություն</i>	<i>ԹՔՊ, ԼԱԱ</i>	<i>3-րդ</i>	<i>4-րդ</i>
	<i>Ամոնիում իոն, մանգան</i>	<i>4-րդ</i>	
<i>Փոքր Սևան (4-րդ կայանի մոտ), 20մ խորություն</i>	<i>ԹՔՊ, ԼԱԱ</i>	<i>3-րդ</i>	<i>4-րդ</i>
	<i>Ամոնիում իոն, մանգան</i>	<i>4-րդ</i>	
<i>Փոքր Սևան (4-րդ կայանի մոտ), 30մ խորություն</i>	<i>ԹՔՊ</i>	<i>3-րդ</i>	<i>4-րդ</i>
	<i>Մանգան</i>	<i>4-րդ</i>	
<i>Փոքր Սևան (4-րդ կայանի մոտ), 55մ խորություն</i>	<i>ԹՔՊ, ԼԱԱ</i>	<i>3-րդ</i>	<i>4-րդ</i>
	<i>Ամոնիում իոն, մանգան</i>	<i>4-րդ</i>	
<i>Փոքր Սևան (4-րդ կայանի մոտ), 70մ խորություն</i>	<i>ԹՔՊ, ԼԱԱ</i>	<i>3-րդ</i>	<i>4-րդ</i>
	<i>Ամոնիում իոն, մանգան</i>	<i>4-րդ</i>	

<i>Ջրային ռեսուրս, խորություն</i>	<i>Ջրի որակի ցուցանիշ</i>	<i>Ջրի կարգավիճակի դաս ըստ ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների</i>	<i>Ջրի կարգավիճակի ընդհանրական դաս ըստ ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների</i>
<i>Փոքր Սևան (4-րդ կայանի մոտ), 80մ խորություն</i>	<i>ԹՔՊ, ԼԱԱ</i>	<i>3-րդ</i>	<i>4-րդ</i>
	<i>Ամոնիում իոն, մանգան</i>	<i>4-րդ</i>	
<i>Փոքր Սևան (Այրիվանքի մոտ), մակերևույթից</i>	<i>ԹՔՊ, ԼԱԱ, ընդհանուր ֆոսֆոր</i>	<i>3-րդ</i>	<i>4-րդ</i>
	<i>Ամոնիում իոն, մանգան</i>	<i>4-րդ</i>	
<i>Փոքր Սևան (Այրիվանքի մոտ), 5մ խորությունից</i>	<i>ԹՔՊ, ԼԱԱ, ընդհանուր ֆոսֆոր</i>	<i>3-րդ</i>	<i>4-րդ</i>
	<i>Ամոնիում իոն, մանգան</i>	<i>4-րդ</i>	
<i>Փոքր Սևան (Այրիվանքի մոտ), 10մ խորությունից</i>	<i>ԹՔՊ, ԼԱԱ, ընդհանուր ֆոսֆոր</i>	<i>3-րդ</i>	<i>4-րդ</i>
	<i>Ամոնիում իոն, մանգան</i>	<i>4-րդ</i>	
<i>Փոքր Սևան (Այրիվանքի մոտ), 20մ խորությունից</i>	<i>ԹՔՊ, ԼԱԱ</i>	<i>3-րդ</i>	<i>4-րդ</i>
	<i>Ամոնիում իոն, մանգան</i>	<i>4-րդ</i>	
<i>Փոքր Սևան (Այրիվանքի մոտ), 30մ խորությունից</i>	<i>ԹՔՊ, ԼԱԱ</i>	<i>3-րդ</i>	<i>4-րդ</i>
	<i>Ամոնիում իոն, մանգան</i>	<i>4-րդ</i>	
<i>Փոքր Սևան (Այրիվանքի մոտ), 40մ խորությունից</i>	<i>ԹՔՊ, ԼԱԱ</i>	<i>3-րդ</i>	<i>4-րդ</i>
	<i>Ամոնիում իոն, մանգան</i>	<i>4-րդ</i>	

ՀՀ Մեանի ջրավազանային կառավարման տարածքի մակերևութային ջրերի որակը

Մակերևութային ջրերի որակի դասեր

- 3-րդ դաս
- 4-րդ դաս
- 5-րդ դաս

ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ՆՇԱՆՆԵՐ

- Մարզկենտրոն
- Բաղարներ
- Բնակավայրեր
- ▲ Մակերևութային ջրերի որակի մակերևութային դիտակետեր
- ▲ Ստորերկրյա ջրերի մակերևութային դիտակետեր
- Ձևտային ցանց
- ՀՀ պետական սահման
- Լճեր և ջրամբարներ
- Մեանի ջրավազանային կառավարման տարածք

3-րդ	«միջակ»	
4-րդ	«անբավարար»	

**Արարատյան ջրավազանային կառավարման տարածք
Մակերևութային ջրեր
Հիդրոլոգիական դիտարկումներ**

Արարատյան ՋԿՏ-ում հիդրոլոգիական դիտարկումներն իրականացվում են 12 դիտակետում. այդ թվում՝ 11 գետային և 1 ջրամբարային (Ազատի ջրամբար): Որոշ օպերատիվ դիտակետերի դիտարկումներից ստացված ջրի էլքերի վերաբերյալ միջին ամսական փաստացի տվյալները և նորմաների նկատմամբ շեղումները ներկայացված են Աղյուսակ 12-ում:

Աղյուսակ 12. Արարատյան ՋԿՏ-ի որոշ դիտակետերում ջրի էլքը.

Գետ	Դիտակետ	Միջին ամսական էլքեր. մՅ/վ								
		հունվար			փետրվար			մարտ		
		փաստացի	նորմա	%	փաստացի	նորմա	%	փաստացի	նորմա	%
Ազատ	Գառնի	1.63	3.05	53	1.67	3.11	54	1.98	3.55	56
Վեղի	Ուրցաձոր	0.57	0.77	74	0.74	0.87	85	1.71	1.34	128
Արփա	Ջերմուկ	2.44	2.54	96	2.63	2.46	107	2.84	2.71	105
Արփա	Արենի	6.90	6.94	99	7.69	7.36	104	13.6	10.9	125

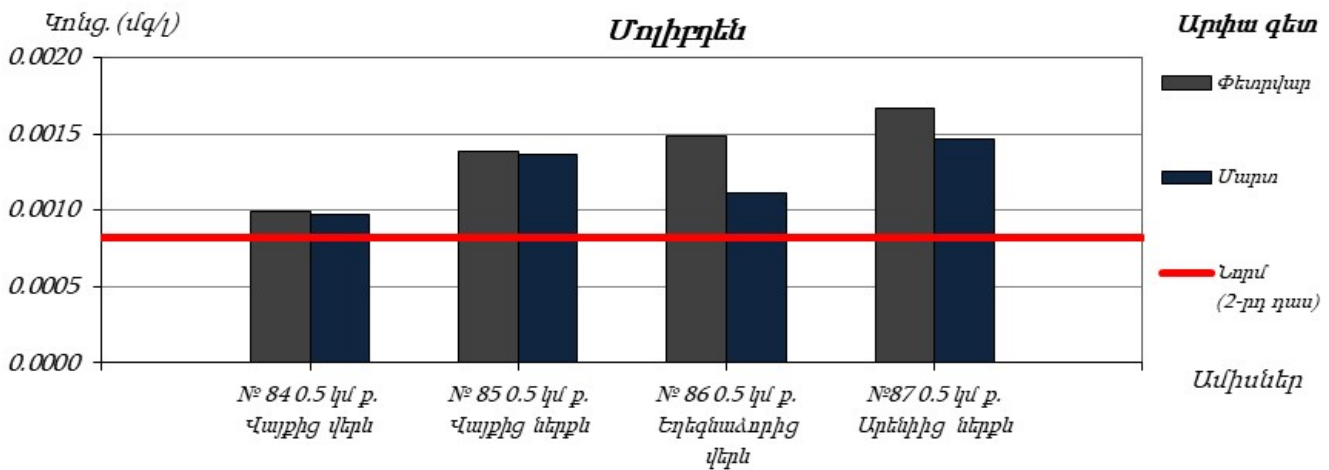
Մակերևութային ջրերի որակ

Վեղի գետի ջրի որակը Արարատից ներքև մարտին գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս):

Արփա գետի ջրի որակը Ջերմուկ քաղաքից վերև մարտին գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս), Վայք քաղաքից վերև և ներքև, Եղեգնաձոր քաղաքից վերև հատվածներում ջրի որակը փետրվարին և մարտին գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս), Արենի գյուղից ներքև ջրի որակը փետրվարին գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս), մարտին՝ «միջակ» (3-րդ դաս):

Դարբ գետի ջրի որակը գետաբերանում մարտին գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս):

Եղեգիս գետի ջրի որակը Շատին գյուղից ներքև փետրվարին և մարտին գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս):

Գծապատկեր 76. Արփա գետում մոլիբդենի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

Ստորերկրյա քաղցրահամ ջրեր

Արարատյան ՋԿՏ-ում ստորերկրյա ջրերի քանակի մոնիթորինգն իրականացվել է 23 դիտակետում, որտեղ կատարվել են ջրի ջերմաստիճանի, ծախսի և մակարդակի չափումներ:

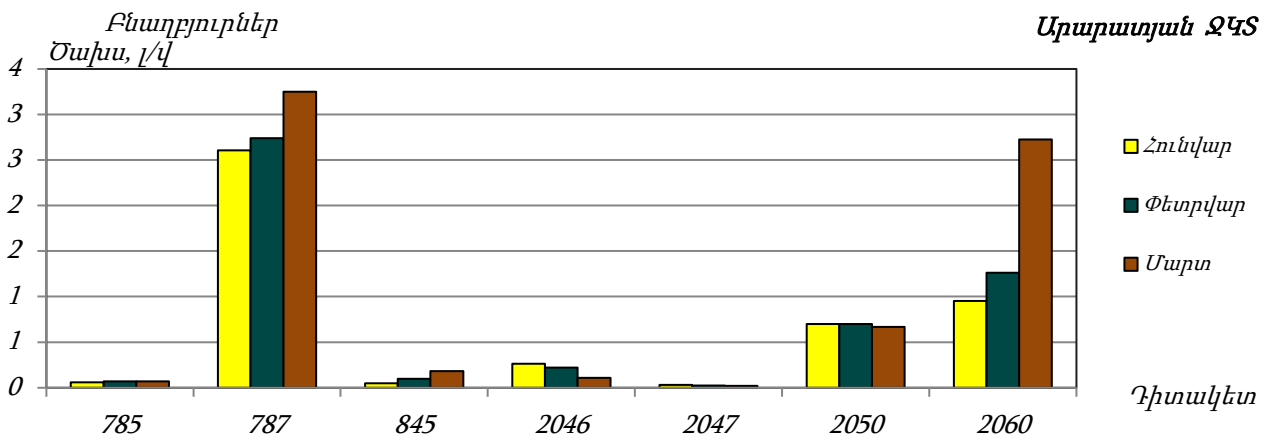
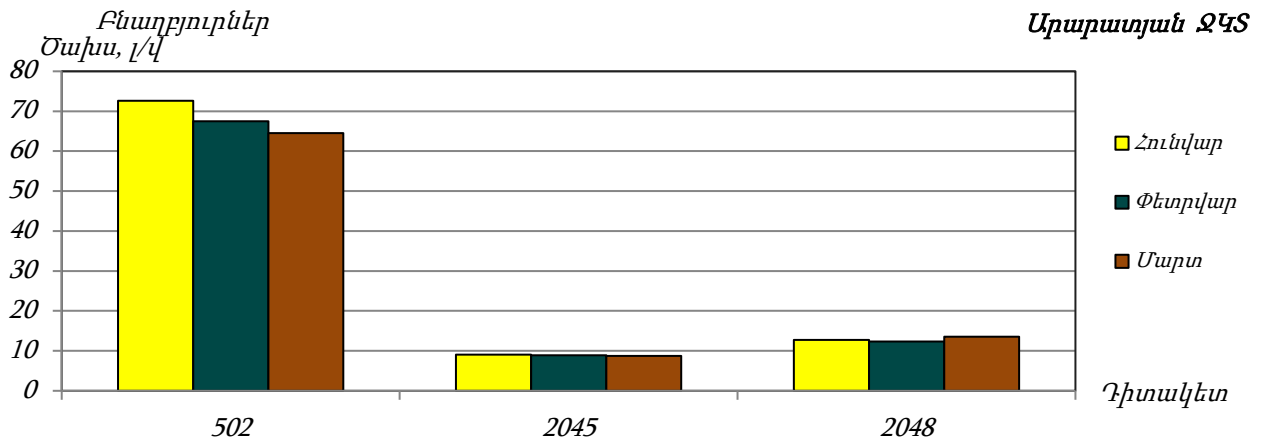
Գառնի համայնքի N2045, N2046, N2047 աղբյուրներում դիտվել է ծախսերի նվազում 0.01-0.33լ/վ, իսկ N845 դիտակետում ջրի ծախսը բարձրացել է 0.13լ/վ-ով:

Կեչուտ, Ջերմուկ N2060, N2048 բնաղբյուրներում ջրի ծախսերի աճը տատանվել է 0.84-1.78լ/վ-ով: Մալիշկայի, Ջեղեայի N502, N2050 դիտակետերում ծախսերի իջեցումները կազմել են 0.03-8.14լ/վ: Կայուն ռեժիմ է դիտվել Ագարակաձորի N785 դիտակետում: Եղեգնաձորի N787 դիտակետում ջրի ծախսը ավելացել է 0.64լ/վ-ով:

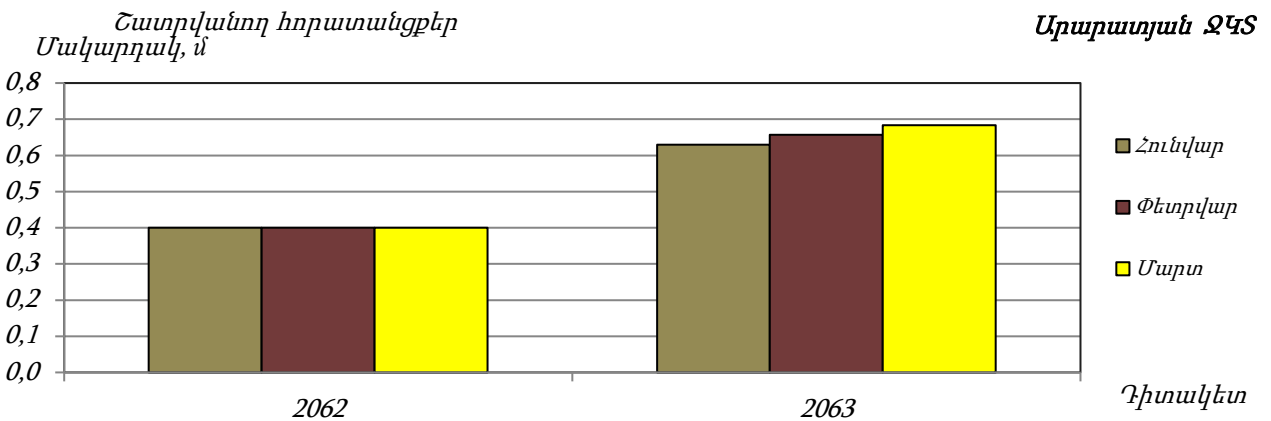
Արարատյան դաշտի հարավ-արևելյան հատվածի՝ Լուսառատի, Արարատի, Եղեգնավանի N2074, N2076, N2065 հորատանցքերում և N2075 գրունտային ջրհորում մակարդակներն իջել են 0.08- 0.25մ-ով, Սուրենավանի շատրվանող հորատանցքի ծախսը նվազել է 0.3լ/վ-ով: Հակառակ պատկերն է Վեդիի N2006 հորատանքում, որտեղ ջրի մակարդակը բարձրացել է 1.7մ-ով, ինչը պայմանավորված է Վեդի գետի վարարումներով:

Արտաշատի N2062, Դալարի N2063 շատրվանող հորատանցքերի դիտակետերում ջրի ծախսը ավելացել է 0.04-0.08լ/վ-ով: Մրգավետ և Արտաշատ համայնքների N2052, N2064 հորատանցքերում մակարդակները իջել են 0.06մ-ով, իսկ N2069 դիտակետում նկատվել է մակարդակի բարձրացում 0.36մ-ով:

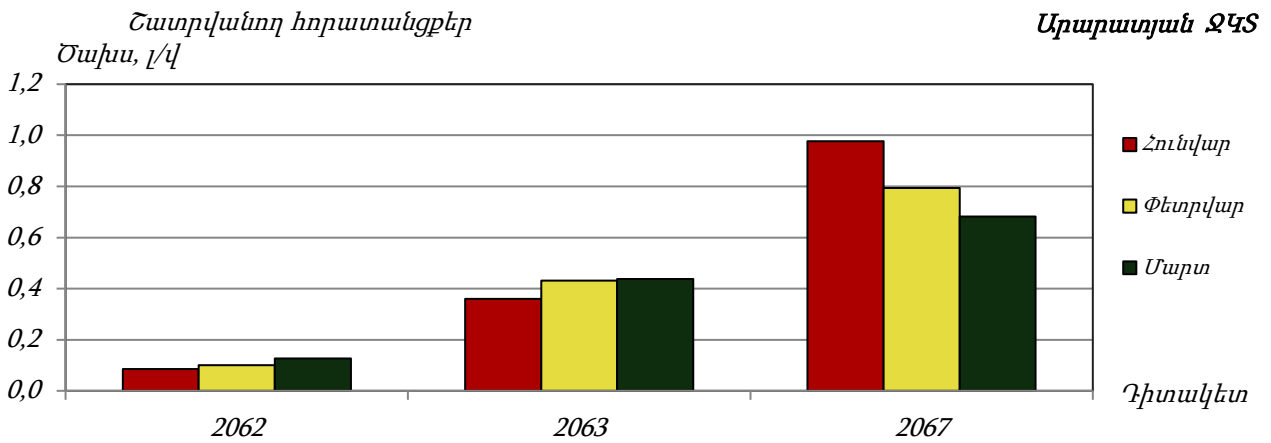
Դալար գյուղի N2072 գրունտային ջրհորում նկատվել է մակարդակի բարձրացում 0.23մ-ով, աննշան բարձրացում է դիտվել Արտաշատ քաղաքի N2073 դիտակետում 0.07մ-ով:

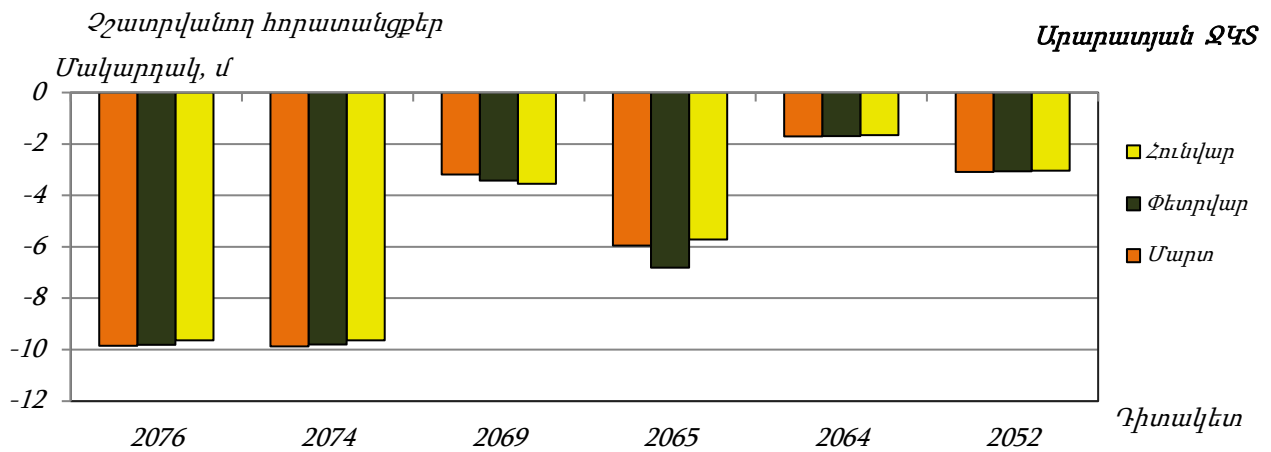
Գծապատկեր 77. Արարատյան ՋԿՏ-ի բնադրյուններում ջրի ծախսերի փոփոխությունները

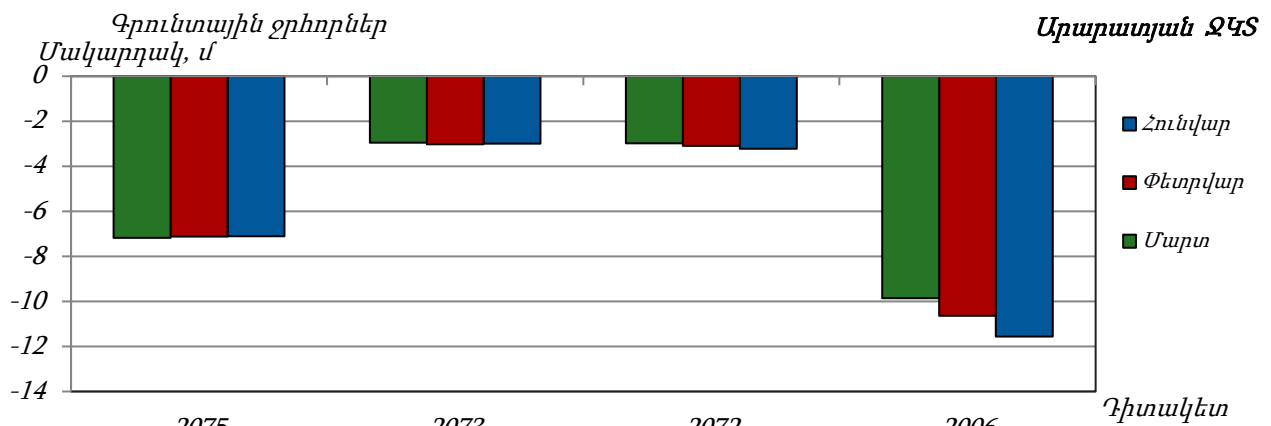
Գծապատկեր 78. Արարատյան ՋԿՏ-ի շատրվանոց հորատանցքերում ջրի մակարդակների փոփոխությունները

Գծապատկեր 79. Արարատյան ՋԿՏ-ի շատրվանոցի հորատանցքերում ջրի ծախսերի փոփոխությունները

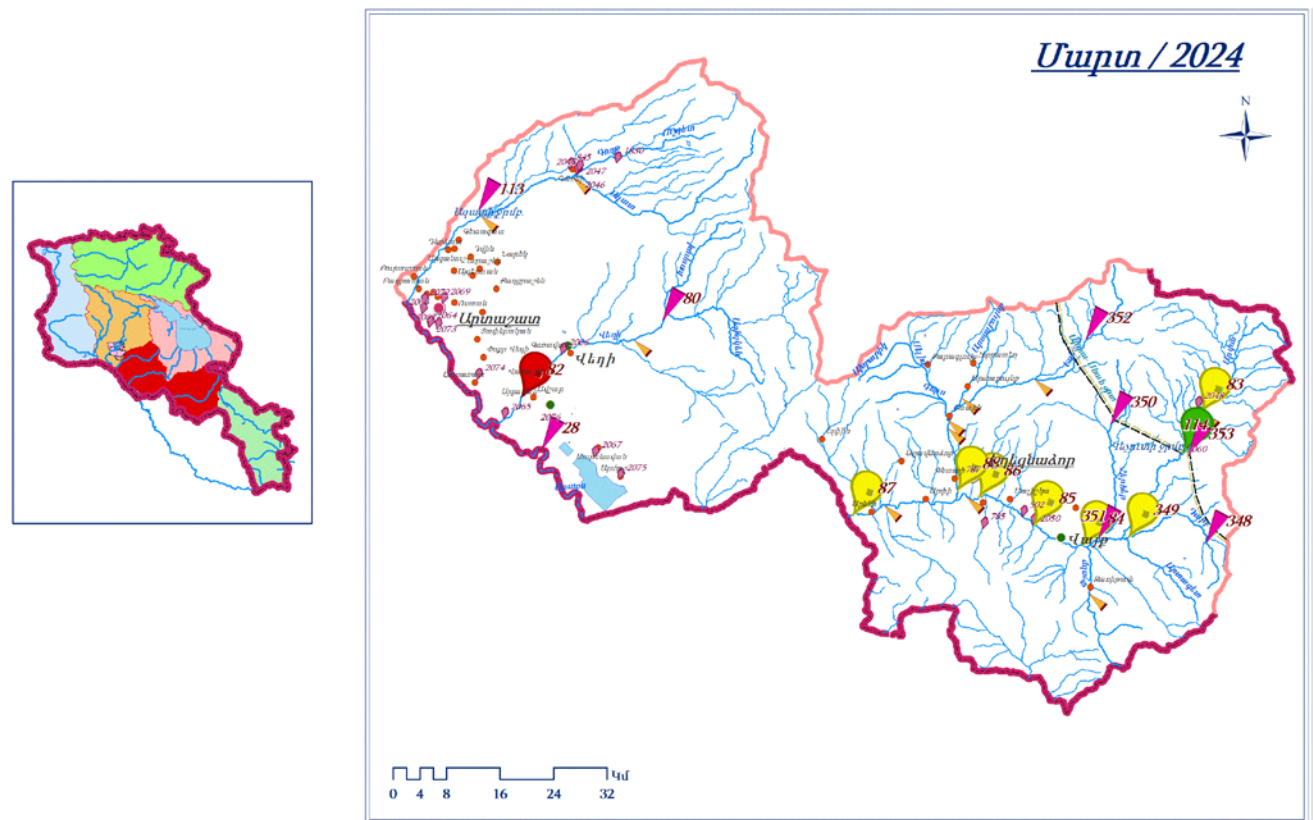
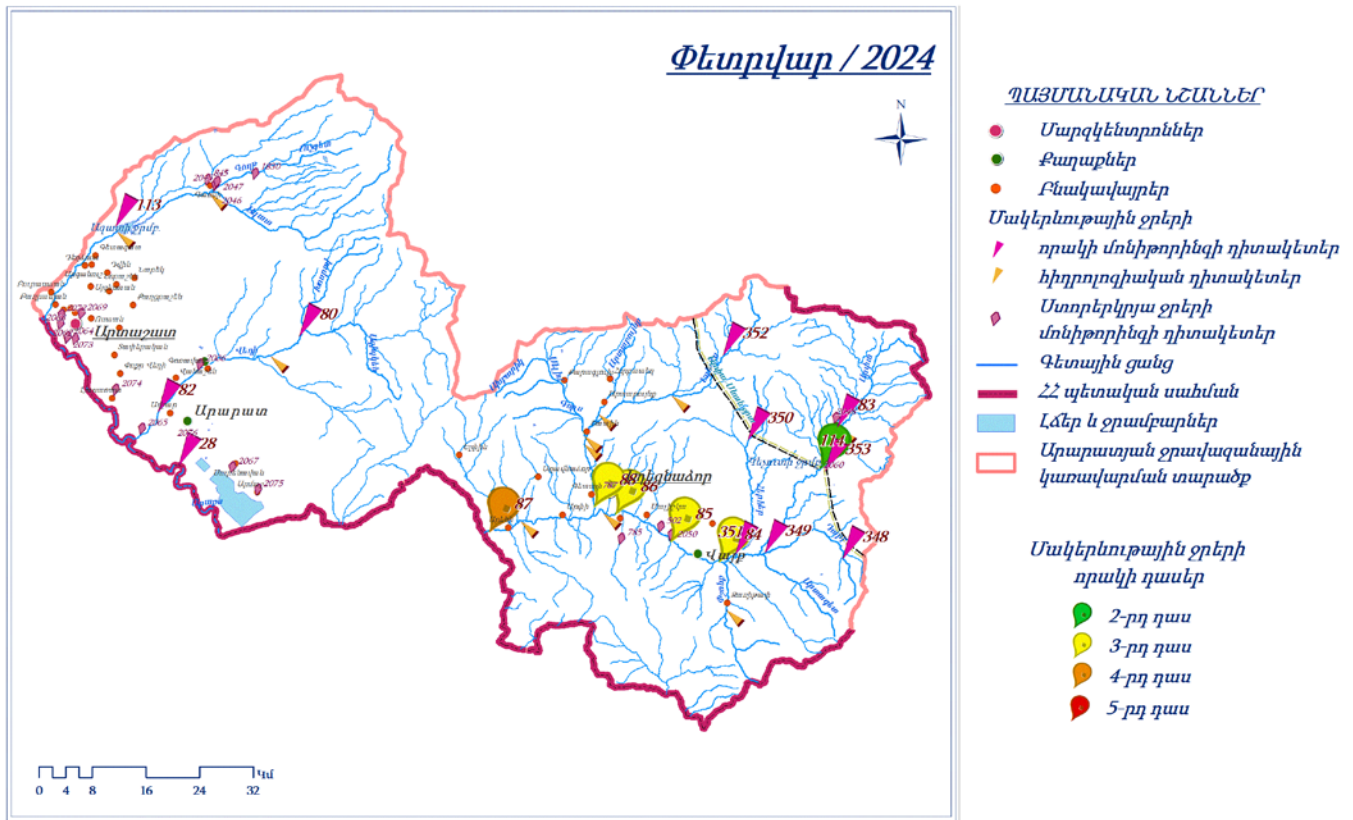

Գծապատկեր 80. Արարատյան ՋԿՏ-ի չշատրվանոցի հորատանցքերում ջրի մակարդակների փոփոխությունները

Գծապատկեր 89. Արարատյան ՋԿՏ-ի գրունտային ջրհորներում ջրի մակարդակների փոփոխությունները

ՀՀ Արարատյան ջրավազանային կառավարման տարածքի մակերևութային ջրերի որակը

Հարավային ջրավազանային կառավարման տարածք

Մակերևութային ջրեր

Հիդրոլոգիական դիտարկումներ

Հարավային ՋԿՏ-ում հիդրոլոգիական դիտարկումներն իրականացվում են 9 դիտակետում: Որոշ օպերատիվ դիտակետերի դիտարկումներից ստացված ջրի ելքերի վերաբերյալ միջին ամսական փաստացի տվյալները և նորմաների նկատմամբ շեղումները ներկայացված են Աղյուսակ 14-ում:

Աղյուսակ 13. Հարավային ՋԿՏ-ի որոշ դիտակետերում ջրի ելքը.

Գետ	Դիտակետ	Միջին ամսական ելքեր. մ ³ /վ								
		հունվար			փետրվար			մարտ		
		փաստացի	նորմա	%	փաստացի	նորմա	%	փաստացի	նորմա	%
Մեղրիգետ	Մեղրի	1.21	0.91	133	1.75	1.03	170	3.45	2.06	167
Ողջի	Կապան	0.91	1.45	63	1.06	1.83	58	2.09	4.74	44
Որոտան	Գորայք	1.67	2.00	84	1.67	2.01	83	1.73	2.17	80

Մակերևութային ջրերի որակ

Կարճևան գետի ջրի որակը գետաբերանում փետրվարին և մարտին գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս):

Մեղրիգետ գետի ջրի որակը Մեղրի քաղաքից վերև և գետաբերանի հատվածներում փետրվարին և մարտին գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս):

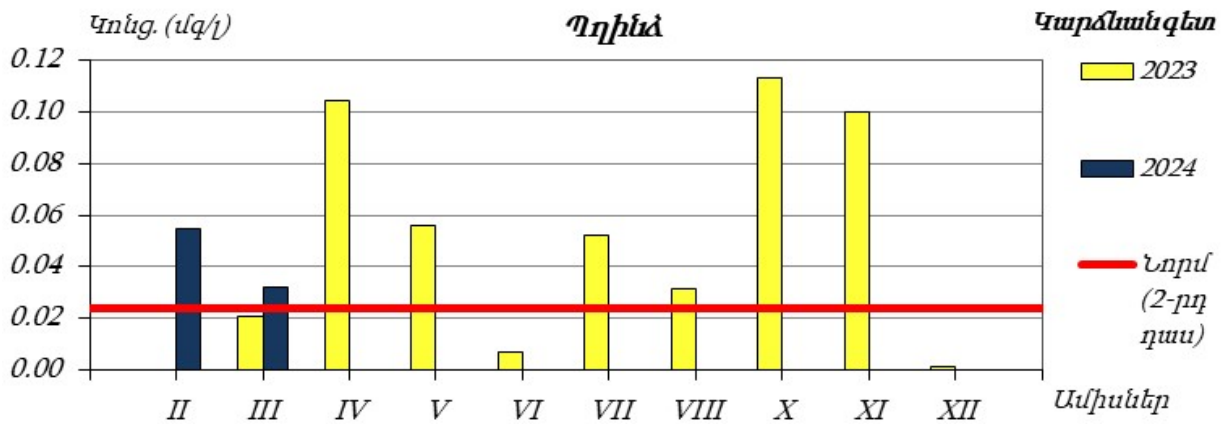
Աճանան (Նորաշենիկ) գետի ջրի որակը Աճանան գյուղից վերև մարտին գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս), գետաբերանում՝ փետրվարին և մարտին՝ «վատ» (5-րդ դաս):

Գեղի գետի ջրի որակը գետաբերանի հատվածում փետրվարին և մարտին գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս):

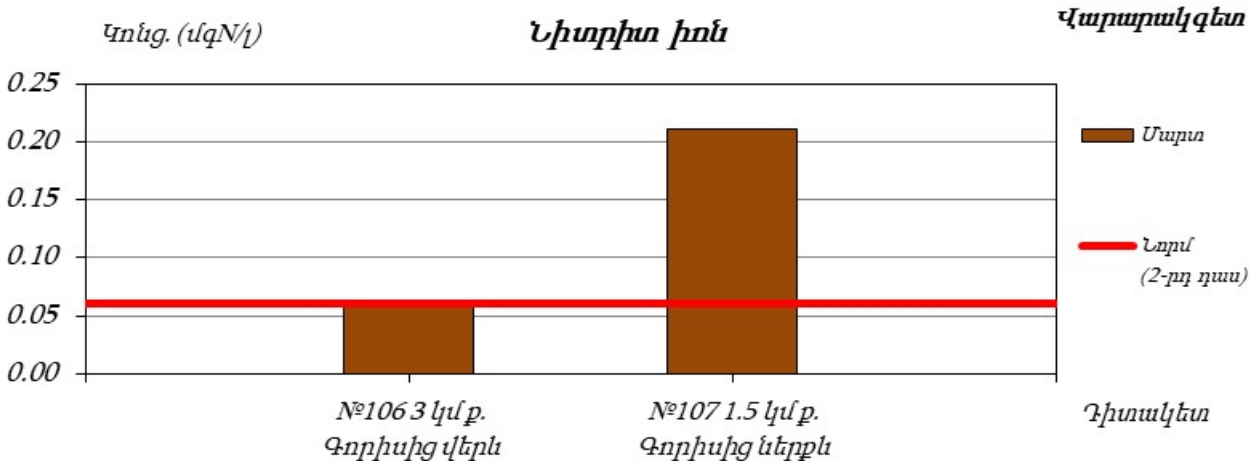
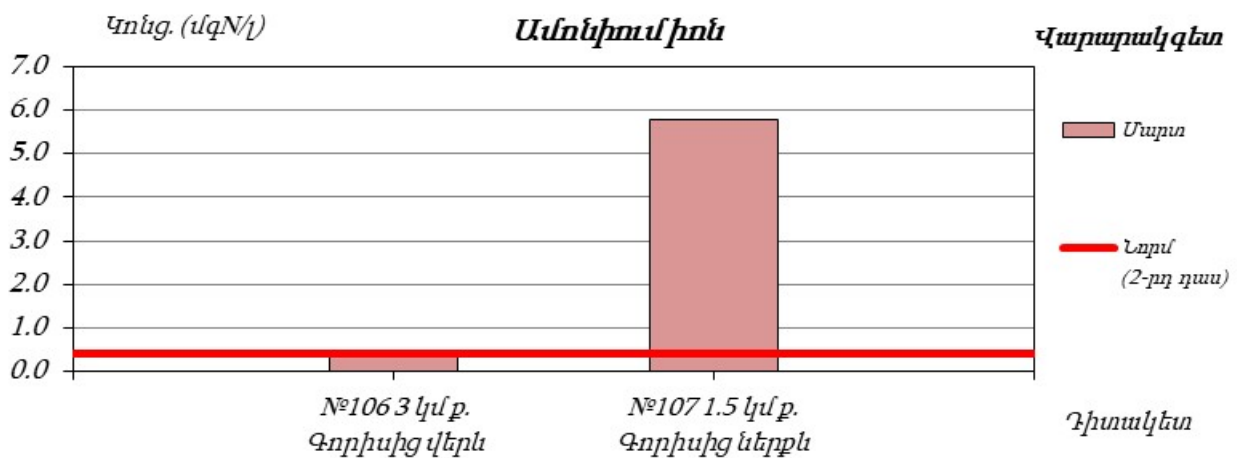
Որոտան գետի ջրի որակը Գորայք գյուղից վերև մարտին գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս), Միսիան քաղաքից վերև ջրի որակը փետրվարին և մարտին գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս), Միսիան քաղաքից ներքև ջրի որակը փետրվարին և մարտին գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս):

Միսիան գետի ջրի որակը գետաբերանում փետրվարին և մարտին գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս):

Վարարակ գետի ջրի որակը Գորիս քաղաքից վերև և գետաբերանի հատվածներում մարտին գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս):

Գծապատկեր 81. Վարձնան գետում պղնձի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

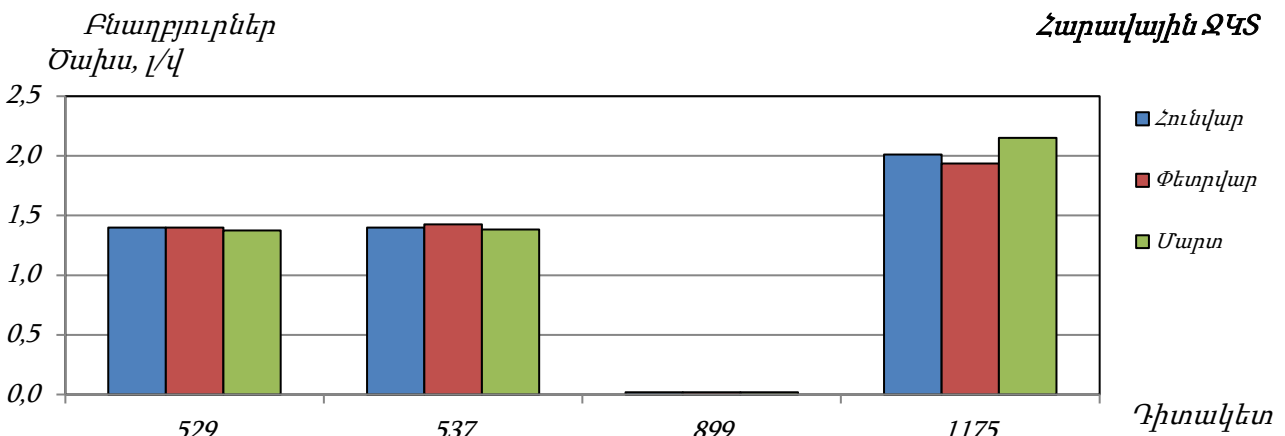
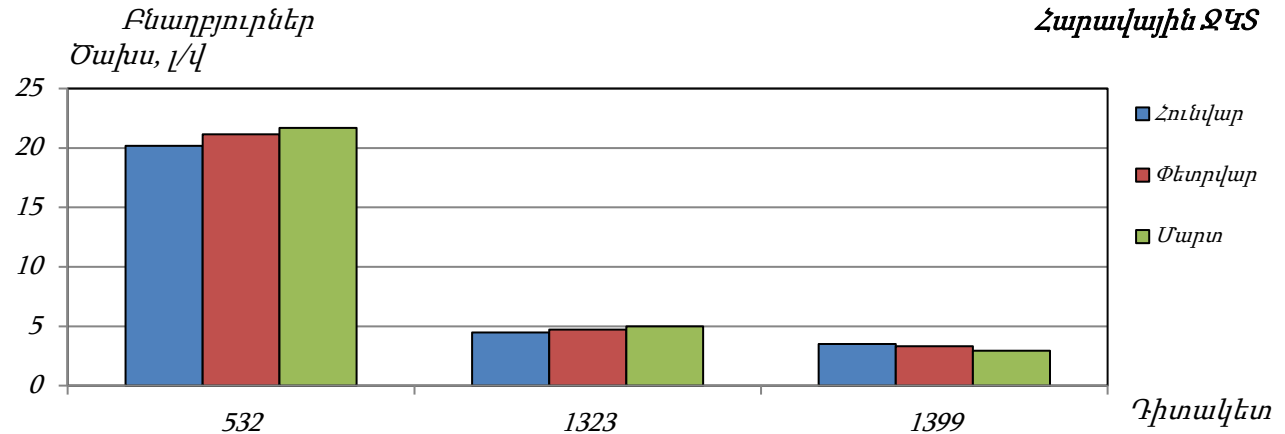
Գծապատկեր 82. Վարարակ գետում նիտրիտ իոնի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

Ստորերկրյա քաղցրահամ ջրեր

Հարավային ՋԿՏ-ի ստորերկրյա ջրերի քանակի մոնիթորինգն իրականացվել է 7 դիտակետում, որտեղ կատարվել են ջրի ջերմաստիճանի և ծախսի չափումներ:

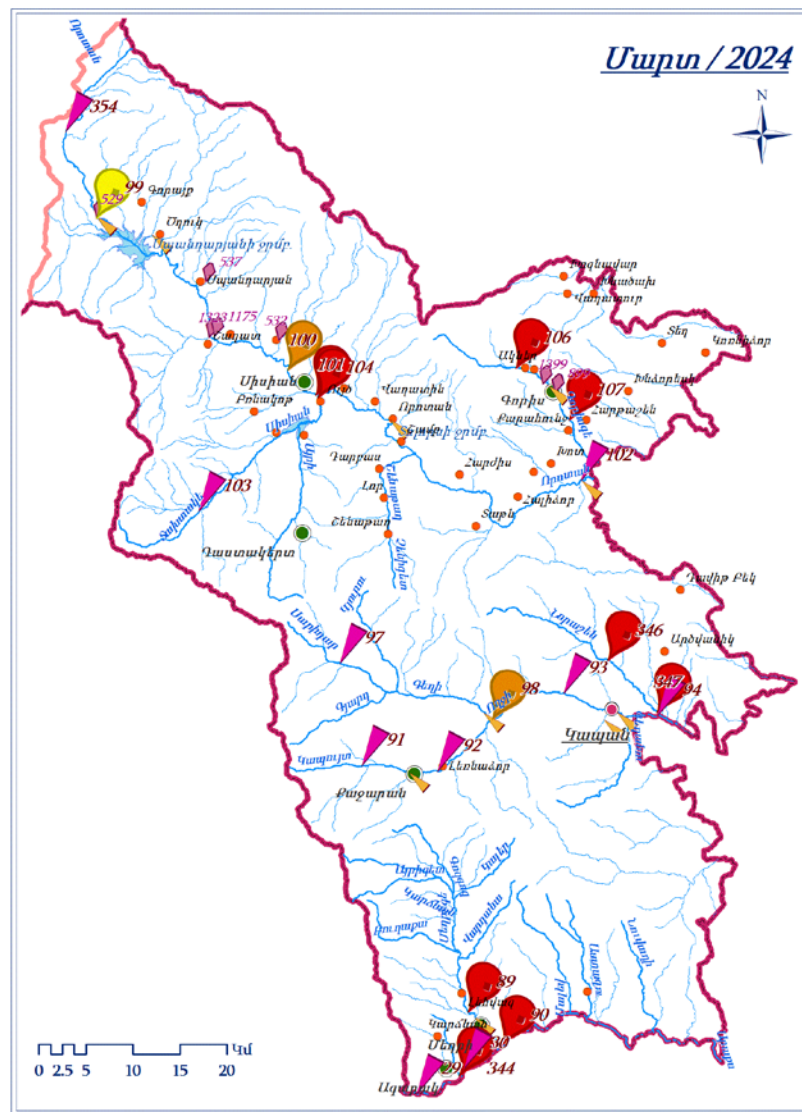
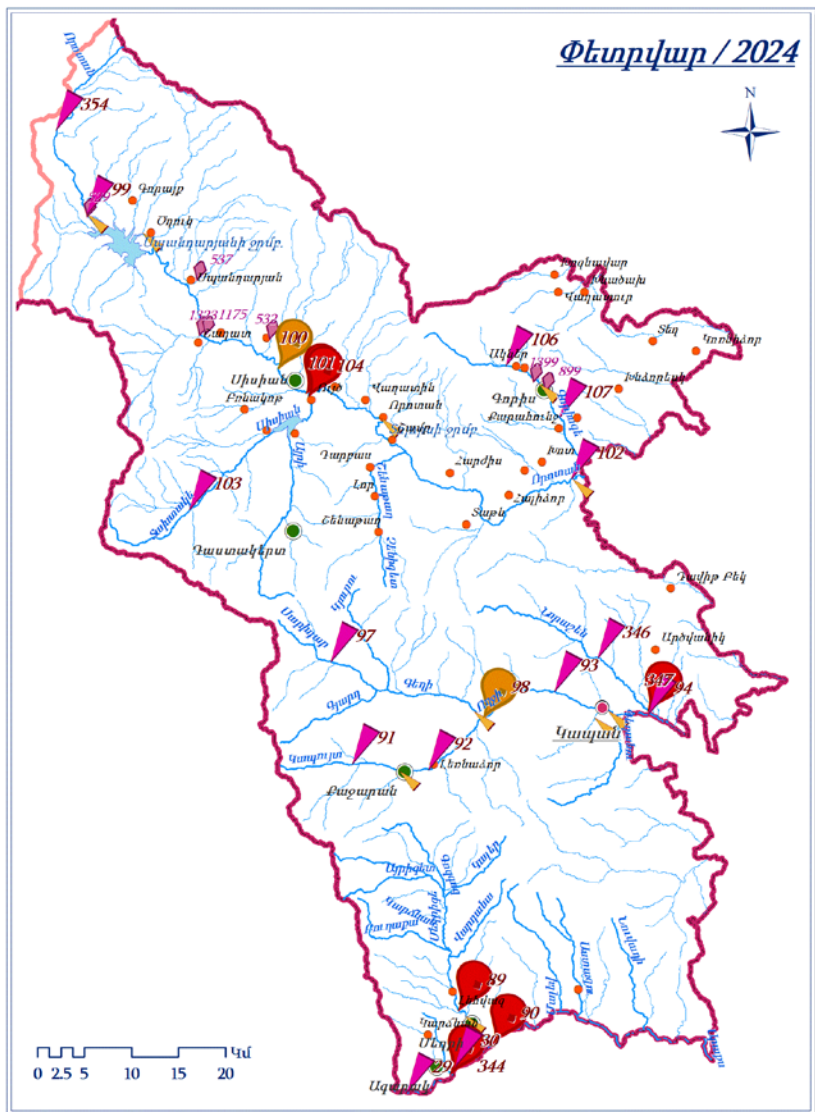
Հարավային ՋԿՏ-ի բոլոր բնաղբյուրներում, բացառությամբ Շաքիի N532 աղբյուրի, նկատվում է ջրերի ծախսի նվազման միտում:

Գորայքի, Սպանդարյանի և Գորիսի N529, N537, N899 դիտակետերում դիտարկվել է համեմատաբար կայուն վիճակ, իսկ Գորիսի N1399 դիտակետում ջրի ծախսը նվազել է 0.57լ/վ: Շաքիի N532 և Անգեղակոթի N1175, N1323 բնաղբյուրների ջրի ծախսը ավելացել է 0.21-1.49լ/վ-ով:

Գծապատկեր 83. Հարավային ՋԿՏ-ի բնաղբյուրներում ջրի ծախսերի փոփոխությունները

ՀՀ Հարավային ջրավազանային կառավարման տարածքի սակերնութային ջրերի որակը

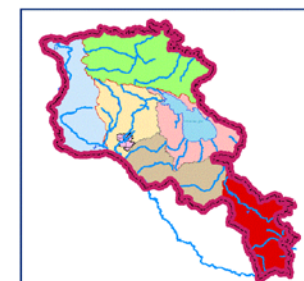
ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ՆՇԱՆՆԵՐ

- Սարգկենտրոն
- Քաղաքներ
- Բնակավայրեր

- Սակերնութային ջրերի
- ▲ որակի մոնիթորինգի դիտակետեր
 - ▲ հիդրոլոգիական դիտակետեր
 - ▲ Ստորերկրյա ջրերի մոնիթորինգի դիտակետեր
 - Գետային ցանց
 - ՀՀ պետական սահման
 - Լճեր և ջրամբարներ
 - Հարավային ջրավազանային կառավարման տարածք

Սակերնութային ջրերի որակի դասեր

- 2-րդ դաս
- 3-րդ դաս
- 4-րդ դաս
- 5-րդ դաս

Ջրամբարներ

Ախուրյանի, Արփիլիճ, Ագատի և Ապարանի ջրամբարներում իրականացվում են հիդրոլոգիական դիտարկումներ և ջրի որակի մոնիթորինգ, Մարմարիկի ջրամբարում իրականացվում են միայն հիդրոլոգիական դիտարկումներ, իսկ Կեչուտի ջրամբարում և Երևանյան լճում՝ միայն ջրի որակի մոնիթորինգ:

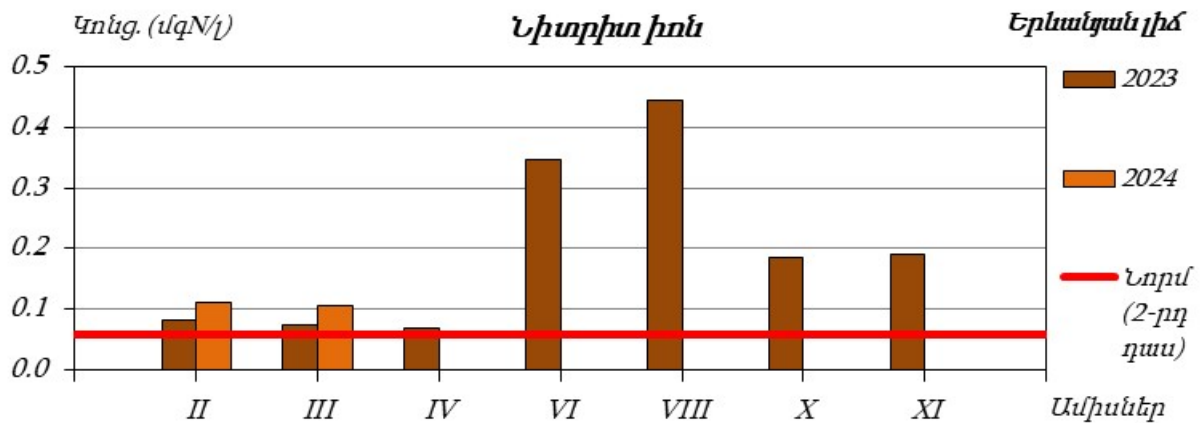
2024 թվականի 1-ին եռամսյակում ջրամբարների լցվածությունների մեծությունները եռամսյակի ամիսների վերջին օրերի դրությամբ ներկայացված են Աղյուսակ 15-ում:

Աղյուսակ 14. Ջրամբարների ջրալցվածությունը 2024 թվականի 1-ին եռամսյակում

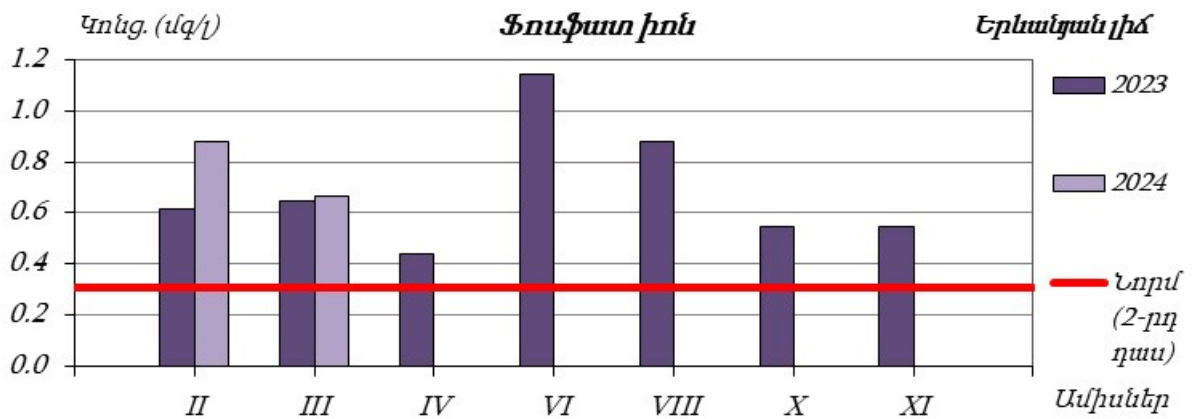
Ջրամբարի անվանումը	Ջրամբարի ընդհանուր ծավալը, մլն.լսր.մ	Փաստացի լցվածությունը, հունվարի 31-ի դրությամբ		Փաստացի լցվածությունը, փետրվարի 29-ի դրությամբ		Փաստացի լցվածությունը, մարտի 31-ի դրությամբ	
		ընդամենը մլն.լսր.մ	ընդհանուր ծավալի նկատմամբ %	ընդամենը մլն.լսր.մ	ընդհանուր ծավալի նկատմամբ %	ընդամենը մլն.լսր.մ	ընդհանուր ծավալի նկատմամբ %
Ախուրյան	525	197.35	38	233.59	44	272.48	52
Ագատ	70	20.91	30	24.24	35	27.81	40
Ապարան	91	12.06	13	13.29	15	15.80	17
Մարմարիկ	24	2.65	11	3.09	13	3.97	17

Ջրամբարների ջրի որակ

Ախուրյանի ջրամբարի ջրի որակը մարտին գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս): Երևանյան լիճ ջրամբարի ջրի որակը փետրվարին և մարտին գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս): Կեչուտի ջրամբարի ջրի որակը փետրվարին և մարտին գնահատվել է «լավ» (2-րդ դաս):

Գծապատկեր 84. Երևանյան լճում նիտրիտ իոնի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

Պատկեր 85. Երևանյան լճում ֆոսֆատ իոնի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

Աղյուսակ 15. Ջրամբարների ջրի որակը 2024 թվականի 1-ին եռամսյակում

Փետրվար

Ջրային օբյեկտ	Դիտակետի տեղադրությունը (Դիտակետի համարը)	Ջրի որակի բնութագրիչ	Ջրի կարգավիճակի դաս ըստ ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների	Ջրի կարգավիճակի ընդհանրական դաս ըստ ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների
Երևանյան լիճ ջրամբար (112)	Ամբարտակի մոտ	ԹՔՊ, նիտրիտ իոն, նիտրատ իոն, ԼՍՍ, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	5-րդ
		Ֆոսֆատ իոն, ընդհանուր ֆոսֆոր	4-րդ	
		Ամոնիում իոն	5-րդ	
Կեչուտի ջրամբար (114)	Ամբարտակի մոտ	-	2-րդ	2-րդ

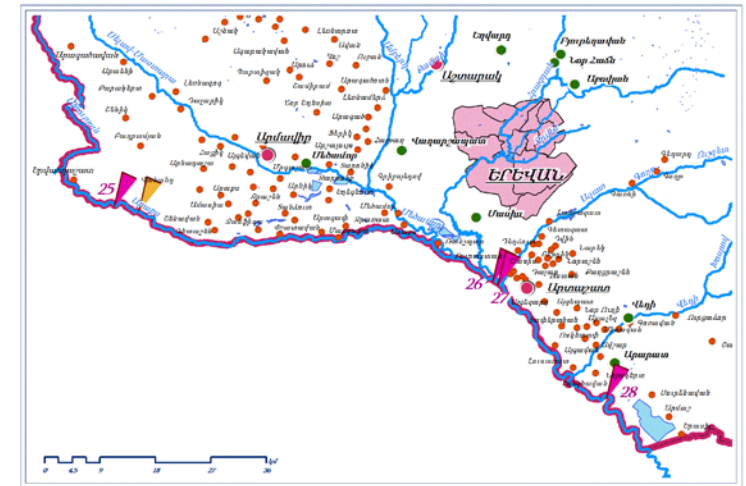
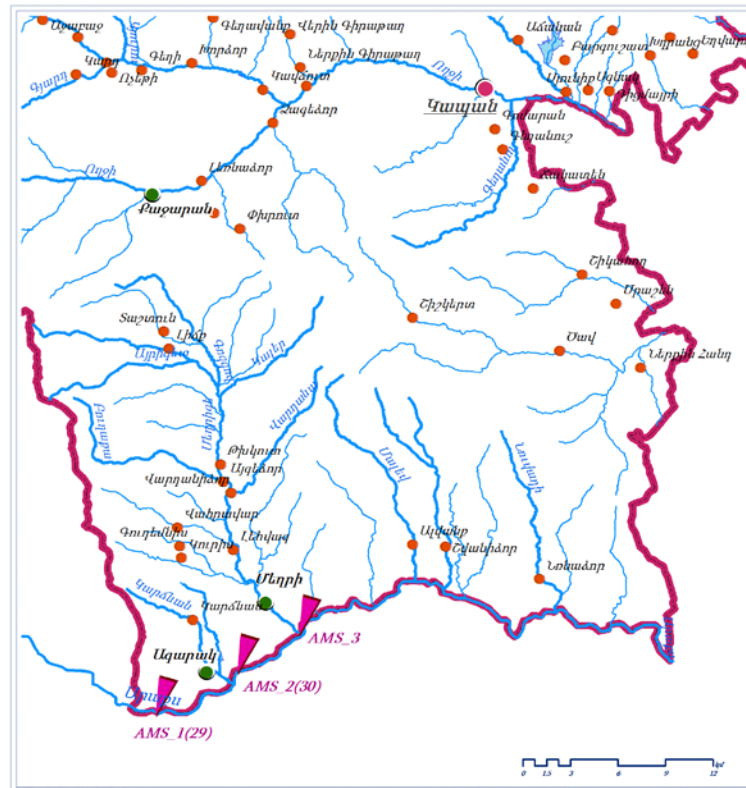
Մարտ

<i>Ջրային օբյեկտ</i>	<i>Դիտակետի տեղադրությունը (Դիտակետի համարը)</i>	<i>Ջրի որակի բնութագրիչ</i>	<i>Ջրի կարգավիճակի դաս ըստ ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների</i>	<i>Ջրի կարգավիճակի ընդհանրական դաս ըստ ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների</i>
<i>Ախուրյանի ջրամբար (111)</i>	<i>Ամբարտակի մոտ</i>	<i>ԹԿՊ₅, ԹՔՊ, ֆոսֆատ իոն</i>	<i>3-րդ</i>	<i>4-րդ</i>
		<i>Ընդհանուր ֆոսֆոր</i>	<i>4-րդ</i>	
<i>Երևանյան լիճ ջրամբար (112)</i>	<i>Ամբարտակի մոտ</i>	<i>Նիտրիտ իոն, նիտրատ իոն, ԸԱԱ</i>	<i>3-րդ</i>	<i>5-րդ</i>
		<i>Ֆոսֆատ իոն, ընդհանուր ֆոսֆոր</i>	<i>4-րդ</i>	
		<i>Ամոնիում իոն</i>	<i>5-րդ</i>	
<i>Կեչուտի ջրամբար (114)</i>	<i>Ամբարտակի մոտ</i>	<i>-</i>	<i>2-րդ</i>	<i>2-րդ</i>

Արաքս գետ

ԱՐԱՔՍ ԳԵՏԻ ԶՐԻ ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ ԴԻՏԱՅԱՆՑ

2024 թվականի 1-ին եռամսյակում դիտարկումներ են իրականացվել Արաքս գետի 3 դիտակետում: Որոշված ցուցանիշներից գերազանցվել են թթվածնի քիմիական պահանջարկի, թթվածնի հնգօրյա կենսաքիմիական պահանջարկի, ամոնիում, նիտրիտ և սուլֆատ իոնների, նատրիումի, մագնեզիումի, պղնձի, քրոմի, նիկելի, մանգանի, վանադիումի, երկաթի, ալյումինի և սելենի համապատասխան ՄԹԿ-ները: Արաքս գետի աղտոտվածության գերազանցումների վերաբերյալ մանրամասն տեղեկությունը ներկայացված է աղյուսակ 16-ում:

ՊԱՏԱՄԱՐԱԿԱՆ ՆՇԱՆՆԵՐ

- Մարզկենտրոններ
- Քաղաքներ
- Բնակավայրեր
- Մակերևութային ջրերի
- ▲ որակի մոնիթորինգի դիտակետեր
- ▲ հիդրոլոգիական դիտակետ
- Գետային ցանց
- 22 պետական սահման
- Լճեր և ջրամբարներ

Աղյուսակ 16. Արաքս գետի ջրի որակի մոնիթորինգի գնահատման արդյունքները 2024 թվականի 1-ին եռամսյակում
Փետրվար

Դիտակետի տեղադրություն (դիտակետի համար)	Կոնցենտրացիաների գերազանցումը ՄԹԿ-ից (անգամ)												
	Թթվածնի քիմիական պահանջ, ՄԹԿ=30 սգ/լ	Ամոնիում իոն, ՄԹԿ=0,39 սգN/լ	Նիտրիտ իոն, ՄԹԿ=0,024 սգN/լ	Սուլֆատ իոն, ՄԹԿ=100 սգ/լ	Նատրիում ՄԹԿ=120 սգ/լ	Պղինձ, ՄԹԿ=0,001 սգ/լ	Քրոմ, ՄԹԿ=0,001 սգ/լ	Նիկել, ՄԹԿ=0,01 սգ/լ	Մանգան, ՄԹԿ=0,01 սգ/լ	Վանադիում, ՄԹԿ=0,001 սգ/լ	Երկաթ, ՄԹԿ=0,5 սգ/լ	Ալյումին, ՄԹԿ=0,04 սգ/լ	Սելեն, ՄԹԿ=0,001 սգ/լ
Ազարակ քաղաքից 2 կմ հարավ ((29) AMS-1)	1.7	1.4	1.5	1.9	1.3	12.0	9.3	1.2	19.2	20.4	1.7	20.0	3.3
Ազարակ քաղաքից 2.5 կմ ք. հարավ-արևելք ((30) AMS-2)	1.2	1.6	1.9	1.6	–	26.8	9.7	1.7	44.1	23.6	3.1	36.2	4.1

Մարտ

Դիտակետի տեղադրություն (դիտակետի համար)	Կոնցենտրացիաների գերազանցումը ՄԹԿ-ից (անգամ)														
	Թթվածնի 5-օրյա կենսաքիմիական պահանջարկ, ՄԹԿ=3 սգ/լ	Թթվածնի քիմիական պահանջ, ՄԹԿ=30 սգ/լ	Անոնիում իոն, ՄԹԿ=0,39 սգN/լ	Նիտրիտ իոն, ՄԹԿ=0,024 սգN/լ	Սուլֆատ իոն, ՄԹԿ=100 սգ/լ	Նատրիում ՄԹԿ=120 սգ/լ	Մագնեզիում, ՄԹԿ=40 սգ/լ	Պղինձ, ՄԹԿ=0,001 սգ/լ	Քրոմ, ՄԹԿ=0,001 սգ/լ	Նիկել, ՄԹԿ=0,01 սգ/լ	Մանգան, ՄԹԿ=0,01 սգ/լ	Վանադիում, ՄԹԿ=0,001 սգ/լ	Երկաթ, ՄԹԿ=0,5 սգ/լ	Ալյումին, ՄԹԿ=0,04 սգ/լ	Սելեն, ՄԹԿ=0,001 սգ/լ
0.9 կմ գլ. Հուշակերտից ներքև (25)	–	1.8	3.0	–	–	–	–	10.4	3.9	1.3	2.8	3.6	–	6.7	1.4
Ագարակ քաղաքից 2 կմ հարավ ((29) AMS-1)	–	–	1.9	1.4	2.1	1.2	1.4	4.1	5.5	–	3.8	19.5	–	3.3	4.0
Ագարակ քաղաքից 2.5 կմ ք. հարավ-արևելք ((30) AMS-2)	1.2	–	3.0	1.5	2.1	–	1.4	23.5	6.1	3.1	6.1	21.3	1.6	13.5	4.2

5. ԱՆՏԱՌՆԵՐ

1-ին եռամսյակի ընթացքում դաշտային դիտարկումներ են իրականացվել Հայաստան ՊՈԱԿ-ի «Վայոց Ձորի ա/տ-ն մասնաճյուղի» տարածքում:

Հաստատեղեր

Վայոց Ձորի ա/տ-ն մասնաճյուղի կողմից 2023թ. համար նախատեսվել և հաստատվել է 221 խմ ընդհանուր ծավալով հատատեղեր: Հաստատվել է ընդհանուր թվով 3 համատարած սանիտարական հատատեղեր:

Ուսումնասիրության հայտնիություն

Դաշտային դիտարկում-ուսումնասիրություններն իրականացվել են անտառտնտեսության աշխատակիցների հետ համատեղ, առկա խնդիրները տեղորոշել՝ Trimble 3B և Trimble TDC100 դաշտային տեղորոշման սարքավորումներով: Դաշտային դիտարկումների համար հիմք են հանդիսացել Սենտինել 29/08/2022թ. և 28/09/2023թ./ արբանյակային պատկերների համադրման արդյունքում սաղարթում առանձնացված փոփոխությունները:

Ուսումնասիրություններ են իրականացվել.

Եղեգիսի ա/պ 11-րդ քառակուսու 23,15-րդ հատվածում, արդյունքում պարզվել է, որ տվյալ տեղամասում առկա սաղարթի փոփոխությունն կապված է 2022թ. երաշտի հետ:

Ձյունածածկույթի բարձր շերտի պատճառով, արբանյակային պատկերների համադրման արդյունքում ստացված, սաղարթում առանձնացված փոփոխությունների հատվածներում անհանարին է եղել կատարել դիտարկում ուսումնասիրություններ:

Անտառխախտման արձանագրություններ

Վայոց Ձորի ա/տ-ն մասնաճյուղի կողմից 2023թ. անտառխախտման արձանագրություններ չի կազմվել:

Առկա խնդիրներ և առաջարկություններ

Վայոց Ձորի ա/տ-ն մասնաճյուղի տարածքի երկրաբանական զարգացման և կլիմայի առանձնահատկություններով պայմանավորված, տարածքին հատուկ սահմանների սեպաձևությունը, հեռավորությունը, տնտեսության ռելիեֆի բարդ կառուցվածքը և դժվարանցանելի ճանապարհները բարձրացնում են հրդեհների առաջացման հավանականությունը: Առկա հրշեջ և փրկարարական տեխնիկան և սարքավորումները բավարար չեն արդյունավետ արձագանքման համար, և աղետի վայր հասնելու համար պահանջվում է զգալի ժամանակ, ինչն անթույլատրելի է նման դեպքերում և ուղեկցվում է նյութական վնասների չհիմնավորված աճով:

Հավելված 1. Միջին ամսական և տասնօրյակային ջերմաստիճաններն ու շեղումները 1961-1990թթ. համապատասխան նորմաներից 2024 թվականի 1-ին եռամսյակում

Հունվար

Մարզ	Ամսական ջերմաստիճան (ՕC)				Միջին ջերմաստիճանը (ՕC) և շեղումը նորմայից					
	դիտված	շեղում	միջին արավել-յազուն	միջին նվազագույն	I տասնօրյակ		II տասնօրյակ		III տասնօրյակ	
					դիտված	շեղում	դիտված	շեղում	դիտված	շեղում
ք. Երևան	+1.8+1.9	+5.2+5.4	+5.6+6.3	-1.5-1.7	+3.3+4.0	+5.8+6.3	+2.4+2.7	+5.5+7.0	-0.4-1.1	+1.0+2.7
Արագածոտնի լեռներ	-3.8-4.8	+3.4+3.8	-0.5-1.5	-5.8-8.5	-1.4-1.6	+5.4+6.2	-3.5-4.8	+3.5+4.9	-6.1-8.1	+0.8+1.4
Արագածոտնի նախալեռներ	-1.3+1.8	+4.1+5.4	+1.5+5.9	-1.5-3.4	+1.4+4.0	+6.4+7.6	-0.7+2.3	+5.3+5.9	-0.8-4.5	+0.8+2.3
Արարատ	-0.6-1.3	+1.2+2.1	+6.3+6.9	-1.6-2.1	+3.3+4.1	+5.2+6.1	+2.2+2.8	+5.8+6.3	+1.7+1.8	+4.3+4.6
Արմավիր	-1.1	+2.0	+6.5	-3.0	+3.2	+5.8	2.2	+6.3	+1.4	+4.7
Գեղարքունիք	-1.3-4.2	+1.2+4.7	-2.1+2.6	-3.5-8.6	-1.2+1.2	+3.9+6.6	-1.3-4.2	+1.2+5.2	-3.9-7.3	-1.6+2.5
Լոռի	-1.0+2.2	+2.7+3.3	+4.2+6.1	-1.3-5.5	+3.8+6.2	+6.0+7.5	-1.0+2.1	+2.9+3.8	-1.6-5.8	-0.8-1.6
Կոտայք	-3.0+0.1	+3.3+3.9	-0.9+4.2	-2.7-7.1	-1.5+2.6	+5.0+6.0	-4.2+0.3	+4.0+4.9	-2.6-7.0	+0.3+0.8
Շիրակ	-2.4-6.8	+3.1+4.9	-2.3+1.6	-4.9-10.9	-3.6+0.9	+4.8+7.1	-2.8-5.8	+3.9+6.4	-5.7-11.0	+0.0+2.0
Մյունիքի հովիտներ	+3.5+5.7	+2.3+3.3	+10.1+10.3	-0.8+2.4	+7.9+9.1	+6.2+6.5	+2.1+4.9	+1.1+3.2	+0.5+3.0	-0.5+0.4
Մյունիքի նախալեռներ	-1.0+1.9	+1.7+2.4	+3.4+6.0	-1.6-4.6	+2.5+6.4	+5.2	-0.8+1.4	+1.6+3.5	-2.0-4.6	-1.1-1.7
Վայոց ձորի լեռներ	-3.9	+2.9	+0.5	-6.8	-1.6	+4.3	-3.7	+3.7	-6.3	+0.8
Վայոց ձորի նախալեռներ	+2.4	+4.5	+6.9	-0.6	+3.8	+5.8	+3.1	+6.2	+0.4	+1.6
Տավուշ	+1.5+3.8	+1.5+2.4	+7.0+7.7	-2.9+0.5	+5.2+7.1	+3.5+6.2	+0.7+3.6	+1.1+1.9	-2.0+1.2	-0.2-1.0

Փետրվար

Մարզ	Անսական ջերմաստիճան (°C)				Միջին ջերմաստիճանը (°C) և շեղումը նորմայից					
					I տասնօրյակ		II տասնօրյակ		III տասնօրյակ	
	դիտված	շեղում	միջին առավել- յազուն	միջին նվազա զուն	դիտված	շեղում	դիտված	շեղում	դիտված	շեղում
ք. Երևան	+3.9+4.6	+3.4+4.7	+9.2+10.8	-0.1-0.5	+1.8+2.5	+2.7+4.1	+6.9+7.6	+6.6+7.9	+2.9+4.0	+0.4+1.8
Արագածոտնի լեռներ	-3.0-3.4	+3.3+4.1	+0.4+1.9	-5.4-7.7	-4.5-4.9	+2.1+3.9	-0.6+0.1	+6.3+7.3	-4.2-5.1	+0.5+1.0
Արագածոտնի նախալեռներ	+0.1+4.2	+3.3+3.8	3.9+9.6	-0.3-3.1	-2.1+1.9	+2.1+3.0	+3.2+7.2	+6.0+7.1	-0.9+3.4	+1.0+1.4
Արարատ	+3.9+4.9	+3.7+4.0	+9.3+11.4	-0.2+0.1	+1.6+2.6	+3.2+3.7	+7.2+7.9	+7.0+7.2	+3.0+4.3	+0.7+1.1
Արմավիր	+4.1	+4.0	+11.6	-1.9	+1.7	+3.4	+6.8	+6.9	+3.7	+1.7
Գեղարքունիք	-1.2-3.6	+1.9+4.6	-0.2+3.1	-3.9-6.9	-1.4-4.5	+1.5+4.1	-0.5+1.7	+5.1+8.2	-3.5-5.9	-2.1+1.2
Լոռի	0.0+3.1	+2.5+3.5	+5.4+7.8	0.0-4.4	-0.9+4.0	+3.4+3.8	+3.5+4.8	+5.6+7.6	0.0-2.6	-0.5-2.0
Վոտայք	-3.7+2.0	+2.3+3.5	+1.3+7.2	0.0-4.4	-0.1-4.3	+2.1+2.8	-1.1+5.1	+5.9+6.4	-5.8+0.9	-1.0+0.3
Շիրակ	-0.7-6.5	+3.2+5.3	-0.3+5.8	-4.4-12.0	-2.6-7.8	+2.9+3.8	-2.0+2.6	+6.9+9.2	-1.3-9.8	-1.2+3.1
Մյունիքի հովիտներ	+5.3+7.6	+2.0+2.7	+11.7+12.6	+0.6+4.5	+6.7+9.6	+4.2+5.5	+7.6+9.4	+4.8+5.0	+1.6+3.7	-2.7-3.3
Մյունիքի նախալեռներ	-0.7+1.6	+0.7+1.5	+4.8+6.0	-1.7-4.7	-1.5+3.2	+1.5+2.7	+2.7+4.6	+4.2+5.2	-3.1-3.2	-2.4-5.2
Վայոց ձորի լեռներ	-3.9	+1.5	+1.9	-7.5	-4.7	+1.7	-0.6	+5.1	-6.3	-2.4
Վայոց ձորի նախալեռներ	+4.2	+2.7	+10.3	-0.1	+2.9	+3.1	+7.0	+5.6	-2.7	-1.0
Տավուշ	+2.2+5.5	+2.0+2.7	+8.1+11.0	-1.6+2.7	+2.9+6.9	+3.5+4.7	+4.5+8.1	+4.6+6.5	-0.9+2.4	-2.2-3.0

Մարտ

Մարզ	Ամսական ջերմաստիճան (°C)				Միջին ջերմաստիճանը (°C) և շեղումը նորմայից					
					I տասնօրյակ		II տասնօրյակ		III տասնօրյակ	
	դիտված	շեղում	միջին առավել- յազույն	միջին նվազա- զույն	դիտված	շեղում	դիտված	շեղում	դիտված	շեղում
ք. Երևան	+7.0+7.8	+0.4+0.9	+12.2+14.0	+2.1	+5.6+6.4	+0.4+1.3	+7.6+8.6	+1.3+2.0	+7.7+8.6	-0.1-0.6
Արագածոտնի լեռներ	0.0-1.0	+1.1+1.5	+3.3+4.1	-2.8-5.2	-1.3-2.4	+0.9+1.6	-0.5+0.8	+2.4+2.5	-0.2+0.9	+0.3+0.7
Արագածոտնի նախալեռներ	+3.0+7.3	+1.1+2.0	+6.9+12.4	-0.4+2.5	+1.5+6.0	+1.1+3.4	+3.6+7.6	+2.1+3.2	+3.8+8.0	-0.5+0.2
Արարատ	+7.3+8.6	+0.6+0.9	+13.1+15.0	+2.7+2.9	+5.5+6.7	+0.2+0.8	+8.0+9.3	+1.8+2.0	+8.4+9.7	-0.1+0.1
Արմավիր	+7.8	+1.0	+14.5	+1.6	+6.0	+1.1	+8.5	+1.9	+8.9	+0.3
Գեղարքունիք	-1.1+1.2	+0.2+1.9	+1.9+6.5	-2.0-4.6	-0.2-2.1	-0.3+1.2	+1.1+1.5	+1.3+2.9	-0.5+2.0	-0.1+1.3
Լոռի	+1.6+4.5	+0.2+0.5	+7.3+10.2	-3.7+0.3	0.0+2.8	-0.1-0.5	+1.7+4.2	+0.6+1.3	+3.1+6.4	0.0+0.8
Վոտապք	-1.1+5.1	+0.6+0.9	+3.3+9.9	-5.1+1.3	-2.6+3.7	+0.4+0.7	-0.5+5.7	+1.6+1.9	-0.2+5.8	0.0-0.3
Շիրակ	-3.3+2.3	+1.0+2.0	+2.2+9.0	-1.8-8.0	-5.3+1.0	+0.6+2.4	-2.4+2.8	+2.0+2.4	-2.3+3.2	0.0+0.5
Մյունիքի հովիտներ	+8.1+9.9	+0.1+0.8	+14.4+15.8	+3.3+5.6	+5.5+7.9	-0.9	+8.2+9.5	+0.4+1.4	+10.6+12.2	+1.0+2.1
Մյունիքի նախալեռներ	+2.5+4.1	-0.2-0.3	+8.7+9.3	-2.9+0.1	-0.8+1.9	-1.9-2.2	+2.7+3.9	+0.1+0.8	+4.7+6.4	+0.9+1.0
Վայոց ձորի լեռներ	-0.6	+0.5	+4.7	-4.5	-2.4	-0.6	+0.1	+1.7	+0.6	+0.2
Վայոց ձորի նախալեռներ	+7.4	-0.6	+13.2	+2.0	+5.3	-1.2	+8.2	+0.8	+7.0	-0.4
Տավուշ	+3.6+7.4	-0.2+0.2	+10.3+13.1	-1.2+2.9	+2.2+5.9	-0.3-1.1	+3.5+7.2	0.0+0.5	+5.1+9.2	+0.2+0.9

Հավելված 2. Ամենաբարձր և ամենացածր ջերմաստիճանները 2024 թվականի 1-ին եռամսյակում

Հունվար

Մարզ	Ամենաբարձր ջերմաստիճանը			Ամենացածր ջերմաստիճանը		
	Օդերևութաբանական կայանի տեղադրման վայրը և ինդեքսը	դիտման օրը(երը)	°C	Օդերևութաբանական կայանի տեղադրման վայրը և ինդեքսը	դիտման օրը(երը)	°C
ք. Երևան	Զվարթնոց (37788) Մերձավան (37783)	18	+13	Մերձավան (37783)	28	-10
Արագածոտն	Աշտարակ (37785)	18	+14	Ծաղկահովիտ (37690) Ապարան (37871)	31	-21
Արարատ	Արարատ (37874)	18	+16	Արարատ (37874) Ուրցաձոր (37872)	26 25, 26	-11
Արմավիր	Արմավիր (37787)	18	+14	Արմավիր (37787)	28	-12
Գեղարքունիք	Մարտունի (37808) Շորժա (37802) Գավառ (37801)	8 8 9	+9	Մասրիկ (37815)	29, 31	-17
Լոռի	Օձուն (37627)	20	+15	Տաշիր (37618)	31	-22
Կոտայք	Եղվարդ (37786)	18	+10	Հրազդան (37792) Հանքավան (37698)	31	-18
Շիրակ	Գյումրի (37686) Արթիկ (37689)	1, 9 8, 20	+8	Աշոցք (37609)	31	-32
Սյունիք	Կապան (37959)	9	+22	Սիսիան (37897)	25, 29	-13
Վայոց ձոր	Արենի (37785)	20	+14	Ջերմուկ (37882)	31	-15
Տավուշ	Իջևան (37711)	8, 20	+18	Դիլիջան (37706)	15, 25	-12

Փետրվար

Մարզ	Ամենաբարձր ջերմաստիճանը			Ամենացածր ջերմաստիճանը		
	Օդերևութաբանական կայանի տեղադրման վայրը և ինդեքսը	դիտման օրը(երը)	°C	Օդերևութաբանական կայանի տեղադրման վայրը և ինդեքսը	դիտման օրը(երը)	°C
ք. Երևան	Զվարթնոց (37788) Մերձավան (37783)	15 14, 15	+16	Զվարթնոց (37788)	3	-10
Արագածոտն	Աշտարակ (37785)	14	+16	Ապարան (37871)	2	-22
Արարատ	Արարատ (37874) Արտաշատ(37871)	7, 10, 11 15	+17	Ուրցաձոր (37872)	3	-11
Արմավիր	Արմավիր (37787)	7	+17	Արմավիր (37787)	3	-10
Գեղարքունիք	Մասրիկ (37815) Մարտունի (37808) Շորժա (37802) Ճամբարակ (37719)	14, 15 14 14, 15 15	+10	Մասրիկ (37815)	1	-20
Լոռի	Օձուն (37627)	14	+18	Տաշիր (37618)	1, 2	-22
Կոտայք	Եղվարդ (37786)	14	+14	Հրազդան (37792) Հանքավան (37698)	1, 2 1, 2, 28	-17
Շիրակ	Գյումրի (37686)	14	+11	Աշոցք (37609)	1	-31
Սյունիք	Կապան (37959)	14	+24	Սիսիան (37897)	2, 3	-19
Վայոց ձոր	Արենի (37785)	14	+18	Ջերմուկ (37882)	27	-16
Տավուշ	Իջևան (37711)	10, 11	+21	Դիլիջան (37706)	1	-12

Մարտ

Մարզ	Ամենաբարձր ջերմաստիճանը			Ամենացածր ջերմաստիճանը		
	Օդերևութաբանական կայանի տեղադրման վայրը և ինդեքսը	դիտման օրը(երը)	°C	Օդերևութաբանական կայանի տեղադրման վայրը և ինդեքսը	դիտման օրը(երը)	°C
ք. Երևան	Զվարթնոց (37788) Մերձավան (37783)	30, 31 30	+22	Զվարթնոց (37788)	1	-6
Արագածոտն	Աշտարակ (37785)	30, 31	+20	Ծաղկահովիտ(37690)	1	-13
Արարատ	Արարատ (37874) Արտաշատ(37871)	30, 31	+23	Ուրցաձոր (37872)	1	-8
Արմավիր	Արմավիր (37787)	30, 31		Արմավիր (37787)	1	-8
Գեղարքունիք	Մասրիկ (37815) Մարտունի (37808) Գավառ(37801) Շորժա (37802) Ճամբարակ (37719)	31 30, 31 31 15 15	+13	Գավառ (37801)	1	-13
Լոռի	Վանաձոր (37704)	31	+20	Տաշիր (37618)	12	-11
Կոտայք	Եղվարդ (37786)	30	+18	Հրազդան (37792) Հանքավան (37698)	1 1, 12	-12
Շիրակ	Գյումրի (37686)	31	+19	Աշոցք (37609)	1	-23
Սյունիք	Մեղրի (37958)	30	+25	Մխիթան (37897)	1	-14
Վայոց ձոր	Արենի (37785)	15, 30, 31	+20	Ջերմուկ (37882)	1, 28	-11
Տավուշ	Իջևան (37711)	30	+25	Դիլիջան (37706)	1, 2, 12	-7

Հավելված 3. Գետերի ջրերի որակը 2024 թվականի 1-ին եռամսյակում

Հունվար 2024

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Ջրային ռեսուրս	Դիտակետի տեղադրություն (Դիտակետի համար)	Ջրի որակի բնութագրիչ	Ջրի կարգավիճակի դաս ըստ ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների	Ջրի կարգավիճակի ընդհանրական դաս ըստ ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների	
Հյուսիսային	Փամբակ	0.5 կմ ք. Սպիտակից ներքև (2)	Ամոնիում իոն, կալցիում, ԼԱԱ, սուլֆատ իոն, ԸԼԱ	3-րդ	4-րդ	
			Նիտրատ իոն	4-րդ		
		1 կմ ք. Վանաձորից վերև (3)	Նիտրատ իոն, ԼԱԱ, ԸԼԱ	3-րդ	3-րդ	
			0.5 կմ ք. Վանաձորից ներքև (4)	ԹԿՊ ₅ , նիտրատ իոն, մոլիբդեն, ԸԼԱ		3-րդ
		Ֆոսֆատ իոն, ԼԱԱ, ընդհանուր ֆոսֆոր		4-րդ	5-րդ	
		Ամոնիում իոն	5-րդ			
	Դեբեդ	0.5 կմ Մարց գետի թափման կետից ներքև (5)	Ամոնիում իոն, մանգան, վանադիում	3-րդ	3-րդ	
			0.5 կմ ք. Այրումից վերև (6)	Ամոնիում իոն, նիտրատ իոն, մոլիբդեն, ԿԶՆ		3-րդ
			սահմանի մոտ (7)	Նիտրատ իոն, մոլիբդեն, երկաթ, ալյումին, ԿԶՆ		3-րդ
	Չորագետ	Գետաբերան (10)	Վանադիում	3-րդ	4-րդ	
			Ամոնիում իոն	4-րդ		
	Ախթալա	Գետաբերան (14)	Նիտրատ իոն, մագնեզիում, նատրիում, ԸԼԱ	3-րդ	5-րդ	
			Ցինկ, պղինձ, մոլիբդեն, կալցիում	4-րդ		
			Կադմիում, մանգան, կոբալտ, սուլֆատ իոն, ԿԶՆ	5-րդ		

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Ջրային ռեսուրս	Դիտակետի տեղադրություն (Դիտակետի համար)	Ջրի որակի բնութագրիչ	Ջրի կարգավիճակի դաս ըստ ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների	Ջրի կարգավիճակի ընդհանրական դաս ըստ ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների
Հյուսիսային	Շնող	Գետաբերան (343)	Նիտրատ իոն, ԸԼԱ, ԿՉՆ	3-րդ	5-րդ
			Մանգան, կալցիում	4-րդ	
			Պղինձ, մոլիբդեն, սուլֆատ իոն	5-րդ	
Սևան	Չկնագետ	Գետաբերան (61)	Ֆոսֆատ իոն, մոլիբդեն, կոբալտ, բարիում, ընդհանուր ֆոսֆոր, սուլֆատ իոն	3-րդ	4-րդ
			Մանգան, ԿՉՆ	4-րդ	
	Մարիկ	Գետաբերան (63)	Ֆոսֆատ իոն, մանգան, ընդհանուր ֆոսֆոր, սուլֆատ իոն	3-րդ	4-րդ
			Վանադիում	4-րդ	
	Սոթթ	Գետաբերան (65)	Ամոնիում իոն, նիտրատ իոն, վանադիում, երկաթ, բարիում, ԸԱԱ, ԿՉՆ	3-րդ	5-րդ
			Ծարիր	5-րդ	
	Կարճաղբյուր	Գետաբերան (67)	Ֆոսֆատ իոն, մոլիբդեն, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	3-րդ
	Վարդենիս	Գետաբերան (70)	Ֆոսֆատ իոն, ընդհանուր ֆոսֆոր, սուլֆատ իոն	3-րդ	4-րդ
			Ամոնիում իոն	4-րդ	
	Մարտունի	Գետաբերան (72)	Ֆոսֆատ իոն, բարիում, կալիում, սուլֆատ իոն, ԸԼԱ	3-րդ	4-րդ
Ընդհանուր ֆոսֆոր			4-րդ		

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Ջրային ռեսուրս	Դիտակետի տեղադրություն (Դիտակետի համար)	Ջրի որակի բնութագրիչ	Ջրի կարգավիճակի դաս ըստ ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների	Ջրի կարգավիճակի ընդհանրական դաս ըստ ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների
Սևան	Արգիճի	Գետաբերան (74)	Ֆոսֆատ իոն, վանադիում, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	3-րդ
	Ծակքար	Գետաբերան (75)	Մոլիբդեն, վանադիում, ԸԼՍ	3-րդ	3-րդ
	Շողվազ	Գետաբերան (76)	Ֆոսֆատ իոն, մոլիբդեն, վանադիում, նատրիում, բոր, քլորիդ իոն, ԸԼՍ	3-րդ	4-րդ
			Ընդհանուր ֆոսֆոր	4-րդ	
	Գավառագետ	Գետաբերան (78)	Նիտրատ իոն, քլորիդ իոն, սուլֆատ իոն, ԸԼՍ	3-րդ	5-րդ
			Ֆոսֆատ իոն, մոլիբդեն, մանգան, նատրիում, ընդհանուր ֆոսֆոր	4-րդ	
			Վանադիում	5-րդ	
	Արփա-Սևան ջրատար	0.7 կմ գյ. Ծովինարից հարավ-արևելք (68)	Արսեն, մոլիբդեն, մանգան, երկաթ	3-րդ	3-րդ

2-րդ դաս՝ «լավ» որակ, 3-րդ դաս՝ «միջակ» որակ, 4-րդ դաս՝ «անբավարար» որակ, 5-րդ դաս՝ «վատ» որակ

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Ջրային ռեսուրս	Դիտակետի տեղադրություն (Դիտակետի համար)	Ջրի որակի բնութագրիչ	Ջրի կարգավիճակի դասըստ ֆիզիկական բնութագրիչների	Ջրի կարգավիճակի ընդհանրական դասըստ ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների
Հյուսիսային	Փամբակ	0.5 կմ ք. Սպիտակից ներքև (2)	Նիտրատ իոն, <i>ԸԱԱ, ԸԼԱ</i>	3-րդ	3-րդ
		1 կմ ք. Վանաձորից վերև (3)	Ամոնիում իոն, նիտրատ իոն, <i>ԸԱԱ, ԸԼԱ</i>	3-րդ	3-րդ
		0.5 կմ ք. Վանաձորից ներքև (4)	ԹՔՊ, նիտրիտ իոն, նիտրատ իոն, մոլիբդեն, <i>ԸԼԱ</i>	3-րդ	5-րդ
			Ֆոսֆատ իոն, ընդհանուր ֆոսֆոր	4-րդ	
			Ամոնիում իոն, <i>ԸԱԱ</i>	5-րդ	
	Դեբեդ	0.5 կմ Մարց գետի թափման կետից ներքև (5)	Ցինկ, Մանգան	3-րդ	3-րդ
		0.5 կմ ք. Այրումից վերև (6)	Նիտրատ իոն, մոլիբդեն, մանգան	3-րդ	3-րդ
		Սահմանի մոտ (7)	Մոլիբդեն, մանգան, <i>ԿՉՆ</i>	3-րդ	3-րդ
	Չորագետ	Գետաբերան (10)	-	2-րդ	2-րդ
	Մարց	Գետաբերան (13)	-	2-րդ	2-րդ
	Ախթալա	Գետաբերան (14)	Նիտրատ իոն, ցինկ, կադմիում, կոբալտ, կալցիում, նատրիում, <i>ԸԱԱ, ԸԼԱ</i>	3-րդ	5-րդ
			Ամոնիում իոն, պղինձ, մանգան	4-րդ	
			Մոլիբդեն, սուլֆատ իոն, <i>ԿՉՆ</i>	5-րդ	
	Շնոդ	Գետաբերան (343)	Նիտրատ իոն, մանգան, կալցիում, <i>ԸԼԱ</i>	3-րդ	5-րդ
			Սուլֆատ իոն	4-րդ	
Պղինձ, մոլիբդեն			5-րդ		
Աղստև	1.2 կմ ք. Դիլիջանից վերև (15)	Մանգան, երկաթ	3-րդ	3-րդ	

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Ջրային ռեսուրս	Դիտակետի տեղադրություն (Դիտակետի համար)	Ջրի որակի բնութագրիչ	Ջրի կարգավիճակի դասըստ ֆիզիկական բնութագրիչների	Ջրի կարգավիճակի ընդհանրական դասըստ ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների
Հյուսիսային	Աղստև	0.5 կմ ք. Դիլիջանից ներքև (16)	Ամոնիում իոն, ֆոսֆատ իոն, մանգան, ընդհանուր ֆոսֆոր, ԿՉՆ	3-րդ	3-րդ
		2 կմ ք. Բջևանից վերև (17)	Բարիում	3-րդ	3-րդ
		2 կմ ք. Բջևանից ներքև (18)	Ամոնիում իոն, ֆոսֆատ իոն, բարիում, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	3-րդ
	Գետիկ	Գետաբերան (20)	Բարիում	4-րդ	4-րդ
Ախուրյան	Մեծամոր	10 կմ ք. Վաղարշապատից հարավ (40)	Մանգան	3-րդ	3-րդ
		11 կմ ք. Վաղարշապատից հարավ-արևելք (41)	Ամոնիում իոն, նիտրիտ իոն, ֆոսֆատ իոն, արսեն, մանգան, բոր, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	3-րդ
		0.5 կմ գյ. Ռանչպարից ներքև (42)	Ամոնիում իոն, նիտրիտ իոն, ֆոսֆատ իոն, արսեն, երկաթ, մանգան, բոր, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	3-րդ
Հրազդան	Քասախ	Գետաբերան (47)	Վանադիում, ֆոսֆատ իոն	3-րդ	3-րդ
	Հրազդան	0.5 կմ գյ. Քաղսիից ներքև (52)	Ֆոսֆատ իոն, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	3-րդ
		0.5 կմ գյ. Արգելից ներքև (53)	Ֆոսֆատ իոն, արսեն, բարիում, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	3-րդ

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Ջրային ռեսուրս	Դիտակետի տեղադրություն (Դիտակետի համար)	Ջրի որակի բնութագրիչ	Ջրի կարգավիճակի դասըստ ֆիզիկական բնութագրիչների	Ջրի կարգավիճակի ընդհանրական դասըստ ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների
Հրազդան	Հրազդան	0.5 կմ Արզնի ՀԷԿ-ից վերև (54)	Ամոնիում իոն, ֆոսֆատ իոն, արսեն, բարիում	3-րդ	3-րդ
		9 կմ ք. Երևանից ներքև, գյ. Դարբնիկի մոտ (55)	Նիտրատ իոն, արսեն, մանգան, վանադիում, կոբալտ, նատրիում, քլորիդ իոն, ԿԶՆ	3-րդ	5-րդ
			ԹԿՊ, ԹՔՊ, նիտրիտ իոն	4-րդ	
			Ամոնիում իոն, ֆոսֆատ իոն, ԸԱԱ, ընդհանուր ֆոսֆոր	5-րդ	
		Գետաբերան (56)	ԹՔՊ, նիտրիտ իոն, նիտրատ իոն, վանադիում, կոբալտ, նատրիում, բոր, ԸԱԱ, քլորիդ իոն, սուլֆատ իոն, ԿԶՆ	3-րդ	5-րդ
			Ֆոսֆատ իոն, ընդհանուր ֆոսֆոր	4-րդ	
			Ամոնիում իոն	5-րդ	
		Գյ. Գեղանիստ (225)	ԹՔՊ, նիտրիտ իոն, նիտրատ իոն, արսեն, մանգան, վանադիում, կոբալտ, նատրիում, բոր, ԸԱԱ, քլորիդ իոն	3-րդ	4-րդ
			Ամոնիում իոն, ֆոսֆատ իոն, ընդհանուր ֆոսֆոր	4-րդ	

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Ջրային ռեսուրս	Դիտակետի տեղադրություն (Դիտակետի համար)	Ջրի որակի բնութագրիչ	Ջրի կարգավիճակի դասըստ ֆիզիկական բնութագրիչների	Ջրի կարգավիճակի ընդհանրական դասըստ ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների
Հրազդան	Հրազդան	Երևանյան լճի մուտքի մոտ (374)	ԹՔՊ, ամոնիում իոն, նիտրիտ իոն, նիտրատ իոն, վանադիում, նատրիում, ԸԱԱ, ընդհանուր ֆոսֆոր, սուլֆատ իոն	3-րդ	4-րդ
	Գետառ	Գետաբերան (59)	Լուծված թթվածին, ԹՔՊ, երկաթ	3-րդ	5-րդ
			Ընդհանուր ֆոսֆոր	4-րդ	
			Ամոնիում իոն, նիտրիտ իոն, ֆոսֆատ իոն, ԸԱԱ	5-րդ	
	Մարմարիկ	Գետաբերան (58)	Երկաթ, բարիում, քլորիդ իոն, ԸԼԱ	3-րդ	5-րդ
			Մանգան	5-րդ	
	Ծաղկաձոր	Ծաղկաձոր քաղաքից վերև (311)	Մանգան, վանադիում, բարիում, ալյումին	3-րդ	4-րդ
			Ամոնիում իոն	4-րդ	
	Ծաղկաձոր	Ծաղկաձոր քաղաքից ներքև (312)	ԹՔՊ, նիտրիտ իոն, երկաթ, ալյումին, ԸԱԱ, քլորիդ իոն, ԸԼԱ	3-րդ	5-րդ
			Ֆոսֆատ իոն, վանադիում, կորալտ, բարիում, ընդհանուր ֆոսֆոր	4-րդ	
			Ամոնիում իոն, մանգան	5-րդ	

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Ջրային ռեսուրս	Դիտակետի տեղադրություն (Դիտակետի համար)	Ջրի որակի բնութագրիչ	Ջրի կարգավիճակի դասըստ ֆիզիկական բնութագրիչների	Ջրի կարգավիճակի ընդհանրական դասըստ ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների
Սևան	Ձկնագետ	Գետաբերան (61)	ԹՔՊ, ամոնիում իոն, ֆոսֆատ իոն, մոլիբդեն, վանադիում, կալիում, քլորիդ իոն, սուլֆատ իոն, ՀԼԱ	3-րդ	5-րդ
			Բարիում, ալյումին, ընդհանուր ֆոսֆոր, ԿՉՆ	4-րդ	
			Մանգան, կոբալտ, երկաթ, բերիլիում	5-րդ	
	Մասրիկ	Գետաբերան (63)	Ֆոսֆատ իոն, մանգան, ընդհանուր ֆոսֆոր, սուլֆատ իոն	3-րդ	4-րդ
			Վանադիում	4-րդ	
	Սոթք	Գետաբերան (65)	Նիտրատ իոն, արսեն, նիկել, վանադիում, բարիում, ՀԱԱ, սուլֆատ իոն, ՀԼԱ	3-րդ	5-րդ
			Մանգան, ալյումին	4-րդ	
			Երկաթ, ծարիր, ԿՉՆ	5-րդ	
	Կարճաղբյուր	Գետաբերան (67)	Ֆոսֆատ իոն, վանադիում, ընդհանուր ֆոսֆոր, ՀԼԱ	3-րդ	3-րդ
	Վարդենիս	Գետաբերան (70)	Ֆոսֆատ իոն, սուլֆատ իոն	3-րդ	4-րդ
			Ամոնիում իոն, ընդհանուր ֆոսֆոր	4-րդ	

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Ջրային ռեսուրս	Դիտակետի տեղադրություն (Դիտակետի համար)	Ջրի որակի բնութագրիչ	Ջրի կարգավիճակի դասըստ ֆիզիկական բնութագրիչների	Ջրի կարգավիճակի ընդհանրական դասըստ ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների
Սևան	Մարտունի	Գետաբերան (72)	ԹԿՊ5, ֆոսֆատ իոն, բարիում, կալիում, սուլֆատ իոն, ՀԼՍ	3-րդ	4-րդ
			Ընդհանուր ֆոսֆոր	4-րդ	
	Արգիճի	Գետաբերան (74)	Ֆոսֆատ իոն, վանադիում, ընդհանուր ֆոսֆոր, ՀԼՍ	3-րդ	3-րդ
	Ծակքար	Գետաբերան (75)	Նատրիում, ՀԼՍ	3-րդ	3-րդ
	Շողվազ	Գետաբերան (76)	Ֆոսֆատ իոն, մոլիբդեն, վանադիում, բոր, ընդհանուր ֆոսֆոր, քլորիդ իոն, ՀԼՍ	3-րդ	4-րդ
			Նատրիում	4-րդ	
	Գավառագետ	Գետաբերան (78)	Նիտրատ իոն, մոլիբդեն, կալիում, քլորիդ իոն, սուլֆատ իոն, ՀԼՍ	3-րդ	5-րդ
			Ֆոսֆատ իոն, մանգան, նատրիում, ընդհանուր ֆոսֆոր	4-րդ	
			Վանադիում	5-րդ	
	Արփա-Սևան ջրատար	0.7 կմ գլ. Ծովինարից հարավ-արևելք (68)	Արսեն, մանգան, երկաթ	3-րդ	3-րդ
Արարատյան	Արփա	0.5 կմ ք. Վայքից վերև (84)	ԹԿՊ5, մոլիբդեն, մանգան, երկաթ, բարիում	3-րդ	3-րդ
		0.5 կմ ք. Վայքից ներքև (85)	Մոլիբդեն, մանգան, երկաթ, բարիում	3-րդ	3-րդ

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Ջրային ռեսուրս	Դիտակետի տեղադրություն (Դիտակետի համար)	Ջրի որակի բնութագրիչ	Ջրի կարգավիճակի դասըստ ֆիզիկական բնութագրիչների	Ջրի կարգավիճակի ընդհանրական դասըստ ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների
Արարատյան	Արփա	0.5 կմ ք. Եղեգնաձորից վերև (86)	Մոլիբդեն, մանգան, երկաթ, բարիում	3-րդ	3-րդ
		0.5 կմ գյ. Արենիից ներքև (87)	Մանգան, երկաթ, բարիում	3-րդ	4-րդ
			Մոլիբդեն	4-րդ	
	Եղեգիս	0.5 կմ գյ. Շատինից ներքև (88)	Արսեն, մոլիբդեն, բարիում	3-րդ	3-րդ
Հարավային	Կարճևան	Գետաբերան (344)	ԹՔՊ, ամոնիում իոն, երկաթ, կալցիում	3-րդ	5-րդ
			Պղինձ, կադմիում, կալիում, բոր, ալյումին, սելեն, ՇԼԱ	4-րդ	
			Նիտրիտ իոն, մոլիբդեն, մանգան, վանադիում, կոբալտ, նատրիում, սուլֆատ իոն, ԿՉՆ	5-րդ	
	Մեղրիզետ	0.5 կմ ք. Մեղրիից վերև (89)	Ամոնիում իոն, երկաթ, բարիում, կալիում, ԿՉՆ	3-րդ	5-րդ
			Կոբալտ, ալյումին	4-րդ	
			Մանգան	5-րդ	
	Մեղրիզետ	Գետաբերան (90)	Ամոնիում իոն, բարիում, կալիում	3-րդ	5-րդ
			Վանադիում, ալյումին	4-րդ	
			Մանգան, կոբալտ, երկաթ, ԿՉՆ	5-րդ	

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Ջրային ռեսուրս	Դիտակետի տեղադրություն (Դիտակետի համար)	Ջրի որակի բնութագրիչ	Ջրի կարգավիճակի դասըստ ֆիզիկական բնութագրիչների	Ջրի կարգավիճակի ընդհանրական դասըստ ֆիզիկական բնութագրիչների
Հարավային	Աճանան (Նորաշենիկ)	Գետաբերան (347)	ԹՔՊ, երկաթ, բարիում, կալիում, ալյումին, ծարիր	3-րդ	5-րդ
			Ամոնիում իոն, նիտրիտ իոն, կադմիում, նատրիում, ՇԼԱ	4-րդ	
			Մոլիբդեն, մանգան, վանադիում, կոբալտ, կալցիում, սուլֆատ իոն	5-րդ	
	Գեղի	Գետաբերան (98)	Մանգան	4-րդ	4-րդ
	Որոտան	3 կմ ք. Միսիանից վերև (100)	Ֆոսֆատ իոն, մոլիբդեն	3-րդ	4-րդ
			Մանգան, վանադիում	4-րդ	
	Որոտան	6 կմ ք. Միսիանից ներքև (101)	Ամոնիում իոն, ֆոսֆատ իոն, մոլիբդեն, երկաթ, բարիում, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	5-րդ
			Վանադիում	4-րդ	
			Մանգան	5-րդ	
	Միսիան	Գետաբերան (104)	Երկաթ, կալցիում, բարիում, սուլֆատ իոն	3-րդ	5-րդ
			Մոլիբդեն	4-րդ	
			Մանգան	5-րդ	

2-րդ դաս՝ «լավ» որակ. 3-րդ դաս՝ «միջակ» որակ. 4-րդ դաս՝ «անբավարար» որակ. 5-րդ դաս՝ «վատ» որակ

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Ջրային ռեսուրս	Դիտակետի տեղադրություն (Դիտակետի համար)	Ջրի որակի բնութագրիչ	Ջրի կարգավիճակի դասըստ ֆիզիկական բնութագրիչների	Ջրի կարգավիճակի ընդհանրական դասըստ ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների
Հյուսիսային	Փամբակ	0.5 կմ գյ. Խնկոյանից վերև (1)	Ամոնիում իոն	3-րդ	3-րդ
		0.5 կմ ք. Սպիտակից ներքև (2)	Ամոնիում իոն, կալցիում, սուլֆատ իոն, ԸԼԱ	3-րդ	4-րդ
			Նիտրատ իոն, ԸԱԱ	4-րդ	
		1 կմ ք. Վանաձորից վերև (3)	Նիտրատ իոն, ԸԱԱ, ԸԼԱ	3-րդ	3-րդ
		0.5 կմ ք. Վանաձորից ներքև (4)	Նիտրիտ իոն, նիտրատ իոն, ԸԼԱ	3-րդ	5-րդ
			Ֆոսֆատ իոն, ընդհանուր ֆոսֆոր	4-րդ	
	Ամոնիում իոն, ԸԱԱ		5-րդ		
	Դեբեդ	0.5 կմ Մարց գետի թափման կետից ներքև (5)	Նիտրատ իոն, մանգան, վանադիում	3-րդ	3-րդ
		0.5 կմ ք. Այրումից վերև (6)	Նիտրատ իոն, մոլիբդեն	3-րդ	3-րդ
		Սահմանի մոտ (7)	Նիտրատ իոն, մոլիբդեն, վանադիում	3-րդ	3-րդ
	Ձորագետ	0.5 կմ ք. Ստեփանավանից վերև (8)	Ցինկ, վանադիում, կոբալտ, ալյումին	3-րդ	5-րդ
			Մանգան	5-րդ	
	Գետաբերան (10)	Վանադիում	3-րդ	3-րդ	
	Տաշիր	0.5 կմ գյ. Մարատովկայից ներքև (12)	Նիտրատ իոն, ֆոսֆատ իոն, վանադիում, ԸԱԱ, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	3-րդ
Մարց	Գետաբերան (13)	-	2-րդ	2-րդ	
Հյուսիսային	Ախթալա	Գետաբերան (14)	Մագնեզիում, նատրիում, ԸԼԱ	3-րդ	5-րդ
			Ամոնիում իոն, նիկել, մոլիբդեն, կալցիում	4-րդ	
			Ցինկ, պղինձ, կադմիում, մանգան, կոբալտ, սուլֆատ իոն	5-րդ	

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Ջրային ռեսուրս	Դիտակետի տեղադրություն (Դիտակետի համար)	Ջրի որակի բնութագրիչ	Ջրի կարգավիճակի դասըստ ֆիզիկական բնութագրիչների	Ջրի կարգավիճակի ընդհանրական դասըստ ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների		
Հյուսիսային	Շնոդ	Գետաբերան (343)	Մանգան, կալցիում, ԸԼԱ	3-րդ	5-րդ		
			Սուլֆատ իոն	4-րդ			
			Պղինձ, մոլիբդեն	5-րդ			
	Աղստև	1.2 կմ ք. Դիլիջանից վերև (15)	Երկաթ	Երկաթ	3-րդ	3-րդ	
				0.5 կմ ք. Դիլիջանից ներքև (16)	ԹԿՊ, ամոնիում իոն	3-րդ	3-րդ
				2 կմ ք. Բջնանից վերև (17)	ԹԿՊ, բարիում	3-րդ	3-րդ
				2 կմ ք. Բջնանից ներքև (18)	ԹԿՊ, ֆոսֆատ իոն, բարիում, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	4-րդ
				Ամոնիում իոն	4-րդ		
	Գետիկ	0.5 կմ գյ. Վանանից վերև (19)	Գետաբերան (20)	Ամոնիում իոն, երկաթ, ԿԶՆ	3-րդ	3-րդ	
				ԹԿՊ, ամոնիում իոն, նիտրիտ իոն, նիտրատ իոն, երկաթ	3-րդ	4-րդ	
ԹՔՊ, ֆոսֆատ իոն, մանգան, բարիում, ընդհանուր ֆոսֆոր, ԿԶՆ				4-րդ			
ԹԿՊ, ցինկ, պղինձ, արսեն, մանգան, երկաթ, բոր, ԸԼԱ, ԿԶՆ				3-րդ	5-րդ		
Ախուրյան	Ախուրյան	1 կմ գյ. Ամասիայից ներքև (32)	ԹՔՊ, ԸԱԱ	4-րդ			
			Ամոնիում իոն, ֆոսֆատ իոն, ընդհանուր ֆոսֆոր	5-րդ			
			ԹԿՊ, ամոնիում իոն, ֆոսֆատ իոն, մոլիբդեն	3-րդ	3-րդ		
		0.8 կմ ք. Գյումրիից վերև (33)	5 կմ ք. Գյումրիից ներքև (34)	Նիտրիտ իոն, արսեն, մոլիբդեն, երկաթ, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	4-րդ	
				Ամոնիում իոն, ֆոսֆատ իոն	4-րդ		

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Ջրային ռեսուրս	Դիտակետի տեղադրություն (Դիտակետի համար)	Ջրի որակի բնութագրիչ	Ջրի կարգավիճակի դասըստ ֆիզիկական բնութագրիչների	Ջրի կարգավիճակի ընդհանրական դասըստ ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների
Ախուրյան	Ախուրյան	0.5 կմ գյ. Բազարանից ներքև (35)	Արսեն, մոլիբդեն, բոր, ԸԼԱ	3-րդ	3-րդ
	Կարկաչուն	Գետաբերան (38)	Լուծված թթվածին, ԹԿՊ, նիտրատ իոն, երկաթ, կալցիում, նատրիում, բոր, ԸԱԱ, ԸԼԱ, ԿՉՆ	3-րդ	5-րդ
			ԹՔՊ, ամոնիում իոն, ֆոսֆատ իոն, մոլիբդեն, մանգան, ընդհանուր ֆոսֆոր, սուլֆատ իոն	4-րդ	
			Նիտրիտ իոն	5-րդ	
	Մեծամոր	10 կմ ք. Վաղարշապատից հարավ (40)	ԹԿՊ, ԹՔՊ, արսեն, երկաթ	3-րդ	5-րդ
			Ամոնիում իոն, մանգան	4-րդ	
			Ֆոսֆատ իոն, ընդհանուր ֆոսֆոր	5-րդ	
		11 կմ ք. Վաղարշապատից հարավ-արևելք (41)	ԹՔՊ, ամոնիում իոն, արսեն	3-րդ	5-րդ
			Լուծված թթվածին, նիտրիտ իոն, արսեն, երկաթ, ընդհանուր ֆոսֆոր	4-րդ	
			Մանգան	5-րդ	
	0.5 կմ գյ. Ռանչպարից ներքև (42)		Լուծված թթվածին, ամոնիում իոն, ֆոսֆատ իոն, արսեն, երկաթ, բոր	3-րդ	4-րդ
			Նիտրիտ իոն, մանգան, ընդհանուր ֆոսֆոր	4-րդ	
Հրազդան	Քասախ	0.5 կմ ք. Ապարանից վերև (43)	Վանադիում	3-րդ	3-րդ
		0.5 կմ ք. Ապարանից ներքև (44)	Մանգան, երկաթ, ԸԱԱ, ԿՉՆ	3-րդ	5-րդ
			Ընդհանուր ֆոսֆոր	4-րդ	
			Ամոնիում իոն, ֆոսֆատ իոն	5-րդ	

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Ջրային ռեսուրս	Դիտակետի տեղադրություն (Դիտակետի համար)	Ջրի որակի բնութագրիչ	Ջրի կարգավիճակի դասըստ ֆիզիկական բնութագրիչների	Ջրի կարգավիճակի ընդհանրական դասըստ ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների
Հրազդան	Քասախ	1 կմ ք. Աշտարակից վերև (45)	Ֆոսֆատ իոն, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	4-րդ
		Վանադիում	4-րդ		
		3.5 կմ ք. Աշտարակից ներքև (46)	Ֆոսֆատ իոն, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	4-րդ
		Վանադիում	4-րդ		
	Գետաբերան (47)	Ֆոսֆատ իոն, վանադիում, երկաթ	3-րդ	3-րդ	
	Գեղարոտ	Գետաբերան (49)	Ամոնիում իոն, նիտրատ իոն	3-րդ	3-րդ
	Շաղվարդ	0.5 կմ գյ. Փարպիից ներքև (50)	Ամոնիում իոն, ֆոսֆատ իոն, երկաթ, ընդհանուր ֆոսֆոր, ԿՉՆ	3-րդ	4-րդ
			Վանադիում	4-րդ	
		0.5 կմ գյ. Քաղսիից ներքև (52)	ԹԿՊ, ԹՔՊ, ամոնիում իոն	3-րդ	3-րդ
			0.5 կմ գյ. Արգելից ներքև (53)	ԹՔՊ, արսեն, բարիում	3-րդ
	Երկաթ	4-րդ			
		0.5 կմ Արգնի ՀԷԿ-ից վերև (54)	ԹՔՊ, արսեն, բարիում	3-րդ	3-րդ
	Հրազդան	9 կմ ք. Երևանից ներքև, գյ. Դարբնիկի մոտ (55)	ԹՔՊ, նիտրատ իոն, արսեն, մանգան, վանադիում, կոբալտ, երկաթ, նատրիում, քլորիդ իոն	3-րդ	5-րդ
			Նիտրիտ իոն	4-րդ	
			Ամոնիում իոն, ֆոսֆատ իոն, ԸԱԱ, ընդհանուր ֆոսֆոր	5-րդ	
	Գետաբերան (56)		Լուծված թթվածին, նիտրիտ իոն, նիտրատ իոն, մանգան, կոբալտ, երկաթ, նատրիում, քլորիդ իոն	3-րդ	5-րդ
Ֆոսֆատ իոն, ընդհանուր ֆոսֆոր, սուլֆատ իոն			4-րդ		
Ամոնիում իոն, ԸԱԱ			5-րդ		

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Ջրային ռեսուրս	Դիտակետի տեղադրություն (Դիտակետի համար)	Ջրի որակի բնութագրիչ	Ջրի կարգավիճակի դասըստ ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների	Ջրի կարգավիճակի ընդհանրական դասըստ ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների
Հրազդան	Հրազդան	Գյ. Գեղանիստ (225)	ԹՔՊ, նիտրատ իոն, արսեն, մանգան, վանադիում, կոբալտ, երկաթ, նատրիում, ԸՍՍ, քլորիդ իոն	3-րդ	4-րդ
			Ամոնիում իոն, նիտրիտ իոն, ֆոսֆատ իոն, ընդհանուր ֆոսֆոր	4-րդ	
		Երևանյան լճի մուտքի մոտ (374)	Ամոնիում իոն, նիտրիտ իոն, վանադիում, նատրիում, ԸՍՍ, սուլֆատ իոն	3-րդ	4-րդ
			Նիտրատ իոն, Ֆոսֆատ իոն, ընդհանուր ֆոսֆոր	4-րդ	
	Գետառ	Գետաբերան (59)	ԹԿՊ, ԹՔՊ, մոլիբդեն	3-րդ	5-րդ
			Լուծված թթվածին, երկաթ	4-րդ	
			Ամոնիում իոն, նիտրիտ իոն, նիտրատ իոն, ԸՍՍ, ընդհանուր ֆոսֆոր	5-րդ	
	Մարմարիկ	Գետաբերան (58)	Նիտրատ իոն, ֆոսֆատ իոն, մանգան, բարիում, ԸՍՍ, ընդհանուր ֆոսֆոր, քլորիդ իոն, սուլֆատ իոն, ԸԼԱ	3-րդ	3-րդ
	Ծաղկաձոր	Ծաղկաձոր քաղաքից վերև (311)	Վանադիում, բարիում, ալյումին	3-րդ	3-րդ
			Ծաղկաձոր քաղաքից ներքև (312)	ԹԿՊ, նիտրիտ իոն, երկաթ, ալյումին, քլորիդ իոն, սուլֆատ իոն, ԸԼԱ, ԿՉՆ	3-րդ
Ֆոսֆատ իոն, կոբալտ, ԸՍՍ, ընդհանուր ֆոսֆոր				4-րդ	
Ամոնիում իոն, մանգան, վանադիում	5-րդ				

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Ջրային ռեսուրս	Դիտակետի տեղադրություն (Դիտակետի համար)	Ջրի որակի բնութագրիչ	Ջրի կարգավիճակի դասըստ ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների	Ջրի կարգավիճակի ընդհանրական դասըստ ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների
Սևան	Ձկնագետ	Գետաբերան (61)	ԹԿՊ5, ֆոսֆատ իոն, մոլիբդեն, կոբալտ, բարիում, կալիում, ալյումին, ընդհանուր ֆոսֆոր, քլորիդ իոն, սուլֆատ իոն, ԸԼԱ, ԿՉՆ	3-րդ	4-րդ
			Մանգան, երկաթ	4-րդ	
	Մասրիկ	Գետաբերան (63)	Ֆոսֆատ իոն, մանգան, երկաթ, ընդհանուր ֆոսֆոր, սուլֆատ իոն	3-րդ	4-րդ
			Վանադիում	4-րդ	
	Սոթք	Գետաբերան (65)	Նիտրատ իոն, արսեն, մանգան, երկաթ, բարիում, նատրիում, ալյումին, ԸՍԱ, քլորիդ իոն, սուլֆատ իոն, ԸԼԱ	3-րդ	5-րդ
			Ծարիր	5-րդ	
	Կարճաղբյուր	Գետաբերան (67)	Մոլիբդեն, վանադիում, ԸԼԱ	3-րդ	3-րդ
	Վարդենիս	Գետաբերան (70)	Սուլֆատ իոն	3-րդ	3-րդ
	Մարտունի	Գետաբերան (72)	Մանգան, կոբալտ, երկաթ, բարիում, կալիում, ընդհանուր ֆոսֆոր, սուլֆատ իոն, ԸԼԱ	3-րդ	4-րդ
			Ֆոսֆատ իոն, ալյումին	4-րդ	
	Արգիճի	Գետաբերան (74)	Ֆոսֆատ իոն	3-րդ	3-րդ
	Ծակքար	Գետաբերան (75)	ԹԿՊ5, վանադիում, ԸԼԱ	3-րդ	3-րդ
Շողվազ	Գետաբերան (76)	Մոլիբդեն, վանադիում, ընդհանուր ֆոսֆոր, քլորիդ իոն, ԸԼԱ	3-րդ	4-րդ	
		Ֆոսֆատ իոն, նատրիում	4-րդ		

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Ջրային ռեսուրս	Դիտակետի տեղադրություն (Դիտակետի համար)	Ջրի որակի բնութագրիչ	Ջրի կարգավիճակի դասըստ ֆիզիկական բնութագրիչների	Ջրի կարգավիճակի ընդհանրական դասըստ ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների
Սևան	Գավառագետ	Գետաբերան (78)	ԹԿՊ, ամոնիում իոն, նիտրատ իոն, կալիում, ՇԱԱ, քլորիդ իոն, սուլֆատ իոն, ՇԼԱ	3-րդ	5-րդ
			Ֆոսֆատ իոն, մոլիբդեն, մանգան, ընդհանուր ֆոսֆոր	4-րդ	
			Վանադիում, նատրիում	5-րդ	
	Արփա-Սևան ջրատար	0.7 կմ գլ. Ծովինարից հարավ-արևելք	Արսեն, մոլիբդեն, մանգան, երկաթ	3-րդ	3-րդ
Արարատյան	Վեղի	6 կմ ք. Արարատից ներքև (82)	Կորալտ, ընդհանուր ֆոսֆոր, սուլֆատ իոն	3-րդ	5-րդ
			Ամոնիում իոն, երկաթ, ալյումին	4-րդ	
			Մանգան, ԿՉՆ	5-րդ	
	Արփա	0.5 կմ ք. Ջերմուկից վերև (83)	Երկաթ, ալյումին	3-րդ	3-րդ
		0.5 կմ ք. Վայքից վերև (84)	Մոլիբդեն, մանգան, երկաթ, բարիում	3-րդ	3-րդ
		0.5 կմ ք. Վայքից ներքև (85)	Մոլիբդեն, մանգան, բարիում	3-րդ	3-րդ
		0.5 կմ ք. Եղեգնաձորից վերև (86)	Մոլիբդեն, մանգան, երկաթ, բարիում	3-րդ	3-րդ
		0.5 կմ գլ. Արենիից ներքև (87)	Ամոնիում իոն, մոլիբդեն, մանգան, երկաթ, բարիում	3-րդ	3-րդ
Դարբ	Գետաբերան (349)	Մոլիբդեն, բարիում	3-րդ	3-րդ	
Եղեգիս	0.5 կմ գլ. Շատինից ներքև (88)	Արսեն, մոլիբդեն, բարիում	3-րդ	3-րդ	

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Ջրային ռեսուրս	Դիտակետի տեղադրություն (Դիտակետի համար)	Ջրի որակի բնութագրիչ	Ջրի կարգավիճակի դասըստ ֆիզիկական բնութագրիչների	Ջրի կարգավիճակի ընդհանրական դասըստ ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների
Հարավային	Կարճևան	Գետաբերան (344)	Պղինձ, կալցիում, քլորիդ իոն	3-րդ	5-րդ
			ԹՔՊ, նիտրիտ իոն, կադմիում, վանադիում, երկաթ, ալյումին, սելեն, ԸԼԱ	4-րդ	
			Մոլիբդեն, մանգան, կոբալտ, կալիում, նատրիում, բոր, ծարիր, սուլֆատ իոն, ԿՉՆ	5-րդ	
	Մեղրիգետ	0.5 կմ ք. Մեղրիից վերև (89)	Ամոնիում իոն, պղինձ, արսեն, կապար, բարիում, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	5-րդ
			Կոբալտ, ալյումին	4-րդ	
			Մանգան, կոբալտ, երկաթ, ԿՉՆ	5-րդ	
		Գետաբերան (90)	ԹՔՊ, ամոնիում իոն, արսեն, կապար	3-րդ	5-րդ
			Պղինձ, բարիում, ալյումին, ընդհանուր ֆոսֆոր	4-րդ	
			Մանգան, վանադիում, կոբալտ, երկաթ, ԿՉՆ	5-րդ	
			Վանադիում	4-րդ	
			Մանգան, վանադիում, կոբալտ, երկաթ, ԿՉՆ	5-րդ	
		Աճանան (Նորաշենիկ)	3 կմ գյ. Աճանանից վերև (346)	Ամոնիում իոն, մանգան, կոբալտ, երկաթ	3-րդ
	Ալյումին			4-րդ	
	Վանադիում			5-րդ	

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Ջրային ռեսուրս	Դիտակետի տեղադրություն (Դիտակետի համար)	Ջրի որակի բնութագրիչ	Ջրի կարգավիճակի դասըստ ֆիզիկական բնութագրիչների	Ջրի կարգավիճակի ընդհանրական դասըստ ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների	
Հարավային	Աճանան (Նորաշենիկ)	Գետաբերան (347)	Ամոնիում իոն, երկաթ, բարիում, կալիում, ծարիր, ԿՉՆ	3-րդ	5-րդ	
			ԹԿՊ5, նիտրիտ իոն, կադմիում, կալցիում, նատրիում, ալյումին, ԸԼԱ	4-րդ		
			Մոլիբդեն, մանգան, վանադիում, կոբալտ, սուլֆատ իոն	5-րդ		
	Գեղի	Գետաբերան (98)	Ամոնիում իոն, մոլիբդեն, ալյումին	3-րդ	4-րդ	
			Մանգան	4-րդ		
	Որոտան	0.5 կմ գյ. Գորայքից վերև (99)	Մանգան	3-րդ	3-րդ	
			3 կմ ք. Միսիանից վերև (100)	Ֆոսֆատ իոն, մոլիբդեն, մանգան, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	4-րդ
				Վանադիում	4-րդ	
		6 կմ ք. Միսիանից ներքև (101)	Ֆոսֆատ իոն, մոլիբդեն, երկաթ, ընդհանուր ֆոսֆոր	3-րդ	5-րդ	
			Վանադիում	4-րդ		
			Մանգան	5-րդ		
		Միսիան	Գետաբերան (104)	Վանադիում, երկաթ, կալցիում, բարիում, բոր, ընդհանուր ֆոսֆոր, սուլֆատ իոն	3-րդ	5-րդ
				Մոլիբդեն	4-րդ	
				Մանգան	5-րդ	
	Վարարակ	5 կմ ք. Գորիսից վերև (106)	Պղինձ, վանադիում, բարիում,	3-րդ	5-րդ	
			Ֆոսֆատ իոն, ալյումին, ընդհանուր ֆոսֆոր	4-րդ		
			Մանգան, կոբալտ, երկաթ, ԿՉՆ	5-րդ		

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Ջրային ռեսուրս	Դիտակետի տեղադրություն (Դիտակետի համար)	Ջրի որակի բնութագրիչ	Ջրի կարգավիճակի դասըստ ֆիզիկական բնութագրիչների	Ջրի կարգավիճակի ընդհանրական դասըստ ֆիզիկաքիմիական բնութագրիչների
Հարավային	Վարարակ	1.5 կմ ք. Գորիսից ներքև (107)	ԹԿՊ5, մոլիբդեն, վանադիում, կոբալտ, կալցիում, բարիում	3-րդ	5-րդ
			Նիտրիտ իոն, ֆոսֆատ իոն, մանգան, ՇԱԱ, ԿՉՆ	4-րդ	
			Ամոնիում իոն, ընդհանուր ֆոսֆոր	5-րդ	

2-րդ դաս՝ «լավ» որակ. 3-րդ դաս՝ «միջակ» որակ. 4-րդ դաս՝ «անբավարար» որակ. 5-րդ դաս՝ «վատ» որակ

Հավելված 4. Դիտակետերի տեղադրության ցանկ

Օդերևութաբանական կայաններ

N	Մարզ	Օդերևութաբանական կայան	Աշխարհագրական կոորդինատներ	
			լայնություն	երկայնություն
1	Շիրակ	Ամասիա	40.9503	43.7836
2	Արարատ	Անանուն լեռնանցք	39.8306	44.9919
3	Շիրակ	Աշոցք	41.0325	43.8700
4	Արագածոտն	Աշտարակ	40.2944	44.3428
5	Արագածոտն	Ապարան	40.5944	44.3639
6	Արագածոտն	«Ապարանի ջրամբար»	40.4844	44.4361
7	Արագածոտն	Արագած բարձրալեռ	40.4722	44.1811
8	Արարատ	Արարատ	39.8314	44.7083
9	Վայոց ձոր	Արենի	39.7272	45.1883
10	Շիրակ	Արթիկ	40.6233	43.9550
11	Արմավիր	Արմավիր	40.1372	44.0475
12	Արարատ	Արտաշատ	39.9586	44.5375
13	Տավուշ	Բագրատաշեն	41.2453	44.8256
14	Գեղարքունիք	Գավառ	40.3486	45.1300
15	Շիրակ	Գյումրի	40.7628	43.8558
16	Սյունիք	Գորիս	39.5181	46.3383
17	Տավուշ	Դիլիջան	40.7411	44.8656
18	Կոտայք	Եղվարդ	40.3122	44.4828
19	Երևան	Երևան «Աերոլոգիական»	40.2172	44.4997
20	Երևան	Երևան «Արաբկիր»	40.1953	44.5122
21	Արմավիր	«Երևան ագրո»	40.1886	44.3986
22	Արագածոտն	Թալին	40.3864	43.8931
23	Տավուշ	Իջևան	40.8717	45.1472
24	Արագածոտն	Ծաղկահովիտ	40.6361	44.2211
25	Սյունիք	Կապան	39.2042	46.4622
26	Արագածոտն	Համբերդ	40.3850	44.0936
27	Կոտայք	Հանրավան	40.6339	44.4836
28	Կոտայք	Հրազդան	40.4928	44.7611
29	Գեղարքունիք	Ճամբարակ	40.6011	45.3494
30	Գեղարքունիք	Մասրիկ	40.2075	45.7644
31	Գեղարքունիք	Մարտունի	40.1369	45.2969
32	Սյունիք	Մեղրի	38.8978	46.2425
33	Գեղարքունիք	Շորժա	40.5006	45.2717
34	Վայոց ձոր	Որոտանի լեռնանցք	39.6931	45.7117
35	Արարատ	Ուրցաձոր	39.9197	44.8272
36	Լոռի	Պուշկինի լեռնանցք	40.9092	44.4347
37	Վայոց ձոր	Ջերմուկ	39.8244	45.6750
38	Գեղարքունիք	Սեյրնոսվկա	40.6597	44.8981
39	Գեղարքունիք	Սևան ՀՕԴ	40.5653	45.0083
40	Սյունիք	Սիսիան	39.5203	46.0297
41	Լոռի	Ստեփանավան	41.0019	44.4128

N	Մարզ	Օդերևութաբանական կայան	Աշխարհագրական կոորդինատներ	
			լայնություն	երկայնություն
42	Լոռի	Վանաձոր	40.8389	44.4344
43	Գեղարքունիք	Վարդենյաց	40.0050	45.2419
44	Լոռի	Տաշիր	41.1167	44.2792
45	Լոռի	Օձուն	41.0603	44.6103
46	Կոտայք	Ճանտան	40.3953	44.6828

Մթնոլորտային օդի որակի մոնիթորինգի դիտակետեր

Մարզ/ Քաղաք	Քաղաք	Դիտակայանի համար	Աշխարհագրական կոորդինատներ	
			լայնություն	երկայնություն
Երևան	Երևան	1	40.20602	44.50543
		2	40.12840	44.47842
		7	40.18342	44.52350
		8	40.19103	44.56747
		18	40.17154	44.50842
Արարատ	Արարատ	1	39.84528	44.70159
Կոտայք	Հրազդան	1	40.54867	44.77135
	Ծաղկաձոր	1	40.53748	44.71850
Շիրակ	Գյումրի	1	40.80620	43.84835
Լոռի	Ալավերդի	1	41.09881	44.64245
		2	41.09145	44.65378
		3	41.09944	44.67538
	Վանաձոր	1	40.80320	44.51606
		2	40.80468	44.49322
		3	40.81444	44.47146

Մակերևութային ջրերի հիդրոլոգիական դիտակետեր

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Դիտակետի համար	Ջրային ռեսուրս	Դիտակետի անվանում	Դիտակետի տեսակ	Աշխարհագրական կոորդինատներ	
					լայնություն	երկայնություն
Հյուսիսային	1	Փամբակ	Շիրակամուտ	ռեժիմային	40.8511	44.2350
	2	Փամբակ	Վանաձոր	օպերատիվ	40.8233	44.4635
	3	Փամբակ	Մեղրուտ	ռեժիմային	40.8160	44.5441
	4	Փամբակ	Թումանյան	օպերատիվ	40.9373	44.6291
	5	Դեբեդ	Այրում	օպերատիվ	41.1904	44.8985
	6	Լեռնաջուր	Լեռնապատ	ռեժիմային	40.8293	44.3893
	7	Տանձուտ	Վանաձոր	ռեժիմային	40.8069	44.4993
	8	Ալարեքս	Դեբեդ	օպերատիվ	40.9187	44.6442
	9	Չորագետ	Ստեփանավան	օպերատիվ	41.0134	44.3823
	10	Չորագետ	Գարգառ	օպերատիվ	40.9555	44.5935
	11	Տաշիր	Սարատոսկա	օպերատիվ	41.0732	44.3132
	12	Գարգառ	Կուրթան	ռեժիմային	40.9599	44.5517
	13	Մարց իզետ	Թումանյան	ռեժիմային	40.9862	44.6531
	14	Աղստև	Ֆիզիկոս	ռեժիմային	40.7172	44.7303
	15	Աղստև	Դիլիջան	օպերատիվ	40.7621	44.9152
	16	Աղստև	Իջևան	օպերատիվ	40.8784	45.1437
	17	Գետիկ	Գոշ	օպերատիվ	40.7450	45.0247
	18	Պաղջուր	Գետահովիտ	օպերատիվ	40.9023	45.1386
	19	Կիրանց	Աճարկուտ	օպերատիվ	41.0348	45.0829
	20	Հախում	Ծաղկավան	օպերատիվ	40.9359	45.3345
	21	Տավուշ	Բերդ	ռեժիմային	40.8759	45.3982
Ախուրյան	22	Արաքս	Սուրմալու	ռեժիմային	40.0694	43.7970
	23	Ախուրյան	Պաղակն	օպերատիվ	41.0651	43.6621
	24	Ախուրյան	Ամասիա	օպերատիվ	40.9490	43.7901
	25	Ախուրյան	Կապս	ռեժիմային	40.8878	43.7421
	26	Ախուրյան	Ախուրիկ	օպերատիվ	40.7369	43.7782
	27	Ախուրյան	Հայկաձոր	ռեժիմային	40.5386	43.6506
	28	Ախուրյան	Բազարան	ռեժիմային	40.1369	43.6506
	29	Ջկնուտ	Չորակերտ	ռեժիմային	41.0949	43.6605
	30	Աշոցք	Կրասար	ռեժիմային	41.0301	43.8206
	31	Բլլիզետ	Ջրաձոր	ռեժիմային	40.9098	43.7656
	32	Կարկաչուն	Ղարիբջանյան	օպերատիվ	40.7343	43.7874
	33	Ջաջուռ	Ջաջուռ	ռեժիմային	40.8476	43.9474
	34	Մեծամոր	Տարոնիկ	ռեժիմային	40.1239	44.1868
	35	Մեծամոր	Մեծամոր	ռեժիմային	40.0674	44.2859
	36	Մեծամոր	Ռանչպար	ռեժիմային	40.0307	44.3679
	85	Արփիլիճ ջրամբար	Պաղակն	օպերատիվ	41.0674	43.6532
86	Ախուրյանի ջրամբար	Ջրափի	օպերատիվ	40.5626	43.6455	
Հրազդան	37	Քասախ	Վարդենիս	օպերատիվ	40.5711	44.4094

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Դիտակետի համար	Ջրային ռեսուրս	Դիտակետի անվանում	Դիտակետի տեսակ	Աշխարհագրական կոորդինատներ	
					լայնություն	երկայնություն
	38	Քասախ	Հարթավան	օպերատիվ	40.4788	44.4411
	39	Քասախ	Աշտարակ	օպերատիվ	40.2901	44.3587
	40	Գեղարոտ	Արագած	ռեժիմային	40.4872	44.3677
	41	Շաղվարդ	Փարպի	ռեժիմային	40.3351	44.3138
	42	Հրազդան ՀԷԿ-ի ջրանցք	Գեղամավան	օպերատիվ	40.5680	44.8995
	43	Հրազդան	Հրազդան	օպերատիվ	40.5224	44.7682
	44	Հրազդան	Արգել	օպերատիվ	40.3809	44.6054
	45	Հրազդան	Երևան	օպերատիվ	40.1593	44.4898
	46	Հրազդան	Հովտաշեն	ռեժիմային	40.0228	44.4419
	47	Մարմարիկ	Հանքավան	օպերատիվ	40.6351	44.4863
	48	Մարմարիկ	Աղավնաձոր	օպերատիվ	40.5715	44.6910
	49	Գոմուր	Մեղրաձոր	ռեժիմային	40.6019	44.6554
	50	Ծաղկաձոր	Ծաղկաձոր	ռեժիմային	40.5364	44.7198
	87	Ապարանի ջրամբար	Հարթավան	օպերատիվ	40.4848	44.4382
	92	Մարմարիկի ջրամբար	Արտավազ	օպերատիվ	40.6228	44.5616
Սևան	51	Ջկնագետ	Ծովագյուղ	օպերատիվ	40.6176	44.9619
	52	Դրախտիկ	Դրախտիկ	ռեժիմային	40.5462	45.2122
	53	Փամբակ	Փամբակ	ռեժիմային	40.3849	45.5341
	54	Մասրիկ	Ծովակ	օպերատիվ	40.2189	45.6523
	55	Կարճաղբյուր	Կարճաղբյուր	ռեժիմային	40.1792	45.5822
	56	Արփա Սևան ջրատար	Ծովինար	օպերատիվ	40.1563	45.4947
	57	Վարդենիս	Վարդենիկ	օպերատիվ	40.1328	45.4428
	58	Մարտունի	Գեղհովիտ	օպերատիվ	40.0971	45.2831
	59	Արգիճի	Վերին Գետաշեն	օպերատիվ	40.1312	45.2549
	60	Ծաղկաշեն	Վաղաշեն	ռեժիմային	39.9980	45.2109
	61	Լիճք	Լիճք	ռեժիմային	40.1669	45.2432
	62	Բախտակ	Ծակքար	օպերատիվ	40.1683	45.2207
	63	Գավառագետ	Նորատուս	օպերատիվ	40.3775	45.1711
	88	Սևանա լիճ	Սևան թերակղզի	օպերատիվ	40.5628	45.0084
	89	Սևանա լիճ	Շորժա	օպերատիվ	40.4972	45.2700
	90	Սևանա լիճ	Կարճաղբյուր	օպերատիվ	40.1783	45.5644
91	Սևանա լիճ	Մարտունի	օպերատիվ	40.1623	45.3076	
Արարատյան	64	Ազատ	Գառնի	օպերատիվ	40.1097	44.7345
	65	Վեդի	Ուրցաձոր	օպերատիվ	39.9230	44.8264
	66	Արփա	Ջերմուկ	օպերատիվ	39.8378	45.6767
	67	Արփա	Եղեգնաձոր	օպերատիվ	39.7412	45.3247
	68	Արփա	Արենի	օպերատիվ	39.7322	45.2005
	69	Վայք	Ջառիթափ	ռեժիմային	39.6289	45.5071

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Դիտակետի համար	Ջրային ռեսուրս	Դիտակետի անվանում	Դիտակետի տեսակ	Աշխարհագրական կոորդինատներ	
					լայնություն	երկայնություն
Արարատյան	70	Գլաձոր	Վերնաշեն	ռեժիմային	39.7905	45.3605
	71	Եղեգիս	Հերմոն	օպերատիվ	39.8765	45.4274
	72	Եղեգիս	Շատին	օպերատիվ	39.8208	45.2964
	73	Արտաբուն	Արտաբույնք	ռեժիմային	39.8554	45.3179
	74	Սելիմագետ	Շատին	օպերատիվ	39.8305	45.2961
	93	Ագատի ջրամբար	Հանջազատ	օպերատիվ	40.0655	44.5960
Հարավային	75	Մեղրիգետ	Մեղրի	օպերատիվ	38.9149	46.2314
	76	Ողջի	Քաջարան	ռեժիմային	39.1499	46.4121
	77	Ողջի	Կապան	օպերատիվ	39.2050	46.4121
	78	Գեղի	Կավձուտ	ռեժիմային	39.2065	46.2474
	79	Վաչագան	Կապան	ռեժիմային	39.1985	46.3956
	80	Որոտան	Գորայք	օպերատիվ	39.6865	45.7758
	81	Որոտան	Որոտան	օպերատիվ	39.4881	46.1371
	82	Որոտան	Տաթև ՀԷԿ	օպերատիվ	39.4273	46.3733
	83	Ծղուկ	Ծղուկ	օպերատիվ	39.6684	45.8443
	84	Գորիսգետ	Գորիս	օպերատիվ	39.5192	46.3329

Մակերևութային ջրերի որակի մոնիթորինգի դիտակետեր

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Ջրային ռեսուրս	Դիտակետի համար	Տեղադիրք	Մոնիթորինգի տեսակը	Աշխարհագրական կոորդինատներ	
					լայնություն	երկայնություն
Հյուսիսային	Փամբակ	1	0.5 կմ գ. Խնկոյանից վերև	Հղումային	40.84789	44.02672
	Փամբակ	2	0.5 կմ ք. Սայիտակից ներքև	Գործառնական	40.83108	44.29681
	Փամբակ	3	1 կմ ք. Վանաձորից վերև	Գործառնական	40.84675	44.40758
	Փամբակ	4	0.5 կմ ք. Վանաձորից ներքև	Գործառնական	40.81389	44.50769
	Դերեղ	5	0.5 կմ Մարց գետի թափման կետից ներքև	Գործառնական	40.99859	44.65354
	Դերեղ	6	0.5 կմ ք. Այրումից վերև	Գործառնական	41.20257	44.90504
	Դերեղ	7	Սահմանի մոտ	Աղտոտիչների տեղափոխման	41.22172	44.88339
	Չորագետ	8	0.5 կմ ք. Ստեփանավանից վերև	Հսկողական	41.01344	44.38164
	Չորագետ	10	Գետաբերան	Գործառնական	40.95783	44.63109
	Տաշիր	11	0.5 կմ գ. Միխայելովկայից վերև	Հղումային	41.16904	44.26781
	Տաշիր	12	0.5 կմ գ. Սարատովկայից ներքև	Հսկողական	41.05566	44.33864
	Մարց գետ	13	Գետաբերան	Գործառնական	40.98386	44.65898
	Ախթալա	14	Գետաբերան	Գործառնական	41.14967	44.77919
	Գարգառ	210	Ակունք	Հղումային	40.97106	44.40867
	Գարգառ	342	Գետաբերան	Հսկողական	40.95372	44.58012
	Շնող	343	Գետաբերան	Գործառնական	41.14547	44.83301
	Աղստև	15	1.2 կմ ք. Դիլիջանից վերև	Գործառնական	40.73207	44.81782
	Աղստև	16	0.5 կմ ք. Դիլիջանից ներքև	Գործառնական	40.75892	44.90480
	Աղստև	17	2 կմ ք. Բջևանից վերև	Գործառնական	40.85888	45.12481
	Աղստև	18	2 կմ ք. Բջևանից ներքև	Գործառնական	40.91377	45.15943
Գետիկ	19	0.5 կմ գ. Վահանից վերև	Հղումային	40.57461	45.40817	
Գետիկ	20	Գետաբերան	Գործառնական	40.75971	45.02166	
Ախուրյան	Արաքս	25	0.9 կմ գ. Հուշակերտից ներքև	Աղտոտիչների տեղափոխման	40.07982	43.75280
	Ախուրյան	31	1 կմ գ. Ամասիայից վերև	Գործառնական	40.95883	43.79635

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Ջրային ռեսուրս	Դիտակետի համար	Տեղադիրք	Մոնիթորինգի տեսակը	Աշխարհագրական կոորդինատներ	
					լայնություն	երկայնություն
Ախուրյան	Ախուրյան	32	1 կմ գյ. Անասիայից ներքև	Գործառնական	40.94267	43.78777
	Ախուրյան	33	0.8 կմ ք. Գյումրիից վերև	Գործառնական	40.80424	43.79810
	Ախուրյան	34	5 կմ ք. Գյումրիից ներքև	Գործառնական	40.74380	43.78729
	Ախուրյան	35	0.5 կմ գյ. Բագարանից ներքև	Գործառնական	40.13618	43.65183
	Աշոցք	36	0.5 կմ գյ. Մուսայելյանից վերև	Հսկողական	40.98659	43.94436
	Աշոցք	37	Գետաբերան	Գործառնական	41.03280	43.82355
	Կարկաչուն	38	Գետաբերան	Գործառնական	40.73280	43.79404
	Մեծամոր	40	10 կմ ք. Վաղարշապատից հարավ	Գործառնական	40.09378	44.27545
	Մեծամոր	41	11 կմ ք. Վաղարշապատից հարավ-արևելք	Գործառնական	40.07371	44.28507
	Մեծամոր	42	0.5 կմ գյ. Ռանչպարից ներքև	Գործառնական	40.01670	44.37400
	Արփի լճի ջրամբար	109	Ամբարտակի մոտ	Հսկողական	41.06756	43.65364
	Ախուրյանի ջրամբար	110	Ամբարտակի մոտ	Հսկողական	40.56001	43.65449
Հրազդան	Արաքս	26	Հրազդան գետի թափ. կետից վերև	Աղտոտիչների տեղափոխման	39.97026	44.47332
	Արաքս	27	Հրազդան գետի թափ. կետից ներքև	Աղտոտիչների տեղափոխման	39.96577	44.48335
	Քասախ	43	0.5 կմ ք. Ապարանից վերև	Գործառնական	40.59530	44.34576
	Քասախ	44	0.5 կմ ք. Ապարանից ներքև	Գործառնական	40.58532	44.37516
	Քասախ	45	1 կմ ք. Աշտարակից վերև	Գործառնական	40.29888	44.37375
	Քասախ	46	3.5 կմ ք. Աշտարակից ներքև	Գործառնական	40.25667	44.31453
	Քասախ	47	Գետաբերան	Գործառնական	40.16574	44.25708
	Գեղարոտ	48	0.5 կմ գյ. Արագածից վերև	Հղումային	40.48888	44.31748
	Գեղարոտ	49	Գետաբերան	Գործառնական	40.48026	44.39616
	Շաղվարդ	50	0.5 կմ գյ. Փարպիից ներքև	Հսկողական	40.32051	44.31017
Հրազդան	51	գյ. Գեղամավանի մոտ	Հղումային	40.57085	44.90705	

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Ջրային ռեսուրս	Դիտակետի համար	Տեղադիրք	Մոնիթորինգի տեսակը	Աշխարհագրական կոորդինատներ	
					լայնություն	երկայնություն
Հրազդան	Հրազդան	52	0.5 կմ գ. Քաղսիից ներքև	Գործառնական	40.49911	44.74314
	Հրազդան	53	0.5 կմ գ. Արգելից ներքև	Գործառնական	40.37640	44.60682
	Հրազդան	54	0.5 կմ Արգնի ՀԷԿ-ից ներքև	Գործառնական	40.29530	44.59068
	Հրազդան	55	9 կմ ք. Երևանից ներքև. գյ. Դարբնիկի մոտ	Գործառնական	40.10388	44.38051
	Հրազդան	225	գյ. Գեղանիստի մոտ	Գործառնական	40.14350	44.43295
	Հրազդան	56	Գետաբերան	Գործառնական	39.99298	44.44586
	Մարմարիկ	57	0.5 կմ գ. Հանքավանից վերև	Հղումային	40.66340	44.46692
	Մարմարիկ	58	Գետաբերան	Գործառնական	40.54579	44.75274
	Ծաղկաձոր (Տանձաղբյուր)	311	Ծաղկաձոր քաղաքից վերև	Հղումային	40.53427	44.69966
	Ծաղկաձոր (Տանձաղբյուր)	312	Ծաղկաձոր քաղաքից ներքև	Գործառնական	40.53535	44.74403
	Գետառ	59	Գետաբերան	Գործառնական	40.15528	44.47378
	Ապարանի ջրամբար	111	Ամբարտակի մոտ	Հսկողական	40.48508	44.43586
	Երևանյան լիճ	112	Ամբարտակի մոտ	Գործառնական	40.15528	44.47379
Սևան	Չկնազետ	60	0.5 կմ գ. Սենյոնովկայից վերև	Հղումային	40.65337	44.89236
	Չկնազետ	61	Գետաբերան	Գործառնական	40.61709	44.96272
	Մասրիկ	62	0.5 կմ գ. Վերին Շորժայից վերև	Հղումային	40.07766	45.81844
	Մասրիկ	63	Գետաբերան	Գործառնական	40.22116	45.64453
	Սոթք	64	6 կմ գ. Սոթքից վերև	Հղումային	40.23219	45.93922
	Սոթք	65	Գետաբերան	Գործառնական	40.20006	45.85181
	Կարճաղբյուր	66	0.5 կմ գ. Ախարաձորից վերև	Հղումային	40.09357	45.64391
	Կարճաղբյուր	67	Գետաբերան	Գործառնական	40.17948	45.58358
	Արփա-Սևան ջրատար	68	0.7 կմ գ. Ծովինարից հարավ-արևելք	Գործառնական	40.15617	45.49490
	Վարդենիս	69	0.5 կմ գ. Վարդենիկից վերև	Հղումային	40.13157	45.44433
	Վարդենիս	70	Գետաբերան	Գործառնական	40.15458	45.43939
	Մարտունի	71	0.5 կմ գ. Գեղհովիտից վերև	Հղումային	40.07857	45.29405
	Մարտունի	72	Գետաբերան	Գործառնական	40.15060	45.30013
	Արգիճի	73	0.5 կմ գ. Լեռնահովիտից վերև	Հղումային	40.03263	45.23684

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Ջրային ռեսուրս	Դիտակետի համար	Տեղադիրք	Մոնիթորինգի տեսակը	Աշխարհագրական կոորդինատներ	
					լայնություն	երկայնություն
Սևան	Արգիճի	74	Գետաբերան	Գործառնական	40.15569	45.26794
	Ծակքար	75	Գետաբերան	Գործառնական	40.18025	45.23165
	Շողվազ	76	Գետաբերան	Գործառնական	40.18562	45.22727
	Գավառագետ	77	0.5 կմ գլ. Ծաղկաշենից վերև	Հղումային	40.29327	45.04236
	Գավառագետ	78	Գետաբերան	Գործառնական	40.36399	45.17619
	Սևանա լիճ	115-ՄՄ	Ծափաթաղ-ափամերձ	Հսկողական	40.40914	45.46089
	Սևանա լիճ	115'-ՄՄ	Ծափաթաղ-կենտրոնական	Հսկողական	40.40508	45.44769
	Սևանա լիճ	116-ՄՄ	Փամբակ-ափամերձ	Հսկողական	40.36483	45.53225
	Սևանա լիճ	116'-ՄՄ	Փամբակ-կենտրոնական	Հսկողական	40.36056	45.51911
	Սևանա լիճ	117-ՄՄ	Արեգունի - ափամերձ	Հսկողական	40.32406	45.59022
	Սևանա լիճ	117'-ՄՄ	Արեգունի-կենտրոնական	Հսկողական	40.32250	45.58400
	Սևանա լիճ	118-ՄՄ	Գիլի-ափամերձ	Հսկողական	40.25264	45.63047
	Սևանա լիճ	118'-ՄՄ	Գիլի-կենտրոնական	Հսկողական	40.27633	45.59589
	Սևանա լիճ	119-ՄՄ	Արփա -ափամերձ	Հսկողական	40.16525	45.49514
	Սևանա լիճ	119'-ՄՄ	Արփա-կենտրոնական	Հսկողական	40.22492	45.52719
	Սևանա լիճ	120-ՄՄ	Ծովինար-ափամերձ	Հսկողական	40.18842	45.45042
	Սևանա լիճ	120'-ՄՄ	Ծովինար-կենտրոնական	Հսկողական	40.20692	45.45658
	Սևանա լիճ	121-ՄՄ	Մարտունի-ափամերձ	Հսկողական	40.16869	45.30122
	Սևանա լիճ	121'-ՄՄ	Մարտունի-կենտրոնական	Հսկողական	40.18178	45.30433
	Սևանա լիճ	123-ՄՄ	Կարմիր գյուղ-ափամերձ	Հսկողական	40.28600	45.22214
	Սևանա լիճ	123'-ՄՄ	Կարմիր գյուղ-կենտրոնական	Հսկողական	40.28728	45.27681
	Սևանա լիճ	124-ՄՄ	Նորատուս-ափամերձ	Հսկողական	40.39383	45.23767
	Սևանա լիճ	124'-ՄՄ	Նորատուս-կենտրոնական	Հսկողական	40.38058	45.33211
	Սևանա լիճ	125-ՓՄ	Գավառագետ-ափամերձ	Հսկողական	40.42908	45.19636
	Սևանա լիճ	125'-ՓՄ	Գավառագետ-կենտրոնական	Հսկողական	40.44906	45.18486
	Սևանա լիճ	126-ՓՄ	Այրիվանք-ափամերձ	Հսկողական	40.43736	45.11172
	Սևանա լիճ	126'-ՓՄ	Այրիվանք-կենտրոնական	Հսկողական	40.45083	45.12369

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Ջրային ռեսուրս	Դիտակետի համար	Տեղադիրք	Մոնիթորինգի տեսակը	Աշխարհագրական կոորդինատներ	
					լայնություն	երկայնություն
Սևան	Սևանա լիճ	127-ՓՄ	Մողելային-ափամերձ	Հսկողական	40.51261	45.00763
	Սևանա լիճ	127'-ՓՄ	Մողելային-կենտրոնական	Հսկողական	40.51967	45.02730
	Սևանա լիճ	128-ՓՄ	Լճաշեն-ափամերձ	Հսկողական	40.52589	44.96053
	Սևանա լիճ	128'-ՓՄ	Լճաշեն-կենտրոնական	Հսկողական	40.52035	44.98335
	Սևանա լիճ	129-ՓՄ	Ծովագյուղ-ափամերձ	Հսկողական	40.61978	44.98456
	Սևանա լիճ	129'-ՓՄ	Ծովագյուղ-կենտրոնական	Հսկողական	40.61211	44.98269
	Սևանա լիճ	130-ՓՄ	Գյունեյ-ափամերձ	Հսկողական	40.60908	45.04525
	Սևանա լիճ	130'-ՓՄ	Գյունեյ-կենտրոնական	Հսկողական	40.60900	45.04631
	Սևանա լիճ	131-ՓՄ	Շորժա-ափամերձ	Հսկողական	40.48975	45.25161
	Սևանա լիճ	131'-ՓՄ	Շորժա-կենտրոնական	Հսկողական	40.49689	45.26961
	Սևանա լիճ	122'-ՄՄ	24-րդ կայան-կենտրոնական	Հսկողական	40.23294	45.26084
Արարատյան	Արաքս	28	0.5 կմ ք. Արարատից ներքև	Աղտոտիչների տեղափոխման	39.79531	44.69093
	Վեդի	80	0.5 կմ գյ. Ուրցաձորից վերև	Հղումային	39.94499	44.87135
	Վեդի	82	6 կմ ք. Արարատից ներքև	Գործառնական	39.85685	44.65946
	Արփա	83	0.5 կմ ք. Ջերմուկից վերև	Հղումային	39.83813	45.67713
	Արփա	84	0.5 կմ ք. Վայքից վերև	Գործառնական	39.68439	45.49831
	Արփա	85	0.5 կմ ք. Վայքից ներքև	Գործառնական	39.70796	45.42570
	Արփա	86	0.5 կմ ք. Եղեգնաձորից վերև	Գործառնական	39.74028	45.34383
	Արփա	87	0.5 կմ գյ. Արենիից ներքև	Գործառնական	39.72019	45.15524
	Եղեգիս	88	0.5 կմ գյ. Շատինից ներքև	Գործառնական	39.74831	45.31175
	Ազատի ջրամբար	113	Ամբարտակի մոտ	Հսկողական	40.07031	44.59475
	Կեչուտի ջրամբար	114	Ամբարտակի մոտ	Հսկողական	39.79164	45.64919

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Ջրային ռեսուրս	Դիտակետի համար	Տեղադիրք	Մոնիթորինգի տեսակը	Աշխարհագրական կոորդինատներ	
					լայնություն	երկայնություն
Հարավային	Արաքս	29	2 կմ ք. Ագարակից հարավ	Աղտոտիչների տեղափոխման	38.84120	46.16058
	Արաքս	30	2.5 կմ ք. Ագարակից հարավ-արևելք	Աղտոտիչների տեղափոխման	38.86553	46.21999
	Մեղրիգետ	89	0.5 կմ ք. Մեղրիից վերև	Հսկողական	38.91993	46.22443
	Մեղրիգետ	90	Գետաբերան	Գործառնական	38.88783	46.26517
	Կարճևան	344	Գետաբերան	Գործառնական	38.85865	46.21273
	Ողջի	91	1.7 կմ ք. Քաջարանից վերև	Հղումային	39.15683	46.09820
	Ողջի	92	1.8 կմ ք. Քաջարանից ներքև	Գործառնական	39.15026	46.19186
	Ողջի	93	0.8 կմ ք. Կապանից վերև	Գործառնական	39.22329	46.34842
	Ողջի	94	0.5 կմ Կապանի օղանավակայանից ներքև	Գործառնական	39.20059	46.46380
	Աճանան (Նորաշենիկ)	346	3 կմ գյ. Աճանանից վերև	Հղումային	39.25450	46.40259
	Աճանան (Նորաշենիկ)	347	գետաբերան	Գործառնական	39.20409	46.46215
	Գեղի	97	0.5 կմ գյ. Աջաբաջից վերև	Հղումային	39.25476	46.07290
	Գեղի	98	Գետաբերան	Գործառնական	39.19999	46.25915
	Որոտան	99	0.5 կմ գյ. Գորայքից վերև	Հղումային	39.68450	45.77656
	Որոտան	100	3 կմ ք. Միսիանից վերև	Հսկողական	39.53677	46.01196
	Որոտան	101	6 կմ ք. Միսիանից ներքև	Գործառնական	39.51269	46.04594
	Որոտան	102	0.5 կմ գյ. Տաթև ՀԷԿ-ից ներքև	Գործառնական	39.42683	46.37339
	Միսիան	103	0.5 կմ գյ. Արնիսից վերև	Հղումային	39.40186	45.90044
	Միսիան	104	Գետաբերան	Գործառնական	39.51006	46.04898
	Վարարակ	106	5 կմ ք. Գորիսից վերև	Հղումային	39.53621	46.29426
Վարարակ	107	1.5 կմ ք. Գորիսից ներքև	Գործառնական	39.48552	46.35916	

Ստորերկրյա ջրերի մոնիթորինգի դիտակետեր

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Դիտակետի համար	Ջրաղբյուրի տեսակ	Տեղադիրք	Աշխարհագրական կոորդինատներ	
				երկարություն	լայնություն
Հյուսիսային	2058	Աղբյուր	Տավուշի մ.գ. Հաղարծին	44.96478	40.77684
	2059	Աղբյուր	Տավուշի մ.գ. Հաղարծին	44.98589	40.76935
Ախուրյան	108	հորատանցք	Արմավիրի մարզ գ. Ակնաշեն	44.27833	40.09361
	2029	Աղբյուր	Շիրակի մ.ք.Գյումրի (Չերքեզի ձոր)	43.82917	40.78861
	2030	Աղբյուր	Շիրակի մ.ք.Գյումրի (Չերքեզի ձոր)	43.82917	40.79000
	2031	Աղբյուր	Շիրակի մ. ք. Գյումրի. Վարդբաղ	43.81556	40.80139
	2032	Աղբյուր	Շիրակի մ. գ. Մարմաշեն (լիճ)	43.76000	40.84361
	2035	Աղբյուր	Շիրակի մ. գ. Մարմաշեն (բիսետկա)	43.76056	40.84306
	2037	Աղբյուր	Շիրակի մ. ք.Գյումրի. Վարդբաղ	43.81583	40.80083
	2038	Աղբյուր	Շիրակի մ. գ. Աշոցք	43.87556	41.02722
	2039	Աղբյուր	Շիրակի մ. գ. Աշոցք (Սմբուլի աղբ)	43.85861	41.03361
	2040	Աղբյուր	Շիրակի մ. գ. Աշոցք (Գարիկի աղբ)	43.86111	41.03389
	2041	Աղբյուր	Շիրակի մ.գ. Աշոցք (Ակոնեց աղբ)	43.86139	41.03417
	2077	Աղբյուր	Շիրակի մարզ գ. Ցողամարգ	43.87222	40.95000
	105	Հորատանցք	Արմավիրի մարզ գ. Եղեգնուտ	44.16444	40.08583
	152	Հորատանցք	Արմավիրի մարզ գ. Առատաշեն-Ապագա	44.22889	40.10972
	192	հորատանցք	Արմավիրի մ. գ. Վարդանաշեն	44.20083	40.06028
	Ախուրյան	198	հորատանցք	Արմավիրի մարզ գ. Ակնաշեն	44.27833

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Դիտակետի համար	Ջրադրյուրի տեսակ	Տեղադիրք	Աշխարհագրական կոորդինատներ	
				երկարություն	լայնություն
	1533	Հորատանցք	Արմավիրի մ. գ. Վարդանաշեն	44.19000	40.05000
	1537	Հորատանցք	Արմավիրի մ. գ. Արագալի	44.17028	40.04806
	1818	Հորատանցք	Արմավիրի մ. գ. Առատաշեն-Ապագա	44.23000	40.11000
	2018	Հորատանցք	Արմավիրի մ. գ. Տարոնիկ	44.18056	40.13222
	2024	Հորատանցք	Արմավիրի մ. գ. Բամբակաշատ	44.01722	40.09167
	2025	Հորատանցք	Արմավիրի մ. գ. Հայկավան	44.03556	40.08528
	2026	Հորատանցք	Արմավիրի մ. գ. Տարոնիկ	44.18444	40.13972
	2057	Հորատանցք	Արմավիրի մ. գ. Ապագա	44.25194	40.08944
	2080	Հորատանցք	Արագածոտնի մարզ գ. Արագածավան	43.65528	40.32556
	2081	Հորատանցք	Արագածոտնի մարզ գ. Արտենի	43.76833	40.29167
	2082	Հորատանցք	Արմավիրի մարզ գ. Մյասնիկյան	43.90611	40.18583
	2083	Հորատանցք	Արմավիրի մարզ գ. Արտամետ	43.83667	40.10444
	2103	Հորատանցք	Արմավիրի մ. գ. Արմավիր	44.05667	40.09611
	2104	Հորատանցք	Արմավիրի մ. գ. Այգեշատ	44.03083	40.06444
	1521	Չատրվանող հորատանցք	Արմավիրի մ. գ. Գայ	44.31000	40.08944
	2001	Չատրվանող հորատանցք	Արմավիրի մ. գ. Ակնաշեն	44.28000	40.09167
	2002	Չատրվանող հորատանցք	Արմավիրի մ. գ. Տարոնիկ	44.19222	40.12278
	2021	Չատրվանող հորատանցք	Արմավիրի մ. գ. Ջրառատ	44.27139	40.06861
	2055	Չատրվանող հորատանցք	Արմավիրի մ. գ. Ակնաշեն. ԵՄ	44.28111	40.09556
	199	Ջրհոր	Արմավիրի մարզ գ. Ակնաշեն	44.27861	40.09361
Ախուրյան	2020	Ջրհոր	Արմավիրի մ. գ. Ապագա	44.25833	40.09028
	2022	Ջրհոր	Արմավիրի մ. գ. Լուսազյուղ	44.27111	40.09000

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Դիտակետի համար	Ջրաղբյուրի տեսակ	Տեղադիրք	Աշխարհագրական կորդինատներ		
				երկարություն	լայնություն	
	2042	Ջրհոր	Շիրակի մ. գ. Առափի	43.80833	40.77861	
	2043	Ջրհոր	Շիրակի մ. գ. Ախուրյան	43.90389	40.77861	
Հրազդան	246	Աղբյուր	Կոտայքի մ. գ. Բջնի	44.69861	40.46583	
	755	Աղբյուր	Արագածոտնի մ.գ Ղազարավան	44.32833	40.33833	
	970	աղբյուր	Երևան /ԵՐՀԷԿ/	44.48667	40.19111	
	1297	Աղբյուր	Կոտայքի մարզ գ. Սոլակ	44.69833	40.46694	
	1636	Աղբյուր	Կոտայքի մարզ. գ Կարբի	44.38694	40.32972	
	1832	Աղբյուր	Կոտայքի մ. գ. Սոլակ	44.69861	40.46750	
	2051	Աղբյուր	Արագածոտնի մ. ք.Ապարան <<Սիրո աղբյուր>>	44.34806	40.59306	
	2105	աղբյուր	Կոտայքի մարզ գ. Բուժական /Համոյի/	44.52306	40.45722	
	2107	աղբյուր	Արագածոտնի մարզ ք.Ապարան (Հետքաշ)	44.36111	40.58194	
	2108	աղբյուր	Կոտայքի մարզ գ. Բյուրական /Դունի/	44.26778	40.33528	
	78	Հորատանցք	Արարատի մարզ գ. Սիս	44.38806	40.05889	
	2004	Հորատանցք	Արարատի մ. գ. Ջրահովիտ	44.47583	40.04250	
	2005	Հորատանցք	Արարատի մ. գ. Հայանիստ	44.36722	40.12111	
	2056	Հորատանցք	Արմավիրի մ. գ. Գրիբոյդով	44.27667	40.10861	
	2085	Հորատանցք	Արմավիրի մարզ գ. Արագած	44.23139	40.21806	
	2086	Հորատանցք	Արմավիրի մարզ գ. Դողս	44.27056	40.21778	
	2087	Հորատանցք	Արմավիրի մարզ գ. Աղավնատուն	44.25389	40.23528	
	Հրազդան	2088	Հորատանցք	Արմավիրի մարզ գ. Լեռնամերձ	44.26528	40.25611

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Դիտակետի համար	Ջրաղբյուրի տեսակ	Տեղադիրք	Աշխարհագրական կորդինատներ	
				երկարություն	լայնություն
	2089	Հորատանցք	Արագածոտնի մարզ գ. Կարբի	44.34139	40.02444
	2119	Հորատանցք	Արագածոտնի մարզ գ. Փարպի	44.31194	40.31833
	1519	շատրվանոց հորատանցք	Արարատի մ. ք. Մասիս	44.42528	40.05583
	1523	շատրվանոց հորատանցք	Արարատի մ. գ. Հովտաշատ	44.34417	40.09139
	1526	շատրվանոց հորատանցք	Արարատի մ. գ. Դաշտավան	44.39639	40.10139
	1535	շատրվանոց հորատանցք	Արարատի մ. գ. Միս	44.39861	40.04694
	1536	շատրվանոց հորատանցք	Արարատի մ. գ. Միս	44.37750	40.06306
	2003	շատրվանոց հորատանցք	Արարատի մ. գ. Միս	44.38806	40.05472
	2007	շատրվանոց հորատանցք	Արարատի մ. գ. Ջրահովիտ	44.46917	40.04361
	2008	շատրվանոց հորատանցք	Արարատի մ. գ. Հովտաշեն	44.46028	40.01639
	2053	շատրվանոց հորատանցք	Արարատի մ. գ. Հովտաշեն	44.46333	40.01500
	2010	Ջրհոր	Արագածոտնի մ գ. Նիզավան	44.30833	40.61361
	2011	Ջրհոր	Արագածոտնի մ գ. Նիզավան	44.29611	40.61667
	2023	Ջրհոր	Արմավիրի մ. գ. Խորոնք	44.24222	40.13028
	Մևան	31	Աղբ. խումբ	Գեղարքունիքի մ. գ. Ակունք	45.71972
902		Աղբ. խումբ	Գեղարքունիքի մ. գ. Ակունք	45.72306	40.15694
1053		Աղբյուր	Գեղարքունիքի մ. գ. Ակունք	45.72917	40.16194
2014		Աղբյուր	Գեղարքունիքի մ.ք. Գավառ	45.13194	40.35056
2091		աղբյուր	Գեղարքունիքի մարզ գ. Աղբերք /Աղբուլախ/	45.27806	40.53306
2093		Աղբյուր	Գեղարքունիքի մ. գ. Խաչաղբյուր	45.69167	40.16528
2100		աղբյուր	Գեղարքունիքի մարզ գ. Լիճք	45.23528	40.16056
Մևան	2101	Հորատանցք	Գեղարքունիքի մարզ գ. Լիճք	45.23500	40.16056

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Դիտակետի համար	Ջրաղբյուրի տեսակ	Տեղադիրք	Աշխարհագրական կորդինատներ	
				երկարություն	լայնություն
	1809	շատրվանոց հորատանցք	Գեղարքունիքի մ. ք. Վարդենիս	45.71000	40.18528
	1810	շատրվանոց հորատանցք	Գեղարքունիքի մ. ք. Վարդենիս	45.70972	40.18417
	1811	շատրվանոց հորատանցք	Գեղարքունիքի մ. ք. Վարդենիս	45.70944	40.18639
	1812	շատրվանոց հորատանցք	Գեղարքունիքի մ. ք. Վարդենիս	45.70917	40.18694
	2013	շատրվանոց հորատանցք	Գեղարքունիքի մ. գ. Գանձակ	45.11583	40.31833
	2090	շատրվանոց հորատանցք	Գեղարքունիքի մ. Գ. Վաղաշեն	45.32944	40.13444
	2095	շատրվանոց հորատանցք	Գեղարքունիքի մարզ գ. Դարանակ	45.56611	40.36444
Արարատյան	502	Աղբյուր	Վայոց ձորի մ. գ. Մալիշկա (Մոզի)	45.40806	39.71806
	785	Աղբյուր	Վայոց ձորի մ. գ. Ագարակաձոր	45.34917	39.70444
	787	Աղբյուր	Վայոց ձորի մ. ք. Եղեգնաձոր	45.33083	39.75917
	2045	Աղբյուր	Կոտայքի մ. գ. Գառնի (Գևոյի)	44.74056	40.11444
	2046	Աղբյուր	Կոտայքի մ. գ. Գառնի (Գաբո-Բակո աղբ)	44.74139	40.11361
	2047	Աղբյուր	Կոտայքի մ. գ. Գառնի (Հեշտոյի աղբ)	44.74333	40.11778
	2048	Աղբյուր	Վայոց ձորի մ. ք. Ջերմուկ	45.67083	39.84250
	2050	Աղբյուր	Վայոց ձորի մ. գ. Ջեղեա	45.42389	39.70861
	2060	Աղբյուր	Վայոց ձորի մ. գ. Կեչուտ	45.67639	39.81056
	845	Աղբյուր	Կոտայքի մարզ. գ. Գառնի	44.72917	40.11972
	2052	Հորատանցք	Արարատի մ. գ. Մրգավետ	44.47889	40.03083
	2064	Հորատանցք	Արարատի մ. ք. Արտաշատ	44.52028	39.93639
	2065	Հորատանցք	Արարատի մ. գ. Եղեգնավան	44.63194	39.83139

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Դիտակետի համար	Ջրաղբյուրի տեսակ	Տեղադիրք	Աշխարհագրական կոորդինատներ	
				երկարություն	լայնություն
Արարատյան	2069	Հորատանցք	Արարատի մ. ք. Արտաշատ (Նորվզու)	44.54028	39.96389
	2074	Հորատանցք	Արարատի մ. գ. Լուսառատ	44.59278	39.87639
	2076	Հորատանցք	Արարատի մ. գ. Արարատ	44.70444	39.81944
	2062	շատրվանող հորատանցք	Արարատի մ. ք. Արտաշատ	44.53139	39.93444
	2063	շատրվանող հորատանցք	Արարատի մ. գ. Դալար	44.50917	39.95194
	2067	շատրվանող հորատանցք	Արարատի մ. գ. Սուրենական	44.76778	39.78750
	2006	Ջրհոր	Արարատի մ. ք Վեդի	44.71889	39.90611
	2072	Ջրհոր	Արարատի մ. գ. Դալար	44.51083	39.96278
	2073	Ջրհոր	Արարատի մ. ք Արտաշատ	44.51972	39.93639
	2075	Ջրհոր	Արարատի մ. գ. Արմաշ	44.80583	39.76167
Հարավային	529	Աղբյուր	Սյունիքի մ գ. Գորհայք	45.77722	39.68444
	532	Աղբյուր	Սյունիքի մ գ. Շաքի	46.00139	39.56611
	537	Աղբյուր	Սյունիքի մ գ. Սպանդարյան	45.91250	39.62333
	899	Աղբյուր	Սյունիքի մ.ք Գորիս	46.34250	39.51278
	1175	Աղբյուր	Սյունիքի մ գ. Անգեղակոթ	45.92194	39.57083
	1323	Աղբյուր	Սյունիքի մ գ. Անգեղակոթ	45.91528	39.57000
	1399	Աղբյուր	Սյունիքի մ.ք Գորիս	46.32750	39.52111

Հավելված 5. Ցուցանիշների ցանկ

Ավտոմատ դիտարկումներ	<u>Մթնոլորտային օդում որոշվող</u> Ակտիվ դիտարկումներ	Պասիվ դիտարկումներ
1. Ածխածնի մոնօքսիդ	1. Փոշի 2. Փոշում մետաղներ. անիոններ 3. Ծծմբի երկօքսիդ 4. Ազոտի երկօքսիդ 5. Գետնամերձ օզոն	1. Ծծմբի երկօքսիդ 2. Ազոտի երկօքսիդ

Մակերևութային ջրերում որոշվող ցուցանիշների ցանկ

1. Ջերմաստիճան	24. Նատրիում
2. Գույն	25. Կալցիում
3. Հոտ	26. Մագնեզիում
4. Թափանցելիություն	27. Լիթիում
5. Կախության չոր նյութեր (ԿՉՆ)	28. Երկաթ
6. էլեկտրահաղորդականություն	29. Մանգան
7. Լուծված թթվածին	30. Ալյումին
8. Թթվածնի քիմիական պահանջարկ (ԹՔՊ)	31. Պղինձ
9. Թթվածնի հնգօրյա կենսաքիմիական պահանջարկ(ԹԿՊ ₅)	32. Քրոմ
10. Ջրածնային ցուցիչ	33. Ցինկ
11. Ընդհանուր լուծված աղեր (ԸԼԱ)	34. Կոբալտ
12. Կոշտություն	35. Մոլիբդեն
13. Հիդրոկարբոնատ իոն	36. Կադմիում
14. Սուլֆատ իոն	37. Կապար
15. Քլորիդ իոն	38. Վանադիում
16. Ֆտորիդ իոն	39. Նիկել
17. Ֆոսֆատ իոն	40. Սելեն
18. Ընդհանուր ֆոսֆոր	41. Արսեն
19. Նիտրատ իոն	42. Բերիլիում
20. Նիտրիտ իոն	43. Բարիում
21. Ամոնիում իոն	44. Բոր
22. Միլիկատ իոն	45. Ծարիր
23. Կալիում	46. Անագ

Ստորերկրյա ջրերում որոշվող ցուցանիշների ցանկ

1. Գույն	21. Կալցիում
2. Հոտ	22. Տիտան
3. Ջրածնային ցուցիչ	23. Վանադիում
4. Ընդհանուր լուծված աղեր (ՀԼԱ)	24. Քրոմ
5. Ընդհանուր կոշտություն	25. Երկաթ
6. Չոր մնացորդ	26. Մանգան
7. Կախության չոր նյութեր (ԿՉՆ)	27. Կոբալտ
8. Նիտրատ իոն	28. Նիկել
9. Նիտրիտ իոն	29. Պղինձ
10. Սուլֆատ իոն	30. Ցինկ
11. Քլորիդ իոն	31. Արսեն
12. Ամոնիում իոն	32. Սելեն
13. Հիդրոկարբոնատ իոն	33. Ստրոնցիում
14. Լիթիում	34. Մոլիբդեն
15. Բերիլիում	35. Կադմիում
16. Բոր	36. Ֆոսֆոր
17. Նատրիում	37. Անագ
18. Մագնեզիում	38. Ծարիր
19. Ալյումին	39. Բարիում
20. Կալիում	40. Կապար

Տեղումներում որոշվող ցուցանիշների ցանկ

1. Ջրածնային ցուցիչ	19. Երկաթ
2. Նիտրատ իոն	20. Մանգան
3. Սուլֆատ իոն	21. Կոբալտ
4. Քլորիդ իոն	22. Նիկել
5. Ամոնիում իոն	23. Պղինձ
6. Ֆտորիդ իոն	24. Ցինկ
7. էլեկտրահաղորդականություն	25. Արսեն
8. Լիթիում	26. Սելեն
9. Բերիլիում	27. Ստրոնցիում
10. Բոր	28. Մոլիբդեն
11. Նատրիում	29. Կադմիում
12. Մագնեզիում	30. Ֆոսֆոր
13. Ալյումին	31. Անագ
14. Կալիում	32. Ծարիր
15. Կալցիում	33. Բարիում
16. Տիտան	34. Կապար
17. Վանադիում	35. Բիսմութ
18. Քրոմ	

Հավելված 6. Նորմերի և սահմանային թույլատրելի կոնցենտրացիաների ցանկ

Բնակավայրերում մթնոլորտային օդն աղտոտող նյութերի սահմանային թույլատրելի կոնցենտրացիաները

(ՀՀ կառավարության 2006թ. փետրվարի 2-ի N160-Ն որոշում)

Վնասակար նյութի անվանումը	Սահմանային թույլատրելի կոնցենտրացիա. մգ/մ ³		Վտանգավորության դաս
	միջին օրական	առավելագույն միանվագ	
Ածխածնի մոնօքսիդ *	3	5	4
Ազոտի երկօքսիդ	0.04	0.2	2
Ծծմբի երկօքսիդ *	0.05	0.5	3
Փոշի **	0.15	0.5	3
Գետնամերձ օզոն	0.03	0.16	1

**Հողում քիմիական նյութերի սահմանային թույլատրելի կոնցենտրացիաները
ՀՀ Առողջապահության նախարարի 2010թ. հունվարի 25-ի N 01-Ն հրաման)**

Նյութերի անվանում	Սահմանային թույլատրելի կոնցենտրացիա. մգ/կգ
Վանադիում	150
Արսեն	2
Կապար	32
Ծարիր	2
Կոբալտ	5
Պղինձ	3
Նիկել	4
Ցինկ	23
Քրոմ	6
Մանգան	1500

* Ածխածնի օքսիդ

** Անհիդրիդ ձևերային

*** Գախված մասնիկներ (Արարատ և Հրազդան քաղաքներում փոշու. ՍԹԿ-ն 0,1 մգ/մ³ է (փոշի անօրգանական (20-70)% SiO₂-ի պարունակությամբ))

**Մակերևութային ջրերի էկոլոգիական նորմերը
(ՀՀ կառավարության 2011թ. հունվարի 27-ի N 75-Ն որոշում)**

Ցուցանիշներ	Որակի դաս					Չափման միավոր
	1-ին (գերազանց)	2-րդ (լավ)	3-րդ (միջակ)	4-րդ (անբավարար)	5-րդ (վատ)	
Լուծված թթվածին	>7 կամՖԿ*	>6	>5	>4	<4	մգ Օ ₂ /լ
Թթվածնի կենսաքիմիական պահանջարկ (5 օր)	3	5	9	18	>18	մգ Օ ₂ /լ
Թթվածնի քիմիական պահանջարկ (բիքրոմատային)	10	25	40	80	>80	մգ Օ ₂ /լ
Անոնիումիոն	0.2 կամՖԿ	0.4	1.2	2.4	> 2.4	մգ N/լ
Նիտրիտիոն	0.01 կամՖԿ	0.06	0.12	0.3	>0.3	մգ N/լ
Նիտրատիոն	1 կամՖԿ	2.5	5.6	11.3	>11.3	մգ N/լ
Ֆոսֆատիոն	0.05 կամՖԿ	0.1	0.2	0.4	>0.4	մգ P/լ
Ցինկ. ընդհանուր	ՖԿ	100	200	500	>500	մկգ/լ
Պղինձ. ընդհանուր	ՖԿ	ՖԿ+20	50	100	>100	մկգ/լ
Քրոմ. ընդհանուր	ՖԿ	ՖԿ+10 (50)	100	250	>250	մկգ/լ
Արսեն. ընդհանուր	ՖԿ	20	50	100	>100	մկգ/լ
Կադմիում. ընդհանուր	ՖԿ	ՖԿ+1	ՖԿ+2	ՖԿ+4	>ՖԿ+4	մկգ/լ
Կապար. ընդհանուր	ՖԿ	ՖԿ+10	25	50	>50	մկգ/լ
Նիկել. ընդհանուր	ՖԿ	ՖԿ+10 (20)	50	100	>100	մկգ/լ
Սոլիբրեն. ընդհանուր	ՖԿ	2xՖԿ կամ 10	4xՖԿ կամ 25	8xՖԿ կամ 50	>8xՖԿ	մկգ/լ
Մանգան. ընդհանուր	ՖԿ	2xՖԿ կամ 100	4xՖԿ կամ 200	8xՖԿ կամ 500	>8xՖԿ	մկգ/լ
Վանադիում. ընդհանուր	ՖԿ	2xՖԿ+5 կամ 10	4xՖԿ	8xՖԿ կամ 100	>8xՖԿ	մկգ/լ
Կոբալտ. ընդհանուր	ՖԿ	2xՖԿ կամ 20	4xՖԿ կամ 50	8xՖԿ կամ 100	>8xՖԿ	մկգ/լ
Երկաթ. ընդհանուր	ՖԿ	2xՖԿ կամ 0.5	0.5	1	>1	մգ/լ
Կալցիում	ՖԿ	100	200	300	>300	մգ/լ
Մագնեզիում	ՖԿ	50	100	200	>200	մգ/լ
Բարիում	ՖԿ	2xՖԿ կամ 100	4xՖԿ կամ 250	1000	>1000	մկգ/լ
Բերիլիում	ՖԿ	2xՖԿ	4xՖԿ	100	>100	մկգ/լ
Կալիում	ՖԿ	2xՖԿ	4xՖԿ	8xՖԿ	>8xՖԿ	մգ/լ
Նատրիում	ՖԿ	2xՖԿ	4xՖԿ	8xՖԿ	>8xՖԿ	մգ/լ
Լիթիում	ՖԿ	ՖԿ	-	2500	>2500	մկգ/լ
Բոր	ՖԿ	450	700	1000	>2000	մկգ/լ
Ալյումին	ՖԿ	2xՖԿ	4xՖԿ	5000	>5000	մկգ/լ
Սելեն. ընդհանուր	ՖԿ կամ 10	20	40	80	>80	մկգ/լ
Ծարիր. ընդհանուր	ՖԿ	2xՖԿ	4xՖԿ	8xՖԿ	>8xՖԿ	մկգ/լ
Անագ. ընդհանուր	ՖԿ	2xՖԿ	4xՖԿ	8xՖԿ	>8xՖԿ	մկգ/լ
Թթվածնի քիմիական պահանջարկ (պերմանգանատային)	5 կամՖԿ	10	15	20	>20	մգ Օ ₂ /լ
Ընդհանուր անօրգանական ազոտ	1.5 կամՖԿ	4	8	16	>16	մգ N/լ
Ընդհանուր ֆոսֆոր	0.1 կամՖԿ	0.2	0.4	1	>1	մգ P/լ
Քլորիդիոն	ՖԿ	2xՖԿ	150	200	> 200	մգ/լ
Սուլֆատիոն	ՖԿ	2xՖԿ	150	250	> 250	մգ/լ
Սիլիկատներ	ՖԿ	2xՖԿ կամ 10	4xՖԿ կամ 20	8xՖԿ	>8xՖԿ	մգ Si/լ
Ընդհանուր լուծված աղեր**	ՖԿ	2xՖԿ	1000	1500**	>1500	մգ/լ
Էլեկտրահաղորդականություն	ՖԿ	2xՖԿ	1000	1500**	>1500	մկՍիմ/սմ
Կոշտություն	2.8	10	20	40	<40	մգ էկվ/լ
Կախյալ յուրթեր***	ՖԿ	1.2xՖԿ	2xՖԿ (30)	4xՖԿ	>4xՖԿ	մգ/լ
Հոտ (20°C և 60°C)	<2 (բնական)	2 (բնական)	2	4	>4	բալ
Գույն	(բնական)	>5 (բնական)	20	30	>200	աստ.

Ծանոթագրություն. Տրի քիմիական ընդհանրական գնահատականը ձևավորվում է վատագույն որակ ցուցաբերող ցուցանիշի դասով: Եթե ջրի տարբեր ցուցանիշներ ընկնում են տարբեր դասերի մեջ, ապա վերջնական դասակարգման մեջ հաշվի է առնվում վատագույնը:
 ՀՀ 14 խոշոր գետային ավազանների գետերի, գետերի առանձին հատվածների և վտակների ցուցանիշների ֆոնային կոնցենտրացիաները և էկոլոգիական նորմերի ամբողջական ցանկը տրված է <http://www.meteomonitoring.am/> ինտերնետային կայքում:

*Ֆոնային կոնցենտրացիա
 **2անբայնացում
 ***Կախված մասնիկներ

Մակերևութային ջրերի ձկնատնտեսական սահմանային թույլատրելի կոնցենտրացիաներ*

<i>Ցուցանիշները</i>	<i>Վնասակարության Լիմիտացված ցուցանիշը</i>	<i>Սահմանային թույլատրելի կոնցենտրացիա. մգ/դմ³</i>
<i>Լուծված թթվածին</i>	<i>Ընդհանուր պահանջներ</i>	<i>6-ից ոչ պակաս</i>
<i>Թթվածնի կենսաքիմիական պահանջարկ (5 օր)</i>	<i>Ընդհանուր պահանջներ</i>	<i>3.0</i>
<i>Թթվածնի քիմիական պահանջարկ (բիքրոմատային)</i>	<i>Ընդհանուր պահանջներ</i>	<i>30.0</i>
<i>Կախյալ նյութեր</i>	<i>Ընդհանուր պահանջներ</i>	<i>Կախյալ նյութերի պարունակությունը բնական ֆոնից չպետք է գերազանցի 0.75 մգ/դմ³</i>
<i>Ցուֆատ իոն</i>	<i>Ընդհանուր պահանջներ</i>	<i>3.5</i>
<i>Նիտրատ իոն</i>	<i>Սանիտարա- թունաբանական</i>	<i>40.0 (N/դմ³ - 9.0)</i>
<i>Նիտրիտ իոն</i>	<i>Թունաբանական</i>	<i>0.08 (N/դմ³ - 0.02)</i>
<i>Ամոնիումիոն</i>	<i>Թունաբանական</i>	<i>0.5 (N/դմ³ - 0.39)</i>
<i>Սուլֆատ իոն</i>	<i>Թունաբանական</i>	<i>100.0</i>
<i>Քլորիդ իոն</i>	<i>Թունաբանական</i>	<i>300.0</i>
<i>Ընդհանուր երկաթ</i>	<i>Թունաբանական</i>	<i>0.5</i>
<i>Սելեն</i>	<i>Թունաբանական</i>	<i>0.001</i>
<i>Պղինձ</i>	<i>Թունաբանական</i>	<i>0.001</i>
<i>Յինկ</i>	<i>Թունաբանական</i>	<i>0.01</i>
<i>Ալյումին</i>	<i>Թունաբանական</i>	<i>0.04</i>
<i>Վանադիում</i>	<i>Թունաբանական</i>	<i>0.001</i>
<i>Քրոմ</i>	<i>Թունաբանական</i>	<i>0.001</i>
<i>Մանգան</i>	<i>Թունաբանական</i>	<i>0.01</i>
<i>Կալիում</i>	<i>Թունաբանական</i>	<i>50.0</i>
<i>Կալցիում</i>	<i>Թունաբանական</i>	<i>180.0</i>
<i>Մագնեզիում</i>	<i>Թունաբանական</i>	<i>40.0</i>
<i>Նատրիում</i>	<i>Թունաբանական</i>	<i>120.0</i>
<i>Կորալտ</i>	<i>Թունաբանական</i>	<i>0.01</i>
<i>Նիկել</i>	<i>Թունաբանական</i>	<i>0.01</i>
<i>Արսեն</i>	<i>Թունաբանական</i>	<i>0.05</i>
<i>Կադմիում</i>	<i>Թունաբանական</i>	<i>0.005</i>
<i>Կապար</i>	<i>Թունաբանական</i>	<i>0.1</i>
<i>Բրոմ</i>	<i>Սանիտարա- թունաբանական</i>	<i>0.2</i>

Մոլիբդեն

Ընդհանրացված ցուցանիշներով և բնական ջրերում հաճախ հանդիպող վնասակար քիմիական նյութերի և անտրոպոգեն ծագումով նյութերի թույլատրելի սահմանային կոնցենտրացիաների նորմերը

(ՀՀ առողջապահության նախարարի 2002թ. դեկտեմբերի 25-ի N 876 հրաման)

Ցուցանիշներ	Միավոր	Սահմանային թույլատրելի կոնցենտրացիա
Ջրածնային ցուցիչ	—	6-9 սահմաններում
Ընդհանուր կոշտություն	մմոլ/լ	7.0 (10)
Նիտրատ իոն	մգ/լ	45
Սուլֆատ իոն	մգ/լ	500
Քլորիդ իոն	մգ/լ	350
Բերիլիում	մգ/լ	0.0002
Բոր	մգ/լ	0.5
Ալյումին	մգ/լ	0.5
Քրոմ	մգ/լ	0.05
Երկաթ	մգ/լ	0.3 (1.0)
Մանգան	մգ/լ	0.1 (0.5)
Նիկել	մգ/լ	0.1
Պղինձ	մգ/լ	1.0
Ցինկ	մգ/լ	5.0
Արսեն	մգ/լ	0.05
Սելեն	մգ/լ	0.01
Ստրոնցիում	մգ/լ	7.0
Մոլիբդեն	մգ/լ	0.25
Կադմիում	մգ/լ	0.001
Բարիում	մգ/լ	0.1
Կապար	մգ/լ	0.03

«Հիդրոօդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն»
ՊՈԱԿ

Հասցե՝ ՀՀ. ք. Երևան. Չարենցի 46

Տեղեկատվական վերլուծության ծառայություն

Հասցե՝ ՀՀ. Կառավարության 3 տուն

Կայք էջ՝ meteomonitoring.am

Էլ. փոստ՝ hmc@env.am

Էլ. փոստ՝ iac@env.am

Հեռախոս՝ [\(011\) 81-00-84](tel:(011)81-00-84)